

**Výsledky faunistického inventarizačního průzkumu brouků (Coleoptera) čeledi
Chrysomelidae s. lat. na území Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace
Křivoklátsko**

**Results of a survey of the beetles (Coleoptera) of family Chrysomelidae s. lat. in the
territory of the Křivoklátsko Protected Landscape Area and Biosphere Reserve**

Jiří JANUŠ

Vašíčkova 3049, CZ-272 04 Kladno

**Ecofaunistics, Coleoptera, Chrysomelidae s. lat., Central Europe, Czech Republic, Central Bohemia, Křivoklátsko
Protected Landscape Area and Biosphere Reserve**

Abstract. This study presents a list of 266 taxa of the family Chrysomelidae sensu lato, which were found in the Protected Landscape Area and Biosphere Reserve Křivoklátsko during 10 years of faunistic research. It also contains additional information on other post-1960 data and corrects some incorrect synecological information provided by previous studies for the taxa found in the given area.

The occurrence of *Longitarsus niger* (Koch, 1803) and *Psylliodes brisouti* Bedel, 1898 in Bohemia is confirmed in this territory; 80 taxa including these two are classified as more or less endangered in the Czech Republic. The following new host plants are recorded: *Longitarsus niger* (Koch, 1803) previously often associated with *Echium vulgare*, lives in fact on the steppe form of *Plantago lanceolata*. *Hermaeophaga mercurialis* (Fabricius, 1792) often found on *Mercurialis perennis*, was also found on *M. annua* (but only quite rarely). *Phyllotreta christinae* Heikertinger, 1941, allegedly monophagous on *Cardamine impatiens*, was discovered in plant communities dominated by *C. amara*. *Phyllotreta austriaca* Heikertinger, 1941, so far considered monophagous on *Sisymbrium strictissimum*, was repeatedly found on *Hesperis matronalis*.

ÚVOD

Přírodně mimořádně zachovalé území Křivoklátska přitahuje pozornost entomologů od samých počátků entomologického bádání u nás (stručný přehled podává Kolečka (1975)). Systematický průzkum brouků fytofágních čeledí byl však dosud omezen na některá území, pro která byl připravován statut přírodních rezervací (Strejček 1976a, 1984). Teprve nedávno byl zpracován katalog křivoklátských brouků čeledi Cerambycidae (Rejzek & Rébl 1999) a v přípravné fázi je práce na křivoklátském katalogu celého řádu Coleoptera (Rébl & Januš, in prep.).

Prvotní popud zpracovat katalog mandelinkovitých brouků Křivoklátska vzešel z iniciativy pracovníků Správy chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko (dále jen CHKO), kteří mne v roce 1993 spolu s několika dalšími členy České společnosti entomologické, působícími na území Křivoklátska, vyzvali k těsnější spolupráci. Požadavkem pracovníků Správy byla inventarizace genofondu křivoklátské entomofauny s akcentem na přesné zmapování lokalit výskytu druhů význačných z hlediska ochrannářského, zoogeografického a bioindikačního. Seznamy mají sloužit jako podklady pro pracovníky Správy k managementu území a pro případné pozdější revizní průzkumy zaměřené na zhodnocení eventuálních změn ve složení křivoklátské fauny.

PŘÍRODNÍ POMĚRY KŘIVOKLÁTSKA

Pod názvem Křivoklátsko bývá nejčastěji chápána přírodně zachovalá oblast na západě středních Čech, která má dosud rozsáhlé lesní porosty s namnoze přirozenou dřevinnou skladbou. Na jejím území se vyskytují soubory společenstev středních poloh hercynské biogeografické podprovincie, s flórou a faunou teplé pahorkatiny, přecházející ve vyšších polohách a na severních svazích do podhorského stupně. Osu bioregionu tvoří hluboce zařiznutá meandrující řeka Berounka, která má určující význam při formování flóry i fauny celé oblasti.

Hranice bioregionu jsou speciality různých oborů vymezovány odlišně, sjednocující hlediska shrnuje práce Culka et al. (1996). Entomologický průzkum čeledi Chrysomelidae se uskutečnil na území Křivoklátska v hranicích chráněné krajinné oblasti. Ty jsou na severu zhruba vymezeny obcí Lány a nejsevernějším bodem u železničního nádraží Řevničov, odkud pokračují k městu Rakovník a po Rakovnickém potoce k osadě Lašovice. Zde se stáčí přibližně jihozápadním směrem, kde dosahují osady Šípy, od které pokračují více méně k jihovýchodu ke Zvíkovci a dále k nejjihnějšímu bodu u osady Zbiroh. Odtud směřují na severovýchod k Trubínu a dále k Chyňavě a nejvýchodnějšímu bodu u Malých Kyšic. Přes osady Bratronice a Žilina dosahují opět obce Lány (viz obr. 1, kde jsou uvedeny také zeměpisné souřadnice).

Jako specifický bioregion lze Křivoklátsko od okolních biogeografických oblastí diferencovat nejen historicky (výhradní loviště českých králů), ale také geologicky, geomorfologicky, klimaticky a složením bioty (Culek et al. 1996). Na rozdíl od sousedních oblastí, kde se v geologické stavbě uplatňují vápence a diabasy (v případě Českého krasu), jílovité a písčité sedimenty (Rakovnická pánev), respektive opuky, pískovce a slíny (Džbánsko), je Křivoklátsko převážnou většinou tvořeno horninami starohorního stáří, především troficky slabými proterozoickými sedimenty (droby a břidlice), které jsou ve směru severovýchod – jihozápad protunuty pásmem starohorních (spility a tufy) a především prvohorních (ryolity, andezity, dacity) vulkanitů, které v údolí Berounky tvoří nápadné skalní výchozy (Mašek 1997). Nejsevernější část chráněné oblasti, tvořená prvohorními (karbon) a v menší míře i druhohorními (křída) usazeninami, a nejvýchodnější diabasový okraj, nebývají proto někdy již do křivoklátského bioregionu zahrnovány. Fytogeograficky náleží severní okrajová část k okresu 30: Jesenicko-rakovnická plošina a diabasové pahorky na východě CHKO k okresu 8: Český kras, kdežto zbylé území CHKO k okresu 32: Křivoklátsko (Hejný & Slavík 1988, Skalický & Skalická 1975).

Typickým znakem Křivoklátska je značná lesnatost a vysoká diverzita rostlinných společenstev, podmíněná orografickými, mezoklimatickými a pedologickými faktory. Na některých místech, zvláště v kaňonu Berounky a v údolích jejích přítoků, je území výrazně geomorfologicky modelované, rychle se střídají plochy s různou expozicí a inklinací, a tím i různé typy půdní textury, hloubka půdního profilu a různé poměry mikroklimatické. To platí zejména o pravobřežní Zbirožské vrchovině. Naproti tomu část levobřežní, tvořená Kralovickou a Lánskou pahorkatinou, má reliéf jen mírně zvlněný, s rozlehlými denudačními plošinami, kterým dodávají pestřejší členitosti údolí jednotlivých přítoků Berounky – Javornice, Rakovnického a Lánského potoka, Klíčavy, Vůznice, případně i jejich přítoků.

S průměrným ročním úhrnem srážek 530 mm, relativně kontinentálním, mírně teplým a mírně suchým podnebím o průměrných ročních teplotách 7-8°C a převahou mezofytních floristických prvků je Křivoklátsko řazeno do fytogeografické oblasti mezofytika (Kolbek et al. 1997). Přesto umožňují výslunné svahy kaňonovitěho údolí Berounky a horních partií svahů nad jejími přítoky, kde průměrná roční teplota nabývá vyšších hodnot než v ostatních částech oblasti, existenci řadě termofilních a xerofilních rostlinných i živočišných druhů, čímž se Křivoklátsko odlišuje od sousedních bioregionů Rakovnicko-Žlutického a Brdského. Při dnech hluboko zařiznutých roklí, kde se zvratem vegetačním pásem projevuje inverze, a také na severních svazích nad Berounkou a v mrazových kotlinách severní části Křivoklátska, nachází naopak příznivé podmínky řada druhů montánního charakteru. To platí jak o vegetaci, tak ve větší míře také o fauně bezobratlých živočichů. Dostí výrazně se tak oblast odlišuje od dalších sousedních bioregionů (Řípského, Karlštejnského a Džbánského), kde se ve vyšší míře uplatňují prvky xerofilní a termofilní. Vegetační odlišnosti Křivoklátska vůči sousedním oblastem se projevují také nižší frekvencí výskytu květeny rašelinných a slatinných ekotopů a nečetným výskytem subatlantské a vápnomilné květeny i fauny (Kolbek et al. 1997). Na rozdíl od pojetí Pulpána (1968) a Zeleného (1972), z nichž první vytyčuje zoogeografický subareál 2e, zahrnující vedle Rakovnické plošiny a Křivoklátské vrchoviny také oblast Džbánu, a druhý do faunistického okresu Rakovnická plošina zahrnuje kromě Džbánu i Český kras, jsou mezofytní Křivoklátsko a termofytní Džbánsko a Český kras dnes považovány za samostatné bioregiony (Kolbek et al. 1997, Culek et al. 1996). Hranice křivoklátského bioregionu sahají ovšem oproti současným administrativním hranicím CHKO mnohem dále na západ.

Ačkoliv je značná část území Křivoklátska zkulturněna (cca 24% území přeměněno na ornou půdu, 6,5% na louky a pastviny a tři pětiny lesů, které v CHKO zaujímají přibližně 60% území, převedeny na kultury jehličnanů), zůstává v oblasti značné množství ekotopů přirozeného nebo polopřirozeného charakteru (Kolbek et al. 1997). Vegetaci klimaxového typu reprezentují nejčastěji dubohabřiny svazu Carpinion a ve vyšších polohách, případně na svazích

se severní expozicí, také květnaté bučiny svazu Fagion. Jak zjistil dlouhodobý entomologický průzkum (K. Rébl, J. Januš, P. Horsák, P. Štěpánek, Z. Chalupa – dílčí zprávy o entomologickém průzkumu na území CHKO Křivoklátsko, deponované na Správě CHKO ve Zbečně), má na Křivoklátsku mimořádný význam pro zachování „pralesní“ entomofauny, vlastní klimaxovým lesům, Lánská obora. Zvláštní režim obhospodařování zdejších porostů, v nichž jsou četně zastoupeny také dřeviny vysokého stáří a různého stupně rozkladu, vede ke konzervaci poměrů blízkých stavu přirozeného klimaxu. Řada druhů hmyzu, zvláště xylofágních, mycetofágních a druhů vázaných na dutiny starých stromů, je z území Křivoklátska známa pouze odtud.

Přirozené vegetační subklimaxové typy a blokována sukcesní stadia jsou na Křivoklátsku zastoupena na sutích a v roklinách zachovalými lesy svazu Tilio-Acerion, zejména habrovými javořinami (asociace Aceri-Carpinetum), na horních partiích jižních skalnatých svahů a na mělkých skeletovitých půdách mírně zvlhčených plošin teplomilnými doubravami (svaz Quercion pubescenti-petraeae), mezi kterými, na rozdíl od sousedního Českého krasu, zcela chybí doubravy šípákové. Na minerálně slabých substrátech se v Křivoklátsku vyskytují acidofilní doubravy svazu Genisto germanicae-Quercion, ve vyšších polohách acidofilní bučiny svazu Luzulo-Fagion a na skalních výchozech reliktní bory svazu Dicrano-Pinion.

Z trvalých lesních společenstev ovlivněných podzemní nebo záplavovou vodou, se zachovaly zbytky bažinných olšin svazu Alnion glutinosae a potoční olšoluhy a jaseniny (svaz Alno-Ulmion), které ale mají dnes již většinou charakter doprovodných potočních lemů, pokud nejsou vůbec nahrazeny sekundárními vrbo-olšovými porosty. Na březích Berounky zaujímají druhotné porosty vrby křehké a vrby bílé původní luhy, jejichž podobu před odlesněním dnes již nelze rekonstruovat a jen maloplošně se zde vyskytují křovité vrby svazů Salicion triandrae. Zcela fragmentární je na severu území také výskyt rašelinných březin (svaz Betulion pubescentis) a bažinných vrbin (sv. Salicion cinereae).

Především v kaňonu Berounky a zčásti i na svazích nad jejími přítoky se vyvinuly také primární nelesní formace. Z blokových sukcesních stadií to jsou ekosystémy skalních stěn, sutí a skalních stepí, ke kterým méně často přistupují i přirozená xerofilní dřevná společenstva. Charakteristickým, i když vzácným jevem tu jsou klimaticky a edaficky podmíněné cenózy tzv. „pleší“, vrcholových nelesních xerothermních travobylinných (svaz Festucion valesiaca) a pionýrských (svaz Hyperico perforati-Scleranthion perennis) společenstev. Na příkrých výslunných skalnatých svazích se setkáváme s pionýrskou xerofilní vegetací silikátových substrátů ze svazu Alysso-Festucion pallentis, na severních svazích vzácně s kalcifilními perialpiskými společenstvy ze svazu Seslerio-Festucion pallentis. Na okrajích teplejších lesů jsou často vyvinuta druhově bohatá společenstva lesních lemů svazu Geranion sanguinei, při okrajích lesů mezofilních vzácně společenstva svazu Trifolion medii.

Jakkoli je Křivoklátsko chudé na vodní biotopy, které tvoří pouhých 0,63% území, je zde přesto poměrně bohatě zastoupena také vegetace vodních makrofyt. Při březích Berounky jsou na říčních náplavech vyvinuty říční rákosiny (sv. Phalaridion arundinaceae), v říčních tišinách a v četných drobných rybnících množství emerzních, submerzních i natantních formací, jejichž přehled podává Rydlo (1992).

Přirozená náhradní společenstva reprezentují na místech bývalých pastvin teplomilné trávníky, převážně porosty svazu Koelerio-Phleion phleoidis, vzácněji i společenstva svazu Bromion erecti, dále acidofilní trávníky (svaz Violion caninae) a velmi vzácně a maloplošně vřesoviště svazů Genistion a Euphorbio-Callunion. Xerothermní trávníky bývalých pastvin však po ukončení pastvy rychle zarůstají vyššími travami a křovinami a s nimi mizí i pozoruhodná fauna nelesních habitatů stepního charakteru. Některé křovinné formace, zejména na teplých svazích nad řekou či na diabasových pahorcích a křoviny stinných skal a sutí (svazy Prunion spinosae a Berberidion), mají přesto vysokou přírodní hodnotu. Vysokou přírodní hodnotu mají také některá křivoklátská luční společenstva, zejména nivní louky pod hradem Týřovem a u Častonice (různé asociace svazu Arrhenatherion), reliktní louka s *Phyteuma orbiculare* poblíž hájovny Píňe a četné podmáčené louky a luční lada svazu Calthion.

Mimořádné hodnoty křivoklátské přírody a citlivé začlenění člověka do zdejší zachovalé krajiny vedly k tomu, že byla v roce 1977 nejhodnotnější část Křivoklátska o rozloze 62 792 ha zařazena do seznamu biosférických rezervací UNESCO a o rok později vyhlášena Chráněnou krajinnou oblastí. Výhledově se uvažuje o mezinárodní ochraně nejvzácnějších partií v rámci programu Natura 2000.

METODIKA

Pro průzkum brouků fytofágních čeledí, především čeledi Chrysomelidae, jsem z důvodu značné rozlehlosti celého území zvolil strategii pravidelně zkoumaných monitorovacích ploch, s doplňujícími exkurzemi vně těchto ploch. Monitorovaná stanoviště byla postupně vybírána tak, aby reprezentovala pokud možno všechny základní ekotopy typické pro Křivoklátsko, s důrazem na společenstva nelesní a ekotonální. Většinou se jedná o lokality v nejzachovalejších částech CHKO, především v tzv. I. a II. zóně ochrany, s vysokou frekvencí výskytu přirozených

a polopřirozených cenóz (zkratky v textu: PP = přírodní památka, PR= přírodní rezervace, NPR= národní přírodní rezervace). Cílem bylo provést zde jarní, letní a podzimní průzkum, v optimálním případě jednu nebo více exkurzí v každém měsíci vegetační sezóny. Řada dalších exkurzí byla směřována mimo tyto plochy, na místa potenciálního výskytu živných rostlin, přičemž cennou pomůckou mi byly publikace vyhodnocující průzkum vegetace a flóry Křivoklátska (Kolbek et al. 1997, 1999; Kolbek & Moravec 1995; Rydlo 1992). Další exkurze jsem volil orientačně na různé lokality po celém Křivoklátsku. Tak byly zkoumány např. různé typy lesních formací.

Lokality byly na základě požadavků Správy CHKO přesně lokalizovány za pomoci map o měřítku 1:50 000, v nichž jsou mapová pole tradičního síťového mapovacího systému (Pruner & Míka 1996) rozdělena na subkvadráty A až D a každý ze subkvadrátů dále členěn do 25 elementárních mapovacích polí s čísly 1 až 25. Ta v terénu reprezentují plochu zhruba 1 km². Jde o identické mapové členění, jaké bylo použito při geobotanickém a floristickém výzkumu Křivoklátska týmem Geobotanického oddělení Botanického ústavu AV ČR pod vedením J. Kolbeka (Kolbek & Moravec 1995, Kolbek et al. 1999), viz obr. 1.

Sběr byl prováděn běžnými metodami, zejména plošným i cíleným smykem, oklepem potenciálních živných rostlin a individuálním sběrem imag na nebo pod hostitelskými rostlinami. Méně často byl uplatňován prosev detritu. Spolu se sběrem imag jsem také pořizoval herbář požerků.

Předkládaná práce shrnuje výsledky 242 systematických exkurzí, které jsem v letech 1993-2002 provedl celkem ve 137 elementárních mapovacích polích z celkového počtu 546. Z toho byla v únoru exkurze 1, v březnu 7, v dubnu 22, v květnu 53, v červnu 32, v červenci 45, v srpnu 33, v září 27, v říjnu 19 a v listopadu 3. Kromě toho bylo uskutečněno v roce 1991 dalších 11 exkurzí a v roce 1992 6 exkurzí, tj. celkem 259 exkurzí. V práci je zmíněno také několik význačnějších nálezů z let 2003 a 2004, tj. po uzávěrce systematického průzkumu. Dále uvádím nálezy entomologů, působících na území Křivoklátska, zejména Karla Rébla, Petra Horsáka, Václava Šilhy, Zdeňka Chalupy a Pavla Štěpánka. Pokud jsou uvedeny některé údaje literární, jsou do příslušných počtů zahrnuty pouze nálezy po roce 1960. Sběry jsou dokladovány preparáty ve sbírce autora nebo uloženy v epruvetách tamtéž. Jen u zcela běžných a dobře odlišitelných druhů (např. *Chrysolina fastuosa*, *Galeruca tanacetii*, *Agelastica alni*) byla řada pozorování pouze zaznamenána přímo v terénu, přičemž pro každý uvedený druh jsou z oblasti pořízeny preparáty dokladových exemplářů.

Nalezené exempláře (kromě údajů převzatých z literatury), pokud není uvedeno jinak, determinoval nebo revidoval autor této práce. Determinace obtížněji určitelných taxonů (Alticinae, *Cryptocephalus flavipes* x *C. bameuli*, atd.) byla ověřena preparací populačních orgánů obou pohlaví.

PŘEHLED PRAVIDELNĚ ZKOUMANÝCH LOKALIT (viz obr. 1.)

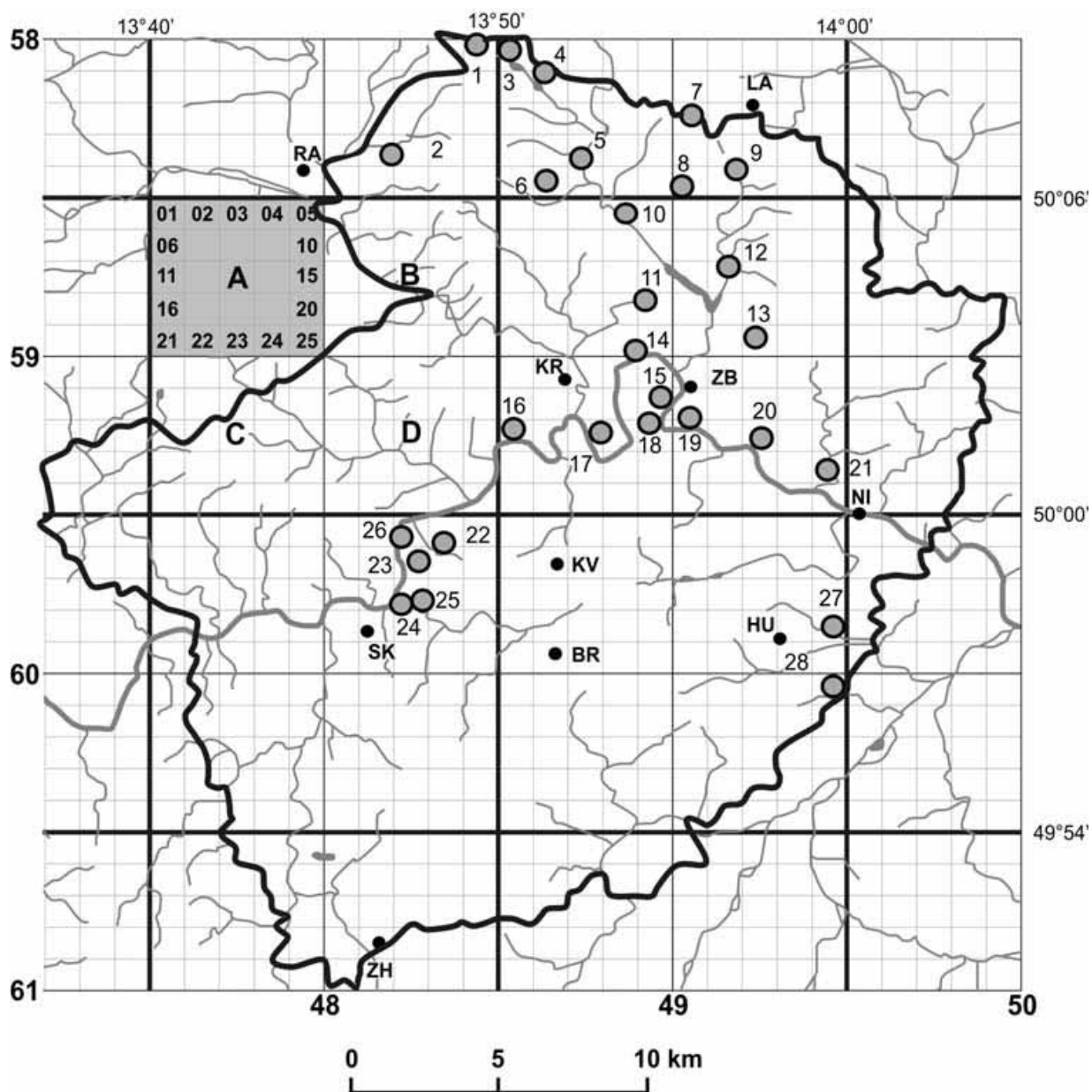
1. Řevničov – PR Prameny Klíčavy: 5848 D5. Bažinná olšina (sv. Alnion glutinosae) v terénní sníženině vodního toku, v jejíž centrální části se vyvinula rašelinikovo-ostřicová louka (svazy Carici rostratae-Sphagnetum apiculatū a Sphagno warnstorffiani-Caricetum davallianae) a fragmentárně bažinná vrbina.

2. Lužná env. – Bartoňský rybník s okolím: 5848 D17-18. Pětihektarový rybník (viz Rydlo (1992): lokalita č. 18) cca 1 km jižně od osady Lužná. Fragmenty rákosin při březích rybníka a bažinná olšina (asociace Carici acutiformis-Alnetum) podél toku Lužné až po hájovnu Belšanka, s několika zachovalými podmáčenými loukami a lučními lady svazu Calthion.

3. Řevničov – rybník Horní Kracle: 5849 C1. Cenná litorální, natantní a submerzní společenstva oligotrofního, cca dvouhektarového lesního rybníka 1 km jv. od nádraží Řevničov (viz Rydlo (1992): lokalita č. 8). (Rákosiny asociací: Equisetum fluviatilis, Typhetum angustifoliae, Phragmitetum communis; společenstva vysokých ostřic: Caricetum ripariae, Caricetum gracilis; rdestová společenstva: Potametum obtusifolii, Potametum alpini; natantní společenstva: Potametum natantis, Potamo natantis-Nymphaeetum candidae; společenstvo periodicky zaplavovaných stanovišť asociace Juncetum effusi). Při severozápadním okraji bažinná olšina (sv. Alnion glutinosae).

4. Ruda – rybník Dolní Kracle: 5849 C7. Hektarový rybník 2 km jv. od nádraží Řevničov (viz Rydlo (1992): lokalita č. 9). Fragmenty rybníčních rákosin a březo-olšový porost na severozápadním břehu rybníka, představující narušený okraj bažinné olšiny (asociace Carici acutiformis-Alnetum), která se rozprostírá severozápadně od rybníka.

5. Ruda, Lány – Klíčavský luh („Myší díra“, „Píně“): 5849 C18, C23. Luh Klíčavského potoka v úseku, kde potok obtéká vrch Píně, až po tzv. „Myší díru“, kde vtéká do Lánské obory. Botanicky i entomologicky cenné zamokřené louky a luční lada (asociace Angelico-Cirsietum oleracei, Scirpetum sylvatici, Filipendulo-Geranium palustris) v poloze potenciální údolní olšiny, která je zachována ve formě úzkého potočního doprovodného porostu. Také mezofilní nízkotravní reliktní louka (porost blízký asociaci Phyteumo-Festucetum rubrae) na sprašové návěži.

Obr. 1. Schematická mapa Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko. BR – Broumy, HU – Hudlice, KR – Křivoklát, KV – Karlova Ves, LA – Lány, NI – Nižbor, RA – Rakovník, SK – Skryje, ZB – Zbečno, ZH – Zbiroh. Pravidelně zkoumané lokality: 1-28 (detaily viz hlavní text).

Fig. 1. Diagrammatic map of the Protected Landscape Area of Křivoklátsko. BR – Broumy, HU – Hudlice, KR – Křivoklát, KV – Karlova Ves, LA – Lány, NI – Nižbor, RA – Rakovník, SK – Skryje, ZB – Zbečno, ZH – Zbiroh. Regularly visited localities: 1-28 (see main text for details).

6. Brejl: 5849 C22. Rašeliníkovo-ostřicová louka (společnost s *Carex rostrata* a *Plagiomnium elatum*, náležející ke svazu *Sphagno recurvi*-*Caricion canescentis*) v poloze s trvale stagnující vodou při pravobřežním přítoku Klíčavy u osady Brejl.

7. Lány – „U starých Lán“: 5849 D11. Nevelká bezodtoká zamokřená deprese v lesních kulturách u osady Lány. Ostřicovo - rašeliníkové společenstvo s dominujícím *Eriophorum angustifolium* a fragmenty bažinné vrbiny (svaz *Salicion cinereae*) a bažinné březiny.

- 8. Lánská obora – Kouglův rybník:** 5849 D21. Cca 1,5 ha velký, mělký rybník (viz Rydlo (1992): lokalita č. 86), sloužící jako kaliště a napajedlo vysoké zvěře, s porosty emerzních (společenstvo s dominancí *Sparganium emersum*, asociace *Eleocharietum palustris*, *Glycerio fluitantis-Oenanthetum aquaticae*), natantních (as. *Potametum natantis*), submerzních (as. *Potametum trichoidis*) a bahenních (as. *Caricetum acutiformis*) rostlin. V okolí les a pastvina (svaz *Lolio-Cynosurelion*) s rozptýlenými solitéry mohutných dubů. Vše v poloze potenciálních bučin.
- 9. Lány – „Pánova louka“:** 5849 D22. Podmáčené louky a luční lada svazu *Calthion*, v okolí rybníka společenstva sešlapovaných půd (svaz *Polygonion avicularis*). V prameništní poloze fragmentárně vyvinuta střídavě mokrá louka svazu *Molinion* a zbytky bažinné olšiny. Při březích rybníka (viz Rydlo (1992): lokalita č. 78) nevelké porosty rákosin stojatých vod a společenstev vysokých ostřic, respektive spíše jednotlivých rákosinových rostlin.
- 10. Lánská obora – údolí Klíčavy:** 5949 A4. Sekundární trávníky na odlesněném ostrohu jihovýchodně od „Myší díry“ v Lánské oboře, sevřené z jihu říčkou Klíčavou, z východu, v „Jelením luhu“, jejím bezejmenným přítokem. Potenciální přirozený vegetační kryt: javorová habřina, recentně: na jižně exponovaném svahu náhradní přirozené xerofilní krátkostébelné, zvěří spásané porosty (svazu *Koelerio-Phleion phleoidis* – J. Kolbek, pers. comm.) s prvky termofytních ruderálů, solitéry statných stromů a mozaikou rozvolněných křovin. Na lokalitě dále suťová pole a na východním svahu zbytky roklinového lesa. Vrcholovou pasáž s hlubší půdou pokrývá sušší křídlo luk svazu *Arrhenatherion*, v údolí Klíčavy zamokřené louky, jejichž druhová skladba je silně redukována intenzivním spásáním.
- 11. Požáry – rybník Javůrek:** 5949 A20. 50x70 m velký nezastíněný rybník (viz Rydlo (1992): lokalita č. 117) na okraji lesního komplexu, zarostlý jednak rákosinou se *Schoenoplectus lacustris* (asociace *Scirpetum lacustris*), jednak porosty submerzních (as. *Potametum lucentis*), emerzních (as. *Sparganietum ramosi*) a natantních (as. *Potametum natantis*) vodních makrofyt.
- 12. Lánská obora – Klíčava (lom „Ve Zbečkách“):** 5949 B12. Příkrý, západně exponovaný svah nad východním ramenem Klíčavské přehradní nádrže v Lánské oboře. Odlesněné stanoviště, kde přirozené porosty tvořily ve svahu suťové lesy (asociace *Aceri-Carpinetum*) a v plošinné části černýšové dubohabřiny. Recentně jsou na mělkých půdách vyvinuta pionýrská, na hlubších půdách teplomilná lesní lemová společenstva. V opuštěném lomu a jeho bezprostředním okolí pod svahem teplomilné ruderální porosty (svaz *Dauco-Melilotion*), v ústí Lánského potoka zamokřené louky. Na březích přehradní nádrže fragmenty bahenních společenstev, v mělké vodě např. společenstvo as. *Polygonetum amphibii*.
- 13. Klíčava – Kaly:** 5949 B23. Vnitrolesní luční enkláva v prameništní poloze, severně od hájovny Kaly u Sýkořice (svaz *Calthion*).
- 14. Zbečno – niva u PR Brdatka:** 5949 A25, C4. Říční rákosina (svaz *Phalaridion arundinaceae*) v akumulacním pásmu meandru Berounky u osady Zbečno. Rákosina je tu v přímém kontaktu s okrajem suťovo-roklinového lesa asociace *Aceri-Carpinetum* a místy ruderalizována druhy třídy *Galio-Urticetea*.
- 15. Újezd nad Zbečnem:** 5949 C10. Příkré, skalnaté, jihozápadně orientované svahy na pravém břehu Berounky, jižně od obce. Xerotermní pionýrská společenstva acidofilních skalních stepí (podsvaz *Potentillo arenariae-Festucion pallentis*) v mozaice s teplomilnými lemy a křovinami výslunných stanovišť. Jednotlivé skály jsou odděleny narušenými porosty suťovo-roklinových lesů (asociace *Aceri-Carpinetum*) přecházejícími do akátin a borových výsadeb.
- 16. Velká Buková – PR Nezabudické skály:** 5949 C11. Příkrý, jižně exponovaný svah kaňonu Berounky. Ve větší části sledovaného území jsou vytvořeny subxerofilní doubravy (asociace *Sorbo-Quercetum*), které tvoří mozaiku s fragmenty reliktních i kulturálních borů a xerotermních travobylinných a lemových společenstev. V nižší části pás teplomilných křovin (svazy *Prunion spinosae* a *Berberidion*) a skalních (podsvaz *Alyssso-Festucion pallentis*) a suťových (sv. *Stiption calamagrostis*) společenstev, na západním a zčásti i východním okraji suťový les asociace *Aceri-Carpinetum*. Pod úpatím při březích Berounky nitrofilní lemová společenstva a pás druhotných vrbin.
- 17. Křivoklát – PR Na Babě:** 5949 C13-14. Význačná botanická lokalita na jihozápadních svazích údolí Berounky nad osadou Častonice. Sledovány především nelesní plochy s xerotermními travobylinnými porosty na skalních stanovištích, které náleží ke svazům *Koelerio-Phleion phleoidis*, *Festucion pallentis* a *Geranion sanguinei*. Z lesních společenstev byla zkoumána především subxerofilní doubrava (asociace *Sorbo-Quercetum*). Dřevinné porosty jsou dále na lokalitě reprezentovány přirozenou dubohabřinou, jejími křovitými plášti, zbytky reliktního boru a akátovým lesíkem. Ve východní části, již mimo rezervaci, přechází opuštěné pastviny a pole v ruderalizovaná lada.
- 18. Račice – Dubina:** 5949 C15. Strmé, severně exponované skály na pravém břehu Berounky, porostlé kalcifilním perialpiským pěchavovým společenstvem (svaz *Seslerio-Festucion glaucae*). Na odvápněných hranách jsou místy vyvinuty fragmenty vřesovištního společenstva svazu *Genistion*.
- 19. Sýkořice – Valentův mlýn:** 5949 D11. Příkré jižní svahy na levém břehu Berounky s mozaikou skalních, skalně stepních (svaz *Alyssso-Festucion pallentis*), lemových (sv. *Geranion sanguinei*) a keřových (sv. *Prunion spinosae*, sv. *Berberidion*) společenstev.

- 20. Sýkořice – PR Kabečnice:** 5949 D13. Přirozená teplomilná vegetace stepního charakteru (svaz *Festucion valesiaca*) na skalních ostrožnách levobřežního svahu Berounky proti obci Žloukovice, sevřená lesními porosty blízkými přirozeným acidofilním a habrovým doubravám a prostoupená teplomilnými křovinami.
- 21. Nižbor env.:** 5949 D20. Druhově bohatá lemová společenstva svazu *Geranion sanguinei* na okraji subxerofilní doubravy, vyvinutá na svazích umělého zářezu v serpentíně silnice mezi zámekem Dřevíč a Nižborem a fragmenty mezofilních lemových společenstev při okrajích této silnice.
- 22. Branov – NPR Velká Pleš:** 6048 B4, B9. Přirozeně bezlesé plochy na pravém břehu Berounky s mozaikou společenstev pionýrských (asociace *Jasiono montanae-Festucetum ovinae* ze svazu *Hyperico-Scleranthion* a as. *Potentillo arenariae-Festucenion pallentis* ze svazu *Alyssio-Festucion pallentis*), skalně-stepních (asociace *Pulsatillo pratensis-Festucetum valesiaca* ze svazu *Festucion valesiaca*) a stepních (asociace *Koelerio macranthae-Stipetum joannis* ze svazu *Festucion valesiaca*). Dále jsou v bezlesí zastoupeny acidofilnější porosty s *Calluna vulgaris*, *Rumex acetosella* a *Festuca ovina*. „Pleše“ jsou obklopené listnatými lesy – teplomilnými doubravami (asociace *Sorbo-Quercetum*), acidofilními doubravami (as. *Luzulo albidae-Quercetum*) a dubohabřinami (as. *Melampyro nemorosi-Carpinetum*).
- 23. Karlova Ves – NPR Týřov – Týřovické skály:** 6048 B8. Komplex přirozených lesních i bezlesých společenstev na Týřovických skalách na pravém břehu Berounky pod osadou Skryje. Travobylinné porosty na temenech zdejších vrchů mají charakter primárního bezlesí a jsou typickým projevem tzv. vrcholového fenoménu. Tvoří je mozaika cenóz od společenstev skalních spár (svaz *Androsacion vandellii*), přes pionýrské a skalně-stepní porosty mělkých skeletovitých půd (svaz *Hyperico-Scleranthion* reprezentovaný asociací *Jasiono montanae-Festucetum ovinae*, svaz *Alyssio-Festucion pallentis* asociací *Potentillo arenariae-Festucenion pallentis*, svaz *Festucion valesiaca* asociací *Pulsatillo pratensis-Festucetum valesiaca*), fragmenty acidofilních porostů s *Calluna vulgaris*, až po vyvinutější xerothermní trávníky svazu *Festucion valesiaca* (asociace *Koelerio macranthae-Stipetum joannis*) a fragmenty teplomilných lemových společenstev svazu *Geranion sanguinei*. Z lesních společenstev jsou ve vrcholových pasážích extrazonálně vyvinuty teplomilné doubravy (asociace *Sorbo-Quercetum* a *Lithospermo-Quercetum*), obklopené na mírných svazích teplými dubohabřinami (asociace *Melampyro nemorosi-Carpinetum*). Ty jsou prostoupené enklávami smolnickových acidofilních doubrav (as. *Viscario-Quercetum*). Strmé polohy v údolí Berounky pokrývají suťové lesy (as. *Aceri-Carpinetum*).
- 24. Skryje – NPR Týřov – vrch Vosník a niva Úpořského potoka:** 6048 B13, B18. Lesní společenstva asociace *Aceri-Carpinetum* s význačným zastoupením *Taxus baccata*, pokrývající severní, severozápadní a severovýchodní svahy vrchu Vosník na pravém břehu Berounky u osady Skryje. Tato společenstva patří k nejzachovalejším suťovo-roklinovým lesům Křivoklátska. Do chladného inverzního údolí Úpořského potoka jimi na severním svahu postupuje také porost květnaté bučiny (asociace *Tilio cordatae-Fagetum*), který na dně údolí střídá ptačincová olšina (as. *Stellario-Alnetum*) a maloplošné porosty měsíčnicové javořiny (as. *Lunario-Aceretum*).
- 25. Skryje – NPR Týřov – Vápenný vrch:** 6048 B13, B18. Na Vápenném vrchu, který se nachází na pravém břehu Úpořského potoka nedaleko obce Skryje, byly zkoumány převážně jižní až jihozápadní, primárně bezlesé svahy, pokryté pionýrskou a xerothermní travobylinnou vegetací. Druhové zastoupení rostlin na místních „pleších“ je však oproti Týřovickým skalám ochuzené a navíc decimované muflony. Lesní společenstva reprezentují teplomilné doubravy (asociace *Sorbo-Quercetum* a *Lithospermo-Quercetum*), dubohabřiny (as. *Melampyro nemorosi-Carpinetum*) a suťové lesy (as. *Aceri-Carpinetum*).
- 26. Branov env.:** 6048 B3 a **Skryje env.:** 6048 B13. Dvě druhově bohaté louky na pravobřežním vyšším stupni nivy Berounky. První u Kouřimeckého přívozu, druhá pod hradem Týřovem. Ukázka původních údolních ovsíkových křivoklátských luk svazu *Arrhenatherion*. Obě louky byly zcela zničeny při povodních v roce 2002.
- 27. Hudlice – PP Stará Ves:** 6049 B20. Přirozená náhradní xerothermní travobylinná společenstva na diabasových výchozech nad údolím Libotického potoka. Většinou společenstva svazu *Bromion erecti* a *Geranion sanguinei*, ale také fragment skalní stepi. Značná část pokryta expandujícími teplomilnými křovinami, v nivě Libotického potoka společenstvo vysokých ostříc a zamokřené kosené louky.
- 28. Trubín – PP Trubínský vrch:** 6049 D5. Strmý skalnatý sráz diabasového pahorku, krytý společenstvy skalních stepí ze svazu *Festucion valesiaca* (především as. *Erysimo crepidifolii-Festucetum valesiaca*).

KOMENTOVANÝ PŘEHLED DRUHŮ MANDELINKOVITÝCH BROUKŮ ZJIŠTĚNÝCH NA ÚZEMÍ KŘIVOKLÁTSKA

Vysvětlivky:

Jména taxonů jsou převzata z práce Strejčka (1993b), druhů podčeledi Halticinae z práce: Gruev & Döberl (1997), subspecií druhů rodu *Chrysolina* Motschulsky, 1860 z práce Warchałowského (2003). Aktuální úpravy jsou provedeny podle práce Kippenberga & Döberla (1994), Warchałowského (2003) a dle J. Bezděka (pers. comm.). U taxonů nedostatečně dokladovaných nebo u údajů převzatých z literatury vydané před rokem 1960 jsou jména vložena do závorky a taxon není zahrnut do celkového počtu křivoklátských druhů. Jména druhů, u nichž došlo od vydání Check-listu československých brouků (Strejček 1993b) k podstatnějším změnám, jsou jako synonymum uvedena v závorce, případně je doplněna vysvětlující poznámka.

Za jménem následuje sosioekologická charakteristika taxonu. Písmena **E**, **R** a **T** přibližují širší ekologické amplitudy příslušného taxonu. Při stanovení kategorie jsem vycházel především z vlastních pozorování a z prací Strejčka (2000) a Kocha (1992). **E** = eurytopní druhy s populační R-strategií, adaptované na rychlou kolonizaci nestabilních stanovišť jak původu přírodního (říční náplavy), tak antropogenního (paseky, ruderály, agrocenózy). Obvykle se vyznačují silnými populacemi, častou gradací a vyšší vagilitou (např. drobné druhy šířící se větrem, vodními toky, případně za pomoci člověka, např. v agrocenózách). **R** = stenotopní druhy, jejichž populace nejsou zpravidla adaptovány k rychlému šíření (K-strategové), nýbrž k životu ve stabilních společenstvech, jakými jsou např. přirozené lesy, zejména klimaxového a subklimaxového typu a společenstva „stepní“. Dále druhy žijící na stanovištích, u nichž je některý z rozhodujících ekologických faktorů výrazně odlišný od průměrných hodnot (skály, skalní stepi, písčiny, slaniska, bažiny), tj. jsou adaptované na stres (S-strategové). Ke skupině „R“ patří mj. všechny reliktní prvky minulých klimatických období, např. druhy s těžištěm výskytu v montánních polohách, přežívající místy v inverzních údolích. Z druhů žijících v rákosinách sem řadím pouze ty, které obývají pobřeží říčních tišin, mrtvých ramen a nenarušených (zejména oligotrofních) vodních nádrží a nepřecházejí do sezónních rákosin intenzivně obhospodařovaných rybníků. **T** = „typické druhy“, tj. druhy stojící mezi oběma výše zmíněnými skupinami (využívají kombinované populační strategie). Jsou adaptabilnější než druhy skupiny „R“, zejména ve vztahu k biotopu. Z přirozených a polopřirozených habitatů přecházejí na podobná stanoviště ovlivněná činností člověka, např. do kulturních lesů se strukturou a druhovým složením blízkým přirozenému, do antropogenně ovlivněných keřových společenstev lesních pláští, na mezofilní louky, narušené pobřežní ekosystémy, apod.

Pod značkou: „s.i.“ dále uvádím tzv. sosioekologický index, s jehož pomocí se pokouším na základě údajů o rozšíření, populační dynamice, bionomii a autekologii přibližně stanovit ochranářskou „hodnotu“ a míru ohrožení jednotlivých druhů na území České republiky tak, aby byla pokud možno eliminována subjektivita tohoto hodnocení. S jistými úpravami je převzat systém, který pro myrmekofilní brouky Slovenska použil Franc (1992). Údaje o rozšíření taxonů jsou převzaty z následujících prací: Bienkowski (2001), Borowiec (1999), Gruev (1992), Gruev & Döberl (1997), Warchałowski (1991, 1995, 2003).

1. Rozšíření v Evropě: druhy s širokým areálem souvislého výskytu (větší část Evropy a více) = 0; druhy rozšířené v menší části Evropy (evropské rozšíření má podobu pásu, který může přesahovat i mimo Evropu, nebo má areál taxonu v Evropě ostrůvkovitý charakter) = 3; endemické druhy, vyskytující se pouze na území České republiky, případně druhy, jejichž areál mírně přesahuje mimo naše území (např. v pohraničních pohořích) = 5.
2. Poloha výskytu v České republice vůči celkovému areálu rozšíření druhu: uvnitř celkového areálu výskytu = 0; na okraji nebo téměř na okraji souvislého areálu = 2; mimo kontinuální areál výskytu = 4.
3. Výskyt na území České republiky (frekvence): široce rozšířené druhy, vyskytující se téměř po celém území = 0; druhy, které se vyskytují ve více částech České republiky (ve větším počtu bioregionů) = 1; druhy vyskytující se pouze v některé oblasti (bioregionu, nebo několika málo bioregionech) = 3; izolované se vyskytující druhy, nalezené dosud jen na nečetných lokalitách = 5.
4. Relativní početnost jedinců v populaci (abundance), vztažená k počtu obvykle pozorovaných jedinců na stanovišti s optimálními ekologickými faktory, pomineme-li občasnou gradaci: v lokálních populacích velmi hojné druhy (často přes sto jedinců) = 0; hojné druhy v lokálních populacích (řádově desítky jedinců) = 2; řídké se vyskytující druhy (obvykle do deseti jedinců) = 3; vzácné druhy (obvykle ojedinělé nálezy) = 5.
5. Trend vývoje početnosti (v časovém horizontu minimálně jednoho desetiletí): abundance a/nebo frekvence výskytu stoupající (zejména expanzivní druhy antropogenních stanovišť a dále druhy s pozorovatelným zvýšením počtu jedinců, jako *Sermylassa halensis*, *Leptinotarsa decemlineata* nebo *Cassida stigmatica*) = 0; abundance více méně stabilní = 1; ústup druhu lze předpokládat (u stenotopních druhů bažin, mokřáků, lesostepí a u druhů xerotermních trávníků,

kteří mizí při absenci kosení či pastvy), také druhy, u nichž mi není trend vývoje znám = 2; zřetelně ustupující druhy (druhy týchž biotopů jako v predešlém bodu, ale u nichž jsou doklady o někdejší větším rozšíření) = 4; rychle mizející druhy, v některých oblastech již vyhynulé (u druhů přežívajících na ojedinělých lokalitách, pokud nejsou zavlečené, lze předpokládat někdejší širší rozšíření) = 6.

6. Vztah k typu biotopu (šíře stanovištní amplitudy příslušného druhu): eurytopní a expanzivní druhy, často osidlující antropogenní stanoviště = 0; typické druhy, schopné adaptace na náhradní biotopy = 2; typické druhy, které se ale vyskytují převážně na zachovalejších stanovištích, také druhy, u nichž mi není vztah k biotopu dosud dobře znám, ale nejde o druhy eurytopní = 3; druhy s vysokými nároky na typ biotopu (stenotopní druhy) = 4; specializované druhy s velmi úzkou stanovištní amplitudou = 6.

7. Šíře potravní specializace druhu na území naší republiky: polyfágní druhy = 0; široce oligofágní druhy (vázané na určitou čeleď rostlin) = 1; úzce oligofágní druhy (vázané na 1-3 příbuzné rody rostlin) = 2; silně specializované druhy (monofágové) = 4.

8. Ekologie potravního zdroje (u brouků čeledi Chrysomelidae ekologie hostitelské rostliny): široce rozšířené druhy neohrožené činností člověka = 0; druhy s úzkou ekologickou amplitudou a výskytem pouze v některých oblastech ČR = 2; druhy na území České republiky ohrožené = 4.

9. Vagilita druhu (schopnost a možnosti šíření do nových oblastí): vysoká mobilita (např. u druhů rozšiřovaných větrem, vodními toky či zavlékaných člověkem) = 0; průměrná mobilita (ze sledované čeledi sem patří většina létavých druhů) = 2; mobilita omezená (některé nelétavé druhy) = 3; mobilita velmi nízká = 4.

10. Trend antropogenního ovlivňování biotopů příslušného taxonu (viz Moravec et al. 1995): tendence zlepšování (týká se zejména antropogenních biotopů – ruderálů, pasekových společenstev a agrocenóz) = 0; více méně setrvalý stav = 1; biotopy ustupující v důsledku lidské činnosti (některé typy litorálních a bažinných společenstev – rákosiny, porosty vysokých ostřic, přírodně bohaté mezofilní a podmáčené trávníky, vřesoviště, teplomilné lemy, xerothermní doubravy, ale také archeofytární ruderální společenstva) = 3; biotopy jsou velmi silně antropicky ovlivňovány až ruderalizovány (biotopy rychle podléhající sukcesním změnám, zejména společenstva stepního charakteru, zarůstající po skončení extenzivního obhospodařování expanzivními travami, ruderální a segetální vegetací) = 4; biotopy jsou likvidovány (sem patří např. společenstva slanišť) = 6.

11. Ochrana: běžné druhy, druhy chráněné zákonem nebo druhy, jejichž ochrana je zajištěna ve stávajících chráněných územích = 0; nechráněné stenotopní druhy s nižší frekvencí výskytu nebo nízkou abundancí, jejichž výskyt není soustředěn ve stávajících chráněných územích = 1.

Taxony se součtem jednotlivých položek sosioekologického indexu nižším než 15 považují v současné době na našem území za stabilizované až expandující. Taxony se součtem 15-20 zasluhují pozornost (přestože jim nehrozí bezprostřední nebezpečí, lze je považovat za zranitelné – značka **Vu**). Součet 21-30 představuje druhy na území České republiky ohrožené (značka **En**), součet větší než 30 druhy kriticky ohrožené (značka **Cr**).

Za sosioekologickým indexem následuje údaj o relativní abundanci a frekvenci taxonu na území CHKO (značka: **A/F** ⇒). Abundanci (**A**) vyjadřují celkovým počtem exemplářů nalezených ve sledovaném území, a to relativními pojmy: „**J**“ = jednotlivě (od 1 do 9 exemplářů), „**D**“ = desítky exemplářů (10 až 99), „**S**“ = stovky exemplářů (více než 99). Relativní frekvence (**F**) je vyjádřena počtem elementárních mapovacích polí, ve kterých byl taxon v CHKO doposud nalezen. Do počtů jsou zahrnuty i exempláře, které jsem sám neshíral, ale determinoval, a údaje z literárních prací. Nejsou sem zahrnuty údaje před rokem 1960.

Lokalizace jednotlivých nálezů je zřejmá z uvedených čísel čtverců klasického síťového mapování, doplněného značkou elementárního mapovacího pole (viz kapitolu Metodika). Podrobnou nálezovou anotaci uvádím pouze u druhů na Křivoklátsku nehojných nebo význačných z hlediska ochrannářského a zoogeografického. Kompletní nálezové údaje o všech, i těch nehojnějších druzích, jsou dokladovány na Správě CHKO Křivoklátsko ve Zbečně a na odboru ochrany přírody Ministerstva životního prostředí České republiky.

Pokud není u nálezu známo přesné číslo elementárního mapovacího pole, je toto nahrazeno otazníkem (př.: 5949: A?), není-li znám ani subkvadrant, je jeho písmenné označení rovněž nahrazeno otazníkem (př.: 5949: ??). Křivoklátské nálezy, u kterých nebyl zaznamenán základní čtverec síťového mapování, jsou většinou označeny jménem lokality a třemi otazníky (př.: ??? (Nižbor)).

Pokud je uveden počet nalezených exemplářů jednotlivých pohlaví, následuje tento údaj za dvojtečkou a lomítko odděluje počet sbíraných samců od počtu sbíraných samic (př.: 29.IX.2002: 0/1).

Jména nebo zkratky jmen jiných nálezců nežli autora této práce jsou uvedena v závorce před zkratkou: lgt. V případě, že byl taxon v příslušném elementárním poli nalezen kromě mne i jiným entomologem, je jeho jméno nebo značka jeho jména připojena k symbolu: +lgt. Literární údaje uvozuje značka: lit. Pokud není uvedeno jinak, platí, že brouk je uložen ve sbírce nálezce.

Za výčtem elementárních mapovacích polí, ve kterých byl taxon nalezen, následuje stručná charakteristika jeho cenologických a bionomických nároků na území Křivoklátska. Jména rostlinných taxonů jsou převzata z práce Kolbeka et al. (1999), názvy ekosystémů v hranicích fytoocenologických syntaxonů převážně z přehledu Moravce et al. (1995), nové syntaxony také z prací Kolbeka et al. (1999, 2001). V celé práci používám následující zkratky syntaxonů: as. = asociace, podsv. = podsvaz, sv. = svaz, tř. = třída. Sezónní rozpětí výskytu příslušného druhu na území CHKO Křivoklátsko není uvedeno pouze u druhů, u nichž existují ze sledovaného území jen ojedinělé nálezy. U takových druhů je vždy uvedena podrobná nálezová anotace.

Zkratky jmen sběratelů:

Bez značky, nebo JJ – Jiří Januš, Kladno	OV – Oldřich Voříšek, Kladno	VS – Vladimír Skoupý, Žilina
JV – Jiří Voříšek, Jirkov	PH – Petr Horsák, Kladno	VŠ – Václav Šilha, Nové Strašecí
KR – Karel Rébl, Nové Strašecí	PŠ – Pavel Štěpánek, Kladno	ZCH – Zdeněk Chalupa, Kladno

P ř e h l e d d r u h ů

Donaciinae

Donacia aquatica (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-0-2-1-2-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/10)
5848: D10, D17, 5849: C1 (VŠ, KR lgt.), C20, D21, D22, 5949: A20 (+PH lgt.), B3, B4 (+PH lgt.), 6048: B6 (VŠ lgt.)

Na Křivoklátsku se imaga vyskytují od května do července ve společenstvech emerzních rostlin na pobřeží stojatých vod. Mimo bezprostřední dosah vodních ploch také ve vysokoostřicových porostech a na ostřicových loukách. Žijí na *Sparganium* a *Carex* spp. U Kouglova rybníka jsem pozoroval nálet více exemplářů na *Eleocharis* sp.

Donacia bicolora Zschach, 1788. (T, s.i. = 0-0-1-2-1-2-3-0-2-1-0 = 12, A/F = „D“/7)
5848: D17, 5849: C20 (PH lgt.), D22, 5949: A12, A20, 6048: A22, B6 (VŠ lgt.)

V CHKO od května do července na zevarech (*Sparganium erectum*) v emerzních společenstvech stojatých (sv. Oenanthion aquaticae) a mírně tekoucích vod (např. při březích Berounky pod jezy ve společenstvech as. Sparganietum ramosi).

Donacia crassipes Fabricius, 1775. (R, s.i. = 0-0-1-2-1-4-3-2-2-3-0 = 18, Vu, A/F = „D“/1)
6048: A22 (Zvíkovec – Kalinova Ves, 2.VII.2000: 8/9)

V CHKO jsem imaga našel v červenci na listech *Nuphar lutea* při břehu Berounky v místě s pomalu proudící vodou pod jezem (v natantním společenstvu s dominancí stulíku, které lze zařadit ke sv. Nymphaeion albae).

Donacia marginata Hope, 1795. (T, s.i. = 0-0-1-2-1-2-3-0-2-1-0 = 12, A/F = „J“/3)
5849: C20 (ZCH, PH lgt.), 5949: A15, A20

Na Křivoklátsku se vyskytuje vzácně od května do července při březích rybníků ve společenstvech emerzních rostlin na *Sparganium erectum*.

Donacia semicuprea Panzer, 1796. (E, s.i. = 0-0-0-0-1-0-4-0-2-1-0 = 8, A/F = „D“/5)
5848: D17, 5849: C7 (+ZCH lgt.), 5949: D20, 6048: B6 (VŠ lgt.), 6050: A8

Na Křivoklátsku v květnu a červnu hojný druh říčních (sv. Phalaridion arundinaceae) i rybníčních (sv. Phragmition communis) rákosin, kde žije na *Glyceria maxima*.

Donacia simplex Fabricius, 1775. (T, s.i. = 0-0-1-2-1-2-2-0-2-1-0 = 11, A/F = „D“/4)
5848: D17, 5849: C7 (PH lgt., coll. JJ), C20 (+PH lgt.), 6048: B6 (VŠ lgt., M. Zúber det.)

V CHKO od května do července ve společenstvech bahnitých rybníčních litorálů (as. Sparganietum ramosi), kde byla zatím sbírána výhradně na *Sparganium erectum*.

Donacia thalassina Germar, 1811. (T, s.i. = 0-0-1?-2-1-2-3?-0-2-1-0 = 12, A/F = „D“/5)
5849: D21, D22, 5949: A20, B3, 6048: B6 (VŠ lgt., M. Zúber det.)

Imaga byla v CHKO zastížena v květnu a červnu. Na bahnitém břehu rybníka na *Eleocharis* sp. (nálet většího množství exemplářů 17.V.2000 u Kouglava rybníka v Lánské oboře, JJ observ. et lgt.) a kromě toho v porostech bahenních ostřic a v rákosinách stojatých vod (zde např. v as. Scirpetum lacustris u osady Požáry).

Donacia versicolorea (Brahm, 1790). (R, s.i. = 0-0-1-2-1-4-4-0-2-1-0=15, Vu, A/F = „S“/7)
5848: D24 (ZCH lgt., KR lgt.: coll. VŠ), 5849: C1, C6 (+ZCH lgt.), C20, D21, 5949: A20, B3
Monofágní druh, který žije v severní části CHKO na *Potamogeton natans* v natantních společenstvech (as. Potametum natantis) lesních rybníčků, kde je od května do července často dosti hojný. V květnu roku 1990, kdy byl rybník u osady Požáry zcela vyschlý, jsem ho ve třech exemplářích sklepal ze *Salix* a *Tilia* spp.

Donacia vulgaris Zschach, 1788. (T, s.i. = 0-0-1-2-1-2-2-0-2-1-0 = 11, A/F = „D“/6)
5848: D17, 5849: C6, C20 (+ZCH lgt.), 5949: A20, 6048: B6 (VŠ lgt. et coll., 1 ex. coll. JJ), 6149: A8

V CHKO v květnu až červenci v rákosinách na březích rybníků. Hojný druh, který jsem na Křivoklátsku pozoroval pouze na *Sparganium* sp.

Donaciella cinerea (Herbst, 1784). (R, s.i. = 0-0-3-0-2-4-3-0-2-3-0 = 17, Vu, A/F = „S“/1)
5849: C1 (Ruda – rybník Horní Kralce, 13.V.1993: „S“, 29.V.1993: „S“, sbíráno 32 ex., 8.VI.1994: „S“) + (+PH lgt.)

V Čechách lokální druh. V CHKO jsem jej zjistil pouze na jediné lokalitě, kde žije velmi početná populace v květnu a červnu v rákosině as. Typhetum angustifoliae na *Typha angustifolia*.

Plateumaris bracata (Scopoli, 1772). (R, s.i. = 0-0-3?-2-2-4-4-0-2-3-0 = 20, Vu, A/F = „D“/1)
5849: C1 (Ruda – rybník Horní Kralce, 8.VI.1994: cca 30 ex., včetně párů in copula)

V České republice dosti vzácný, jen místy hojnější druh rákosin stojatých vod, žijící monofágně na *Phragmites australis*. Rozsáhlejší porosty živné rostliny se na Křivoklátsku nevyskytují; nález druhu je zde ve fragmentu společenstva as. Phragmitetum communis poměrně překvapivý.

Plateumaris consimilis (Schrank, 1781). (T-E, s.i. = 0-0-0-2-1-2(0?)-3-0-2-1-0 = 11, A/F = „D-S“/20)

5848: D5 (+KR lgt.), D17, 5849: C1, C7 (VŠ lgt.), C18 (+KR lgt.), C20 (+ZCH lgt.), C22, C23, C24, D16, D21, D22, 5949: A2, A10, B3 (+ZCH lgt.), B7, B8 (ZCH lgt.), B12, ?? (Sýkořice: PH lgt.), ?? (Zbečno: PH lgt.)

Na území naší republiky hojný paludikolní a ripikolní druh, v CHKO nalézáný v květnu až červenci zpravidla na *Scirpus sylvaticus*, ale také na *Juncus* sp. Nejčastěji jsem jej sbíral na skřípinových loukách (as. Scirpetum sylvatici, as. Caricetum caespitosae), rašelinných loukách (sv. Sphagno recurvi-Caricion canescentis) a v bažinných, výjimečně i přípotočních olšínách (sv. Alnion glutinosae, podsv. Alnenion glutinoso-incanae).

Plateumaris rustica (Kunze, 1818). (T-R, s.i. = 0-0-1-2-2-3-3-0-2-3-0 = 16, Vu, A/F = „D“/5)
5849: C1, C22, 5949: A4, A10, B3 (+ZCH lgt.)

V České republice se vyskytuje lokálně v ostřicových porostech. V CHKO jsem jej sbíral v květnu především ve společenstvech vysokých ostřic (řád Magnocaricetalia) při březích oligotrofních rybníků (na *Carex riparia*) a na rašelínkovo-ostřicových loukách v přípotočních terénních depresích (sv. Sphagno recurvi-Caricion canescentis).

Plateumaris sericea (Linnaeus, 1761). (T, s.i. = 0-0-1-2-1-2-2-0-2-1-0 = 11, A/F = „D“/4)
5848: D5, 5849: C1 (+ZCH, +VŠ lgt.), C7 (VŠ lgt.), D11

Na území naší republiky hojný druh mokřadních společenstev – bahnitých břehů, rašelinných luk a podobných stanovišť. Na Křivoklátsku jsem jej sbíral častěji i v bažinné olšíně (as. *Carici acutiformis*-*Alnetum*) a v ostřicovo-rašeliníkovém společenstvu, odkud je zajímavý nález zazimovaných imag v mokřem rašeliníku. Na druhé ze zmíněných lokalit je druh ve vegetační sezóně sbírán na *Eriophorum angustifolium*. V CHKO v květnu a červnu, zazimování jedinci v říjnu.

Orsodacninae

Orsodacne cerasi (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-2(0)-1-0-0-0-2-1-0 = 6, A/F = „S“/29)
5848: D5, D17, 5849: C18, C22, C23, C24, 5947: D19, 5949: A2, A4, A20, A24, B12, B23, C11 (+PH lgt.), C13, C23, D15, D20, 5950: A? (Poteplí – Vysoký vrch, PŠ lgt.), C6, C7, 6048: B8 (KR lgt.), B9, B10, B13-18, B20, C10, 6049: A18 (VS lgt.), B20

Hojný druh, nalézáný na Křivoklátsku na různých keřích, zvláště na *Padus avium*, *Corylus avellana* a *Crataegus* sp., ale např. i na *Acer* sp., na kvetoucím *Sarothamnus scoparius* a na loukách na kvetoucích *Apiaceae*. V CHKO od dubna do července, zejména v přípotočných střemchových olšinách a dále na lesních okrajích, v plášťových společenstvech, řidších lesích a různých typech křovinných formací.

Zeugophorinae

Zeugophora flavicollis (Marshall, 1802). (E, s.i. = 0-0-1-3-1-0-3-0-2-1-0 = 11, A/F = „J“/1)
5849: C7 (Ruda, 4.V.1996: 1 ex., KR lgt.)

Z Křivoklátska zatím ojedinelý nález v nivě říčky Klíčava.

Zeugophora subspinosa (Fabricius, 1781). (T-E, s.i. = 0-0-1-3-1-2?-3-0-2-1-0 = 13, A/F = „J“/2)

5849: C18 (Ruda, 4.-20.VII.1996: 1 ex., KR lgt.), 6048: B10 (Otročiněves, 19.VIII.2001: 2 ex.)
V České republice žije na *Populus tremula*, vzácněji i na jiných druzích rodu *Populus*, a také na *Salix* spp. na lesních okrajích a v přípotočných nivách. Na Křivoklátsku byla sbírána u Otročiněvsi v ruderalizovaném plášti kulturního lesíka na *Populus tremula*.

Criocerinae

Crioceris asparagi asparagi (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-1?-2-1-0-4-0-2-1-0 = 11, A/F = „J“/3)

5849: C19 (KR lgt., pers. comm.), 5949: ?? (Městečko u Křivoklátku, J. Rosenbaum lgt., coll. JJ), A17 (KR lgt., pers. comm.)

Druh žije v zahradách a na ruderalizovaných stanovištích na *Asparagus officinalis*. Exemplář nalezený v Městečku u Křivoklátku byl sbírán v červenci.

Crioceris duodecimpunctata (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-1-2-1-0-4-0-2-1-0 = 11, A/F = „J“/3)

5949: A17 (KR lgt.), ?? (Sýkořice, PŠ lgt.), 6050: A2

Druh žije v CHKO v červnu až srpnu na *Asparagus officinalis* v zahradách, v blízkosti sídel a na ruderálech, u Hýskova např. na železničním náspu.

Lema cyanella (Linnaeus, 1758). (T-R, s.i. = 0-0-1?-5-1-3-3-0-2-3-0 = 18, Vu, A/F = „D“/4)
5848: D13 (Lužná env., 19.V.1997: 0/1), 5949: B5 (Žilina, 8.V.1998: 0/1, PH lgt.), C4 (Zbečno – PR Brdatka, 19.V.1990: 0/1), C11 (PR Nezabudické skály, 12.VII.1997: 0/1, 26.IV.1999: 11 ex.)
Oligofág na různých druzích rodu *Cirsium*. Na Křivoklátsku se vyskytuje dost vzácně na zachovalých stanovištích na mezofilních trávnících, zvláště při lesních okrajích. Kromě toho jsem našel více exemplářů ve výslunném sušovém porostu na jediné rostlině *Cirsium* sp. V CHKO sbírán zatím jen v dubnu, květnu a červenci.

Lilicercis lilii (Scopoli, 1763). (E, s.i. = 0-0-1?-2-1-0-2-0-2-1-0 = 9, A/F = „J“/6)
5849: C19 (KR lgt.), 5949: C10, C15, ?? (Zbečno, PH lgt.), 5950: A? (Poteplí – Vysoký vrch, PŠ lgt.), 6049: B2

V CHKO od května do srpna ve světlejších lesích (as. *Potentillo albae-Quercetum*, as. *Aceri-Carpinetum*) na liliovitých rostlinách, např. z rodu *Polygonatum*.

Lilicercis merdigera (Linnaeus, 1758). (E-T, s.i. = 0-0-1-3-1-0-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/ /minim. 10)

5949: A17 (KR lgt.), B16, C3 (KR lgt., VŠ coll. et det., JJ revid.), C10, D20, ?? (lit.: Šmaha 1982: PR Stříbrný luh), 5950: A25, C7 (+ZCH lgt.), 6048: B5, ??? (Nižbor, PŠ lgt.), ??? (Vůznice, PŠ lgt.), ??? (Lány, Huja lgt.)

Na Křivoklátsku od května do července dosti hojně v listnatých lesích, zejména dubohabřinách (sv. *Carpinion*) a teplých doubravách (as. *Potentillo albae-Quercetum*) na Liliaceae, nejčastěji na *Convallaria majalis*, ale také na *Lilium martagon*.

Oulema duftschmidi (Redtenbacher, 1874) sensu Berti (1989). (E, s.i. = 0-0-1?-3-1-0-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/11)

5848: D17, 5849: C13, C20, C23, 5949: A4, A7, A20, C11, D11, 6048: B3, 6049: D4

Druh je velmi podobný příbuznému *O. melanopus*; zejména samice jsou obtížně determinovatelné. V přehledu jsou proto u obou druhů uvedeny pouze nálezy samců, kteří byli odlišováni výhradně na základě znaků na kopulačních orgánech. Druh žije na Křivoklátsku řídko na travnatých lokalitách, hlavně mezofilních. V CHKO je nalézán od května do srpna.

Oulema erichsonii (Suffrian, 1841). (T-R, s.i. = 0-0-3-5-4-3-2?-0-2-3-1? = 23, En, A/F = „J“/2)

5849: C13 (Ruda – Píle, 14.VI.1987: 0/1, KR lgt., coll. JV, pers. comm.), C24 (Lány – obora, 31.V.2003: 0/1), ??? (Nová Huť, VI.1942, Tesař lgt., coll. JV, pers. comm.)

Na území České republiky velmi vzácný hygrofilní a zpravidla i paludikolní druh. Réblův i můj nálezy pochází z přírodně bohatých zamokřených luk v nivě říčky Klíčava.

Oulema gallaeciana (Heyden, 1870). (E, s.i. = 0-0-0-0-1-0-1-0-2-1-0 = 5, A/F = „S“/72)
5848: D5, D17, D18, 5849: C1, C7, C13, C15, C17 (KR lgt.), C18, C20, C22, C23, C24, D11, D16, D21, D22, D23, 5850: C21, 5947: D19, 5948: B14, B19, D5 (VŠ lgt.), 5949: A4, A8, A12, A13, A15, A20, A25, B2, B7, B10 (VS lgt.), B14, B21, B22, B23, C4, C10, C11 (+lit.: Strejček 1984), C12, C13 (+lit.: Strejček 1976a), C14, C17, C23, D1, D12, D13, D15, D20, 5950: A6, A19, A20, A22, A25, C7, C22, 6047: B5, 6048: A18, B8, B9, B13 (+PH lgt.), B18, B19, B20, C10, 6049: A7, A15, B20, D5, D12, D17

Velmi hojný druh se širokou cenologickou amplitudou. Na Křivoklátsku žije po celou vegetační sezónu na travách v různých typech biotopů od přirozených po ruderalní a od otevřených po zalesněné. Preferuje otevřené mezofilní trávníky a lesní habitaty mezofilního charakteru.

Oulema melanopus (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-0-1-0-1-0-2-1-0 = 5, A/F = „S“/44)
5848: C10, D5, D13, D17, 5849: C1, C2, C7, C15, C13, C18, C20, C22, C24, D16, D22, 5947: D19, 5949: A4, A10, A12, A15, B2, B3, B9, B12, B21, B23, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984),

C13 (lit.: Strejček 1976a), C19, D11, D15, D20, 5950: A6, A19, A20, A? (Poteplí – Vysoký vrch, PŠ lgt.), 6048: B8, B19, B20, C10, D1 (PH lgt.), 6049: B4, B20, D5

Velmi hojný euryekní druh, nenáročný na typ biotopu a zachovalost přírodních poměrů, vyskytující se na Křivoklátsku po celou vegetační sezónu, a to především na otevřených trávnících, zejména mezofilních. Obývá louky, lesní okraje a trávníky při březích vodních toků a nádrží. Oligofág na Poaceae. (Ze stejných důvodů jako u druhu *O. duftschmidi* byli determinováni pouze samci).

(*Oulema rufocyanea* (Suffrian, 1847)).

Bezděk (2003) uvádí dva samce tohoto velmi vzácného druhu, uložené ve sbírce Národního muzea v Praze. Oba exempláře byly sbírány v Lánech v roce 1923, jméno sběratele není uvedeno. Novější nálezy z Křivoklátska ani odjinud z České republiky nejsou známé.

Clytrinae

Clytra laeviuscula (Ratzeburg, 1837). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0?-0-0-2-1-0 = 6, A/F = „D“/17) 5849: C6 (ZCH lgt.), C24 (KR lgt.), 5948: B19, 5949: C10, C13, D1 (PH lgt.), D11, D12, D13, ?? (Zbečno, PH lgt.), ?? (Nižbor, +PH lgt.), 5950: C3, 6048: A22, B8 (KR lgt.), 6049: B20, 6050: A2, C1

V CHKO je tento druh poměrně hojný na xerothermních trávnících, při vodních tocích a okrajích listnatých lesů v osluněných křovinných formacích. Od května do srpna.

Clytra quadripunctata (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-0-2-1-2-0-0-2-1-0 = 8, A/F = „D“/20) 5849: C7, C17 (KR lgt.), C18 (KR lgt.), C24 (KR lgt.), 5949: A4 (+KR lgt.), A10, B3, B22 (KR lgt.), C11 (+PH lgt.), C13 (KR lgt.), ?? (Městečko u Křivoklátska, J. Rosenbaum lgt., coll. JJ), ?? (Zbečno), 5950: C6-7, 6048: B4-5, B8 (+KR lgt.), B13, 6050: C1, 6149: A9, ??? (Vůznice, PŠ lgt.), ??? (Nižbor, PŠ lgt.)

Imaga na Křivoklátsku sbírána od května do srpna, nejčastěji na osluněných stanovištích – xerothermních stráních, lesních okrajích a v křovinných pláštích. Vývoj probíhá v mraveništích – v CHKO Týřov na Vysokém vrchu jsem v květnu pod kameny u mravenců našel kokony. Někdy bývá v mraveništích kokonů značné množství. Mimo Křivoklátsko, v sousedním Džbánském bioregionu, jsem pozoroval tyto mandelinky při hromadném opouštění mraveniště *Formica* cf. *rufa* Linnaeus, 1761 (5850, Libušín, PP Pašijová dráha, 4.V.1992). Během půl hodiny opustilo mraveniště, jehož kupa měla průměr cca 1 m a výšku 0,5 m, osmdesát čtyři čerstvě vylíhlých brouků. Imaga se pářila přímo na povrchu mraveniště, obalená útočícími mravenci.

Coptocephala rubicunda (Laicharting, 1781). (R-T, s.i. = 3-0-1-3-1-3-3-0-2-3-0 = 19, Vu, A/F = „D“/13)

5848: D14, 5949: A4 (+KR, +PH lgt.), A22 (KR lgt.), B2 (+KR lgt.), B3, B7, B22, C10, C11, C13, D11, 6049: B20, D5

Na území Křivoklátska se vyskytuje v pozdním létě (od července do září) dosti hojně na otevřených xerothermních stanovištích na Apiaceae, často např. na *Seseli osseum* (ve společenstvu podsv. Potentillo arenariae-Festucenion pallentis).

Labidostomis humeralis (Schneider, 1792). (T, s.i. = 0-0-1-3-2-2-0-0-2-1-0 = 11, A/F = „D“/minim. 10)

5849: C24 (KR lgt.), C25 (KR lgt.), 5949: A4 (KR lgt.), C10, C11 (+24.V.1999: netypický exemplář s odlišně utvářeným penisem a klypeem, tvarem a velikostí připomínající samici, JJ lgt., F. Kantner

det.) + (+PH lgt., coll. J. Princ), C13, C15 (KR lgt.), D11, ?? (lit.: Strejček 1976b: Křivoklát env.), 6049: B20, 6050: A2

V CHKO obývá tento druh teplomilná keřová společenstva (sv. Berberidion) a subxerofilní doubravy (as. Sorbo torminalis-Quercetum), kde je sklepáván z *Quercus petraea* a z *Crataegus* spp. V květnu a červnu.

Labidostomis longimana (Linnaeus, 1761). (T, s.i. = 0-0-1?-2-1-2-0-0-2-1-0 = 9, A/F = „D“/14)

5849: C24 (KR lgt.), 5949: A4 (+KR, +PH lgt.), A17 (KR lgt.), A20, B2, B12 (KR lgt.), B16 (PH lgt.), B22, C11 (+PH lgt.), C13, C18 (PŠ lgt.), D6, 6049: D5, ??? (Vůznice, PŠ lgt.)

Na sušších trávnících v České republice hojný. Polyfág na Fabaceae, zvláště na různých druzích rodů *Trifolium* a *Lotus*. Na rybníku Javůrku jsem jeden exemplář získal netypicky smykem bahenní vegetace (5949: A20, Požáry, 3.VII.1993). V CHKO nalézán od června do srpna.

Labidostomis tridentata (Linnaeus, 1758). (T-R, s.i. = 0-0-3-5-2-3-2(0?)-0-2-1-0 = 18, Vu, A/F = „D“/2)

5849: C7 (Ruda - rybník Dolní Kracle, 13.V.1993: 6 ex.; 18.V.1993: 7 ex.; 29.V.1993: 2 ex.), C24 (Lány – obora, 6.VI.1989: 1 ex.; 11.VI.1995: 1 ex., KR lgt.), ??? (Ruda, 21.V.1994: 1 ex., ZCH lgt.)

V Čechách vzácnější druh, na území CHKO nalézáný v květnu a červnu. Na teplém osluněném okraji bažinné olšiny (as. Carici acutiformis-Alnetum) jsem jej pravidelně sbíral na 2-3 m vysokých *Betula pendula*.

Lachnaia sexpunctata (Scopoli, 1763). (R, s.i. = 3-2-3-3-2-4-0-0-2-3-0 = 22, En, A/F = „D“/7)

5849: C24 (Lány – obora, VII.1969, KR lgt.), 5949: C10 (Újezd nad Zbečnem, 4.VI.2002: 1/0), C11 (PR Nezabudické skály, 24.V.1999: 2/4), C12 (Roztoky u Křivokláta, 17.V.2002: 1/0), C13-14 (lit.: Strejček 1976a: PR Na Babě), D1 (Sýkořice, 13.V.1990: 1/0, PH lgt.), D20 (Nižbor env., 7.VI.1997: 0/1; 16.V.1999: 0/1), D? (Nižbor, 1.V.1993, PH lgt.)

Ve slovenské a moravské části panonské provincie poměrně hojný, v Čechách vzácný druh, vyskytující se tu především v oblastech termofytika. V CHKO v horkých dnech května až července v břekových doubravách (as. Sorbo-Quercetum) a na okrajích subxeroterminálních doubrav (as. Potentillo albae-Quercetum) na *Quercus petraea*, *Q. robur*, výjimečně i na *Crataegus* spp.

Smaragdina affinis (Illiger, 1794). (T, s.i. = 0-0-0?-2-1-2-0-0-2-1-0 = 8, A/F = „S“/21)

5848: D5, D13, 5849: C24 (KR lgt.), C25 (KR lgt.), 5947: D19, 5949: A4 (+KR, +ZCH lgt.), A17 (KR lgt.), A22 (KR lgt.), B3, B12, C10, C11 (PH lgt.), C12, C13 (+lit.: Strejček 1976a), D1 (PH lgt.), D9, ?? (Zbečno, V. Fingerhut lgt., coll. PH), ?? (Nižbor, PŠ lgt.), 6048: B8, 6049: A18 (VS lgt.), B20

Ve sledované oblasti od května do července hojně na listnatých keřích i stromech, zvláště na lesních okrajích. Často také v narušených lesních pláštích sv. Sambuco-Salicion capreae.

Smaragdina aurita (Linnaeus, 1767). (T, s.i. = 0-0-3?-3-2-2-0-0-2-1-0 = 15, Vu, A/F = „J“/10)

5949: A4, A15, C11 (PH lgt.), C13, C18, D13, ?? (Zbečno, PH lgt.), 6048: B8 (KR lgt.), 6049: B20, ??? (Nižbor, PH lgt.)

V CHKO se vyskytuje v květnu a červnu řídky na teplých slunných okrajích listnatých lesů a v keřových pláštích.

Smaragdina salicina (Scopoli, 1763). (T, s.i. = 0-0-0?-3-1-2-0-0-2-1-0 = 9, A/F = „S“/28)

5848: D17, 5849: C1 (PH lgt.), C18 (+KR lgt.), C22, C23, C25 (KR lgt.), 5949: A4, A17 (KR lgt.), A20, A23 (J. Rosenbaum lgt., coll. JJ), B22 (KR lgt.), C10, C11 (PH lgt.), C12, C13,

C23, D1 (PH lgt.), D2 (PH lgt.), D9 (PH lgt.), ?? (Sýkořice, PH lgt.), ?? (Zbečno, V. Fingerhut lgt., coll. PH), 6048 B3 (KR lgt.), B8 (+KR lgt.), B9, 6049: A15, B20, 6149: A9, ??? (Nižbor, PŠ lgt.)

Na Křivoklátsku v květnu až červenci dosti hojně na okrajích listnatých lesů, ale také na mokřích loukách a xerothermních trávnících. Sbírána smykem travobylinných porostů, oklepem listnatých stromů a kvetoucích *Crataegus* spp. Zajímavý je nález několika exemplářů na *Polygonum bistorta* (5849: C23, Klíčavský luh, 3.VI.1995), protože vazbu na rdesno hadí kořen uvádí také pro jiný druh rodu – pro *S. diversipes* (Letzner, 1839) Roubal (1941), potvrzuje Warchałowski (1991) i P. Čížek (pers. comm.). K. Rébl sbíral pět exemplářů na *Rumex* sp. (5849: C18, Píň, VI.1976).

Cryptocephalinae

Cryptocephalus aureolus aureolus Suffrian, 1847. (T, s.i. = 0-0-1?-3-1-2-0-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/minim. 10)

5849: C18, C24 (KR lgt.), 5949: A4, A15, B2, B12, C13, D6, ?? (Sýkořice, PŠ lgt.), 6048: B8 (+KR lgt.), B9

V České republice dosti hojný druh. V CHKO od května do srpna na mezofilních i xerofilních trávnících na Asteraceae.

Cryptocephalus bameuli Duhaldeborde, 1999. (T, A/F = „D“/8)

5849: C24, 5949: A4, B2, B12, C10, D11, 6048: B13-14, 6049: B20

Druh nedávno oddělený od velmi podobného *C. flavipes* (viz dále). Na Křivoklátsku se vyskytuje na lokalitách stepního charakteru a byl zde sbírán v květnu až červenci.

Cryptocephalus biguttatus (Scopoli, 1763). (T, s.i. = 0-0-1?-3-2-2-0-0-2-1-0 = 11, A/F = „D“/6)

5848: D14 (KR lgt.), 5849: C8 (KR lgt.), C12 (ZCH lgt.), C18 (+KR lgt.), C24 (KR lgt.), 5949: D11 (PH lgt.)

V Čechách se vyskytuje lokálně, jen místy je hojnější. Na Křivoklátsku od května do července, nejčastěji na okrajích lesů a na vlhkých až mezofilních loukách, u Sýkořice také v subxerofilním lemovém společenstvu (sv. *Geranium sanguinei*).

Cryptocephalus bilineatus (Linnaeus, 1767). (T, s.i. = 0-0-1?-3?-2-2-0-0-2-1-0 = 11, A/F = „J“/3)

5949: B12 (Klíčava, 3.VIII.1998: 1/0), ?? (Zbečno, 12.VII.1953, OV lgt.), 6049: D5 (Trubín, 28.VII.1997: 1/0), 6050: C1 (Trubín, 11.VIII.2002: 0/1)

Na Křivoklátsku překvapivě malé množství nálezů tohoto jinak místy poměrně hojného druhu, který bývá nejčastěji nalézán na mezofilních a na některých typech xerothermních trávníků. Zatím zde byl sbírán jen v červenci a srpnu.

Cryptocephalus bipunctatus (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-0-2-1-2-0-0-2-1-0 = 8, A/F = „D“/16)

5849: C24 (KR lgt.), 5949: A4 (KR lgt.), B2-3 (KR lgt.), B12, B22, C10 (+VŠ lgt.), C11 (+lit.: Strejček 1984), C13 (+lit.: Strejček 1976a), C14, C19, D11, 6048: A22, B8 (+KR lgt.), B9, 6049: B20, 6149: A9

Na Křivoklátsku od května do července na osluněných lesních okrajích, na stanovištích stepního charakteru, v xerothermních doubravách a teplých křovištních formacích. Často je sklepáván z kvetoucích *Crataegus* spp.

Cryptocephalus chrysopus (Gmelin, 1788). (E-T, s.i. = 0-0-0-3(2)-1-0?-0-0-2-1-0 = 7, A/F = „D“/12)

5849: C24 (KR lgt.), 5947: D19, 5949: A4 (KR lgt.), A20, A22 (KR lgt.), A23 (KR lgt.), C11 (+lit.: Strejček 1984), C13 (KR lgt., lit.: Strejček 1976a), C16 (VŠ lgt.), ?? (Zbečno), 6048: B8 (KR lgt.), 6049: B20

Imaga se v CHKO vyskytují od dubna do července na listech i květech stromů a keřů (*Pyrus*, *Crataegus* spp.), zvláště na osluněných teplých lesních okrajích a v keřových formacích lesních pláštíů.

Cryptocephalus cordiger (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-1-5-2-3-0-0-2-1-0 = 14, A/F = „J“/2) 6048: B8 (NPR Týřov, 6.VII.1995: 0/1), 6049: B20 (Hudlice, 2.V.1997: 1/0), ??? (Lány, VII.1953: 2 ex., Huja lgt.)

Na území České republiky se vyskytuje řídce na teplých lesních okrajích a v lesostepních formacích. V Hudlicích jsem ho našel na xerothermním trávníku, v NPR Týřov v teplomilném lemovém společenstvu (sv. Geranion sanguinei) na *Vincetoxicum hircinum*.

Cryptocephalus coryli (Linnaeus, 1758). (T-R, s.i. = 0-0-3?-5-2-3-0-0-2-1-0 = 16, Vu, A/F = „D“/6)

5849: C24 (Lány – obora, 24.V.1988, 10.VI.1988, 30.VI.1988, vše: KR lgt.), 5949: A4 (Lány – Údolí Klíčavy, 12.VI.1987, KR lgt.), B9 (Ploskov, 13.V.1989: 1/0), D13 (Nižbor – PR Kabečnice, 20.VI.2004: 0/1), 6048: B8 (NPR Týřov, 17.V.1989, 6.V.1990, KR lgt.), 6049: B20 (Hudlice, 7.VI.1997), ??? (Lány, VII.1953: 0/1, Huja lgt.)

V Čechách dosti vzácný druh. Na Křivoklátsku je imago nalézáno od května do července na okrajích přirozených lesů a teplých křovinných porostů, v Lánské oboře v parkových lesích. Na různých listnáčích (*Tilia*, *Crataegus*, *Rosa* spp., *Prunus spinosa*).

Cryptocephalus distinguendus Schneider, 1792. (T-R, s.i. = 3-2-3-3-1?-3-3-0-2-1-0 = 21, En, A/F = „D“/1)

5849: C7 (Ruda – rybník Dolní Kracle, 13.V.1993: 6 ex., 18.V.1993: 22 ex., 8.VII.1995: 1 ex., 8.VI.1996: 1 ex.), (+PH lgt., 4.VI.1994)

Podle Warchalowského (1991) je rozšíření druhu pravděpodobně boreomontánní a výskyt v nižších polohách má reliktní ráz. V Čechách je tento krytohlav vzácný. V CHKO jsem jej pravidelněji našel od května do července na osluněném okraji narušené bažinné olšiny (as. Carici acutiformis-Alnetum) na mladých, 2-3 m vysokých *Betula pendula*. Zdá se, že se tento druh, podobně jako jiní příslušníci rodu žijící na bříchách a jívách, začíná přizpůsobovat narušeným biotopům a byl mimo CHKO sbírán i v březových porostech ruderalizovaných stanovišť (Doležal 1993).

Cryptocephalus exiguus Schneider, 1792. (T-R, s.i. = 0?-0-5?-3(5)-4-3-0?-0-2-3-1? = 21, En, A/F = „D“/5)

5848: D5 (PR Prameny Klíčavy, 14.VI.1992: 12 ex. v různých, nálezcem nespecifikovaných sbírkách, k dispozici jsem měl: 2/0: coll. KR, 11.VI.1994: 6 ex.: coll. KR, JJ, VŠ, OV, 1.VII.1994: 0/2: coll. KR, 16.VII.1996: 1 ex.: coll. KR, vše: KR lgt.), D18 (Lužná – Belšanka, 23.VI.2002: 1/1), 5849: C13 (Ruda, 24.VI.2001: 1/0, KR lgt.), C18 (Ruda – Píle, 1 ex., KR lgt., pers. comm.), D22 (Lány – Pánova louka, 7.VI.1996: 0/1, 9.VII.1998: 0/1)

V České republice vzácný hygrofilní druh, žijící na mokřích a rašelinných loukách, vlhkých lesních okrajích a podobných stanovištích. Ve střední Evropě mizející. Podle literárních údajů má žít na *Salix* a *Betula* spp., případně i na *Cirsium heterophyllum* (Warchalowski 1991). Křivoklátské exempláře jsem sbíral smykem mezofilního trávníku na okraji bažinné olšiny

(sv. Alnion glutinosae) a na mokřím lučním ladu (as. Lysimachio-Filipendulenion). Na Slovensku jsem jej našel také na střídavě zamokřovaných loukách (sv. Molinion). Na Křivoklátsku byl sbírán v červnu a červenci.

Cryptocephalus flavipes Fabricius, 1781. (T, A/F = „D“/9)

5949: C4, C10, C11, C12, C23, C11, C13, ??(Zbečno), 6048: B8, B13

Dosavadní nálezy zahrnované pod toto jméno se týkají též nově popsáného druhu *C. bameuli*. Rozšíření a bionomie obou druhů jsou proto zatím nejasné. Zúber (2001) považuje *C. flavipes* za mnohem vzácnější než *C. bameuli*. Na Křivoklátsku se *C. flavipes* vyskytuje ovšem častěji v květnu a červnu na okrajích teplých listnatých lesů, kde bývá sklepáván z listnatých stromů a keřů, např. z *Quercus*, *Pyrus*, *Cotoneaster* či *Prunus* spp. Vyskytuje se také v subxerofilních doubravách as. Sorbo-Quercetum. Na rozdíl od něj byl *C. bameuli* sbírán smykem travobylinných společenstev stepního charakteru.

Cryptocephalus frontalis Marsham, 1802. (T, s.i. = 3-0-3-5-2-3-0-0-2-1-1? = 20, Vu, A/F = „D“/5)

5849: C13 (Ruda, 24.VI.2001: 0/1, KR lgt.), C24 (Lány – obora, 19.VII.1991: 1/0, 29.VII.1991: 2 ex.; 6.IX.1991: 2 ex., 11.VI.1995: 1 ex., vše: KR lgt.), 5948: B20 (Pustověty, 20.VI.1987: 0/1, KR lgt.), 5949: A4 (Lány – Údolí Klíčavy, 26.V.1989: 1 ex., KR lgt.), 6048: B8 (Karlova Ves, 27.VI.1987: 1/0, 19.VII.1989: 0/1, KR lgt.)

Velmi vzácný druh. Žije na osluněných lesních okrajích – v Lánské oboře v parkových lesích, kde byl nalézán na *Quercus* a *Tilia* spp. od května do září.

Cryptocephalus fulvus Goeze, 1777. (T, s.i. = 0-0-1?-2-1-2-0-0-2-1-0 = 9, A/F = „S“/15)

5849: D16, 5949: A4 (+KR lgt.), B2 (+KR lgt.), B4 (KR lgt.), B7, B12, C4, C9, C13 (+lit.: Strejček 1976a), D11, ?? (Sýkořice, PŠ lgt.), 6048: B8 (+KR lgt.), B9, B13-14, 6049: B20, D5 Stejně jako jinde na území Čech je tento druh na Křivoklátsku hojný a žije zde v xerothermních travobylinných společenstvech a v sušším křídle trávníků mezofilních. Také na travnatých stanovištích částečně ruderalizovaných. V CHKO od června do září.

Cryptocephalus hypochoeridis (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-1?-3-2?-2-0-0-2-1-0 = 11, A/F = „D“/11)

5849: C24 (KR lgt.), 5949: B12 (KR lgt.), B22 (+KR lgt.), C25, D1, D13, D20, ?? (Zbečno, PH lgt.), 5950: C16, ??? (Lány – obora, J. Velc lgt.), ??? (Nižbor, PŠ lgt.)

Na území Křivoklátska žije na osluněných lokalitách – xerothermních trávnících, sušších mezofilních loukách i na lesních světlinách a pasekách, zvláště v dubohabřinách. Imago na žlutě kvetoucích Asteraceae, nejčastěji na *Hieracium* spp.

Cryptocephalus imperialis Laicharting, 1781. (R, s.i. = 3?-2-3-5-2-4-0-0-2-3-0 = 24, En, A/F = „J“/2)

5949: A17 (Městečko u Křivoklátska – Ryzavá, 27.VI.1997: 1/0, KR lgt.), 6048: B8 (NPR Týřov, 1.VII.1995: 1/0)

V České republice se vyskytuje velmi vzácně a jednotlivě na teplých okrajích původních lesních porostů. V CHKO byl sbírán na Týřovické skále na předělu mezi teplomilnou doubravou (as. Sorbo-Quercetum) a dubohabřinou (as. Melampyro nemorosi-Carpinetum) pod *Quercus petraea*, u Městečka na *Carpinus betulus*.

Cryptocephalus labiatus (Linnaeus, 1761). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-0-0-2-1-0 = 6, A/F = „S“/minim. 35)

5848: D5, 5849: C1, C2, C7 (+KR lgt.), C11 (KR lgt.), C13 (+KR lgt.), C24 (+KR lgt.), C25 (KR lgt.), D11, 5948: B20 (KR lgt.), D19, 5949: A4, A17 (KR lgt.), A20, B9, B12, C4, C11 (+PH

lgt.), C13 (+KR lgt.), C15, D5, D15, D20, D? (Luby), ?? (Zbečno, O. Malcher lgt., coll. PH), ?? (Nižbor, PŠ lgt.), 5950: A20, A25, C6-7, 6048: B4 (KR lgt.), B8 (+KR lgt.), B9, B13, 6049: A7 (KR lgt.), B2, B20

Hojný druh. Na Křivoklátsku od června do září v rozličných typech listnatých lesů a křovinných společenstev na *Salix* a *Quercus* spp., ale také na dalších listnácích (*Alnus glutinosa*, *Populus* spp., *Carpinus betulus* a *Fraxinus excelsior*). Imago je velmi hojné zvláště v pasekových křovinách sv. Sambuco-Salicion, kde se vyskytuje společně s *Cryptocephalus saliceti* a *C. pusillus*. U Rudy jsem např. 31.VII.1999 sbíral na křovinách v průseku pro elektrické vedení 19 exemplářů tohoto druhu spolu se 7 ex. *C. saliceti* a 4 ex. *C. pusillus*.

Cryptocephalus marginatus Fabricius, 1781. (T, s.i. = 3-0-1?-3-1-2-0-0-2-1-0 = 13, A/F = „D“/10)

5849: C7 (Ruda – rybník Dolní Kracle: 8.VII.1995: 1/0, První luh: 8.VI.1996: 1/0) + (1.VI.2000, +ZCH lgt.), C12 (Ruda – Druhý luh, 20.VI.1999, 1.VI.2000: 0/1, ZCH observ. et foto), C24 (Lány – obora, opuštěný lom, 28.V.1999: 0/1, 30.VI.1999: 1/0) + (VII.1970: 1/0, +KR lgt.), 5949: B12 (Klíčava – opuštěný lom, 23.V.1999: 6/5), C16 (Branov, 18.V.1994, VŠ lgt.), C18 (Roztoky u Křivoklátku – vrch Beraník, 15.VI.2002: 1/1), D11 (Sýkořice env., 7.V.1994: 0/1), 6048: B8 (NPR Týřov, V.1981: 0/1, V.1982: 0/1, KR lgt.), B9 (Karlova Ves – Roudný, 13.V.1986, KR lgt.), ??? (Nižbor, 18.V.1992, ZCH lgt.)

Druh osluněných lesních okrajů a křovin, na území Křivoklátska u obce Sýkořice nalezený také v subxerofilních lemech sv. Geranion sanguinei, které jsou v kontaktu s teplomilnými křovinami. Z přirozených biotopů, zejména z řídkých porostů na skalnatých vrcholech a skalních hranách, kde imaga žijí nejčastěji na *Betula pendula*, přechází na ruderalizované lesní pláště sv. Sambuco-Salicion (as. Salicetum capreae), kde nachází optimální podmínky k životu, tj. dobře osluněné nezapojené březové porosty. V CHKO se vyskytuje od května do července převážně na *Betula pendula*, ale také na jiných listnácích: *Salix caprea*, *Quercus* a *Crataegus* spp.

Cryptocephalus moraei (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-3-0-2-0-0 = 8, A/F = „S“/minim. 42)

5848: D5 (KR lgt.), D9 (KR lgt.), 5849: C6 (KR lgt.), C7 (KR lgt.), C12 (KR lgt.), C13, C14 (+ZCH lgt.), C18 (+KR lgt.), C22, C24 (KR lgt.), D16, D19, D22, 5949: A4 (+KR lgt.), A15, A20, B2 (KR lgt.), B3, B12, B17, B23, C11 (lit.: Strejček, 1984), C13 (+lit.: Strejček 1976a), C18, D2, D13, D20, D? (Žloutkovice), D? (Stará mýt'), ?? (Sýkořice, PŠ lgt.), 5950: A25, C? (Nižbor), 6048: A18, B4 (+KR lgt.), B5, B8 (KR lgt.), B9, B13-14, 6049: B5, D10, 6050: A2, A6, A8, ??? (Nižbor, PŠ lgt.)

Hojný na *Hypericum* spp. Nenáročný na druh biotopu – na Křivoklátsku je nalézán jak v otevřených, tak zalesněných terénech, na vlhkých loukách, stejně jako na lokalitách stepního charakteru. Velmi častý je především v pasekových společenstvech. V CHKO od června do září.

Cryptocephalus nitidulus Fabricius, 1787. (T, s.i. = 0-0-3-5-2-3-0-0-2-3-1? = 19, Vu, A/F = „J“/2)

5849: C24 (Lány – obora, 30.VI.1978: 0/1, VI.1984: 0/1, KR lgt.), 5949: C13 (Křivoklát, 13.VI.1987, KR lgt., coll. JV)

V Čechách vzácný druh osluněných lesních okrajů a křovitých pláštů v přírodně zachovalých oblastech. Na Křivoklátsku byl zatím vždy sklepan z *Crataegus* sp. v porostu starých soliterních stromů na území Lánské obory.

Cryptocephalus nitidus (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-0?-2-1-2-0-0-2-1-0 = 8, A/F = „D-S“/minim. 14)

5849: C24 (KR lgt.), C25 (KR lgt.), 5949: A4 (KR lgt.), A15, C10, C11 (PH lgt.), C13 (KR lgt.), C18, D20, ?? (Zbečno), 6048: B8 (+KR lgt.), B9, B13-14, ?? (Týřov, PŠ lgt.), ??? (Vůznice, PŠ lgt.)

Hojný druh. Na Křivoklátsku imaga od května do srpna na různých listnácích, zvláště na *Quercus* spp., ale také na *Crataegus*, *Rosa*, *Tilia* a *Carpinus* spp., někdy i na žlutě kvetoucích bylinách. Na okrajích lesů, v plášťových společenstvech a na xerothermních stráních.

Cryptocephalus ocellatus Drapiez, 1819. (T, s.i. = 0-0-1-3-1-2-0-0-2-1-0 = 10, A/F = „J“/3) 5849: C7 (Ruda, 3.VI.1995, VŠ lgt., pers. comm.), C25 (Lány – obora, 16.VII.1989, KR lgt.), D11? (Lány, 8.VI.1994, VŠ lgt., pers. comm.)

Hygrofilní druh. V České republice místy (zvláště v nížinných luzích) na vrbových křovinách hojný. Na území Křivoklátska se vyskytuje vzácně. K. Rébl jej sklepal v Lánské oboře z *Quercus* sp.

Cryptocephalus octomaculatus Rossi, 1790. (R, s.i. = 3-2-5-5-2-4-0?-0-2-3-0 = 26, En, A/F = „J“/2[3])

5949: C11 (PR Nezabudické skály, 24.VIII.1997: 1/2, 27.VIII.1997: 0/1), 6048: B8 (NPR Týřov, VIII.1984: 1/0, KR lgt.), 6149: A? (Lit.: Doležal 1993: „Otevřená jihozápadní expozice pod hradem Točnickem... na listu třešně ptačí“: 0/1).

Velmi vzácný druh xerothermních doubrav, donedávna z našeho území známý jen z Moravy. Na území České republiky je nalézán zpravidla na *Quercus* spp. V údolí Berounky byl nejprve sbírán mimo CHKO u Krašova (S. Benedikt, pers. comm.), na území CHKO u Točnicku, v NPR Týřov a PR Nezabudické skály. Na posledně zmíněné lokalitě obývá nejstrmější svah kaňonu řeky. Žije zde ve společenstvu zakrslých doubrav as. Sorbo torminalis-Quercetum, vždy v nezapojené, plně osluněné formaci, kde jsem jej nalézal v pozdním létě (srpnu) na vadnoucím listí *Quercus petraea*.

Cryptocephalus parvulus O. F. Müller, 1776. (T, s.i. = 0-0-1?-5-2-2-0-0-2-1-0 = 13, A/F = „J“/minim. 3)

5849: C24 (Lány – obora, 30.VI.1988, 16.VII.1988, 24.VII.1991, 4.VI.1993, KR lgt., pers. comm., OV det., coll. ?; Lány – Myší díra, 29.V.2004: 1/0, PH lgt., coll. JJ), 5949: ?? (Zbečno, 30.IV.1990: 1/0, PH lgt.), C13? (lit.: Strejček 1976a: PR Na Babě), ?? (Zbečno, 30.IV.??, ? lgt., coll. OV)

V České republice se imago tohoto druhu objevuje vzácně na okrajích lesů, při lesních cestách a v říčních nivách na *Quercus* spp., *Betula pendula* a jiných listnácích. V CHKO byl nalezen na březích Berounky a v parkovém lese v Lánské oboře v dubnu až červenci. K. Rébl jej sklepal z *Quercus* a *Tilia* spp.

Cryptocephalus pini (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-1-3?-2-2-2-0-2-1-0 = 13, A/F = „D“/1) 5949: C11 (PR Nezabudické skály, 24.VIII.1997: 0/2, 27.VIII.1997: 3/5)

V PR Nezabudické skály jsem imaga tohoto druhu sbíral v srpnu ve fragmentech reliktních borů na ostrožnách skal (as. Hieracio pallidi-Pinetum) a v přilehlé teplomilné doubravě as. Sorbo-Quercetum oklepem *Pinus sylvestris* a *Quercus petraea*.

Cryptocephalus punctiger Paykull, 1799. (T, s.i. = 3-0-3?-5-2-2-2-0-2-1-0 = 20, Vu, A/F = „J“/1)

5849 C24 (Lány – obora, 28.V.1999: 0/1)

Vzácný druh převážně podhorských a horských poloh. V CHKO zatím ojedinělý nález ve starém lesním kamenolomu ve stinném zákoutí na *Salix caprea*.

Cryptocephalus pusillus Fabricius, 1777. (T, s.i. = 0-0-1-3-1-2-0-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/16)
5848: D5, 5849: C2, C7, C13, C18, C24 (KR lgt.), D11, D22, 5949: A17 (KR lgt.), A20, B9,
D20, 5950: ?? (lit.: Strejček 1976b: Unhošť env., Chyňava), 6048: B14, B18, B19

Imaga žijí polyfágně na různých listnáčích; na Křivoklátsku byla zjištěna na dřevinách rodů *Salix*, *Populus*, *Betula*, *Alnus* a *Quercus*. V CHKO od července do října, nejčastěji v chladnějších, respektive vlhčích lesích. Druh zde bývá nalézán v olšínách sv. *Alnion glutinosae* i podsv. *Alnenion glutinoso-incanae*, v rašelinné březině (sv. *Betulion pubescentis*), suťových lesích (as. *Aceri-Carpinetum*) a bučinách, výjimečně také v teplých polohách (v NPR Týřov jeden exemplář v teplomilné doubravě). Přechází i do antropogenních plášťových společenstev sv. *Sambuco-Salicion*, kde byl např. u Rudy sbírán v asociaci s *C. saliceti* a *C. labiatus*.

Cryptocephalus pygmaeus Fabricius, 1792. (R, s.i. = 0?-0?-5-3-2-4-2?-0-2-4-0 = 22, En, A/F = „J“/1)

5949: B12 (Lány – obora – Klíčava, 3.VIII.1998: 3/0, JJ lgt., coll. JJ, P. Čížek) + (10.VII.2001: 19 ex., z toho jsem měl k dispozici: 3/2, coll. KR, JV, JJ, 6.VII.2002: 1 ex., vše: +KR lgt.)

V České republice na nečetných lokalitách, na kterých se však někdy vyskytuje i ve větším počtu exemplářů. V Čechách je mi znám z Českého středohoří, Českého krasu a z několika stepních lokalit na území Prahy. Podle Krále (1967) žije pravděpodobně na rostlinách z čeledi *Asteraceae*, podle Strejčka (2000) na *Thymus* spp. a na *Origanum vulgare*. V CHKO Křivoklátsko byl sbírán v měsících červenci a srpnu na jediné lokalitě nad Klíčavskou přehradní nádrží u starého lomu při východním ramenu přehrady v teplomilném lemovém společenstvu (sv. *Geranion sanguinei*).

Cryptocephalus querceti Suffrian, 1848. (T, s.i. = 0-0-3?-3-2-2-2-0-2-1-0 = 15, Vu, A/F = „D“/1)

5849: C24 (Lány – obora, 22.VI.2003: 1/7) + (V.1981: 4 ex., 10.VI.1988: 12 ex. – údaj publikován: Čížek et al. (1995); 30.VI.1988: 17 ex., 20.V.1989, 6.VI.1989, 26.V.1989, 17.VI.1989, 1.VII.1989, 16.VII.1989, 30.VIII.1997, 1.VI.1997, 12.VII.1997, 20.VIII.1997, 20.VI.1999, 23.V.1999, vše: +KR lgt., OV et KR det., údaje z kartotéky nálezce. Z toho mám k dispozici: 20.VIII.1997: 0/1, coll. JJ)

V České republice žije vzácně v zachovalých lesích. V CHKO byl sbírán od května do srpna. Zatím, i když početně, pouze v Lánské oboře, v prostoru, kde staré stromy tvoří nezapojený parkový les. Imaga zde byla sklepávána ze starých *Quercus* sp. (mé exempláře z *Q. robur*) a z *Tilia* sp.

Cryptocephalus quinquepunctatus (Scopoli, 1763). (T, s.i. = 3-0-1?-3-1-3-0-0-2-1-0 = 14, A/F = „D“/5)

5948: B20 (Pustověty, 20.VI.1987: 1 ex., KR lgt.), 5949: ?? (Nižbor – Luby, 8.V.1995: 2 ex., O. Malcher lgt., coll. PH), A? (Zbečno, 30.IV.1990: 1 ex., coll. PH, 8.V.1993: 2/0: coll. J. Bednář, vše: PH lgt.), C11 (PR Nezabudické skály, 24.V.1999: 3/0, JJ lgt.) + (30.IV.2000: 1/0, +ZCH lgt.), 6048: B8 (NPR Týřov, 7.VI.1980: 1 ex., 26.V.1982: 2 ex., 23.V.1987: 1 ex., 1.VI.1991: 1 ex., vše: KR lgt.)

Druh se na území naší republiky vyskytuje řídce na osluněných lesních okrajích. Na Křivoklátsku od dubna do června, nejčastěji v teplomilných doubravách as. *Sorbo torminalis-Quercetum*. Imago žije na rozličných listnáčích, v CHKO je sklepáváno z kvetoucího *Crataegus* sp. a z listů *Quercus petraea* a *Tilia* sp.

Cryptocephalus saliceti Zebe, 1855. (T, s.i. = 3-0-3?-3-1-2-2?-0-2-1-0 = 17, Vu, A/F = „D“/minim. 6)

5849: ?? (Ruda, 23.VI.2000: 0/1, VŠ lgt.), C1-2 (11.VII.1999: 3/4, PH lgt.), C2 (Ruda, 31.VII.1999: 3/4), C7 (Ruda – rybník Dolní Kracle, 18.VII.1995: 1/0), D11 (Lány, 2.VIII.2001: 0/1), 5949: B12 (Klíčava – starý lom, 27.VII.1999: 0/2), 5950: A20 (Poteplí – Vysoký vrch, 25.VII.2001: 1/0), 6049: D7-12 (Svatá – PR Vraní skála, 7.VI.1997: 0/1)

Na *Salix caprea* dost vzácný. Žije zejména v podhorských oblastech na okrajích lesů. V CHKO Křivoklátsko od června do srpna. Smýkal jsem jej na křovitých vrbách a břízách v lučním společenstvu při okraji bažinné olšiny, sklepal v rašelinné březině (sv. *Betulion pubescentis*) a také v acidofilní doubravě. Z přirozených společenstev přechází do antropicky ovlivněných lesních plášťů sv. Sambuco-Salicion.

Cryptocephalus schaefferi Schrank, 1789. (R, s.i. = 3-2-3-3-4-4-0-0-2-1-0 = 22, En, A/F = „J“/3)

5849: C24 (Lány – obora, 5.VI.1978: 1/2, 6.VI.1980: 0/1, KR lgt.), 5949: A4 (Lány – Údolí Klíčavy, 2.VI.1985: 0/1, KR lgt.), C10 (Újezd nad Zbečnem, 28.IX.2000 – zbytky mrtvého imaga: 0/1)

V Čechách a na Moravě se vyskytuje zejména v oblastech termofytika řídkce, místy až dosti hojně. Mimo oblasti termofytika je vzácný. Žije na teplých lesních okrajích a v osluněných keřových pláštích. V CHKO byl v červnu sklepáván z *Crataegus* sp.

Cryptocephalus sericeus sericeus (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-0?-2-1-2-0-0-2-1-0 = 8, A/F = „D“/14)

5849: C7, C24 (KR, ZCH lgt.), 5949: A4 (+KR, +ZCH lgt.), B2 (KR lgt.), B7, B12, B22 (KR lgt.), C13, D11, D13, 6048: B8 (+KR lgt.), 6049: B20, D5, 6050: A2

V CHKO je od května do srpna dost hojný na xerothermních travních (často i částečně ruderalizovaných), ale také na mezofilních nivních loukách na kvetoucích Asteraceae.

Cryptocephalus sexpunctatus (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-1?-5-1-3-0-0-2-1-0 = 13, A/F = „D“/minim. 13)

5849: C18, C23, C25 (KR lgt.), 5949: A4 (KR lgt.), A17 (KR lgt.), A25, C11, D6 (O. Malcher lgt., coll. PH), D10, D20, ?? (Křivoklát, PH lgt.), ?? (Zbečno, V. Fingerhut lgt., coll. PH), 6048: B8 (KR, PH lgt.), ?? (Týřov, PŠ lgt.), ??? (Nižbor, PŠ lgt.)

Na Křivoklátsku zvláště v údolních potočních olšinách (podsv. *Alnenion glutinoso-incanae*) a na lesních okrajích. V PR Nezabudické skály v teplomilné doubravě (as. *Sorbo torminalis-Quercetum*). Imaga byla sbírána od května do července na dřevinách rodů *Salix*, *Alnus*, *Quercus*, *Crataegus* a na květu *Rubus* sp.

Cryptocephalus signatifrons Suffrian, 1847. (R, s.i. = 0?-0-3-5-2-3-0-0-2-1-0 = 16, Vu, A/F = „J“/2)

5949: A24 (Křivoklát – Písky, 19.V.1989: 1/0, PH lgt.), C23 (Roztoky u Křivoklátku – vrch Beraník, 17.V.2003: 0/1)

Vzácný. V CHKO Křivoklátsko nalezen na okraji suťového lesa a v narušeném plášťovém společenstvu uprostřed lesních porostů.

Cryptocephalus violaceus Laicharting, 1781. (T, s.i. = 3?-0-1?-3-1-2-0-0-2-1-0 = 13, A/F = „D“/13)

5849: C25 (KR lgt.), 5949: A4 (+KR lgt.), A15, B2, B2-3 (KR lgt.), B7, B12, C10, C13 (lit.: Strejček 1976a), D2 (+ O. Keliš lgt.), D11, 6048: B8 (+KR lgt.), B9, 6049: B20

V CHKO v otevřených přirozených i náhradních xerothermních travobylinných společenstvech včetně lesních lemů sv. Geranion sanguinei. Imaga od května do července na kvetoucích Asteraceae (zejména na *Hieracium* spp.) a také na *Geranium sanguineum*.

Cryptocephalus vittatus Fabricius, 1775. (T, s.i. = 0-0-1?-3-2-2-1-0-2-1-0 = 12, A/F = „D“/9) 5849: C18 (+KR lgt.), C24 (KR lgt.), 5949: A4 (+KR, +ZCH lgt.), A15, B2, B2-3 (KR lgt.), B7, B12, 6048: B4 (+KR lgt.), B9

Na území naší republiky místy dosti hojný druh, který se ale nevyskytuje všude. Na Křivoklátsku od konce května do srpna na xerothermních trávnících přirozených i náhradních, ve světlinách teplých lesů, méně často také v xerofilním křídle trávníků mezofilních (reliktní louka v údolí Klíčavy u Píně). Na žlutě kvetoucích Asteraceae, dva exempláře sklepal K. Rébl také z kvetoucího *Crataegus* sp.

Cryptocephalus vittula Suffrian, 1848. (R, s.i. = 0-0-3-3-2-4-2?-0-2-4-0 = 20, Vu, A/F = „D“/3)

5949: A4 (Lány – Údolí Klíčavy, 19.VI.1998: 0/2, 26.VI.1998: 1/1, 30.VI.1998: 4/5, 12.VIII.1998: 1/1) + (23.VII.1989: 4/1, 6.VII.1994, 12.VIII.1995, 11.VII.1999: 6/1, 22.VII.1999, 30.VI.1999: 1/1, vše: +KR lgt.), B2 (Lány – obora, 18.VIII.1989: 2 ex., KR lgt.), B12 (Klíčava, 3.VIII.1998: 1/0) + (18.VIII.2001: 3 ex., +KR lgt.)

V Čechách dost vzácný druh xerothermních trávníků a teplomilných lemových společenstev (na Křivoklátsku sv. Koelerio-Phleion phleoidis a Geranion sanguinei). Někdy bývá považován za pouhou aberaci (Warchałowski 1991) nebo subspecii (Warchałowski 2003) druhu *C. pygmaeus*, ale znaky uvedené Králem (1967) jej jasně diferencují. V CHKO byl sbírán od června do srpna pouze na xerothermních stráních v povodí říčky Klíčavy a nad stejnojmennou přehradní nádrží. Živnou rostlinou je na Křivoklátsku pravděpodobně *Thymus pulegioides*.

Pachybrachis picus (Weise, 1882). (T-R, s.i. = 3-2-3-3-1-3-0-0-2-1-0 = 18, Vu, A/F = „D“/7) 5849: C24 (Lány – obora, 30.VI.1999: 1/0) + (VI.1978: 1 ex., +KR lgt., pers. comm.), C25 (Lány – obora, 2.VI.1985: 5 ex., 6.VI.1987: 1 ex., 21.V.1988: 2 ex., 26.V.1989: 1 ex., vše KR lgt., pers. comm.), 5949: A? (Sýkořice, 22.VII.1991: 0/1, PŠ lgt.), B12 (Klíčava – opuštěný lom, 23.V.1999: 0/2), C11 (PR Nezabudické skály, 24.V.1999: 1/2, 3.VII.1999: 1/0, 7.VIII.1999: 1/0) + (29.V.1999: 0/1, +PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C23 (Roztoky u Křivoklátska – vrch Beraník, 15.VI.2002: 5/11), 6048: B8 (NPR Týřov, 20.V.2001: 1/0), B9 (NPR Velká Pleš, 6.VII.1995: 0/1)

V České republice dosti vzácný druh. Na Křivoklátsku se vyskytuje poněkud hojněji v rozvolněných teplomilných lesích a na jejich okrajích, případně v teplomilných keřových formacích v květnu až srpnu. Nejčastější je v lesních společenstvech as. Sorbo torminalis-Quercetum na *Quercus petraea*, ale byl nalezen také ve starém lomu na *Salix caprea*, na okraji suťového lesa (sv. Tilio-Acerion) ve větším množství na *Corylus avellana* a v parkových lesích Lánské obory, kde byl sklepáván z *Quercus* sp. a z kvetoucího *Crataegus* sp.

Pachybrachis sinuatus (Mulsant et Rey, 1859). (T, s.i. = 3?-0-1-2-1-2-2-0-2-1-0 = 14, A/F = „J“/1)

5949: D1 (Zbečno – Klíčava, 17.VII.1990: 0/1, PH lgt.).

Druh v České republice místy hojný, místy chybějící, častější v nivách nížinných řek. V CHKO zatím ojedinělý nález na *Salix* sp. v nivě říčky Klíčavy před jejím ústím do Berounky.

Pachybrachis tessellatus tessellatus (Olivier, 1791). (T, s.i. = 0(3?)-0-1-3-1-2-2-0-2-3-0 = 14, A/F = „D“/4)

5949: C10 (Újezd nad Zbečnem, 4.VI.2002: 4/5), C11 (PR Nezabudické skály, 3.VII.1999: 1/0) + (18.VIII.1999: 0/1, +ZCH lgt., PH det., JJ revid.), C13 (PR Na Babě, 10.VII.1997: 1/0, 7.VI.2001: 1/1), ?? (Sýkořice, 22.VII.1991: 1/0, PŠ lgt.)

V CHKO byl sbírán v červnu až srpnu, nejčastěji v subxerofilních doubravách as. Sorbo torminalis-Quercetum na listech *Quercus petraea*, ale také na solitérních *Quercus robur* na výslunném stanovišti v údolí Berounky.

Lamprosomatinae

Oomorplus concolor (Sturm, 1807). (T?, s.i. = 0-0-1-3-1-2-2?-0-2-1-0 = 14, A/F = „D“/9)
5949: A17 (KR lgt.), A25, C4, C10, C11, D13, 6048: B8 (KR lgt.), B11, B13

Na Křivoklátsku jsem jej sbíral od května do září, nejčastěji na stinných stanovištích při úpatí suťových a roklinových lesů (as. Aceri-Carpinetum), kde je soustředěna nitrofilní vegetace. Žije zde na *Aegopodium podagraria*. Na bršlici byl nalezen také na rozhraní lesa a louky v chladnomilném lemovém nitrofilním společenstvu sv. *Aegopodion podagrariae*. Kromě toho jsem jej ve větším množství jedinců vyklepával na zalesněných skalách z porostů *Hedera helix*.

Eumolpinae

Bromius obscurus obscurus (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-2-0-2-0-0 = 7, A/F = „D“/13)

5848: D17, 5849: B9, C7, C23, C24, D22, 5948: B13, 5949: A4, B2, B3, B19, 5950: C6-7, 6048: B8, ??? (Nižbor, PŠ lgt.), ??? (Vůznice, PŠ lgt.)

Hojný druh. V CHKO od května do září všude se živnou rostlinou, kterou je zde *Chamerion angustifolium*. Žije především v pasekových společenstvech (sv. Carici piluliferae-Epilobion angustifolii). U Lašovic bylo imago zastiženo také na *Epilobium roseum*.

Chrysomelinae

Chrysolina analis (Linnaeus, 1767). (R, s.i. = 0-0-3-3-4-4-2-0-2-4-1? = 23, En, A/F = „D“/3)
5949: A4 (Lány – Údolí Klíčavy, 28.V.1999: 7/7, 19.IX.1999: 2/2) + (28.V.1999, +ZCH lgt.; 1.IV.2001: 0/2, +KR lgt.; 28.IV.2001: 1/0, +PH lgt.), B12 (Klíčava, 23.V.1999: 0/1, PH lgt.), D6 (Sýkořice, 24.VI.2000: 1/0)

V České republice i na Křivoklátsku dost vzácný druh xerothermních trávníků (v CHKO např. sv. Koelerio-Phleion phleoidis) a pionýrských bylinných společenstev chudých, často písčitých či kamenitých půd. Ve sledované oblasti byl sbírán od dubna do června a v září. Pod kameny, 1 ex. pod *Achillea* sp., 1 ex. pod listovou růžicí *Plantago* sp., několik exemplářů na travách.

Chrysolina aurichalcea bohemica (G. Müller, 1948). (R, s.i. = 3-2-3-3-2-6-4-0-2-3-0 = 28, En, A/F = „D“/4)

5949: C19 (PR Stříbrný luh, 21.IX.2002: 2 ex.), 6048: B8 (NPR Týřov – Týřovická skála, 1.VII.1995: 19 ex., 6.VII.1995: 5/3, 7.VII.1996: 0/1, 31.VIII.1997: 1/1, 20.V.2001: „D“, 22.IX.2001: „D“) + (5.VIII.1995: 1/3, JJ coll., +KR lgt.; 29.VI.1996, +PH, +PŠ lgt.), B13 (NPR Týřov – Vápenný vrch, 26.VIII.2000: 0/1; Vysoký vrch, 29.IX.2002: 0/1), B19 (NPR Týřov, 7.IX.1997: 2/1)

Na Křivoklátsku žije vzácně v subxerofilních lemových společenstvech (sv. Geranion sanguinei), na xerothermních trávnících a při okrajích na ně navazujících lesních porostů

na *Vincetoxicum hirundinaria*. Živná rostlina je na Křivoklátsku hojná, mandelinka na ní ale nežije všude. Zatím tu byla zaznamenána pouze na reliktních bezlesých plochách a v lesích v bezprostřední blízkosti těchto ploch ve Zbirožské vrchovině. V CHKO od května do září.

Chrysolina cerealis cerealis (Linnaeus, 1767). (R, s.i. = 0-0-3-2-4-4-2-0-2-4-0 = 21, En, A/F = „S“/4)

5849: C25 (Lány – obora, 30.VIII.1987, KR lgt.), 5949: A4 (Lány – Údolí Klíčavy, 28.V.1999: 3/1, 19.IX.1999: 2/4) + (28.V.1999, +ZCH lgt.), 6048: B8 (NPR Týřov, 1.VII.1995: 1ex., 6.VII.1995: 1ex., 30.V.1999: 3/1, 4.IX.1999: observ.: „D“ včetně párů in copula, coll. JJ: 14 ex., 20.V.2001: „D“, 22.IX.2001: „D“, včetně párů in copula, 14.X.2001: 3 ex., 18.IV.2002: 5 ex., 14.VII.2003: observ.: cca 50 ex.) + (19.V.1996, +PH lgt.; 10.V.1996, 19.V.1999: +PŠ lgt., coll. PH.), B19 (NPR Týřov, 7.IX.1997, PH lgt.)

Dnes již v Čechách poměrně vzácná, jen místy hojnější mandelinka xerothermních stanovišť stepního charakteru (na Křivoklátsku ve společenstvech sv. Koelerio-Phleion phleoidis, Festucion valesiaca, Geranion sanguinei). Ve sledované oblasti žije od dubna do října na *Thymus pulegioides*, ale je často nalézána také v porostu *Vincetoxicum hirundinaria*, pod kameny a na Týřovických skalách pod kůrou padlých i stojících stromů (14.VII.2003, JJ observ., cca 50 ex. pod kůrou několika *Quercus petraea*).

Chrysolina coeruleans coeruleans (L. G. Scriba, 1791). (T, s.i. = 0-0-0-2-1-2-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/16)

5848: D17, 5949: A24 (ZCH lgt.), A25, B3, C17, D11, D20, D? (Sýkořice, PH lgt.), 5950: C17, 6048: C10, 6049: A7, B5, B20, 6050: A6, C1, 6149: A8

Na Křivoklátsku od května do září hojně všude tam, kde se vyskytují živné rostliny – *Mentha* spp., tj. na březích vodních nádrží, potoků, řeky Berounky, na trvale zamokřených lučních ladech a méně často i v olšínách. U Zbečna byla nalezena ve dvou exemplářích v ruderálním společenstvu na *Tanacetum vulgare*.

(***Chrysolina didymata*** (L. G. Scriba, 1791)).

Bechyně (1949) uvádí tento vzácný druh pro Křivoklátsko od Klíčavy (X.1947, J. Bechyně lgt.). Protože jde o jediný údaj o výskytu na území České republiky a jiný spolehlivý údaj z bývalého Československa existuje jen pro Slovensko (Čížek et al. 1995), považují druh pro oblast Křivoklátska za nedostatečně doložený. Nicméně z prostoru Lánské obory v povodí říčky Klíčavy jsou známy nálezy i jiných brouků, jejichž výskyt v oblasti je ze zoografického hlediska mimořádný (z mých sběrů např. *Onthophagus grossepunctatus* Reitter, 1905 (Scarabaeidae, viz Král & Januš 2003) a dosud nepublikované nálezy nosatců *Donus oxalidis* (Herbst, 1795) a *Phrissotrichium rugicolle* (Germar, 1817)). Nelze proto ani tento druh pro oblast Křivoklátska zcela vyloučit. Pokud zde opravdu žil, patří dnes patrně k druhům vyhynulým.

Chrysolina fastuosa fastuosa (Scopoli, 1763). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-2-0-2-0-0 = 4, A/F = „S“/minim. 64)

5848: D17, D18, 5849: C1 (VŠ lgt.), C7 (VŠ lgt.), C13, C18, C22, C23, C24, D16, D22, 5947: D19, 5948: D19, D25, 5949: A2, A10, A13, A15, A20, A25, B2, B3, B7, B9, B12, B22, B23, C4, C8, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C13, C14, C17, C23, D10, D11, D15, D? (Žloukovice), ?? (Vůznice, PŠ lgt.), D? (Zbečno), ?? (Sýkořice), 5950: A25, A? (Poteplí – Vysoký vrch, PŠ lgt.), C6, C6-7, 6048: A22, B3, B4, B5, B7, B8, B9, B13, B14, B18, B19 (+PH lgt.), B20, C10, 6049: A7, B4, B5, B20, D5, D7, D12, 6050: A8

Velmi hojný druh, který na Křivoklátsku žije nejčastěji na *Galeopsis* spp. Obývá zde listnaté lesy, nitrofilní nivní společenstva, ruderaly, ale také suťové cenózy (sv. *Stiption calamagrostis*), kde žije na *Galeopsis angustifolia*. Upřednostňuje vlhké a stinné, zejména zalesněné biotopy. Po celou vegetační sezónu.

(*Chrysolina fuliginosa molluginis* (Suffrian, 1853)).

Druh chytal ve spleti svízele *Galium mollugo* agg. v oblasti Klíčavy v listopadu roku 1947 J. Bechyně a pro území tehdejšího Československa uvedl jako nový pod jménem *Ch. fuliginosa galii* Weise, 1884 (Bechyně 1949). Křivoklátská populace představovala nejvýchodnější hranici areálu rozšíření druhu. Přes intenzivní pátrání nebyla tato mandelinka nověji na území Křivoklátska nalezena a patrně zde již vyhynula. Novější nálezy z České republiky mi nejsou známy.

Chrysolina geminata (Paykull, 1799). (T-E, s.i. = 0-0-0?-3-1-2-2-0-2-0-0 = 10, A/F = „D“/15)

5848: D17, 5849: C18, D19, D22 (+PH lgt.), 5949: A4, B22, B23, D20, D? (Nižbor – Stará myť), 6048: B3, B8, B9, B10, B13, ??? (Vůznice, PŠ lgt.)

V CHKO žije od května do října dost hojně na *Hypericum* spp. Nejčastěji na mezofilních až hygrofilních trávnících (tř. Molinio-Arrhenatheretea), méně často také na lokalitách stepního charakteru, v pasekových společenstvech a lesních lemech.

Chrysolina hemisphaerica rufocuprea (Suffrian, 1851). (= *Ch. purpurascens* (Germar, 1882)). (R, s.i. = 3-2-3-3-2-4-2-0-3-1-0 = 23, En, A/F = „J“/4-5)

5949: ?? (Zbečno, 1.V.1995: 0/1, O. Malcher lgt., coll. PH), 6048: B8-13 (NPR Týřov, 29.IV.1995: 0/1, coll. JJ, 19.V.1996, coll. PS, vše: PŠ lgt.), B14 (NPR Týřov – inverzní údolí mezi Vysokým vrchem a vrchem Na Budkách, 29.IX.2001: 0/1), B18 (NPR Týřov – vrch Vosník, 23.VII.2000: 1/0), ?? (NPR Týřov, 13.V.1996: 0/1, PŠ lgt., coll. PH)

Montánní až subalpínský druh. V horách se tato mandelinka vyskytuje řídce, v nižších polohách velmi vzácně. Na Křivoklátsku byla sbírána od dubna do září v inverzních lesních údolích, např. v bučinách, odkud proniká i do listnatého lesa na temenech vrchů. Vyvíjí se na Lamiaceae; v CHKO jsem ji na severních svazích Vosníku vyhrabal při okraji suťového lesa (sv. *Tilio-Acerion*) z porostu *Lamium maculatum*.

Chrysolina herbacea herbacea (Duftschmid, 1825). (T, s.i. = 0-0-0-2-1-2-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/14)

5848: D17, 5849: C1 (VŠ lgt.), 5949: B2, B3, B12, B23, D1, ?? (Sýkořice, PH lgt.), 5950: C8, 6048: B11, 6049: A7, B5, B20, 6050: C1

Vyskytuje se dost hojně na vlhkých místech; v CHKO od května do září v otevřených nivách potoků (sv. *Sparganio-Glycerion fluitantis*), na podmáčených loukách (sv. *Calthion*) a v prameništích polohách na *Mentha* spp.

Chrysolina hyperici hyperici (Forster, 1771). (T, s.i. = 0-0-1?-3-1-2-2-0-2-1-0 = 12, A/F = „D“/8)

5949: A4, A19, B3, D13, 6048: B8 (PŠ lgt.), B9, 5950: C12, C16

V České republice žije místy a dosti řídce oligofágně na třezalkách (v CHKO např. na *Hypericum perforatum*) na slunných stanovištích. Na Křivoklátsku od května do července, nejčastěji v druhotných bylinných společenstvech lesních pasek (tř. *Epilobietea angustifolii*), ale také v přirozených i náhradních cenózách stepního charakteru (sv. *Festucion valesiaca*, *Koelerio-Phleion phleoidis*).

Chrysolina marginata marginata (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-1-3-1-2-1-0-2-1-0 = 11, A/F = „J“/1)

5949: C5 (Újezd nad Zbečnem, 5.VII.1995, VŠ lgt.)

V České republice se vyskytuje místy, zvláště na písčitých půdách. Jediný nález druhu na území CHKO pochází z nejnižší terasy řeky Berounky.

Chrysolina menthae menthae (Schrank, 1776). (= *Chrysolina rufa* (Duftschmid, 1825)). Pozn.: na Křivoklátsku se vyskytují exempláře, odpovídající popisu subspecie *Ch. m. staphylaeoides* Bechyně, 1950. Ta je dnes již většinou považována za totožnou se subspecií nominotypickou, viz např. Kippenberg & Döberl (1994), Warchałowski (2003).

(T-R, s.i. = 3-0-3?-3-1-3(4?)-2-0-3-1-0 = 19, Vu, A/F = „D“/minim. 12)

5949: A24, ?? (Žloutkovice), ?? (Zbečno, PH, O. Malcher lgt.), 6048: B3 (KR lgt.), B9, B10 (+ZCH lgt.), B12, B13 (+PŠ, +PH lgt.), B14, B17, B19 (PH lgt.), B20, ??? (Nižbor, PŠ lgt.)

Montánní až subalpínský druh, který se v nižších (inverzních) polohách vyskytuje poměrně vzácně. Jeho výskyt je tu zřejmě reliktního charakteru. Mandelinka je vázána na rostliny čeledi Asteraceae (Kippenberg & Döberl 1994); na Křivoklátsku byla nalezena pod *Cirsium oleraceum*. V CHKO je sbírána nejčastěji na severním úpatí suťového lesa sv. Tilio-Acerion a v nivě Úpořského potoka v údolní olšíně (as. Stellario-Alnetum glutinosae) a měsíčnicové javořině (as. Lunario-Aceretum), tj. především v inverzních polohách, odkud proniká i do lesů nad údolními. Byla nalezena také v acidofilní doubravě (sv. Genisto germanicae-Quercion), bučině (sv. Fagion) a častěji i na cestě v lesní kultuře poblíže NPR Velká Pleš. Na Křivoklátsku od května do listopadu.

Chrysolina oricalcia (O. F. Müller, 1776). (T, s.i. = 0-0-1?-2-1-2-2-0-2-1-0 = 11, A/F = „D“/minim. 11)

5848: D18, 5947: D19, 5949: A13, A17, B21, B22, D10, ?? (Zbečno, PH lgt.), ?? (Sýkořice, PŠ lgt.), ?? (Žloutkovice, K. Černý lgt.), 6048: B13, B18, 6050: A? (Stradonice, V. Valenta lgt.)

V České republice místy dosti hojný druh. Na Křivoklátsku žije na vlhkých stanovištích, zpravidla v nivách lesních potoků na Apiaceae. Nejhojnější výskyt jsem v CHKO pozoroval na *Chaerophyllum aromaticum*. Druh byl zastížen také v roklinovém lese (as. Aceri-Carpinetum) na *Anthriscus sylvestris* a u Skryjí ve společenstvu sv. Aegopodion podagrariae na *Aegopodium podagraria*. Volně byla mandelinka nalézána od června do září, v listopadu pak zazimovaná v porostu *Galium aparine*.

Chrysolina polita (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-0-2-1-2-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/7)

5848: D17, 5849: C18 (+KR lgt., coll. VŠ), C23, D21, 5949: B12, C10, D1

V České republice i na Křivoklátsku hojný druh vlhkých luk (v CHKO nejčastěji luk as. Angelico-Cirsietum oleracei) a podmáčených stanovišť, jako jsou potoční, případně říční nivy a bažiny, ale žije také při vlhkých lesních okrajích. Na Křivoklátsku od května do října.

Chrysolina sanguinolenta (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-3-1-0-2(4)-0-2-0-0 = 8, A/F = „D“/10)

5949: C9, D13, ?? (Městečko u Křivoklátsku, J. Rosenbaum lgt., coll. JJ), ?? (Sýkořice, PŠ lgt.), ?? (Křivoklát), 6048: B8 (KR lgt.), B13, B10, ??? Lány – obora, VS lgt., coll. JJ), ??? (Nižbor, PŠ lgt.)

V České republice hojný druh. V CHKO žije na *Linaria vulgaris*, často na terasách s říčními náplavy, včetně lokalit zalesněných nebo ruderalizovaných. Od dubna do října. Zimující exemplář nalezen v lednu (Lány – obora, 9.I.1992: 1 ex., VS lgt., coll. JJ).

Chrysolina staphylaea staphylaea (Linnaeus, 1758). (T-E, s.i. = 0-0-0-3-1-2-0-0-2-1-0 = 9, A/F = „D“/19)

5848: D17, D18, 5849: C18, C24, D22, 5949: A4 (KR lgt.), B22, B23, C13 (lit.: Strejček 1976a), D1, D20, D? (Nižbor), ?? (Žloutkovice, VS lgt., coll. JJ), 5950: A20, C22, 6048: B13, 6049: B5, B20, 6050: A6

Druh stinných a vlhkých stanovišť, v CHKO především mokřích luk a pcháčovými lad (sv. Calthion), ale také mezofilních trávníků (sv. Arrhenatherion). Na Křivoklátsku je většinou nalézán pod pcháči (*Cirsium oleraceum*). Vyskytuje se po dobu celé vegetační sezóny. Časté jsou také nálezy zazimovaných exemplářů.

Chrysolina sturmi (Westhoff, 1882). (E, s.i. = 0-0-0-3-1-0-0-0-2-0-0 = 6, A/F = „D“/minim. 18)

5849: C7 (VŠ lgt.), C15, D11, D? (Lány), 5948: B19, 5949: A1, A2, A25, A? (Zbečno), B23, C8, ?? (Zbečno, PH lgt.), ?? (Sýkořice, PŠ lgt.), ?? (Sýkořice, VS lgt., coll. JJ), ?? (Městečko u Křivoklátska, J. Rosenbaum lgt.), 6048: B10, B13, 6049: A6 (ZCH lgt.), B5

Ve zkoumané oblasti se vyskytuje poměrně hojně na vlhkých a stinných lesních okrajích, loukách a v říčních a potočních nivách (sv. Senecion fluviatilis). Často na komunikacích při lesních okrajích nebo ve spleti *Galium aparine*. Vyskytuje se po celou vegetační sezónu a přezimuje jako imago.

Chrysolina umbratilis (Weise, 1887). (R, s.i. = 3-2-3-3(5)-2-4-2-0-3-1-0 = 23, En, A/F = „J“/1)

6048: B13-18 (Skryje env. – NPR Týřov – Vysoký vrch, 19.V.1996: 1/0, PH lgt.)

Montánní druh vázaný na *Cirsium* a *Carduus* spp. (Kippenberg & Döberl 1994). Z Křivoklátska zatím ojedinělý nález na úpatí severního svahu kaňonu Berounky, na rozhraní roklinového lesa a louky.

Chrysolina varians (Schaller, 1783). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-2-0-2-0-0 = 7, A/F = „S“/35)

5848: D13, D17, D18, 5849: C18, C22, C23, D16, D22, D23, 5949: A2, A4, A13, A15, A20, B4, B12, B23, C10, C13, C14, D1, D13, ?? (Žloutkovice), ?? (Sýkořice, PŠ lgt.), 5950: A19, A20, A? (Poteplí – Vysoký vrch, PŠ lgt.), 6048: B8 (KR lgt.), B9, B13, C10, 6049: B2, B4, C4, ??? (Vůznice, PŠ lgt.)

Na Křivoklátsku od května do října hojně na *Hypericum* spp. Žije zde v různých typech biotopů, od suchých pasekových společenstev až po rašelinné louky.

Chrysomela cuprea Fabricius, 1775. (T, s.i. = 0-0-1-3-1-2-2-0-2-1-0 = 12, A/F = „D“/4)

5849: C7, C24, 5949: D4, 6047: B5

V CHKO se vyskytuje řídce na úzkolistých vrbách (*Salix alba*, *S. fragilis*), nejčastěji v druhotných vrbách potočních niv, ale byla nalezena také na okraji bažinné olšiny (sv. Alnion glutinosae) a na ruderalizovaném lesním okraji. Na Křivoklátsku sbírána od května do července.

Chrysomela populi Linnaeus, 1758. (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-2-0-2-0-0 = 7, A/F = „D“/13)

5848: D5, D17, D19, 5849: C7, C23, 5949: B9, D9, D17, D? (NPR Vůznice), 5950: A20, A? (Poteplí – Vysoký vrch, PŠ lgt.), 6048: B13, 6049: A18 (VS lgt.)

Na Křivoklátsku v druhotných vrbo-topolových porostech, ruderalizovaných lesních pláštích a břehových křovinách potočních luhů. Žije na *Populus* spp. a úzkolistých druzích rodu *Salix*. V CHKO od května do října.

Chrysomela tremula Fabricius, 1787. (T, s.i. = 0-0-0?-2-1-2-2-0-2-0-0 = 9, A/F = „J“/1)

5849: C7 (Ruda – rybník Dolní Kracle, 8.VII.1995: 1 ex.)

V České republice žije na březích vod, ale také v antropizovaných křovinných porostech (sv. Sambuco-Salicion), např. v lesních průsecích pro elektrické vedení. Méně hojně než předchozí

druh. Oligofág na *Populus* spp. (nejčastěji na *Populus tremula*), méně často i na *Salix* spp. Na Křivoklátsku zatím ojedinělý nález na březích lesního rybníka.

Chrysomela vigintipunctata (Scopoli, 1763). (T, s.i. = 0-0-0?-2-0-2-2-0-2-1-0 = 9, A/F = „S“/20)

5848: D17, 5849: C7, C23, C24, 5947: D19-24, 5949: A20, A23, B9, D1, D4, D9, ?? (Zbečno, PH lgt.), 6048: B3, B4, B8, B13, B17, C10, D1 (PH lgt.), 6049: B20

Na Křivoklátsku se vyskytuje hojně na březích potoků, řeky Berounky i rybníků na úzkolistých *Salix* spp. V letech 1995-1996 způsobila holožír příbřežních vrbin, objevovala se ojediněle i na jiných listnáčích (*Fagus*, *Quercus*, *Salix caprea*) a přecházela z pobřežních i do antropogenních křovin (sv. *Sambuco-Salicion*).

Gastrophysa polygoni (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-2-0-2-0-0 = 7, A/F = „D“/9)

5849: C23, D23, 5949: A15, B9, B23, C11, D? (Nižbor), 6048: B8 (KR lgt.), 6049: B5

V České republice hojný druh. Na Křivoklátsku v přirozených a ještě častěji narušených biotopech. Na okrajích polních kultur, při lesních i polních cestách, na březích vod a na loukách. Nalézán od května do srpna. Největší množství jedinců jsem pozoroval v segetálním společenstvu (sv. *Scleranthion annui*) v obilném poli u Nižbora (15.VI.2003: „D“, JJ observ. et lgt.).

Gastrophysa viridula (De Geer, 1775). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-2-0-2-0-0 = 4, A/F = „S“/minim. 48)

5848: D5, D13, D17, D18, 5849: C18, C? (Ruda), D4, D21, D22, 5850: C21, 5947: D19, 5948: B7, D19, 5949: A2, A10, A12, A15, A25, B3, B9, B12, B17, C4, C10, C11 (lit.: Strejček 1984), C13, C17, C23, D1, D2, D6, D7, D11, D15, D? (Žloukovice), D? (Zbečno), 5950: A? (Poteplí – Vysoký vrch, PŠ lgt.), 6048: A22, B3, B5, B8, B13, B17, B19, C10, 6049: A15, 6050: A8, 6149: A9, ??? (Lány), ??? (Vůznice, PŠ lgt.)

V České republice velmi hojný druh mokřých luk, břehových porostů i ruderalů. Nejčastěji na *Rumex obtusifolius*. V CHKO po celou vegetační sezónu na zmíněných stanovištích.

Gonioctena decemnotata (Marsham, 1802). (T-E, s.i. = 0-0-0-2-1-2-2-0-2-0-0 = 9, A/F = „D“/13)

5849: C7 (VŠ lgt.), C13, C18 (KR lgt.), 5949: A20, B14, D20, ?? (Zbečno, PŠ lgt.), ?? (Vůznice, PŠ lgt.), ?? (Sýkořice, PŠ lgt.), 5950: A? (Poteplí – Vysoký vrch, PŠ lgt.), C16, 6049: A7, A18 (VS lgt., coll. JJ)

V CHKO na nezastíněných stanovištích v listnatých lesích, zvláště při jejich okrajích. V lesních průsecích a na pasekách též ve společenstvu ruderalizovaných křovin (sv. *Sambuco-Salicion*). Žije oligofágně na *Populus* spp., nejčastěji na *Populus tremula*, byla ale zastižena i na *Betula pendula*. Na Křivoklátsku od května do července.

Gonioctena intermedia (Helliessen, 1911). (T, s.i. = 3-0-5?-5-2-2-2?-0-2-1-1? = 23, En, A/F = „J“/1)

5849: C23 (Lány – Myší díra, 23.IV.2004: 1/0)

Borowiec (1982) a Warchałowski (2003) považují tento druh za boreomontánní. Na území České republiky se vyskytuje vzácně, na Křivoklátsku jsem jej našel smykem podrostu olšiny v údolí říčky Klíčavy v nadmořské výšce cca 350 m. Mimo horské polohy jej uvádí také Strejček (2000).

Gonioctena linnaeana (Schrank, 1781). (T, s.i. = 0-0-1-3-1-2-2-0-2-0-1 = 12, A/F = „D“/minim. 5)

5948: ?? (Lašovice, 30.V.1997, ZCH lgt., coll. PH), 5949: A20 (Požáry – rybník Javůrek, 25.V.1993), D6 (Zbečno, 4.VI.2002: 12/5), ?? (Zbečno, 17.VI.1989, PH lgt.), ?? (Zbečno,

19.V.1990), ?? (lit.: Strejček 1976b: Křivoklát env.), 6048: B3 (Branov, 7.V.1995: 2 ex., KR lgt.), B17 (Skryje, 15.VI.1992, VŠ lgt.)

V České republice se vyskytuje řídce až místy dosti hojně. Druh vázaný na úzkolisté *Salix* spp. Na Křivoklátsku je sbírán v květnu až červenci na periodicky přeplovovaných březích vodních toků se společenstvy křovitých vrbin (sv. *Salicion triandrae*).

Gonioctena quinquepunctata (Fabricius, 1787). (E, s.i. = 0-0-0-0-1-0-2-0-2-0-0 = 5, A/F = „S“/minim. 24)

5849: C13, C18 (+ZCH lgt.), C22, C23, C24, D2, 5949: A4, A23, B3, B? (Ploskov), ?? (Klíčava), C8, C11, C13? (lit.: Strejček 1976a), C14, 5950: A6, A20, 6048: B8 (+KR lgt.), B9, B10, B13, B18, C10, D1, 6049: D7-12, ??? (Vůznice, PŠ lgt.)

V CHKO se vyskytuje velmi hojně v různých typech lesa (včetně lignikultur) od dubna do července na *Sorbus aucuparia* a na březích vodních toků na *Padus avium*. Zastižena byla také na *Prunus spinosa*. Často se vyskytuje i v narušených biotopech.

Gonioctena viminalis (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0?-2-1-2-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/minim. 13)

5848: D5, D13, D19, 5849: C1 (KR lgt.), C7, C12 (KR lgt.), C24, C? (Lány – Myší díra), D16, 5949: ?? (Nižbor – Stará mýt'), 5950: A? (Poteplí – Vysoký vrch, PŠ lgt.), 6048: B3 (KR lgt.), ??? (Lány, Huja lgt.), ??? (Vůznice, PŠ lgt.)

Oligofág na *Salix* spp. Na Křivoklátsku od května do července při okrajích lesů a v antropizovaných lesních lemech.

Leptinotarsa decemlineata (Say, 1824). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-2-0-0-1-0 = 3, A/F = „S“/7)

5849: C6 (ZCH lgt.), C19, C24, D13, 5949: D3, 5950: A19, 6049: D10

Hojný adventivní druh. Mandelinka je četná v agrocenózách, méně častá i mimo ně. V Lánské oboře jsem pozoroval imago např. na okraji pastviny na *Hyoscyamus niger*, u Lán larvy i imaga při žíru v pasekovém společenstvu as. *Epilobio-Atropetum bellae-donnae* na listech *Atropa bella-donna*. V CHKO sbírána od května do října.

Phaedon armoraciae (Linnaeus, 1758). (T-E, s.i. = 0-0-0?-2-1-2-4?-0-2-1-0 = 12, A/F = „D-S“/24)

5848: D5, 5849: C1 (+KR, +VŠ lgt.), C13, C20, C24, D21, D22, 5947: D19-24, 5949: A2, A4, A10, A12, A13, A15, A20, A25, B3, D12, D15, 5950: A22, C6-7, 6048: B8, B13-18, B20

V CHKO Křivoklátsko od dubna do srpna na vlhkých místech, zvláště v údolních i bažinných olšinách, na březích Berounky, křivoklátských potoků (zde ve společenstvu as. *Cardamino amarae-Poetum trivialis*), v rákosinách malých vodních toků (sv. *Sparganio-Glycerion fluitantis*) i vodních nádrží. Na *Veronica beccabunga* dosti hojně.

Phaedon cochleariae (Fabricius, 1792). (T-E, s.i. = 0-0-0-2-1-2?-1-0-2-1-0 = 9, A/F = „S“/40)

5848: D5, D13, D17, D18, 5849: C1, C7, C13, C15, C17, C18, C20, C22, C23, C24, D22, 5947: D19-24, 5949: A4, A10, A25, B2, B3, B5, B12, C4, C11 (lit.: Strejček 1984), C13, C17, C22, D11, D15, ?? (Vůznice, PŠ lgt.), 5950: C22, 6047: B5, 6048: A22, B13-18 (+PH lgt.), B19, B20, 6049: B11, 6050: A6, A8

Ve sledované oblasti hojnější než předešlý druh. Typický představitel křivoklátské fauny pobřežních cenóz. Hojný zejména ve společenstvu potočních náplavů (as. *Cardamino amarae-Poetum trivialis*) a v údolních i bažinných olšinách (sv. *Alnion glutinosae*, podsv. *Alnenion glutinoso-incanae*). Také na mokřích loukách (sv. *Calthion*) a v rákosinách stojatých vod. Žije zde po celou dobu vegetační sezóny na *Cardamine amara* a *Rorippa amphibia*.

Phratora laticollis Suffrian, 1851. (T, s.i. = 0-0-0-2-1-2-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/5)
5848: D17, 5849: C7 (+KR lgt.), C13, 5949: A20 (+KR lgt.), 6048: B9

Na Křivoklátsku na *Salix* a *Populus* spp., především v říčních a potočných nivách a v křovinách na březích stojatých vod. Sbírána od května do srpna.

Phratora tibialis (Suffrian, 1851). (T, s.i. = 0-0-1?-2-2-2-2-0-2-1-0 = 12, A/F = „J“/2)
5949: D? (Žloukovice, 25.VII.1987: 1 ex.), ?? (Zbečno, 19.V.1990: 1 ex.)

Žije na březích řek a potoků, zvláště v horských a podhorských polohách. V CHKO nalezena ojediněle na břehu Berounky v sekundárních vrbových porostech.

Phratora vitellinae (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-2-0-0-1-0 = 6, A/F = „D-S“/21)
5848: D5, D17, 5849: C7 (+VŠ, +KR lgt.), C22, C24, C? (Lány – Myší díra), 5949: A4 (KR lgt.), A15, A20, C4, C13, C19, D6, D11, 6048: A22, B3, B17 (VŠ lgt.), C10, 6049: B20, D7-12, 6050: C1

V České republice se vyskytuje velmi hojně na *Salix* a *Populus* spp. Křivoklátské nálezy nejčastěji v druhotných vrbinách (sv. *Salicion triandrae*) při Berounce, ale také v bažinných i údolních olšinách. Od května do října.

Phratora vulgatissima (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-1?-2?-4-2-2-0-2-1-0 = 14, A/F = „J“/1)
5949: D6 (Zbečno, 4.VI.2002: 0/1)

Na Křivoklátsku zatím ojedinělý nález na úzkolisté *Salix* sp. v křovinných porostech při řece Berounce (sv. *Salicion triandrae*).

Plagiodera versicolora (Laicharting, 1781). (T-E, s.i. = 0-0-0-2(0)-1-2?-2-0-0-1-0 = 8, A/F = „D-S“/14)

5848: D13, 5849: C7, 5947: D19, 5949: A20, C11 (+PH lgt.), C19, D4, D6, D11, 6048: B8 (náplav), B13, C10, 6049: B20, 6050: C1

Velmi hojný druh, žijící na *Salix* a *Populus* spp. V CHKO od května do září na úzkolistých vrbách v porostech při Berounce (zejména sv. *Salicion triandrae*), při jejích přítocích a ojediněle i při vodních nádržích.

Plagiosterna aenea (Linnaeus, 1758). (Pozn.: v Check-listu čs. brouků (Strejček 1993b) je druh uveden v rodu *Linaeidea* Motschulsky, 1860). (T, s.i. = 0-0-0-2-1-2-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D-S“/minim. 22)

5848: D5, D17, D18, D19, 5849: C7 (+VŠ lgt.), C13, C18, C23, C24, D11 (VŠ lgt.), D16, D23, 5949: A4, A13, B7, B12, D12, 5950: A6, A22, C6-7, ?? (Vůznice, PŠ lgt.), 6047: B5, D1, ??? (Chyňava, ZCH lgt.)

Od května do října hojně na *Alnus* spp. v údolních i bažinných olšinách po celém Křivoklátsku.

Prasocuris glabra (Herbst, 1783). (Pozn.: v Check-listu čs. brouků (Strejček 1993b) byly druhy *P. glabra* a *P. marginella* uvedeny v rodu *Hydrothassa* C. G. Thomson, 1866, který je v současném pojetí považován za podrod rodu *Prasocuris* Latreille, 1802). (T, s.i. = 0-0-1?-5-4-2-2-0-2-1-1 = 18, Vu, A/F = „J“/2)

5849: C7 (Ruda – První luh, 8.VI.1996: 1/0), C18 (Ruda – Píň – Klíčavské louky, 3.VI.1995: 1/0)

V Čechách mizející druh. Na Křivoklátsku ojedinělé nálezy na mokřích loukách (sv. *Calthion*).

Prasocuris junci (Brahm, 1790). (T, s.i. = 0-0-1?-3-1-2-4?-0-2-3-0 = 16, Vu, A/F = „D“/12)
5848: D17, 5849: C13, C18, C22, C24, D22, 5949: A2, A4, A15, B9, C23, D12

Vyskytuje se nejčastěji v pobřežních porostech malých vodních toků (sv. *Sparganio-Glycerion fluitantis*), na Křivoklátsku ve společenstvech potočných náplavů (as. *Cardamino amarae-Poetum trivialis*), ale také v bažinných olšinách (sv. *Alnion glutinosae*) a vzácně v terénních

depresích se společenstvy sv. *Agropyro-Rumicion crispi*. Žije na *Veronica beccabunga*, v CHKO od května do července.

Prasocuris marginella (Linnaeus, 1758). (O rodovém jménu tohoto druhu platí totéž, co u druhu *P. glabra*, viz výše). (T, s.i. = 0-0-0-3-1-2-2-0-2-1-0 = 11, A/F = „D-S“/20)

5848: D13, D17, D18, 5849: C18, C20, C22, C23, C24, D22, 5947: D19-24, 5949: A2, A20, A23, B3, B5, B12, D1, D15, 5950: A22, 6049: B11

V České republice hojný druh zamokřených biotopů. V CHKO Křivoklátsko žije po celé vegetační období na březích, bažinách, mokřích a rašelinných loukách i v různých typech olšin.

Prasocuris phellandrii (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-1?-3-2-2-1?-0-2?-3-0 = 14, A/F = „J“/3)

5849: C18 (Ruda – Píně, 1.V.2000: 1/0), D22 (Lány env., 2.V.2003: 0/1), 5949: A20 (Požáry – rybník Javůrek, 26.VI.1993: 0/1, PH lgt.)

Na Křivoklátsku jsem jej smýkal v bahenní facii mokré louky sv. *Calthion* a z pobřežní vegetace lesního rybníka. Horsákův nález pochází rovněž z břehu lesního rybníka, kde bylo imago zastíženo na blíže neurčené rostlině z čeledi *Apiaceae*.

Timarcha goettingensis goettingensis (Linnaeus, 1758). (R, s.i. = 3-0-3?-3-2-4-2-0-3-3-1? = 24, En, A/F = „J“/3)

6048: B7 (Týřovice, 18.IV.1999: 0/1, ZCH observ. a fotodokument), 6049: B5 (Nová Huť, 29.VII.2000: 2/2, z toho 1x zbytek mrtvého imaga, 1.V.2003: 1/0), D18 (Knížkovice, 1.V.2004: 0/1)

V Čechách dost vzácně na zachovalejších travnících, kde žije oligofágně na různých druzích rodu *Galium*. V CHKO jsem jej našel ve spleti *Galium mollugo* agg. ve společenstvu mezofilních travníků na východně situovaném travnatém svahu nad Habrovým potokem u Nové Hutě a na jižně exponovaném travníku u obce Knížkovice.

Timarcha metallica metallica (Laicharting, 1781). (R, s.i. = 3-0-3-5(3)-2-4-2?-0-3-1-0 = 23, En, A/F = „D“/3)

5949: B21 (Klíčava, 21.XI.1992: 1/0), C? (lit.: Šmaha 1982: PR Stříbrný luh), 6048: B9 (Karlova Ves env., 20.V.2001: 0/1), ??? (lit.: Bechyně 1948: Křivoklát)

V České republice žije pod kameny a v mechu horských a podhorských lesů, potočních niv a luk. V montánních oblastech se vyskytuje řídko, v nižších, inverzních polohách vzácně. Viděl jsem také exemplář z termofytika (7165, Brod nad Dyjí, 4.V.2001: 1 ex., A. Gahai lgt. et coll., JJ det.). V CHKO Křivoklátsko jsem tuto mandelinku našel zazimovanou ve spleti *Galium aparine* ve vlhké nivě říčky Klíčavy (společenstvo tř. *Galio-Urticetea*) a na lesní cestě u NPR Velká Pleš. Šmaha (1982) ji zaznamenal v suťovém lese a četně v olšíně v PR Stříbrný luh, kde sbíral 7 exemplářů do zemní pasti.

Galerucinae

Agelastica alni (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-0-0(2)-0-2-2-0-2-1-0 = 9, A/F = „S“/minim. 23)

5848: D13, D17, D18, 5849: B9, C1, C7, C18, C24, D22, D23, 5949: A20, B4, B12, B? (Klíčava), D5, D9, D? (Zbečno), 5950: A6, A20, C16, C22, ?? (Vůznice, PŠ lgt.), 6048: B13, B19, 6049: A15, 6149: A8, ??? (Chyňava, PŠ lgt.)

Hojně na *Alnus* spp. v údolních i bažinných olšínách po celém Křivoklátsku. Odtud proniká i do vlhčího křídla ruderalních křovin sv. Sambuco-Salicion. Často způsobuje na olších holožír. Sbírána od května do října.

Calomicrus pinicola (Duftschmid, 1825). (T, s.i. = 0-0-1?-2-1?-2-4?-0-2-0-0 = 12?, A/F = „S“/1)

5849: C10 (Nové Strašecí – Pecínov, 3.VI.1995: sbíráno cca 50 ex., ale na lokalitě: „S“) Druh jsem sbíral těsně za hranicí CHKO Křivoklátsko v mladé borové kultuře vysázené na haldě po těžbě lupku, kde byl na borových výhoncích velmi četný. Přestože nebyl dosud v CHKO nalezen, je jisté, že k jeho fauně patří.

Galeruca laticollis C. R. Sahlberg, 1837. (R?, s.i. = 3-0-3-3-2-3-2-0-2-3-1? = 22, En, A/F = „D“/3)

5849: C13 (Ruda – První luh, 10.IX.2000: 1/2), D22 (Lány – Pánova louka, 15.X.1995: 1/4) + (15.X.1995, +PH lgt.), 5949: B23 (Kaly, 23.VIII.1993: 8 ex.; 29.VIII.1993: 12 ex.; 12.IX.1993: 15 ex.; 31.X.1995: 1 ex.)

V České republice dosti vzácný podzimní druh. V CHKO se vyskytuje na nivních a prameništích lučních ladech (např. as. Angelico-Cirsietum oleracei) na *Cirsium oleraceum*, na jehož listech byl pozorován i žír imag (exsikát: coll. JJ). Od konce srpna do října.

(***Galeruca melanocephala*** (Ponza, 1805)).

Druh údajně sbíral na Klíčavě dr. Klička a v padesátých letech minulého století J. Bechyně (oba údaje: Bechyně 1949). Výskyt nebyl nověji na území Křivoklátska potvrzen. Kromě nekonkretizovaného údaje u Strejčka (1993b) neznám žádný jiný z území České republiky.

Galeruca pomonae pomonae (Scopoli, 1763). (R, s.i. = 0-0-1-3-2-4-0-0-2-3-0 = 15, Vu, A/F = „J“/2)

5949: B12 (Lány – obora – Vlčina, 19.XI.2000: 0/1, PŠ lgt., coll. JJ), 6049: B20 (Hudlice, 26.IX.1997: 0/1)

Na území naší republiky místy dost hojný, ale ne všude se vyskytující druh; na Křivoklátsku vzácný. Znam odtud jen ojedinělé nálezy z náhradních xerothermních trávníků.

Galeruca tanacetii tanacetii (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-1-0-2-1-0 = 7, A/F = „S“/minim. 34)

5848: D13, 5849: C7, C18, C22, D21, 5948: B7, 5949: A4 (+ZCH lgt.), A? (Městečko u Křivoklátsku, J. Rosenbaum lgt.), A? (Zbečno), B12, B23, C10, C11, C12, C13, C18, C19, D1, D3, D6, D10, D11, 5950: A25, 6048: A19, B8, B9, B10, B13, 6049: B4, B20, D4, D8, D9, 6050: A2, ??? (Nižbor, PŠ lgt.), ??? (Lány, VS lgt.)

V České republice hojný druh. Na Křivoklátsku od května do listopadu především na xerothermních stanovištích (na xerofilních trávnících, v xerofilním křídle trávníků mezofilních a v subxerofilních doubravách), méně často také na acidofilních trávnících sv. Violion caninae, výjimečně i na hygrofilních loukách a trávnících ruderalizovaných (sv. Convolvulo-Agropyron). Oligofág na Asteraceae (viz Koch (1992)); v CHKO jsem pozoroval žír imag na *Centaurea jacea* a *Cirsium* sp.

Galerucella aquatica (Fourcroy, 1785). (T, s.i. = 3?-0?-3?-3(2)-2-2-4?-0-2-1-0 = 20, Vu, A/F = „D“/1)

5949: B12 (Klíčava – přehradní nádrž, 21.IX.1998: 0/1, 27.VII.1999: „D“)

V České republice na příhodných biotopech dost hojný druh. V CHKO byl sbírán ve společenstvu as. Polygonetum amphibii na plovoucích listech *Polygonum amphibium* a na bahně u pozemní formy tohoto rdesna.

Galerucella nymphaeae (Linnaeus, 1758). (R, s.i. = 0-0-3?-2-2-4-2-2-2-3-0 = 20, Vu, A/F = „D“/1)

5850: C21 (Žilina, 2.VIII.1999: 2/15)

V Čechách na příhodných místech někdy hojný. Žije v natantních rostlinných společenstvech na leknínech a stulicích (*Nymphaea*, *Nuphar*), imaga jsou někdy nalézána i na jiných bahenních rostlinách v okolí. V CHKO na listech *Nymphaea* sp. na rybníku u obce Žilina a na bahně jeho břehů.

Lochmaea caprea (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-2-0-2-0-0 = 4, A/F = „S“/30)

5848: C11, D5, D13, D17, D18, 5849: C1, C7, C12, C13, C18, C20, C22, C24, D11, D16, D17, D22, 5949: B3, B9, B23, C10, D1, D9, 5950: A20, A22, 6048: B8 (KR lgt.), B9, 6049: A8, A18 (VS lgt.), D7-12

Žije po celém území naší republiky velmi hojně na *Betula* spp. a *Salix caprea*. Na Křivoklátsku typický druh ruderalizovaných lesních lemů a pasekových keřových společenstev (sv. Sambuco-Salicion), méně hojný i v přirozených společenstvech, např. v rašelinných březinách (sv. Betulion pubescentis), které jsou ale v CHKO vyvinuté jen ve fragmentech. Od dubna do října.

Lochmaea crataegi (Forster, 1771). (T, s.i. = 0-0-0?-3-1-2-2-0-2-1-0 = 11, A/F = „D“/9)

5849: C24, 5949: B7, B23, C11 (lit.: Strejček 1984), D11, ?? (Nižbor), 6048: B8, B9-10, 6049: B20

V CHKO na *Crataegus* spp. v teplých keřových pláštích a subxerofilních doubravách, kde byla sbírána v květnu a srpnu.

Lochmaea suturalis (C. G. Thomson, 1866). (R, s.i. = 0-0-1-3-1-4-4-0-2?-3-0 = 18, Vu, A/F = „D“/1)

5949: C15 (Račice – Dubina, 25.III.2000: 2/2, 26.VIII.2001: 7 ex.)

Vřesovištní druh, žijící monofágně na *Calluna vulgaris*. V CHKO se vyskytuje na fragmentárně vyvinutém vřesovišti (as. Deschampsio-Callunetum) na horní hraně severního svahu údolí Berounky u Račic. Přezimující imaga jsem v březnu sbíral prosevem hrabanky.

Luperus luperus (Sulzer, 1776). (E, s.i. = 0-0-0-3-1-0-0-0-2-1-0 = 7, A/F = „D“/9)

5849: C18 (KR lgt.), 5949: A20, C10, C11 (+PH lgt.), C13 (+lit.: Strejček 1976a), D6, 6048: B8, 6049: B20, 6149: A9

V CHKO na lesních okrajích, v lesních pláštích a jiných křovinných společenstvech (včetně ruderalizovaných), v sadech i alejích. Sbíráno od května do července.

Luperus xanthopoda (Schrank, 1781). (T, s.i. = 0-0-1-3(2)-1?-2-0-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/minim. 8)

5949: A4 (Lány – Údolí Klíčavy, 12.VIII.1998: 0/1), C5 (Zbečno env., 19.V.1990), C11 (PR Nezabudické skály, 12.VII.1997: 0/1), C12 (Roztoky u Křivoklátku, 17.V.2002: 0/1), C13 (PR Na Babě, 25.V.1994, 7.VI.2001: 4 ex.), D6 (Zbečno, 4.VI.2002: 0/1), ?? (Zbečno, 31.V.1991, O. Malcher lgt.), 6049: D10 (Černín, 4.VII.2004: 1 ex.), D18 (Knížkovice, 4.VII.2004: „D“) V Čechách řídké, místy až dost hojně. Žije na nejteplejších lokalitách Křivoklátska, zvláště na okrajích teplých lesů a v křovitých formacích jejich pláštů, ale také v křovinách na říčních březích (sv. Salicion triandrae). V Knížkovicích byla imaga četně sklepávána z *Ulmus* sp., u Zbečna na říčním břehu z úzkolistých *Salix* sp. Od května do srpna.

Neogalerucella calvariensis (Linnaeus, 1767). (Pozn.: v Check-listu čs. brouků (Strejček

1993b) je rod *Neogalerucella* Chûjô, 1962 uveden jako podrod rodu *Galerucella* Crotch, 1873). (T, s.i. = 0-0-1?-3(2)-2-2-2(4?)-0-2-1-0 = 13, A/F = „J“/3)

5848: D17, 5849: C7, 6050: C1

Paludikolní druh, vyskytující se v České republice řídce až dosti hojně na březích vodních toků i nádrží, na slatinách, mokřích loukách a v olšinách. Na Křivoklátsku byl sbírán v květnu a červenci na březích rybníků a v potoční rákosině (sv. Sparganio-Glycerion) na *Lythrum salicaria*.

Neogalerucella lineola (Fabricius, 1781). (T, s.i. = 0-0-0-0-1-2-2-0-2-1-0 = 8, A/F = „S“/minim. 22)

5848: D13, D17, 5849: C7, C13, C18, C23, C24, D22, 5850: C21, 5949: A4, B23, C4, D6, ?? (Zbečno), ?? (Vůznice, PŠ lgt.), 5950: A19, A22, C22, 6048: B8, B13-18 (PH lgt.), B19 (ZCH lgt.), D1, 6050: C1

Na Křivoklátsku se vyskytuje hojně na *Alnus* a *Salix* spp., především v křovinách potočních a říčních luků.

Neogalerucella pusilla (Duftschmid, 1825). (T, s.i. = 0-0-0-3(2)-1-2-2-0-2-1-0 = 11, A/F = „D“/6)

5848: D17, 5849: C1, C7, D9, 5949: A20 (+KR lgt.), 6050: A6

Hygrofilní druh, žijící v České republice dost hojně při březích a na bažinatých biotopech. V CHKO byl sbírán v rákosinách stojatých vod a v jejich fragmentech na okrajích rybníků na *Lythrum salicaria* od května do září.

Neogalerucella tenella (Linnaeus, 1761). (T, s.i. = 0-0-0-0-1-2-1(4?)-0-2-1-0 = 7, A/F = „S“/14)
5848: D17, D18, 5849: C13 (+KR lgt.), C17 (KR lgt.), C18 (+KR lgt.), C23, D22, 5948: B19, 5949: B5 (PH lgt.), B23, D1, 6047: B5, 6048: B13, 6049: B11

Na Křivoklátsku velmi hojný druh mokřích luk, respektive pcháčovo – tužebníkových lučních lad (podsv. Filipendulenion). Žije zde na *Filipendula ulmaria* a byl sbírán od dubna do září.

Phyllobrotica quadrimaculata (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-1?-3-1-2-4-0-2-1-0 = 14, A/F = „D“/17)

5848: D17, D18, 5849: C1, C7, C18, C20, C22, C23, C24, D16, D21, D22, 5949: A4, A20, B3, B22, 6049: B11

V Čechách místy dost hojný paludikolní druh, žijící monofágně na *Scutellaria galericulata*. V CHKO od července do září na bahnitých březích lesních rybníků, na podmáčených až rašelinných loukách a v rákosinách stojatých vod.

Pyrrhalta viburni (Paykull, 1799). (E, s.i. = 0-0-1?-3(2)-1-0-4-0-2-1-0 = 12, A/F = „J“/5)

5849: C7 (Ruda – První luh, 16.VII.2003), D16 (Nový Dvůr, 2.VI.1998: larvy a požerky, 16.VIII.1998: nález imaga), D22 (Nový Dvůr, 29.V.1998: larvy a požerky), 5949: ?? (Městečko u Křivoklátska, 12.IX.1992, J. Rosenbaum lgt., coll. JJ), 5950: ?? (lit.: Strejček 1976b: Chyňava)

Na území naší republiky se vyskytuje řídce, ale v místě výskytu často ve větším množství jedinců. Na Křivoklátsku na lesních okrajích, nejčastěji v ruderalizovaných pláštích (sv. Sambuco-Salicion) na *Viburnum opulus*. Imaga sbírána od července do září, larvy pozorovány v květnu a červnu.

Sermylassa halensis (Linnaeus, 1767). (E, s.i. = 0-0-0-2-0-0-2-0-2-1-0 = 7, A/F = „S“/31)
5948: B7, B19, 5949: A4, A? (Zbečno), B2, B12, B19, B23, C10, C11 (+lit.: Strejček 1984), C13 (+lit.: Strejček 1976a), C19, D10, D11, D12, D13, D20, D? (Zbečno), ?? (Sýkořice, PŠ lgt.), 6048: A19, B3, B8, B10, B13, B13-14, B18, B19 (+PH lgt.), 6049: B20, D5, D9, D10, 6050: A2
V České republice hojný druh, žijící na různých druzích rodu *Galium*. Na Křivoklátsku obývá xerothermní trávníky, včetně ruderalizovaných, méně často i trávníky mezofilní a teplomilné doubravy. Od července do října.

Halticinae

Altica helianthemi (Allard, 1859). (= *A. pusilla* Duftschmid, 1825). (T, s.i. = 0-0-1?-3-1-2-4-0-2-1-0 = 14, A/F = „D“/5)

5849: C13-18, 5948: B19, 5949: D12, 6048: B3 (+KR lgt.), B13

V České republice dosti hojný druh, žijící na vlhkých loukách monofágně na *Sanguisorba officinalis*. V CHKO byl sbírán od dubna do září.

Altica lythri Aubé, 1843. (E-T, s.i. = 0-0-0-2-1-0-2-0-2-1-0 = 8, A/F = „D“/16)

5848: D13, D17, D18, 5849: C18, C? (Lány – Myší díra), D21, D22, 5949: A2, A10, A15, B9, B12, 6048: B6, D1 (PH lgt.), 6049: B4, B20

V CHKO Křivoklátsko hojný druh vlhkých stanovišť. Žije v rákosinách, na mokřích loukách, v podmáčených terénních depresích polí a luk (sv. *Agropyro-Rumicion crispi*) a na podobných místech na *Epilobium* spp. V CHKO bude hojnější, než vyplývá z výše uvedených údajů o relativní abundanci a frekvenci, protože mnohem četněji se vyskytující samice, které nelze spolehlivě determinovat, nebyly do přehledu zahrnuty.

Altica oleracea breddini (Mohr, 1958). (T-R, s.i. = 3-0-1?-3(2)-1-3-4-0-2-3-0 = 20, Vu, A/F = „D“/3)

6048: B7 (NPR Týřov, 10.VIII.1997: 16/18), B8 (NPR Týřov, 4.IX.1999; 22.IX.2001), B9 (NPR Velká Pleš, 4.IX.1999)

Taxonomická hodnota tohoto poddruhu není dosud spolehlivě vyřešena. Spíše než o geografickou nebo ekologickou rasu může jít o pouhou ekologickou formu, žijící monofágně na *Calluna vulgaris* (viz Gruev & Döberl 1997, Warchałowski 2003). Na Křivoklátsku žije ve fragmentech vřesovištních společenstev.

Altica oleracea oleracea (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-0-0-2-0-0 = 5, A/F = „D“/7)

5849: C18, 5949: C9, C13? (lit.: Strejček 1976a), 6048: B13-14, 6049: A9, B20, C4

Hojný poddruh, žijící polyfágně na různých bylinách, zvláště z čeledi Oenotheraceae. V přírodní rezervaci Stará Ves u Hudlic se vyskytuje hojně na *Helianthemum nummularium* a tvoří na něm přechodnou formu k subspecii *A. o. breddini* (Mohr, 1958), což by mohlo svědčit o tom, že obě rasy jsou ve skutečnosti pouhými ekologickými formami téhož druhu. V CHKO žije na různých typech otevřených biotopů a četněji, než vyplývá z výše uvedených údajů. Většinou jsou ale sbírány samice, které nejsou u rodu *Altica* Müller, 1764 do přehledu z důvodu obtížné determinace zahrnuty. Květen až říjen.

Altica palustris (Weise, 1888). (R, s.i. = 0-0-5?-5-2-4-1-0-2-3-0 = 22, En, A/F = „J“/1)

5848: D5 (Řevničov – PR Prameny Klíčavy, 16.VIII.2003: 1/0)

V České republice vzácný druh vlhkých stanovišť. Na Křivoklátsku zatím ojedinělý nález na rozhraní mezi bažinnou olšinou a rašeliníkovo-ostřicovou loukou.

Aphthona atrocaerulea (Stephens, 1831). (= *A. cyanella* L. Redtenbacher, 1849). (T, s.i. = 0-0-1-3-2-2-2-0-2-1-0 = 13, A/F = „J“/3)

5849: C1 (Ruda – rybník Horní Kracle, 1.V.2001: 0/1), 5949: A4 (Lány – Údolí Klíčavy, 29.V.1998: 0/1) + (13.VII.1997: 0/1, +KR lgt., coll. JJ), 6049: D10 (Černín – Hřibce, 5.VII.2000: 0/1)

Vzácnější druh, žijící oligofágně na *Euphorbia* spp. Na Křivoklátsku na vysušných trávnících stepní povahy, ale i částečně ruderalizovaných.

Aphthona cyparissiae (Koch, 1803). (T, s.i. = 0-0-0-2(0)-1-2-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D-S“/15)

5949: A4, A10, A15, B2, B7, B12 (+KR lgt.), B16, C10, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C13, D11, D13, 6048: B4, 6049: B20, D5

V CHKO Křivoklátsko od května do srpna na otevřených xerofilních stanovištích, včetně částečně ruderalizovaných. Na *Euphorbia cyparissias*.

Aphthona euphorbiae (Schrank, 1781). (E, s.i. = 0-0-0-3-1-0-2-0-2-1-0 = 9, A/F = „D“/minim. 26)

5848: D17, 5849: C1, C7, C13 (KR lgt.), C18, D22, 5949: A4, B9, B10 (VS lgt.), C4, C10, C11 (lit.: Strejček 1984), C13, D20, 5950: A19, A20, A25, C22, 6048: B8 (+KR lgt.), B9, B13, B13-18 (PH lgt.), B14, C10, 6049: A7, B20, D5

V České republice hojný druh, nenáročný na typ biotopu. Ve sledovaném území žije nejčastěji na mezofilních, méně často i xerofilních trávnících (včetně ruderalizovaných), ale byl zjištěn např. také v acidofilní doubravě. V CHKO sbírán od dubna do září.

Aphthona herbigrada (Curtis, 1837). (R, s.i. = 1-0-3?-0(2)-2-4-2-0-2?-3-0 = 17, Vu, A/F = „S“/1)

6049: B20 (Hudlice, 28.VII.1997; 21.VIII.1997; 26.IX.1997; 19.X.1998)

V České republice žije lokálně na lokalitách stepního charakteru, kde se však vyskytuje ve značném množství jedinců. V CHKO nalezena pouze v PR Stará Ves u Hudlic, kde žije velmi početná populace na *Helianthemum nummularium*. Byla zde sbírána od července do října.

Aphthona nonstriata (Goeze, 1777). (T, s.i. = 0-0-1?-2-2-2-4-0-2-3-0 = 16, Vu, A/F = „J“/1)

5949: D13 (Nižbor – PR Kabečnice, 20.VI.2004: 0/1)

V České republice místy hojný paludikolní druh, žijící monofágně na *Iris pseudacorus*. V CHKO je jeho živná rostlina na bažinatých stanovištích hojná, zmíněný dřepčík tu na ní ale dosud nebyl nalezen. Jediný exemplář jsem na Křivoklátsku sbíral smykem netypického biotopu – xerothermního trávníku sv. Festucion valesiacae.

Aphthona pallida (Bach, 1856). (E, s.i. = 0-0-1?-0-0-0-2-0-0-1-0 = 4, A/F = „S“/19)

5849: C13, C18, D11 (+PH lgt.), D22, 5948: B7, B19, 5949: A25, C9, C11 (lit.: Strejček 1984), C18, D3, D12, 5950: A20, 6048: B1, B3, B13, 6049: B20, D4, 6050: A6

Na Křivoklátsku žije v létě a na podzim (od poloviny července do října) velmi hojně na *Geranium pratense*. Obývá vlhké louky a ruderalizované mezofilní trávníky (zvláště ve strouhách při komunikacích). Zajímavý je výskyt v PR Stará Ves u Hudlic, kde z vlhké louky, kde žije na výše zmíněném druhu kakostu, přechází do teplomilného lemového společenstva (sv. Geranion sanguinei) na *Geranium sanguineum*, na němž byla v srpnu 1997 čteně sbírána.

Aphthona pygmaea (Kutschera, 1861). (T, s.i. = 0-0-1?-3(5)-1-2-2-0-2-1-0 = 12, A/F = „D“/6)

5949: A4 (Lány – Údolí Klíčavy, 12.VIII.1998: 1 ex.), A15 (Klíčava, 29.V.1998: 3 ex., 2.VI.1998: 6 ex., 15.VII.1998: 7 ex.), C11 (PR Nezabudické skály, 15.X.1996: 3 ex., 10.VI.1997: 1 ex., 27.VIII.1997: 8 ex., 24.V.1999: 1 ex., 3.VII.1999: 1 ex., 14.III.1999: 2 ex. – prosev, 26.IV.1999: 1 ex.) + (14.III.1999: 1 ex., 12.IV.1998: 1 ex., +PH lgt.), D11 (Sýkořice, 9.X.1996: 6 ex.), 6048: B19 (NPR Týřov, 7.IX.1997: 2 ex.), D? (Terešov – Sirská hora, 30.X.1999: 1 ex., S. Benedikt lgt., coll. JJ)

Na území Křivoklátska na otevřených xerothermních stanovištích na různých druzích rodu *Euphorbia*. Byla zde sbírána po celou vegetační sezónu.

Aphthona venustula venustula (Kutschera, 1861). (E, s.i. = 0-0-0-2(0)-0-0-2-0-0-0-0 = 4, A/F = „S“/minim. 40)

5848: D13, D17, 5849: C7, C12, C24, 5947: D19, D19-24, 5949: A4, A15, B2, B7, B9, B12, B17, B23, C4, C10, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C12, C13 (+lit.: Strejček 1976a), C14,

C19, C23, D11, D13, D20, 5950: A6, A18, C7, 6048: A18, B3, B4, B8, B9, B13, B17, B19, C10, 6049: B9, B20, 6050: A2

Na území naší republiky velmi hojně na *Euphorbia* spp. Na Křivoklátsku se vyskytuje všude se živnými rostlinami (na xerothermních trávnicích, trávnicích ruderalizovaných, skalních stepích i v řídkých teplých lesích as. Sorbo-Quercetum) po celou vegetační sezónu.

Apteropeda globosa (Illiger, 1794). (R, s.i. = 0-0-3?-5-2-4-0?-0-3-1-0 = 18, Vu, A/F = „J“/2) 6048: B13-18 (NPR Týřov – Úpořský potok, 7.IX.1997: 0/1, ZCH lgt., coll. PH), B13-14(NPR Týřov – údolí mezi Vysokým vrchem a vrchem Na Budkách, 12.VII.2002: 0/1), B14 (NPR Týřov – údolí mezi Vysokým vrchem a vrchem Na Budkách, 29.IX.2001: 0/1), ?? (lit.: Strejček 1976b)

V České republice žije vzácně v lesích hor a předhoří. Vytváří se na různých družích čeledi Lamiaceae; v CHKO byla sbírána na *Glechoma hederacea* při potůčku v narušené květnaté bučině (sv. Fagion) a v inverzním údolí s olšovou jaseninou (as. Carici remotae-Fraxinetum). Montánní prvek v inverzních údolích Křivoklátska.

Apteropeda orbiculata (Marsham, 1802). (T, s.i. = 0-0-3?-3-1?-2-0-0-3-1-0 = 13, A/F = „D“/8)

5849: C15, C23, D22, 5949: A20, A24, D20, 5950: A19, 6049: A7, ??? (lit.: Strejček 1976b: Lány env.)

V CHKO Křivoklátsko jsem ji sbíral na různých stanovištích – vlhkých loukách (sv. Molinion), v listnatých lesích (sv. Genisto germanicae-Quercion, sv. Fagion), v jejich lemech (tř. Trifolio-Geranieta sanguinei) a ve společenstvech lesních cest (sv. Polygonion avicularis). Polyfág, na Křivoklátsku pravidelněji sbíraný na *Digitalis grandiflora* a *Betonica officinalis* a kromě toho i pod listy *Veronica* sp. od května do listopadu.

Argopus ahrensii (Germar, 1817). (R, s.i. = 3-0?-5-3-2-4-4-4-2-3-0 = 30, En, A/F = „D“/1) 5949: C10 (Újezd nad Zbečnem, 26.VIII.2001: 4/5, 4.VI.2002: 4/4)

V České republice vzácný druh žijící na plaménku (*Clematis recta*). Živná rostlina se na Křivoklátsku vyskytuje poměrně vzácně v nejuvýchodnější části oblasti. Brouk zde ale bude zřejmě dosti hojný, jak lze soudit podle četných požerků na listech ve světlém a částečně ruderalizovaném roklínovém lese (as. Aceri-Carpinetum) a na něj navazujícím lemovém společenstvu. V Čechách je mi výskyt tohoto druhu znám z různých oblastí termofytika (Český kras, několik lokalit na území Prahy a ze severozápadních Čech).

Batophila rubi (Paykull, 1799). (E, s.i. = 0-0-0-3-1-0-2-0-2-0-0 = 8, A/F = „D“/12)

5949: A4 (PH lgt.), B9, C10, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C12, C13 (+lit.: Strejček 1976a), C15, D11, 6048: B4, B8, B13, B19

V České republice žije hojně na *Rubus* spp., na Křivoklátsku v přírodně zachovalých i ruderalizovaných společenstvech, nejčastěji na úpatí strmých svahů údolí Berounky. Sbírána od dubna do září.

Chaetocnema aerosa (Letzner, 1847). (R, s.i. = 0-0-3-3-2-4-4?-2-2-3-1? = 24, En, A/F = „D“/4)

5849: C1 (Ruda – rybník Horní Kracle, 13.VIII.2000: 1/0), C7 (Ruda, 29.IV.2001: 0/1, KR lgt.), C20 (Lánská obora – rybník č. 65 podle Rydla (1992), 16.VIII.1998: 0/1), D21 (Lánská obora – Kougľův rybník, 12.VIII.1998: 1/1, 16.VIII.1998: 1/10, 21.IX.1998: 1/0, 17.V.2000: 1/0)

V České republice vzácný druh, nalézáný v CHKO v eulitorálech rybníků s přirozenými společenstvy makrofyt, zvláště ve společenstvu as. Eleocharietum palustris na bahnech v porostech *Eleocharis* sp. Na Křivoklátsku sbírána v dubnu až květnu a srpnu až září.

Chaetocnema aridula (Gyllenhal, 1827). (E, s.i. = 0-0-0-0(2)-1-0-1-0-0-1-0 = 3, A/F = „D“/6)
5849: C18, 5949: B2, B? (Klíčava), C13? (lit.: Strejček 1976a), 6049: B20, D4

V České republice většinou hojný, na Křivoklátsku řídce se vyskytující druh otevřených travnatých stanovišť, žijící na Poaceae. Není vázán jen na suché trávníky, jak uvádí např. Koch (1992); v CHKO jsem jej sbíral také na mezofilních loukách a na louce zamokřené (zde na *Juncus* sp.), mimo CHKO i v rákosinách stojatých vod. Na Křivoklátsku od druhé poloviny července do října, jeden exemplář výjimečně i v květnu.

Chaetocnema concinna (Marshall, 1802). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-1-0-0-0-0 = 1, A/F = „S“/
/minim. 55)

5848: D5, D17-18, 5849: C1, C2, C7, C13, C17, C18, C20, C24, D21, D22, 5850: C21, 5947: D19, D19-24, 5948: B14, D19, 5949: A4, A10, A15, A20, B3, B8, B9, B12, B23, C11 (+lit.: Strejček 1984), C12, C13 (+lit.: Strejček 1976a), C14, C17, C19, C22, D11, D12, D13, D15, D20, 5950: A20, A22, C16, C22, 6047: B5, 6048: B1, B3, B8 (+KR lgt.), B10, B13, B18, C10, 6049: B20, D5, D10, 6050: A6, C1, 6149: A9

V České republice velmi hojný druh bez specifických nároků na typ biotopu. Na Křivoklátsku se vyskytuje po celé vegetační období na přirozených i ruderalních stanovištích, v otevřeném i zalesněném terénu. Upřednostňuje vlhké lokality. Žije na Polygonaceae.

Chaetocnema hortensis (Fourcroy, 1785). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-1-0-0-0-0 = 1, A/F = „S“/
/minim. 69)

5848: D5, D17, 5849: C1, C7, C13, C18, C20, C22, C23, C24, D11, D16, D20, D21, D22, 5948: B7, B19, 5949: A4 (+KR lgt.), A10, A12, A15, A20, A24, A25, B2, B3, B7, B12, B23, C9, C10, C11 (+lit.: Strejček 1984), C13 (+lit.: Strejček 1976a), C14, C15, C17, D1, D6, D10, D11, D12, D13, D20, 5950: A6, A18, A25, C6-7, C7, C16, C22, 6048: A22, B4, B8, B9, B10, B13, B14, B19, 6049: B2, B11, B20, C4, D4, D5, D8, D10, D12, D13, 6050: A2, A6

Ve výběru biotopu nenáročný druh, žijící velmi hojně na travách. V CHKO se vyskytuje po celé vegetační období jak na mezofilních, tak na xerofilních i podmáčených trávnících, v rákosinách, ostřicových porostech, na ruderálech i v řídkých lesích.

Chaetocnema mannerheimii (Gyllenhal, 1827). (T, s.i. = 0-0-3?-3-1-2-2?-0-2?-1-0 = 14, A/F = „D“/4)

5949: A25 (Zbečno – niva u PR Brdatka, 15.VII.2000: 1/2), C4 (Zbečno – niva u PR Brdatka, 8.V.2000: 0/1; 15.VII.2000: 2/2), D6 (Zbečno, 4.VI.2002: 2/2), 6048: B3 (Branov, 7.V.1995: 0/1; 1.V.2001: 3/1, KR lgt.)

Na území naší republiky žije dost vzácně na vlhkých stanovištích. V CHKO se vyskytuje od května do července v říčních rákosinách a přilehlých nitrofilních lemových společenstvech (sv. Phalaridion arundinaceae, sv. Senecion fluviatilis). Jako živné rostliny jsou v literatuře (Warchałowski 1998) udávány druhy rodů *Carex*, *Juncus*, *Glyceria* a *Dactylis*, sám jsem ji sbíral na písku pod *Phalaroides arundinacea*.

Chaetocnema picipes Stephens, 1831. (= *Ch. heikertingeri* (Lubischew, 1963)). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-1-0-0-0-0 = 1, A/F = „S“/minim. 67)

5848: D5, 5849: C1, C2, C7, C13, C18, C20, C22, C23 (+KR lgt.), D11, D16, D21, D22, 5850: C21, 5947: D19, D19-24, 5948: B7, B14, 5949: A2, A4, A10, A15, A20, A21, A25, B2, B3, B7, B9, B10 (VS lgt.), B11, B12, C4, C9, C10, C11 (+lit.: Strejček 1984), C12, C13, C14, C15, C19, D6, D10, D11, D12, D13, D20, 5950: A6, A20, C7, C22, 6047: B5, 6048: B1, B3 (+KR lgt.), B8, B9, B11, B13, B17, B18, 6049: A7, B20, C4, D5, D10, 6050: A6, C1, 6149: A9

Po celém území republiky velmi hojný druh na různých druzích čeledi Polygonaceae. Ve sledovaném území upřednostňuje vlhká a stinná stanoviště, velmi častý je v nivách, na březích, v rákosinách a v podrostu stinných lesů. Vyskytuje se ale také na xerothermních stanovištích a hojný je též na rudéralech. Byl sbírán po celé vegetační období.

Crepidodera aurata (Marsham, 1802). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-2-0-0-0-0 = 2, A/F = „S“/55)
5848: D13, D17, 5849: C2, C7 (VŠ lgt.), C10, C13, C18, C22, C23, C24, D2, D16, D22, 5850: C21, 5948: B7, D19, 5949: A2, A4, A20, A24, A25, B9, B12, B23, C4, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C13, C14, C19, D1, D6, D11, D12, D20, 5950: A20, C16, C22, 6047: B5, 6048: A11, B3, B1-6, B8, B11, B13, B17, B18 (+PH lgt.), 6049: A7, A15, A18 (VS lgt.), B4, B20, D13, 6050: A6, C1, 6149: A8

Stejně jako po celém území republiky, žije i na Křivoklátsku velmi hojně na různých druzích rodů *Salix* a *Populus*, především na úzkolistých *Salix* spp. v křovitých porostech přeplavovaných břehů vodních toků (sv. Salicion triandrae) a na březích nádrží. Žije ale také v sekundárních až ruderálních (sv. Sambuco-Salicion) vrbových porostech na *Salix caprea*. Od dubna do října, zazimování jedinci prosévání v březnu.

Crepidodera aurea (Fourcroy, 1785). (E, s.i. = 0-0-0-0(2)-0-0-2-0-0-0-0 = 2, A/F = „D-S“/15)
5848: D17, 5849: C7 (VŠ lgt.), C13, C24, D22 (PH lgt.), 5949: A20, B9, B23, D20, 5950: C16, 6048: B10, 6049: A15, A18 (VS lgt.), B20, 6149: A8

Po celém území naší republiky žije velmi hojně na *Populus* a *Salix* spp. V CHKO má těžiště výskytu ve vrbínách při vodních tocích a nádržích, velmi často se ale objevuje také v druhotných a ruderálních křovitých porostech jako druh předchozí. Vyskytuje se zde od olistění živných dřevin až do konce vegetačního období.

Crepidodera fulvicornis (Fabricius, 1792). (T, s.i. = 0-0-0-3(2)-1-2-2-0-2-1-0 = 11, A/F = „D“/9)

5849: C7, D11, D22, 5949: B23, C23, D20, 5950: C16, 6048: B13, 6049: A18 (VS lgt., coll. JJ)
V České republice žije při potocích a řekách a na osluněných místech v listnatých lesích na různých druzích rodů *Populus* a *Salix*. V CHKO byla kromě zmíněných stanovišť nalezena také v ostřicovo-rašelinném společenstvu. Vyskytuje se hojně, ale na Křivoklátsku méně často než *C. aurea* a *C. aurata*. Sbírána od dubna do září.

Crepidodera lamina (Bedel, 1901). (T, s.i. = 0-0-3?-2(3)-1-2-4?-0-2-1-0 = 15, Vu, A/F = „D“/2)

5949: A4 (Lány – údolí Klíčavy, 23.V.1999: 0/1, PH lgt.), D20 (Nižbor env., 6.VII.1997: 4/2, 28.VII.1997: 0/1, 16.V.1999: 1/1, 4.VIII.2001: 3 ex.)

V České republice dost vzácný druh, v CHKO nalézáný od května do srpna, nejčastěji na osluněném okraji teplomilné doubravy (as. Potentillo albae-Quercetum) na *Populus tremula*.

Crepidodera nitidula (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-3?-3(2)-1-2-2-0-2-1-0 = 14, A/F = „D“/4)

5849: C24, 5950: C16, 6047: B5, 6049: A18 (VS lgt., coll. JJ)

Na území naší republiky se vyskytuje řídce na různých druzích rodů *Salix* a *Populus*. Na Křivoklátsku byla sbírána v květnu a červenci např. v přípotočních olšinách na *Salix* sp., ale čteně také na *Padus avium*.

Derocrepis rufipes (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0?-2-1-0-2-0-2-1-0 = 8, A/F = „D“/minim. 5)
6048: B8, B13 (+PH lgt.), B18 (PH lgt.), ?? (Karlova Ves, KR lgt.), 6049: B20, 6149: A9

Žije hojně na Viciaceae, na Křivoklátsku v otevřených i lesnatých biotopech. Druh zde byl sbírán nejčastěji na *Lathyrus vernus*. V CHKO zatím nalezen jen v dubnu, květnu, červnu a září.

Dibolia cryptocephala (Koch, 1803). (T-R, s.i. = 0-0-1?-3-2-3-2-0-2-3-0 = 16, Vu, A/F = „D“/12)

5949: A4 (+PH, +KR lgt.), B12 (KR lgt.), C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C13, C14 (PH lgt.), C19, D13, 6048: B8 (+KR lgt.), B13, B14, B19, D? (Terešov - Sirská hora, S. Benedikt lgt., coll. JJ)

Ve sledované oblasti žije nehojně na xerothermních trávnicích, výslunných skalních stepích a v pionýrských společenstvech primitivních půd. Na Křivoklátsku je vázána na *Thymus pulegioides* a sbírána po celé vegetační období.

Dibolia cynoglossi (Koch, 1803). (R, s.i. = 0-0-5?-3-2-4-2-0-2-3-0 = 21, En, A/F = „D“/7) 5949: C11 (PR Nezabudické skály, 24.VIII.1997: 0/2) + (12.IV.1998: 0/2, +PH lgt.), D11 (Sýkořice, 18.IV.1996: 0/1, 4.VI.2002: 1/2), 6048: B8 (NPR Týřov, 10.VIII.1997: 1/0), B9 (NPR Velká Pleš, 29.IV.1995, 6.VII.1995: 3/3, 4.VIII.1995: 0/1), B? (NPR Velká Pleš, VIII.1984: 0/1, H. Wachtl lgt., coll. VŠ), B19 (NPR Týřov, 7.IX.1997: 1/0, PH lgt.), 6049: B20 (Hudlice, 17.V.1997: 0/1), D5 (PP Trubínský vrch, 28.VII.1997: 0/1)

V České republice vzácný xerofilní druh. Údajně monofág na *Stachys recta* (viz Strejček 2000), jinde (Mohr 1981) je jako živná rostlina uváděno *Marrubium vulgare*; Warchałowski (1998) zmiňuje více druhů čeledi Lamiaceae. Na Týřově a Velké Pleši jsem tohoto dřepčíka smýkal na reliktních stepních plochách, kde se čistec přímý nevyskytoval. V Sýkořicích ve skalně stepním společenstvu podsv. Potentillo arenariae-Festucenion pallentis jsem jej naopak sbíral smykem *Stachys recta*. Druh je velice podobný příbuznému *D. rugulosa*, s nímž je často zaměňován. Samci *D. rugulosa* jsou ale bezpečně odlišitelní hlubokými laterálními vtlačky na penisu. Obtížné je odlišení zejména samic, jejichž tečkování povrchu krovek (Mohr 1966, Warchałowski 1978, 1998), případně skulptura povrchu (Mohr 1981), udávané jako diagnostické znaky, jsou silně variabilní. Vzhledem k tomu, že všichni samci nalezení na území Křivoklátska patří k druhu *D. cynoglossi* a všechny samice (z týchž sběrů jako samci, ale také exempláře z ostatních stanovišť) mají úzký a ostrý nosní kýl, který je pro *D. cynoglossi* rovněž typický (Mohr 1966, Gruev & Tomov 1986) a hrubě tečkováný štít, jedná se i v případě samic, které mají jinak skulpturu a tečkování krovek podobné druhu *D. rugulosa*, právě o *D. cynoglossi*. Na Křivoklátsku od dubna do září.

Dibolia occultans (Koch, 1803). (T, s.i. = 0-0-3?-3(5)-2-2-2-0-2-1-0 = 15, Vu, A/F = „D“/7) 5849: C7 (Ruda - První luh, 8.VI.1996: 1/0), C23 (Lány – Myší díra, 3.IX.1996: 0/1), D22 (Lány – Pánova louka, 6.X.1995: 0/1, 23.IV.1996: 1/4, 16.IX.1999: 1/1), 5949: B3 (Lánská obora, 2.VIII.1999: 1/1), B12 (Klíčava, 2.IX.1998: 0/2), D1 (Klíčava, 18.V.1996: 0/1), 6048: B8 (Karlova Ves env., KR lgt.)

V České republice dosti vzácný hygrofilní druh. Žije oligofágně na mátách, v CHKO např. na *Mentha arvensis* a *M. longifolia*. Nejčastěji je zde sbírán v časně jarních a podzimních měsících na střídavě vlhké prameništní louce sv. Molinion, ale i jinde na vlhkých stanovištích, např. jiných typech mokřých luk a ve vysokobylinných potočních lemech.

(Dibolia rugulosa L. Redtenbacher, 1849).

5949: C13? (lit.: Strejček 1976a: PR Baba u Křivoklátu)

Druh je velice podobný příbuznému *D. cynoglossi*. Všechny exempláře, které mám z Křivoklátska k dispozici, však patří k druhu *D. cynoglossi*, i když některé samice velice připomínají *D. rugulosa* (viz poznámku u *D. cynoglossi*). Protože jsem neměl k dispozici exemplář nalezený J. Strejčkem (Strejček 1976a) na vrchu Baba, uvádím zatím druh *D. rugulosa* z Křivoklátska jako nedostatečně dokladovaný.

Dibolia schillingii (Letzner, 1847). (T, s.i. = 3-0-1?-3-2-2-2-0-2-1-0 = 16, Vu, A/F = „J“/1)
6049: B20 (Hudlice, 2.V.1997: 1/1)

Xerothermofilní druh teplých, někdy i částečně ruderalizovaných trávníků a sušších luk. Žije oligofágně na *Salvia* spp. Na území Křivoklátska byl zatím nalezen pouze na stepní lokalitě v PP Stará Ves u Hudlic.

Dibolia timida (Illiger, 1807). (T, s.i. = 0-2-1?-3-1-2-4-0-2-1-0 = 16, Vu, A/F = „J“/2)
5949: C11 (lit.: Strejček 1984: PR Nezabudické skály), 6049: D10 (Černín – Hřibce, 5.VII.2000: 0/1)

V Čechách je mi tento druh znám z více oblastí termofytika, např. z Českého krasu, Českého středohoří, Středočeské tabule, atd., kde žije na lokalitách stepního charakteru. Je monofágní – žije na *Eryngium campestre*. Na Křivoklátsku jsem jej sbíral v srpnu u Černína na ruderalizovaných teplých trávnících.

Epitrix atropae Foudras, 1860. (E, s.i. = 0-0-1?-2-1-0-2-0-2-1-0 = 9, A/F = „D-S“/12)
5848: D19, 5849: C7, C12, C13, C18, C23, C24, 5948: B14, 5949: B8, C19, D13, 5950: C6-7
V České republice na příhodných místech na živné rostlině, kterou je ve většině případů *Atropa bella-donna*, hojný druh (mimo CHKO se vyskytuje vzácněji také na *Hyoscyamus* spp.). Na Křivoklátsku od května do září v pasekových společenstvech (sv. *Atropion bellae-donnae*) a ruderalizovaných křovinách sv. *Sambuco-Salicion capreae*.

Epitrix pubescens (Koch, 1803). (T-E, s.i. = 0-0-0-2-1-2-2-0-0-1-0 = 8, A/F = „D“/10)
5849: C18, 5949: A10, A15, A25, C4, C11 (PH lgt.), D6, D15, 6048: D1 (PH lgt.), 6149: A8
Druh žijící v České republice hojně na *Solanum dulcamara*. V CHKO je nalézán od května (zazimovaný exemplář v březnu) do srpna v rákosinách vodních toků i nádrží (sv. *Phalaridion*, sv. *Phragmition*).

Hermaeophaga mercurialis (Fabricius, 1792). (T, s.i. = 0-0-0-0-1-2-4-0-2-1-0 = 10, A/F = „S“/49)

5849: C13, C17 (KR lgt.), C18, C22, C23, C24, D2, D22, D23, 5949: A3, A4, A6, A8, A9, A15, A23 (KR lgt., VŠ coll.), A24, B3, B10, B12, B14, B22, C4, C8, C11 (+lit.: Strejček 1984), C13 (+lit.: Strejček 1976a), C14-15, C19, C22, C23, D10, D15, D20, 5950: A6, C7, C8, C22, 6047: B5, 6048: A18, B8 (+PH lgt.), B13, B14, B18, B19, B20, C10, D1 (PH lgt.), 6049: A3, 6050: A1

Na Křivoklátsku žije v přirozených, ale i kulturních listnatých lesích s přirozenou skladbou podrostu, od bučin po údolní olšiny, nejčastěji v dubohabřinách a květnatých bučinách. Velmi hojně od dubna do října. Monofág na *Mercurialis perennis*. Zajímavý je nález jedné imaturní samice na *Mercurialis annua* na ruderálu v intravilánu obce Nižbor. Z tohoto ruderálního druhu bažanky nebyl druh dosud hlášen.

Hippuriphila modeeri (Linnaeus, 1761). (T, s.i. = 0-0-0-2-1-2-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D-S“/15)
5848: D5, D17, D18, 5849: C1, C13, C18, C22, C24, D21, 5948: B7, 5949: A2, A4, B22, B23, 6049: B20

Hygrofilní druh, žijící v České republice všude (včetně Křivoklátska) hojně v rákosinách, bažinách, na mokřích loukách a lučních ladech, méně často i v bažinných olšinách. Nežije monofágně na *Equisetum arvense*, jak předpokládá Warchałowski (1998), ale na Křivoklátsku bývá sbírán také na *Equisetum fluviatile* ve společenstvu as. *Equisetum fluviatilis*. Výskyt na území CHKO – od května do října.

Longitarsus anchusae anchusae (Paykull, 1799). (E, s.i. = 0-0-0-2(0)-1-0-1-0-2-0-0 = 6, A/F = „D“/12)

5849: C18, 5949: A4, A10, A15, B3, B21, C11, C13 (+lit.: Strejček 1976a), C17, D20, 6048: B8 (+PH, +KR lgt.), B13-14

V CHKO žije především na skalních stepích a rudéralech, kde byl sbírán od dubna do srpna. Hojný druh na Boraginaceae.

Longitarsus atricillus (Linnaeus, 1761). (T, s.i. = 0-0-1?-3-1-2-2-0-2-1-0 = 12, A/F = „D“/12) 5849: C13, D22 (+PH lgt.), 5949: B3, B8 (ZCH lgt., coll. JJ), B12, 5950: A20, C22, 6048: B3 (+KR lgt.), B13, 6049: B20, D4, 6050: C1

V CHKO Křivoklátsko řídce až dost hojně na vlhkých a podmáčených loukách (sv. Calthion, Molinion i Arrhenatherion) od dubna do října.

Longitarsus ballotae (Marsham, 1802). (E, s.i. = 0-0-1-2-1-0-4-0-2-0-0 = 10, A/F = „D“/5) 5947: D19, 5949: C10, C11, 6048: B8, 6049: D5

V České republice místy hojný druh, na Křivoklátsku se vyskytující řídce. Žije zde zpravidla na teplých lokalitách, zvláště ruderalizovaných (akátové porosty sv. *Ballota nigrae*-Robinion), kde se vyskytuje jeho živná rostlina – *Ballota nigra*. Také na přirozených stanovištích s výskytem nitrofilních rostlin (suťový les na Týřovické skále).

Longitarsus cerinthes (Schrank, 1798). (R, s.i. = 3-4?-3-3(5)-2-3-2?-0-2-3-0 = 25, En, A/F = „J“/1)

5949: A4 (Lány – údolí Klíčavy, 26.VI.1998: 0/1, P. Čížek det.)

V České republice vzácný druh xerothermních trávníků, jehož hostitelskou rostlinou je zpravidla *Cerithe minor*. Pravděpodobně však žije i na jiných rostlinách čeledi Boraginaceae. V Čechách se vyskytuje převážně v oblastech termofytika, z území CHKO existuje zatím ojedinělý nález.

(***Longitarsus curtus*** (Allard, 1860)).

6048: B8 (NPR Týřov, 19.V.1996, 22.IX.2001)

Longitarsus curtus je velmi podobný druhu *L. monticola*, který byl s *L. curtus* donedávna synonymizován (např. Mohr 1966). Podle nového nazírání jde o dva příbuzné a nesnadno odlišitelné druhy, přičemž *L. monticola* se od *L. curtus* liší hlavně tvarem nodulu spermatéky a jinak utvářeným prvním článkem předních chodidel samce. Na Týřovických skalách jsem sbíral dvě samice s nezaškrceným nodulem spermatéky, což je hlavní znak odlišující samice *L. curtus* od *L. monticola* (Kippenberg & Döberl 1994, Warchałowski 1995). Vzhledem k tomu, že je na zmíněné lokalitě, stejně jako na celém území Křivoklátska hojný *L. monticola*, bylo by třeba pro spolehlivé zjištění, že také *L. curtus* je obyvatelům Týřovických skal, potvrzení dalšími nálezy, zejména samců.

Longitarsus exsoletus exsoletus (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-1-0-2-0-0 = 6, A/F = „S“/21)

5849: C2, C24, 5948: D19, 5949: A4 (+KR lgt.), A15, B12 (+KR lgt.), B22, C11 (+PH lgt.), C12 (PH lgt.), C13 (+lit.: Strejček 1976a), C17, D20, 6048: A18, B3, B4, B8, B13, D1, 6049: B20, D5, 6050: A1

Na různých druzích čeledi Boraginaceae v České republice zcela běžný druh, bez zvláštních nároků na typ biotopu. Upřednostňuje teplé otevřené lokality a je hojný i na rudéralech. V CHKO žije od května do září, nejčastěji na *Cynoglossum officinale*, *Anchusa officinalis* a *Echium vulgare*, ale našel jsem jej také na *Buglossoides purpureocaerulea*.

Longitarsus ferrugineus (Foudras, 1860). (T, s.i. = 0-2-3-3(5)-2-2-2-0-2-1-0 = 17, Vu, A/F = „J“/3)

5849: D22 (Lány – Pánova louka, 23.VIII.1998: 1/0), 5949: D11 (Sýkořice – Valentův mlýn, 25.VIII.2002: 0/1), 6048: B3 (Branov, 31.VIII.1997: 2/1)

V České republice vzácnější, převážně hygrofilní druh, vázaný na *Mentha* spp. V CHKO byl nalezen na *Mentha longifolia* v nitrofilních společenstvech na pobřeží Berounky (as. *Cuscuto*

europaeae-Convolutum sepium) a na podmáčené louce u Lán. Kromě toho jeden exemplář na skalní stepi u Valentova mlýna. Všechny dosavadní nálezy jsou ze srpna.

Longitarsus foudrasi Weise, 1893. (R, s.i. = 0-0-3?-3-2-4-2-0-2-3-0 = 19, Vu, A/F = „D“/4) 6048: A18 (Kalinova Ves, 2.VII.2000: 0/1), 6049: B20 (Hudlice, 28.VII.1997: 1/1), D5 (PP Trubínský vrch, 28.VII.1997: 7/4, 11.VIII.2002: 0/1), 6050: A2 (Hýskov, 18.VI.2000: 5/2)

Na území naší republiky dosti vzácný xerothermofilní druh, žijící lokálně na *Verbascum* spp. V CHKO od června do srpna na skalních stepích a teplých trávnících.

(**Longitarsus fulgens** (Foudras, 1860)).

Lit.: Král (1954: Rakovnick, Pucholt lgt.).

Nekonkretizovaný starý údaj. Není jisté, zda jde o nález z území Křivoklátska. Velmi vzácný druh, který je ovšem často zaměňován za velmi podobný druh *L. luridus*. O způsobu života není mnoho známo, podle Kocha (1992) bývá sbírán na vlhkých loukách. Výskyt na Křivoklátsku je velmi nejistý.

Longitarsus ganglbaueri ganglbaueri Heikertinger, 1912. (E, s.i. = 0-0-1-3-1-0-2-0-2-0-0 = 9, A/F = „D“/8)

5849: C13 (PH lgt.), C18, C23, 5949: B3, B11, B12, B16, 6048: B8

V České republice řídce se vyskytující termofilní druh. Na Křivoklátsku od července do září na přirozených lokalitách stepního charakteru (NPR Týřov), ale především na teplých rudéralech, ruderalizovaných trávnících a v pasekových společenstvech na *Senecio jacobaea* a *S. vulgaris*.

Longitarsus gracilis Kutschera, 1864. (E, s.i. = 0-0-1?-3(2)-1-0-2-0-2-0-0 = 9, A/F = „D“/3) 5949: B3, B11, B12

Pozdně letní a podzimní druh, žijící převážně na zaschlých listech *Tussilago farfara*. V CHKO jsem jej sbíral v srpnu a září v ruderálních společenstvech ve starém kamenolomu, na břehu lesního rybníka a na ruderalizovaném okraji lesní cesty.

Longitarsus helvolus Kutschetra, 1863. (R, s.i. = 3?-0-3?-2(0)-1-4-4-0-2?-3-0 = 22?, En?, A/F = „D“/3)

5949: C19 (PR Stříbrný luh, 21.IX.2002: 0/1), 6049: B20 (Hudlice, 2.V.1997: 1/0, 17.V.1997: 1/0, 21.VIII.1997: 2/5, 26.IX.1997: 2/2, 17.V.1997: 12 ex., 17.X.1998: 0/4), D5 (PP Trubínský vrch, 28.VII.1997: 19 ex., 2.IX.2001: 1 ex., 11.VIII.2002: 4 ex.: prosev)

V České republice hojný druh na lokalitách stepního charakteru, zvláště na bazických substrátech. Jeho rozšíření je nedostatečně známo, protože byl donedávna synonymizován s *Longitarsus membranaceus* (Foudras, 1860). Žije monofágně na *Teucrium chamaedrys*. V CHKO je nalézán od května do října, zejména na skalních stepích s diabasovým podložím.

Longitarsus holsaticus (Linnaeus, 1758). (T, s.i. = 0-0-3?-3-2-3-2-0-2-3-0 = 18, Vu, A/F = „J“/1)

5849: C1 (Ruda – rybník Horní Kracle, 1.V.2001: 1/0)

Paludikolní druh, žijící na bahnitých březích, rašelinných loukách a mokřadech. Živnými rostlinami jsou údajně *Pedicularis palustris*, *Veronica beccabunga* a *Gratiola officinalis* (Warchałowski 1995). Na severu Evropy hojný, jižněji se vyskytuje diskontinuálně, v České republice je dosti lokální. V CHKO jsem jej našel smykem rákosin lesního rybníka.

Longitarsus jacobaeae (Waterhouse, 1861). (T-E, s.i. = 0-0-1-3-1-2?-4-0-2-1-0 = 14, A/F = „D“/2)

5949: C9, C14

Na území naší republiky v pozdním létě a na podzim místy hojný. Žije na starčích, především na *Senecio jacobaea*. V CHKO byl nalézán na teplých úhorech v dosahu přirozených porostů stepního charakteru od června do října.

Longitarsus kutscherae (Rye, 1872). (E, s.i. = 0-0-1?-3-1-0-1-0-2-1-0 = 9, A/F = „D“/9)
5848: D5, 5849: C2, C18, D9 (PH lgt.), D11, D22, 5949: B10 (VS lgt.), D13, 6049: D5
V CHKO je sbírán od března do září a zazimované exempláře i v prosinci. Nejčastěji ve stinných vlhkých lesích. Žije řídce na různých druzích čeledi Lamiaceae, zvláště z rodu *Galeobdolon*. Ve fragmentu rašelinné březiny u Lán bylo pozorováno soustředění více jedinců na listech *Salix* sp.

Longitarsus lewisii (Baly, 1874). (T, s.i. = 0-0-1?-3-1?-2-4-0-2-1-0 = 14, A/F = „D“/9)
5849: D22, 5948: B7, 5949: A4, A13, A15, B3, D20, 6049: D9, 6050: A6, ??? (lit.: Král 1947: pod jménem *L. scutellaris* Rey)

Na území naší republiky se vyskytuje řídce až dosti hojně, na Křivoklátsku od května do srpna na *Plantago major* a výhradně ve společenstvu sešlapávaných půd řádu Plantaginetalia majoris (na lesních cestách a udusaných plochách při lesních rybníčcích).

Longitarsus longipennis Kutschera, 1863. (T?, s.i. = 3-2?-3?-3-4-2-4-0-2-1-0 = 24, En, A/F = „S“/1)
6049: B20 (Hudlice, 28.VI.1997: sbíráno 62 ex., observ.: „S“)

V České republice poměrně vzácný xerotermofilní dřepčík, žijící na *Convolvulus arvensis* na lokalitách stepního charakteru, ale někdy i na trávnicích zruderalizovaných. V CHKO byl zatím nalezen pouze na xerotermních trávnicích v PR Stará Ves u Hudlic v terénní depresi s vyšší trávou a hustým porostem živné rostliny, kde se v červnu 1997 vyskytoval ve stovkách exemplářů. Později nebyly ale nálezy na tomto stanovišti opakovány.

Longitarsus longiseta Weise, 1889. (T, s.i. = 0-0-3?-5-2-2-2-0-2-1-0 = 17, Vu, A/F = „J“/3)
5849: D22 (Lány – Pánova louka, 9.VII.1998: 0/1, 23.VIII.1998: 1/0, 18.IV.1999: 1/0) + (23.IX.1997: 2/1, +PH lgt., coll. PH, JJ), 5949: B3 (Lány – obora, 23.V.1998: 1/0, JJ lgt., coll. P. Čížek) + (23.V.1998: 1/0, +PH lgt.), 6049: A7 (Karlova Ves – Mlynářův luh, 20.V.2001: 0/1)
V České republice vzácný dřepčík, žijící oligofágně na *Plantago* spp. V CHKO byl sbírán od dubna do září ve společenstvech sešlapávaných půd řádu Plantaginetalia majoris (na lesních cestách a sešlapovaných místech kolem lesního rybníčku).

Longitarsus luridus luridus (Scopoli, 1763). (E, s.i. = 0-0-0-0(2)-0-0-1-0-0-0-0 = 1, A/F = „S“/46)
5848: C11, D13, 5849: C7 (PH lgt.), C13 (+KR lgt.), C18, D22, 5948: B19, 5949: A4, A20, A24, A25, B3 (PH lgt.), B8 (ZCH lgt.), B12, B23, C4, C9, C10, C11 (ZCH lgt., coll. PH), C13 (+lit.: Strejček 1976a), C14, D10, D13, D20, 5950: A18, A19, A20, A25, C22, 6048: A18, B3 (+KR lgt.), B8 (+PH lgt.), B9, B13, B14, B18 (+PH lgt.), B19, 6049: A7, B20, D4, D5, D9, 6050: A2, C1, 6149: A8, A9

V České republice velmi hojný druh mezofilních i xerofilních trávníků; v CHKO byl kromě toho sbírán i na skalních stepích. Nejčastější je ovšem na trávnicích mezofilních, vyskytuje se však i na ruderalizovaných stanovištích. V CHKO po celou vegetační sezónu.

Longitarsus lycopi (Foudras, 1860). (T, s.i. = 0-0-1-2-1-2-2-0-2?-1-0 = 11, A/F = „D“/2)
5949: C11 (PR Nezabudické skály, 21.IV.1996: 0/1, prosev, PH lgt.), 6049: B20 (Hudlice, 26.IX.1997: 0/1, 17.X.1998: „D“)

Hojný druh vlhkých stanovišť. Na Křivoklátsku byl sbírán na rozhraní rákosiny a mokré louky na *Mentha* sp. a jeden exemplář zazimovaný v suti nedaleko břehu Berounky.

Longitarsus melanocephalus (De Geer, 1775). (E, s.i. = 0-0-0-0(2)-0-0-2-0-2-0-0 = 4, A/F = „S“/42)

5848: D17, D18, 5849: C7 (PH, KR lgt.), C13 (+KR lgt.), C18, C20, C24, D22, 5947: D19, 5948: B19, D19 (+PH lgt.), 5949: A4, A15, A20, A25, B3, B5 (PH lgt.), B8, B9, C9, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C13 (+lit.: Strejček 1976a), C14, D11, 5950: A6, A18, C7, C22, 6048: A18, C7, C22, 6048: A18, B3 (+KR lgt.), B8, B9, B13 (+PH lgt.), B19 (+PH lgt.), C10, 6049: B20, C4, D9, 6050: A6

Typický obyvatel nižších trávníků, především mezofilních. V CHKO po celou vegetační sezónu na loukách, travnatých lesních okrajích a ve společenstvech sešlapovaných půd na *Plantago lanceolata* velmi hojný.

Longitarsus monticola Kutschera, 1863. (T, s.i. = 0-0-1?-3-1-2-2-0-2-1-0 = 12, A/F = „D“/11) 5849: C13, 5948: B14, 5949: A13, B12 (+KR lgt.), C11 (lit.: Strejček 1984: pod jménem *L. curtus*), 5950: A6, 6048: B8, B13, B14, B19, D? (Terešov – Širská hora, S. Benedikt lgt., coll. JJ) Na území naší republiky řídce až dosti hojně se vyskytující lesní druh, žijící na *Myosotis* spp. V CHKO po celou vegetační sezónu poměrně hojný. Sbíráno v lesích tř. Querco-Fagetea, nejčastěji v suťových společenstvech sv. Tilio-Acerion na živné rostlině (*Myosotis sylvatica*). Kromě toho nalezen ve větším počtu jedinců na *Symphytum officinale* na ruderalizovaném okraji lesní cesty v lignikultuře.

Longitarsus nasturtii (Fabricius, 1792). (E, s.i. = 0-0-0-2(3)-1-0-1-0-2-0-0 = 6, A/F = „D“/20) 5849: C17, C20, C24 (PH lgt.), 5949: A15, A20, B3, B5, B22, B23, C10, C11 (+PH lgt.), C13? (lit.: Strejček 1976a), D11, 5950: A25, 6048: A18, B3 (+KR lgt.), B8, B13, B14, 6049: B20 V naší republice hojný druh, žijící na různých rostlinách čeledi Boraginaceae. V CHKO na rozličných typech biotopů, od společenstev polních plevelů (zde nejčastěji na *Buglossoides arvensis*) přes xerothermní lokality, až po vlhké louky a chladné lesy, kde je pravidelně živnou rostlinou *Myosotis* sp. Po celou vegetační sezónu.

Longitarsus niger (Koch, 1803). (R, s.i. = 0-0-5-3-6-4-2-0-2-3-1 = 26, En – Cr, A/F = „S“/1) 5949: A4 (Lánská obora – údolí Klíčavy, 29.V.1998: 2/2, 26.VI.1998: 24/25, 30.VI.1998: 12/15, 12.VIII.1998: 3/3, 2.V.1999: 3/3, 9.V.1999: 2/3, 28.V.1999: 0/1, 11.VII.1999: 0/2, 27.VII.1999: 2/1, A. Warchałowski revid.) + (3.VII.1994, 27.VII.1995, 12.VIII.1995, 13.VII.1997: 4/2, 22.VII.1999: 1/0, 1.IV.2001: 0/1, +KR lgt.)

Xerothermní stráň s jižní expozicí v údolí říčky Klíčavy je v současnosti jedinou známou lokalitou výskytu tohoto druhu v Čechách. Dřepčík zde byl sbírán od dubna do srpna ve společenstvu sv. Koelerio-Phleion phleoidis (determinace společenstva: J. Kolbek, pers. comm.). Nálezy potvrzují výskyt v České republice, který uvádí práce Fleischerova (1927-1930: „v okolí pražském a brněnském atd.“). V novější době byl *L. niger* udáván z Moravy (Vondřejc 1992), z Čech pouze bez přesné lokalizace (Gruev & Döberl 1997).

O *Longitarsus niger* se soudilo, že žije na rostlinách z čeledi Boraginaceae, zejména na *Echium vulgare* (Gruev & Tomov 1986, Koch 1992, Kippenberg & Döberl 1994, Warchałowski 1995). Všechna imaga, která jsem zastihl na rostlinách (řádově desítky jedinců), byla pozorována výhradně na *Plantago lanceolata*. Na rozdíl od *Echium vulgare*, které se na lokalitě vyskytuje velmi vzácně a na němž jsem zmíněný druh nezaznamenal ani jednou, má zde *Plantago lanceolata* naopak vysokou pokrývnost. 26.VI.1998 jsem imaga pozoroval přímo při zralostním žíru na jitrocelových listech (exsikát: coll. JJ).

Longitarsus nigrofasciatus nigrofasciatus (Goeze, 1777). (E, s.i. = 0-0-1?-3(2)-1-0-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/20)

5849: C12, C13, C18, 5949: A4, A15, B12, C10, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C13 (+lit.: Strejček 1976a), C15, D13, 5950: C7, 6048: B8 (+KR lgt.), B13, B18, 6049: B20, D5, D8, 6050: A2, 6149: A9

V České republice dosti hojný druh, žijící po celý rok na *Verbascum* spp. V CHKO Křivoklátsko nejčastěji na skalních stepích a teplých rudéralech skeletovitých půd (sv. Dauco-Melilotion). Podzimní sběry často obsahovaly exempláře světlých forem.

Longitarsus noricus Leonardi, 1976. (E, s.i. = 3?-0-1?-2(3)-1-0-1-0-2-1-0 = 11, A/F = „S“/12)

5948: D19, 5949: A4, A15, C10, C11 (+PH lgt.), C13, D20, 6049: B20, D5, D9, D13, 6050: A2

V České republice se tento druh vyskytuje poměrně hojně na různých družích čeledi Asteraceae, na Křivoklátsku takřka výhradně na otevřených teplých lokalitách. Jen v PR Nezabudické skály byl nalezen také v teplomilné doubravě na zasychajících listech *Achillea* sp. Gradační maximum druhu bylo pozorováno v roce 1997. Výskyt v CHKO – od května do srpna.

Longitarsus obliteratus (Rosenhauer, 1847). (T, s.i. = 0-0-0-2-1-2-2-0-2?-1-0 = 10, A/F = „D-S“/15)

5949: A4, A15, B12 (+KR lgt.), C10, C11 (+lit.: Strejček 1984), C19, D11, 6048: B8, B9, B13, B19 (+PH lgt.), D? (Terešov – Sirská hora, S. Benedikt lgt., coll. JJ), 6049: B20, D5, 6149: A9

Na území republiky běžný druh. Na Křivoklátsku byl sbírán od května do října na *Thymus pulegioides* ve společenstvech xerothermních trávníků a výjimečně také na *Origanum vulgare* v subxerofilních lesních lemech (sv. Geranion sanguinei).

Longitarsus parvulus (Paykull, 1799). (E, s.i. = 0-0-1-2-1-0-2-0-2-1-0 = 9, A/F = „J“/4)

5849: C24, 5949: B10 (VS lgt., coll. JJ), C13, 6050: A2

V oblastech termofytika druh hojný, v územích mezofytika vzácnější. Žije na různých družích rodu *Linum*. Na mezofilní louce v „Myší díře“ u osady Brejl a na xerothermních lokalitách u Hýskova a Častonice, kde byl tento druh na Křivoklátsku sbírán plošným smykem, se ze inovitých vyskytuje pouze *Linum catharticum*. V CHKO existují jen výjimečné nálezy z května a června. U Lhoty bylo zazimované imago nalezeno také v prosinci (5949: B10, 4.XII.2002, VS lgt., coll. JJ).

Longitarsus pellucidus (Foudras, 1860). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-4-0-2-0-0 = 9, A/F = „D“/3)

5949: B12, C11, 6049: B20

V České republice hojný druh, žijící monofágně na *Convolvulus arvensis*, nejčastěji na okrajích polí a na teplých zruderalizovaných (společenstva sv. Convolvulo-Agropyron), méně často také přirozených xerofilních trávnících. Na Křivoklátsku se bude zřejmě vyskytovat na větším množství lokalit, ale vzhledem k tomu, že biotopům, ve kterých obvykle žije, nebyla věnována větší pozornost, byl zaznamenán spíše ojediněle. V CHKO byl sbírán od června do října.

Longitarsus pratensis (Panzer, 1794). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-2-0-0-0-0 = 2, A/F = „S“/23)

5849: C13, C18, D22, 5949: A4 (+PH, +KR lgt.), A15, B2, B7, B8, B12, B22, B23, C9, C11, C12, C13 (+lit.: Strejček 1976a), 5950: A18, 6048: B8, B9, B13-14, B19, 6049: A15, B20, C4

V České republice jeden z nejhojnějších dřepčíků. V CHKO žije po celou vegetační sezónu na *Plantago* spp. na mezofilních, xerofilních i ruderalizovaných trávnících.

Longitarsus pulmonariae Weise, 1893. (T, s.i. = 3-0-3-3-1-2-2-0-2-1-0 = 17, Vu, A/F = „D“/5)

5947: D19, 6048: B8, B13, B18, 6049: D12 (JJ lgt., coll. JJ, PH), ??? (lit.: Král 1947: Nižbor)
Druh se vyskytuje na území naší republiky řídce a lokálně. V CHKO žije v suťovo-roklinových lesích (sv. Tilio-Acerion) a květnatých bučinách (sv. Fagion) na *Pulmonaria* sp. a v údolních luzích (as. Stellario-Alnetum glutinosae) na *Symphytum officinale*. Byl zde sbírán v červenci a srpnu.

Longitarsus quadriguttatus (Pontoppidan, 1765). (T?, s.i. = 0?-0-3?-3(5)-2-2-4(2?)-0-2-3-0 = 19, Vu, A/F = „S“/7)

5849: D21, 5949: A4 (+KR lgt.), A10, A15, B3, B12, 6049: D10

Termofilní druh, žijící na Křivoklátsku na stepních lokalitách a teplých ruderálech od května do srpna na *Cynoglossum officinale*. Ve sledovaném území je druh přemnožen v Lánské oboře, kde vzhledem k přezvěření převládá nitrofilní vegetace, ve které má užanka význačné postavení. Dřepčík na ní žije zejména v archeofytních ruderálních zoochorních společenstvech (sv. Onopordion acanthii). Mimo oboru je v CHKO vzácný.

Longitarsus rubiginosus (Foudras, 1860). (E, s.i. = 0-0-1-0(2)-1-0-4-0-2?-0-0 = 8, A/F = „D“/8)

5849: D22, 5949: A24, A25, B17, C4, 6048: B3, B19 (+PH lgt.), 6050: A6

V České republice hojný druh, žijící na *Calystegia sepium*. Na Křivoklátsku na březích vodních toků i nádrží v nitrofilních lemových společenstvech (sv. Senecion fluviatilis) a v říčních rákosinách (sv. Phalaridion arundinaceae). Byl zde sbírán od července do září.

Longitarsus salviae Gruev, 1975. (E, s.i. = 0-0-1?-0(2)-1-0-2-0-2-1-0 = 7, A/F = „D-S“/4)

5947: D19, 6049: B20, 6050: A2, 6149: A9

Hojný druh teplých (často i ruderalizovaných) trávníků se šalvějemi (v CHKO *Salvia pratensis*), na kterých žije. Hojnější je v oblastech termofytika. Na Křivoklátsku byl sbírán od května do října.

Longitarsus succineus (Foudras, 1860). (E, s.i. = 0-0-0-2-0-0-1-0-0-0-0 = 3, A/F = „S“/29)

5849: C1 (VŠ lgt.), C22, D11, D21, D22, 5948: B7, D19, 5949: A4, A15, A20, B3, B12, B23, C9, C10, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C13, D13, D20, 5950: C22, 6048: A18, B3, B10, 6049: B5, B20, D5, D9, D13, 6050: A6

Na území České republiky žije velmi hojně na mnoha družích čeledi Asteraceae v různých typech biotopů. V CHKO od června do října, nejčastěji v otevřených travobylinných společenstvech, včetně ruderalizovaných trávníků sv. Convolvulo-Agropyron.

Longitarsus suturellus (Duftschmid, 1825). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-2-0-2-0-0 = 7, A/F = „D-S“/minim. 24)

5848: D13, D17, D18 5849: C7, C7-12, C17 (KR lgt.), C18, D22 (+PH lgt.), D23, 5947: D24, 5949: A4 (+PH lgt.), B3 (PH lgt.), B9, B11, B12, B13, B14, B16, C11 (PH lgt.), C23, D1, 5950: C16, 6048: B3 (KR lgt.), B8, 6049: B20

V České republice hojný druh, žijící na Křivoklátsku na rostlinách rodů *Tussilago*, *Petasites* a *Senecio*. Nejčastěji ve vlhkých stinných biotopech – na okrajích lesů a ve vlhkomilných ruderalizovaných lemových společenstvech, ale také na výslunných pasekách a loukách. Po celou vegetační sezónu.

Longitarsus symphyti Heikertinger, 1912. (T, s.i. = 3-0-1-2-1-2-4-0-2?-1-0 = 15, Vu?, A/F = „D“/10)

5947: D19, 5948: B7, B14, 5949: A24, A25, C4, C13, C18, 6048: B3, B11

V České republice hojně na *Symphytum officinale*. V CHKO v nivě Berounky a některých jejích přítoků ve společenstvech nitrofiních břehových lemů (sv. Senecion fluviatilis), říčních rákosin (sv. Phalaridion arundinaceae) i na vlhkých, často zaplavovaných loukách sv. Alopecurion. Od poloviny července do října.

Longitarsus tabidus tabidus (Fabricius, 1775). (E, s.i. = 0-0-0-3(2)-1-0-2-0-2-1-0 = 9, A/F = „D-S“/17)

5949: B7, B12 (+KR lgt.), B16 (-11), C10, C11 (+lit.: Strejček 1984), C13 (+lit.: Strejček 1976a), D11, D13, D20, 6048: B8, B9, B13, B18, B19, 6049: B20, D5, 6050: A2

V České republice na teplejších otevřených stanovištích na *Verbascum* spp. hojný. V CHKO nejčastěji na skalních stepích a teplých rudéralech skeletovitých půd (sv. Dauco-Melilotion). Od května do října.

Mantura chrysanthemi (Koch, 1803). (T?, s.i. = 0-0-3?-2(3)-2-2(0?)-2-0-2-1-0 = 14, A/F = „S“/11)

5849: C24, 5949: A4 (+KR lgt.), B2 (KR lgt.), B3, C11, C13? (lit.: Strejček 1976a), C18, 6048: B4, B8, B9, D? (Ostrvec – Sirská hora, S. Benedikt lgt., coll. JJ)

Xerofilní druh, žijící v CHKO v acidofytních stepních formacích, lesostepích a na živiny chudých řídkých lesích, jakými tu jsou subxerofilní doubravy as. Sorbo torminalis-Quercetum, bikové doubravy as. Luzulo albidae-Quercetum a reliktní bory sv. Dicrano-Pinion, kde se vyskytuje hojně na *Rumex acetosella*. V CHKO byl sbírán od května do října, ale K. Réblem pozorován kopulující pár již v únoru (5949: A4, Lánská obora – údolí Klíčavy, 22.II.1998).

Mantura rustica (Linnaeus, 1766). (T?, s.i. = 0-0-3?-5?-2-2(0?)-2-0-2-1-0 = 16, Vu, A/F = „J“/1)

5949: C11 (PR Nezabudické skály, 10.VI.1997: 1/0)

Na území naší republiky dosti vzácný druh. V CHKO jsem tohoto dřepčíka sbíral zcela ojedinele na *Rumex acetosella* v teplomilné doubravě as. Sorbo torminalis-Quercetum.

Mniophila muscorum muscorum (Koch, 1803). (R, s.i. = 0-0-3-3-2-4-1?-0-3-1-0 = 17, Vu, A/F = „J“/4)

5849: D16 (Lány, 28.X.2003: 1 ex., prosev), 5949: C17 (PR U Eremita, 4.V.2003: 3 ex., prosev mechu), 6048: B13-18 (NPR Týřov – niva Úpořského potoka, 12.VII.2002: 2 ex., prosev mechu), B19 (NPR Týřov – niva Úpořského potoka, 10.V.2003: 1 ex., prosev mechu)

Druh vyskytující se na území naší republiky zejména v horských oblastech; v nižších polohách je vzácnější a žije zde zpravidla v inverzních polohách. Na Křivoklátsku nalezen zatím jen v květnu, červenci a říjnu, zejména prosevem mechu.

Neocrepidodera femorata (Gyllenhal, 1813). (T-R, s.i. = 3-0-1?-2(3)-1-3-2-0-2-1-0 = 15, Vu, A/F = „D“/19)

5848: D5, D13, D17, 5849: C13, C18, C20, C22, C23, C24, D16, D22, 5949: A2, B2, B5 (PH lgt.), 6048: B8 (PH lgt.), B10, B13-18 (PH lgt.), B10, 6049: A7

Druh montánní až submontánní, v horských polohách České republiky hojný. Také na Křivoklátsku poměrně hojný, zvláště na chladnějších biotopech. Žije zde po celou vegetační sezónu především na mokřích údolních a prameništích loukách, eventuálně i v olšinách. Zajímavý je výskyt v Lánské oboře v acidofilní bučině a nález dvou exemplářů v chodbě myšovitěho savce pod vrstvou vysychajícího rašelínku ve strouze při komunikaci v lesní kultuře (6048: B10, Karlova Ves env., 14.VII.2003). V extrémně suchém letním měsíci se na tomto stanovišti udržovala relativní vlhkost. Druh má žít údajně (Mohr 1966) na *Galeopsis*

tetrahit, nicméně, podobně jako Warchałowski (1998), jsem jej na Křivoklátsku nejčastěji sbíral na nebo pod pcháči (*Cirsium oleraceum*). Podle Warchałowského (1998) jsou populace žijící mimo montánní polohy pravděpodobně reliktního původu.

Neocrepidodera ferruginea (Scopoli, 1763). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-1-0-2-0-0 = 6, A/F = „D-S“/36)

5848: D17, 5849: C18, C22, C24, D22, 5948: D19, 5949: A4, A15, A20, A25, B7, B12, B23, C4, C9, C10 (VŠ lgt.), C11 (+lit.: Strejček 1984), C13, C17, D6, D12, D15, 6048: A19, B1, B3, B6, B8, B9, B13, B18, 6049: B5, B20, 6050: A2, A6, C1, D10

Na území České republiky velmi hojný druh, údajně vázaný na různé rostliny rodů *Carduus* a *Cirsium* (Warchałowski 1998). Většinou jsem jej ale sbíral pod různými travami, což odpovídá údajům uvedeným Kochem (1992: „Oligophag auf Poaceae“). V CHKO Křivoklátsko žije na loukách a xerothermních i ruderalních trávnících. Od května do září, optimum výskytu v letních měsících.

Neocrepidodera transversa (Marsham, 1802). (T-E, s.i. = 0-0-0-3(2)-1-2-2-0-2-1-0 = 11, A/F = „D“/16)

5848: D17, 5849: C13, C18, C22, D22, 5949: A4 (PH, KR lgt.), B2, B3, B8 (ZCH lgt.), B9, B12, C17, D1, 5950: A20, 6048: B6, 6049: B20

V České republice dost hojný druh vlhkých i mokrých luk a říčních a potočních niv, který jsem na území CHKO jen vzácně našel také na xerothermních lokalitách. Je vázaný na *Cirsium* a *Carduus* spp., na Křivoklátsku především na *Cirsium oleraceum*. V CHKO byl sbírán od května do října.

Phyllotreta armoraciae (Koch, 1803). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-4-0-2-0-0 = 9, A/F = „D“/9)

5849: D22, 5947: B19-24, 5949: A4, A15, A25, C4, C18, D11, D15

Na Křivoklátsku žije v říčních rákosinách, nitrofilních břehových porostech, ale také v údolních olšínách a na loukách. Monofág na *Armoracia rusticana*, sbíráný v CHKO od května do října.

Phyllotreta astrachanica Lopatin, 1977. (E, s.i. = 0-0-0-0(2)-0-0-1-0-0-0-0 = 1, A/F = „S“/minim. 41)

5848: D5, D17, 5849: C13, C17, C18, C20, C22, D16, D22, D23, 5947: D19, D19-24, 5948: D19, 5949: A2, A4, A8, A10, A15, A20, A25, B2, B3, B7, C10, C11, C12, C13, C15, C17, C23, D11, D13, D15, 6048: B1-6, B8, B11, B19, 6049: B11, B20, D10, D13, 6050: A2

Po celou vegetační sezónu žije v CHKO velmi hojně na různých druzích čeledi Brassicaceae. Na rozličných biotopech, od přirozených po ruderalní. Nejčastěji při březích vodních toků a nádrží.

Phyllotreta atra atra (Fabricius, 1775). (E, s.i. = 0-0-0-0(2)-0-0-1-0-0-0-0 = 1, A/F = „S“/53)

5848: D5, D18, 5849: C12, C13, C17, C18, C20, C22, C23, C24, D11, D21, D22, D23, 5947: D19, 5948: B19, D19, 5949: A2, A4, A12, A15, A25, B9, B10 (VS lgt.), B12, B23, C4, C8, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C12 (+PH lgt.), C13, C22, C23, D6, D11, 5950: A6, A25, C7, C22, B1-6, 6047: B5, 6048: A18, A22, B3, B8, B13 (+PH lgt.), B20, D1 (PH lgt.), 6049: B20, D5, D10, D13, 6149: A9

V České republice žije velmi hojně na rostlinách čeledi Brassicaceae. V CHKO na podobných stanovištích jako předešlý druh a často v asociaci s ním. Po celou vegetační sezónu.

Phyllotreta austriaca austriaca Heikertinger, 1909. (T, s.i. = 3?-2-5-3-2-2-2-0-2-1-0 = 22, En, A/F = „D“/2)

5949: A8 (Křivoklát – Pařeziny, 7.VI.2001: 8/4, 28.IV.2002: sbíráno 50 ex.), 6048: B13 (NPR Týřov – Vosník, 29.IV.1995: 2/0, 19.V.1996: 0/1) + (19.V.1996: 1/2, +PH lgt.)

V celém areálu výskytu velmi vzácný a lokální druh; v Čechách dosud známý pouze z Malého Blaníku (Strejček 1993a). Jen na Moravě na Pálavě je hojnější. Bývá udáván jako monofág na *Sisymbrium strictissimum* (Mohr 1966, Koch 1992, Warchałowski 1995). Na Křivoklátsku jsem jej však u hájovny Pařeziny opakovaně sbíral ve větším množství jedinců na *Hesperis matronalis* ve fragmentu společenstva sv. *Aegopodium podagrariae*. Listy zmíněné rostliny silně poškodil žír imag (exsikát: coll. JJ). Jen náhodně a bez pozorovaných pozerků byl v okolí nalezen také na *Alliaria petiolata*. Zdá se, že v suťovém lese (sv. *Tilio-Acerion*) na severním svahu Vosníku žije také na *Dentaria enneaphyllos*, protože v časném jaře, kdy tu byl tento dřepčík opakovaně sbírán plošným smykem, se na lokalitě z brukvovitých rostlin vyskytovala vedle ojedinělé *Alliaria petiolata* hojně pouze *Dentaria enneaphyllos*. Imaga se mi zde však na žádné rostlině zastihnout nepodařilo. V CHKO od dubna do června.

Phyllotreta christinae Heikertinger, 1941. (T, s.i. = 3?-2?-5-3(5)-2-2-2-0-2-1-0 = 22, En, A/F = „D“/12)

5849: C23 (Brejl, 15.VII.2002: 0/1, prosev), C24 (Lány – Myší díra, 25.IV.1998, PH lgt.), D22 (Lány – Pánova louka, 7.VI.1996: 1/0), 5949: A13 (Požáry – Mečná, 15.VII.2002: 0/1), A15 (Klíčava, 29.V.1998: 0/1), C11 (lit.: Strejček 1984: PR Nezabudické skály), D20 (NPR Vůznice, 6.VII.1997: 1/0, JJ lgt., coll. P. Čížek), 5950: C6 (NPR Vůznice, 20.VI.2002: 1/0), 6048: B8 (Karlova Ves env., 18.V.1996: 0/1, KR lgt., OV det., JJ revid.), B13 (Skryje – Úpořský potok, 8.V.2003: 0/1), B20 (Skryje – Úpořský potok, 30.V.1999: 0/1), ?? (lit.: Strejček 1976b: Úpoř, „dubohabřina na suti“), 6049: A7 (Karlova Ves – Mlynářův luh, 20.V.2001: 0/2)

V celém areálu výskytu vzácný a diskontinuálně rozšířený druh. Často je považován za monofága na *Cardamine impatiens* (Strejček 1984, Warchałowski 1995). Má však pravděpodobně oligofágní vazbu i na jiné druhy rodu *Cardamine*, jak uvádí již Koch (1992). Nasvědčují tomu také jedinci nalezení v CHKO plošným smykem náplavových společenstev as. *Cardamino amarae-Poetum trivialis* (ze sv. *Cardaminion amarae*), kde dominantní složku rostlinného pokryvu představuje *Cardamine amara*. Na této rostlině byl jeden exemplář na Úpořském potoce také skutečně zastížen. Jinak jsem tento druh nalézal též v zapojených lesních porostech a při okrajích lesních cest na *Cardamine impatiens*. V CHKO od dubna do července.

Phyllotreta cruciferae (Goeze, 1777). (E, s.i. = 0-0-1?-2(0)-0-0-1-0-0-0-0 = 4, A/F = „J“/3) 5950: A25 (Poteplí, 25.VII.2001: 0/1), 6048: B8 (NPR Týřov, 22.IX.2001: 1/0), 6049: D10 (Černín, 4.VII.2004: 0/2)

V některých oblastech České republiky druh hojný, žijící na četných družích čeledi Brassicaceae, zvláště v agrocenózách a ve společenstvech ruderálních a segetálních. V CHKO překvapivě zatím jen ojedinělé nálezy. U Černína jsem imaga sbíral na ruderálu na *Descurainia sophia*.

Phyllotreta exclamationis (Thunberg, 1784). (T, s.i. = 0-0-1-5(3)-2-2-2-0-2-1-0 = 15, Vu, A/F = „J“/6)

5849: C7, C13-18, C20, D22 (+PH lgt.), 5949: B2, B8 (ZCH lgt., coll. JJ)

Hygrofilní druh, na Křivoklátsku obývající mokré louky a bahnité břehy. Žije řídce na různých družích čeledi Brassicaceae, v CHKO na *Cardamine* spp. Nejvíce nálezů v CHKO z dubna, dále sbírán v květnu, červnu a září.

Phyllotreta nemorum (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-1-0-0-0-0 = 1, A/F = „S“/21) 5849: C7, C23, C24, D21, D22, D23, D? (Lány), 5949: A25, B2, B9, B10 (VS lgt.), B12, C11 (PH lgt., lit.: Strejček 1984), C13? (lit.: Strejček 1976a), D1, D11, 5950: A25, 6048: B3, B8, B12, B13-18 (PH lgt.)

Na území naší republiky velmi hojně na různých druzích čeledi Brassicaceae. Druh nenáročný na typ biotopu, žijící na Křivoklátsku, stejně jako v jiných bioregionech, v přirozených i ruderalních, vlhkých i xerofilních, bezlesých i lesních cenózách. Nalézán po celý rok.

Phyllotreta nigripes nigripes (Fabricius, 1775). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-1-0-0-0-0 = 1, A/F = „S“/52)

5848: D17, D18, 5849: C1, C7, C18, C20, C22, C23, D22, 5947: D19, 5948: D19, 5949: A2, A3, A4, A8, A15, A24, A25, B2, B3, B10 (VS lgt.), B12, B14, C4, C10, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C12, C13 (+lit.: Strejček 1976a), C14, D11, D12, D20, 5950: A25, C24, 6048: A18, B3, B1-6, B8, B9, B13, B14, B19, D? (Sirská hora, S. Benedikt lgt., coll. JJ), 6049: A7, B9, B20, D5, D10, 6050: A1, A2, A18, 6149: A9

Po celém území naší republiky velmi hojný druh, žijící na celé řadě rostlin z čeledi Brassicaceae. Nemá žádné specifické nároky na typ biotopu. V CHKO se vyskytuje po celý rok na xerothermních, stejně jako hygrofilních lokalitách, v otevřených terénech i ve společenstvech lesních.

Phyllotreta ochripes (Curtis, 1837). (E, s.i. = 0-0-0-3(2)-1-0-2-0-2-1-0 = 9, A/F = „D“/13)
5849: D22 (+PH lgt.), 5949: A2, A25, B14, C4, C11 (+lit.: Strejček 1984), C13 (+lit.: Strejček 1976a), C14-15 (PH lgt.), D1, D11, D15, 6048: B8 (+KR lgt.), B13-18 (PH lgt.)

V České republice místy hojně na různých druzích čeledi Brassicaceae. Žije jak na vlhkých, tak i suchých stanovištích, v CHKO je častá na *Aurinia saxatilis* a *Cardamine amara*. Byla zde sbírána od dubna do června.

Phyllotreta striolata (Fabricius, 1803). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-1-0-0-0-0 = 4, A/F = „D-S“/21)
5849: C1, C7 (KR lgt.), C17 (KR lgt.), C18, C20, C22, C23, C24 (PH lgt.), D22 (PH lgt.), D23, 5947: D19-24, 5948: D19, 5949: A3, A10, A25, B3, B9, C11 (lit.: Strejček 1984), C13, C15, 6047: B5

V České republice žije hojně na různých rostlinách čeledi Brassicaceae. Na Křivoklátsku přednostně na vlhkých biotopech – při potocích, na mokřích loukách a ve vlhčích lesích. Méně často i na teplých a výslunných stanovištích. V CHKO nejvíce nálezů z dubna a května, kromě toho ještě v červenci a srpnu.

Phyllotreta tetrastigma (Comolli, 1837). (T, s.i. = 0-0-1-2(0)-1-2-2(4?)-0-2-1-0 = 11, A/F = „S“/29)

5848: D5, D13, D17, D18, 5849: C13, C17 (KR lgt.), C18, C20, C22, C23, C24, D22, D23, 5947: D19-24, 5949: A4, B2, B3, B5, B12 (+KR lgt.), C4, D1, D20, 6047: B5, 6048: A18, B8, B13-18 (+PH lgt.), B20, D1 (PH lgt.), 6149: A8

Na Křivoklátsku žije velmi hojně na vlhkých stinných místech, často v lesních potočních olšových nivách, bažinných olšinách, na prameništích a při potocích s prameništní vegetací. Na *Cardamine amara* od dubna do listopadu, s optimem výskytu od konce dubna do konce května.

Phyllotreta undulata (Kutschera, 1860). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-1-0-0-0-0 = 1, A/F = „S“/53)
5848: D5, D18, 5849: C13, C17 (KR lgt.), C18, C20, C22, C23, C24 (+PH lgt.), D11, D21, D22, D23, 5947: D19, D19-24, 5948: D19, 5949: A2, A4, A15, A20, A25, B2, B3, B9, B10 (VS lgt.), B14, B17, B23, C4, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C13 (+lit.: Strejček 1976a), D1, D11, D12, D15, D20, 5950: A6, A18, A25, 6047: B5, C6-7, 6048: A18, A22, B3, B6, B8, B13, B18 (+PH lgt.), B20, 6049: B5, B20, 6050: A8, 6149: A9

Na území naší republiky velmi hojný, na typ biotopu nenáročný druh. Žije na různých druzích čeledi Brassicaceae a v CHKO je nalézán po celý rok.

Phyllotreta vittula (L. Redtenbacher, 1849). (E, s.i. = 0-0-0-0-0-0-1?-0-0-0-0 = 1, A/F = „S“/minim. 78)

5848: D5, D17, 5849: C1, C2, C7, C13, C17 (KR lgt.), C18, C20, C22, C23, D11, D16, D21, D22, D23, 5947: D19, D19-24, 5948: B7, B14, B19, 5949: A2, A4, A13, A15, A20, A25, B2, B3, B7, B9, B12, B14, B23, C4, C10, C11 (+lit.: Strejček 1984), C13 (+lit.: Strejček 1976a), C17, D6, D10, D13, D15, D20, 5950: A18, A19, A20, A22, A25, C6-7, C7, C16, D20, 6047: B5, 6048: A18, A22, B1, B3, B4, B6, B8, B9, B11, B13, 6049: A7, A15, B2, B5, B11, B20, D4, D5, D9, D10, D12, D13, 6050: A2, A6, 6149: A9

Jeden z nejhojnějších brouků jak na území České republiky, tak i Křivoklátska, žijící téměř ve všech typech biotopů a smýkaný na travních porostech. Sbírán po celý rok.

Podagrica fuscicornis fuscicornis (Linnaeus, 1766). (E, s.i. = 0-0-1?-2-1-0-2-0-2-0-0 = 8, A/F = „D“/8)

5949: B5, B22 (PH lgt.), C9, D6, 6048: A19, B8, B17, 6050: A1

Na Křivoklátsku zpravidla na teplých rudéralech a ruderalizovaných trávnících v intravilánu obcí nebo v nejnarušenejších částech přirozených biotopů v dosahu antropogenní činnosti. Hojný druh, žijící na různých druzích čeledi Malvaceae; v CHKO od června do srpna na *Malva sylvestris* a *M. moschata*.

Psylliodes affinis (Paykull, 1799). (T-E, s.i. = 0-0-0-0-1-2-2-0-2(0)-1-0 = 8, A/F = „D“/9)

5848: D17, 5849: C13, C18 (KR lgt.), 5949: A25, C4, C11, D15, 6048: B11, 6149: A8

V České republice hojný druh. V CHKO v rákosinách stojatých i tekoucích vod na *Solanum dulcamara*. Od května do září.

Psylliodes attenuatus (Koch, 1803). (T-E, s.i. = 0-0-3?-0(2)-2-2-2-0-2-1-0 = 12, A/F = „J“/1)

5949: B12 (Lánská obora – Klíčava, 23.V.1999: 0/1, PH lgt.)

V České republice lokálně hojný druh (v teplých nížinných oblastech). Na Křivoklátsku se vyskytuje velmi vzácně, ačkoliv je tu v dosahu Berounky poměrně běžná jeho nejčastější živná rostlina, kterou je *Humulus lupulus*. U přehradní nádrže Klíčava v Lánské oboře byl smýkán na ruderalu, podle sdělení nálezce patrně z *Urtica dioica*, která patří rovněž mezi živné rostliny tohoto druhu.

Psylliodes brisouti Bedel, 1898. (R, s.i. = 3-4-5-5-6-6?-2?-0-2-4-1? = 38, Cr, A/F = „D“/3)

5947: D19 (Krakovec, 7.V.1999: 1/0), 5949: A4 (Lánská obora – údolí Klíčavy, 19.VI.1998: 1/0, 26.VI.1998: 0/3, 28.V.1999: 0/1, 11.VII.1999: 2/2, 30.VI.1999: 1/0: coll. P. Čížek; 19.IX.1999: 0/1, vše: JJ lgt.) M. Döberl revid. + (5.VII.1987: 2/0, VŠ coll., 13.VII.1997: 1/0, 22.VII.1999: 1/0, vše: +KR lgt.) + (27.VI.1998: 0/1, 2.V.1999: 0/1, +PH lgt.), B12 (Klíčava, 6.VII.2002: 0/1, KR lgt.)

V celém areálu výskytu velmi vzácný druh, rozšířený diskontinuálně od Francie po Rumunsko. Ve zkoumané oblasti se vyskytují exempláře se značně ztmavělými holeněmi, připomínající malé jedince druhu *P. thlaspis* Foudras, 1860. Z České republiky je tento druh zatím doložen pro Moravu (Čížek & Fornůsek 2000), pro území Čech jej uvádí bez přesnějších dat Gruev & Döberl (1997). Nálezy z Křivoklátska jsou prvními přesně dokladovanými údaji o výskytu v Čechách. Bionomie druhu je dosud velmi málo prostudována – Doguet (1994) uvádí živné rostliny z čeledi Brassicaceae, ale jmenuje konkrétně jen *Erysimum ochroleucum*. V CHKO je tento dřepčík sbírán nejčastěji na jižně exponované xerothermní stráni se společenstvem sv. Koelerio-Phleion phleoidis v Lánské oboře (determinace společenstva: J. Kolbek, pers. comm.), kde byl většinou nalézán plošným smýkáním. Jen jediný exemplář také pod přizemní růžicí bohužel neidentifikovatelného, zvěří okousaného rostlinného druhu (*Arabis* ?). Na Křivoklátsku sbírán od května do září.

Psylliodes chalcomerus (Illiger, 1807). (E, s.i. = 0-0-0-3-1-0-2-0-2-1-0 = 9, A/F = „D“/7)
5947: D19, 5949: B12 (KR lgt.), C9, C13, 6048: B8, 6049: B20, D10

V České republice dosti hojný druh, žijící ve zkoumané oblasti na teplejších otevřených lokalitách – včetně ruderalních, na *Carduus* a *Cirsium* spp. Byl zde sbírán v květnu až srpnu.

Psylliodes chrysocephalus chrysocephalus (Linnaeus, 1758). (E, s.i. = 0-0-0-2-1-0-1-0-2-1-0 = 7, A/F = „D-S“/18)

5848: D17, 5849: C7 (KR lgt.), C13 (KR lgt.), C18, C22, D21, D22 (PH lgt.), 5949: A4 (PH lgt.), C11 (+lit.: Strejček 1984), C13, D13, 6048: B8 (+KR lgt.), B13, B14, B17, B18, 6049: B20, 6050: A2

Na Křivoklátsku žije hojně na rostlinách z čeledi Brassicaceae v různých typech cenóz, od přirozených po ruderalní a od otevřených po lesní. V NPR Týřov velmi hojně v podrostu suťovo-roklinových lesů (sv. Tilio-Acerion). V CHKO aktivní od března do října, v březnu nalezen také zazimovaný exemplář.

Psylliodes dulcamarae (Koch, 1803). (T-E, s.i. = 0-0-0-2-1-2-4-0-2-1-0 = 12, A/F = „D“/14)
5848: D17, 5849: C1, C13, C18, C23, 5949: A15, A25, B3, C4, C11, C12, C17, 6050: A6, A8

Žije na území naší republiky dosti hojně na *Solanum dulcamara*, v CHKO po celou vegetační sezónu. Nejčastěji v říčních rákosinách, ale také v rákosinách stojatých vod a v olšínách. Mimo CHKO také na rudéralech.

Psylliodes illyricus Leonardi et Gruev, 1993. (R, s.i. = 3?-2?-3?-3(5)-2-4-2?-0?-2-3-0 = 24?, En?, A/F = „J“/7)

5949: B12 (Klíčava, 6.VII.2002: 1/0, KR lgt.), C10 (Újezd nad Zbečnem, 26.VIII.2001: 0/1), C11 (PR Nezabudické skály, 3.VII.1999: 0/2), D11 (Sýkořice env., 9.X.1996: 1/0), 6048: B8 (NPR Týřov, 22.IX.2001: 0/1) + (Karlova Ves env., 27.VI.1999: 1/1, +KR lgt.), 6049: B9 (Otročiněves, 27.IV.1997: 1/0), D5 (PP Trubínský vrch, 2.IX.2001: 0/1)

Nedávno popsáný druh, o jehož rozšíření a bionomii není mnoho známo. Žije na teplých otevřených stanovištích stepního charakteru a byl dříve zaměňován s vlhkomilným druhem *P. picinus*. Na Křivoklátsku jsem jej mimo skalních stepí sbíral také v subxerofilní doubravě (as. Sorbo torminalis-Quercetum), na jižní Moravě na hlinité stepi v počtu 11 exemplářů na stepním druhu *Thalictrum* sp. (7166, Zaječí, 23.VI.1999: 4/7). V CHKO Křivoklátsko od dubna do října.

Psylliodes instabilis Foudras, 1860. (R, s.i. = 3-0-1?-2-1-4-2-0-2-3-0 = 18, Vu, A/F = „D-S“/12)

5949: A10, C10, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C12, C13? (lit.: Strejček 1976a), D11, ?? (lit.: Strejček 1976b: Křivoklát env. – Paraple), 6048: B8, B19, 6049: B20, D5, 6050: A2
V CHKO se vyskytuje dost hojně na stepních a skalních biotopech. Žije na několika druzích rostlin čeledi Brassicaceae, na Křivoklátsku nejčastěji na *Aurinia saxatilis* (často i na zcela zaschlých listech) ve skalních společenstvech (podsv. Alysso-Festucenion pallentis) v údolí Berounky a jejích přítoků a na *Erysimum crepidifolium* na stepních lokalitách s diabasovým podloží. Žír imag jsem pozoroval také na listech a plodech *Erysimum diffusum*. Od dubna do října.

Psylliodes napi napi (Fabricius, 1792). (E, s.i. = 0-0-0-2(3)-1-0-1-0-2-1-0 = 7, A/F = „S“/minim. 38)

5848: D5, D17, D18, 5849: C7 (KR lgt.), C13 (KR lgt.), C18, C20, C23, C24 (PH lgt.), D22 (+PH lgt.), 5947: D19, D19-24, 5948: D19, 5949: A12, A13, B5 (PH lgt.), B9, B12, B14, B22, C11 (+PH lgt., +lit.: Strejček 1984), C12, C13-14, C19, D13, D15, D20, 5950: A6, A19, C6, C22, 6047: B5, 6048: B8 (+KR lgt.), B13, B14, B18, B19 (+PH lgt.), D1 (PH lgt.)

V České republice žije velmi hojně na různých rostlinách čeledi Brassicaceae. V CHKO se vyskytuje po celou vegetační sezónu jednak v chladných vlhkých biotopech jako jsou pobřežní porosty podhorských potoků s prameništění vegetací, chladné suťové lesy a olšiny, jednak na teplých, ale zpravidla nitrofilních stanovištích sutí a úpatí skalních stepí. V prvním případě žije na vlhkomilných (*Cardamine amara*) a nitrofilních (*Alliaria petiolata*) brukvovitých rostlinách, v případě druhém byl sbírán pravidelně na *Barbarea vulgaris*.

Psylliodes picinus (Marsham, 1802). (T, s.i. = 0-0-0-3(2)-1-2-4?-0-2-1-0 = 13, A/F = „D-S“/25)

5848: D17, 5849: C13 (+KR lgt.), C18 (+KR lgt.), C23, D16, D22, 5948: B14, B19, 5949: A4 (+KR lgt.), A15, A20, A24, A25, C11, C18, D6, 6048: B3 (+KR lgt.), B8, B13, B18, 6049: A15, B5, B11, B20, ??? (Vůznice, PŠ lgt., coll. PH)

Na Křivoklátsku dosti hojně na vlhkých lokalitách, zvláště na březích vodních toků na *Lythrum salicaria*. Také na mokřích loukách, v rákosinách a v lesní terénní depresi s porosty *Juncus effusus*. Po celou vegetační sezónu (v suti zazimovaný exemplář v březnu). Druh byl dříve často zaměňován za *P. luteolus* (O. F. Müller, 1776).

(***Psylliodes toelgi*** Heikertinger, 1914).

??? (Křivoklát, VI.1954: 0/1, Šulc lgt., J. Král det., coll. OV)

Z Křivoklátska je mi znám pouze jediný takto determinovaný exemplář, který je imaturní a nelze jej s jistotou určit (nejspíše jde o druh *P. brisouti*). *P. toelgi* žije monofágně na dvojštitku (*Biscutella laevigata*), který rozsáhlý botanický průzkum na území CHKO neprokázal (Kolbek et al. 1999). *P. toelgi* zřejmě na Křivoklátsku nežije.

Sphaeroderma testaceum (Fabricius, 1775). (E, s.i. = 0-0-0-2(3)-1-0-2-0-2-0-0 = 7, A/F = „D“/14)

5848: D5, 5849: C22, D22, 5949: A4 (+KR lgt.), B9, B23, C5, C10, C11, C14, 5950: C6-7, 6048: B9, 6049: B20, D13

V České republice hojný druh, žijící na *Carduus* a *Cirsium* spp., na Křivoklátsku v různých typech biotopů – na xero-, mezo- i hygrofilních otevřených trávnících, pastvinách a ruderalizovaných loukách. Od května do září.

Hispiniae

Hispa atra Linnaeus, 1767. (E, s.i. = 0-0-0-2(3)-1-0-1-0-2-0-0 = 6, A/F = „D“/16)

5849: C7, C18, 5949: A4, B12, B17 (ZCH lgt.), B22, B23, C10, C11, C12, D11, ?? (Nižbor, PŠ lgt.), 6048: B8 (+PH lgt.), B9, B13, 6049: B20

V České republice se vyskytuje hojně na nižších trávnících. V CHKO upřednostňuje trávníky suché, ale je nalézána také na trávnících mezofilních a ruderalizovaných. Po celou vegetační sezónu.

Cassidinae

Cassida denticollis Suffrian, 1844. (E, s.i. = 0-0-1-3-1-0-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „D“/12)

5848: D14 (KR lgt.), 5849: C7, C18, 5949: A4 (+KR lgt.), B12 (KR lgt.), C11, D12, ?? (Městečko u Křivokláta, KR lgt.), 5850: C21, 5950: A18, 6048: B8 (KR lgt.), B13, 6049: B20

Na Křivoklátsku se vyskytuje řídce na mezofilních (sv. Arrhenatherion) i xerofilních (sv. Koelerio-Phleion phleoidis) trávnících, ale také na rudéralech. Žije na rostlinách čeledi

Asteraceae, zvláště na *Achillea millefolium* a *Tanacetum vulgare* (Bechyně 1944). V CHKO sbírána od května do října.

Cassida flaveola Thunberg, 1794. (E, s.i. = 0-0-0-3-1-0-1-0-2-1-0 = 8, A/F = „D“/25)
5848: C11, D5, D17, 5849: C19 (KR lgt.), D16, D22, 5947: D19, 5949: A4 (KR lgt.), A25, B5 (PH lgt.), B7 (KR lgt.), B9, B10 (VS lgt.), B23, C11 (ZCH lgt., lit.: Strejček 1984), C13? (lit.: Strejček 1976a), C19 (KR lgt.), D1, ?? (Vůznice, PŠ lgt.), 5950: ?? (Poteplí – Žlábek), 6048: B8 (KR lgt.), B8-13 (PH lgt.), B13, B14, B19 (PH lgt.), 6049: B20

V České republice dosti hojný druh, žijící podle literárních údajů (Borowiec 1999) na Illecebraceae a Caryophyllaceae, zvláště na *Stellaria* spp. Na Křivoklátsku je proto častá v ptačincových olšínách (as. Stellario-Alnetum glutinosae ze sv. Alnion incanae), ale také v bažinných olšínách (sv. Alnion glutinosae), na lesních okrajích a loukách. Po celý rok.

Cassida hemisphaerica Herbst, 1799. (T, s.i. = 0-0-3-5-2-2-1-0-2-1-0 = 16, Vu, A/F = „J“/2)
5849: C13 (Ruda – Píle, 27.III.1999: 1 ex., KR lgt.), 6048: B13 (Skryje env., 19.V.1996: 1 ex.)
Žije na Illecebraceae a Caryophyllaceae (Borowiec 1999), v Čechách vzácně. V CHKO byla zatím nalezena výhradně na vlhkých loukách, u Skryjí na louce sv. Arrhenatherion.

Cassida leucanthemi Bordy, 1995. (T, A/F = „J“/2)
5849: C18 (Ruda – Píle, 22.V.2001: 0/3), 5949: C4 (Zbečno – niva u PR Brdatka, 8.V.2000: 1/0, J. Bezděk revid.)

Nedávno popsáný druh, žijící na *Leucanthemum vulgare*. U Rudy jsem našel tři exempláře na reliktní mezofilní louce (as. Phyteumo-Festucetum rubrae). Na Křivoklátsku byl druh sbírán zatím jen v květnu.

Cassida margaritacea Schaller, 1783. (T-E, s.i. = 0-0-3-3-2-2-2-0-2-1-0 = 15, Vu, A/F = „D“/2)

5949: A4 (+ PH, +ZCH, +KR lgt.), C13 (L. Borowiec revid., +lit.: Strejček 1976a)
Místa, zvláště na suchých travnatých stanovištích, bývá v České republice hojná, ale nevyskytuje se všude. Žije na družích čeledi Caryophyllaceae a podle Bechyně (1944) také na některých Asteraceae a na *Thymus serpyllum*. V CHKO je pravidelně sbírána na stepní lokalitě ve společenstvu sv. Koelerio-Phleion phleoidis mezi trsy *Thymus pulegioides*. Na lokalitě je ovšem běžný také *Dianthus deltoides*, ze kterého je zde patrně získávána při plošném smýkání. Na Křivoklátsku od května do srpna.

Cassida nebulosa Linnaeus, 1758. (E, s.i. = 0-0-0-2-0-0-1-0-2-0-0 = 5, A/F = „S“/34)
5848: D5, D13, D17, 5849: C1 (KR lgt.), C18, C20, C22, C23, D21, D22, 5949: A4, A10, A15, A20, A? (Městečko u Křivoklátsku – Míče), B3, B9, B12, B21, B22, B23, C11 (+ZCH, +PH lgt.), C13, D6, D? (Sýkořice), 5950: A22, C7, 6048: B3 (KR lgt.), B8 (+KR lgt.), B13, B19, 6049: B20, D5, 6149: A9

V České republice hojný druh, žijící na Křivoklátsku na různých družích čeledi Chenopodiaceae. Ve výběru biotopu je naprosto nenáročný a je zde sbírán po celé vegetační období.

Cassida nobilis Linnaeus, 1758. (E, s.i. = 0-0-0-3-1-0-1-0-2-0-0 = 7, A/F = „J“/6)
5949: A10, B21, B23, C13? (lit.: Strejček 1976a), 6048: B3 (KR lgt.), B8 (PH lgt.)
Jako živné rostliny jsou udávány druhy čeledi Chenopodiaceae, Illecebraceae a Caryophyllaceae (Borowiec 1999). Na Křivoklátsku žije tento druh dosti hojně na biotopech přirozeného i antropogenního původu – na loukách, ruderálech, při březích vod. Od dubna do září.

Cassida pannonica Suffrian, 1844. (R, s.i. = 3-0-3-3-2-4-2(4?)-0-2-3-0 = 22, En, A/F = „D“/5)
5949: C10, C13, 6048: B8 (+KR lgt.), 6049: B20, D5

Na jižní Moravě druh poměrně hojný, v Čechách dost vzácný. Žije na chrpách (v CHKO na *Centaurea rhenana*) na otevřených xerothermních stanovištích stepního charakteru. V NPR Týřov se vyskytuje ve společenstvech sv. Festucion valesiacae a Hyperico perforati-Scleranthion perennis. V CHKO byla sbírána od května do srpna, larvy pozorovány v červenci.

Cassida prasina Illiger, 1798. (T, s.i. = 0-0-1-5(3)-2-2-2-0-2-1-0 = 15, Vu, A/F = „J“/4)
5848: D13 (Lužná env., 19.V.1997: 1/0), 5849: C7-12 (Ruda – První luh, 8.VI.1996: 1 ex.),
5949: A4 (Lánská obora – údolí Klíčavy, 29.V.1998: 1/1), C13? (lit.: Strejček 1976a)

V České republice dosti vzácný, na Křivoklátsku vzácný druh, sbíraný zde zatím jen v květnu a červnu na osluněných loukách a xerothermních trávnících. Žije na různých druzích čeledi Asteraceae, podle literárních údajů (Bechyně 1944, Borowiec 1999) zejména na *Achillea ptarmica* a *A. millefolium*.

Cassida rubiginosa O. F. Müller, 1776. (E, s.i. = 0-0-0-3-1-0-1-0-2-0-0 = 7, A/F = „D“/29)
5848: D13, D17, D18, 5849: C22, C24, D16, D22, 5947: D19, 5948: B19, D19, 5949: A2, A4 (+KR lgt.), A10, A15, A25, B2, B3, B9, B12 (+PH, +KR lgt.), B23, C11 (+lit.: Strejček 1984), D1, ?? (Zbečno), 5950: A18, 6047 B5, 6048: B8 (+KR lgt.), 6049: A15, B20, D5

Druh eurypovní, vyskytující se v CHKO hojně na suchých i zamokřených stanovištích, upřednostňující ale otevřené biotopy. Oligofág na mnoha druzích čeledi Asteraceae. Sbíráno po celou vegetační sezónu.

Cassida rufovirens Suffrian, 1844. (T?, A/F = 3-0-3?-3(5)-0-3-2-0-2-1-0 = 17, Vu, A/F = „J“/3)

5849: C17 (Ruda – Loužek, 26.IV.1998: 1/0, KR lgt.), 5949: B9 (Ploskov, 18.V.1996: 0/1) + (18.V.1996: 1/0, +PH lgt.), D1 (Zbečno – Klíčava, 18.V.1996: 1/0)

Žije na rostlinách čeledi Asteraceae, nejčastěji na *Chamomilla* a *Anthemis* spp. Je poměrně vzácná, není však zřejmě vázána na určitý typ biotopu, protože v CHKO byla nalezena jednak na poměrně vlhkých loukách, jednak na ruderalu (sv. Arction lappae). Mimo CHKO jsem ji sbíral na ruderalizované písčité lokalitě a ve společenstvech polních plevelů, vždy však v dosahu přírodně zachovalých území. Na Křivoklátsku zatím pouze v dubnu a květnu.

Cassida sanguinolenta O. F. Müller, 1776. (T, s.i. = 0-0-1-3-1-2-4?-0-2-1-0 = 14, A/F = „D“/8)

5949: A4 (+KR, +ZCH lgt.), B12 (KR lgt.), C11, C13? (lit.: Strejček 1976a), 6048: A18, B8 (KR lgt.), B13, B? (NPR Týřov, PŠ lgt., coll. PH), 6049: B20

Na území naší republiky se vyskytuje řídce až dosti hojně. Vyvíjí se na *Achillea millefolium* (viz Borowiec 1999) a na Křivoklátsku obývá suché trávníky i vlhčí louky. Od května do srpna.

Cassida sanguinosa Suffrian, 1844. (T, s.i. = 0-0-1?-3-2-2-2-0-2-1-0 = 13, A/F = „J“/6)

5849: C13, 5850: C21, 5949: A25, B3, B9, 5950: A? (Poteplí – Vysoký vrch, PŠ lgt.)

Na Křivoklátsku se vyskytuje řídce na *Tanacetum vulgare* a *Achillea ptarmica* v lučních společenstvech, ale také na teplých ruderálech (zejména na teplých ruderalizovaných březích). Byla zde sbírána od května do srpna.

Cassida stigmatica Suffrian, 1844. (E, s.i. = 0-0-3?-2-0-0-2?-0-2-0-0 = 9, A/F = „D“/12)

5849: C22, 5850: C21, 5948: B19, 5949: A2 (+PH lgt.), A4, A25, C4, C10, D6, D12, ?? (Zbečno – niva Berounky), 6048: A22

Hojný druh, žijící na Křivoklátsku především v ruderalizované nivě Berounky (společenstvo as. Tanaceto-Artemisietum vulgaris) ale i jinde na osluněných ruderálech, zejména poblíže vodních nádrží. Také na loukách v nivě řeky. Živnou rostlinou je zde *Tanacetum vulgare*. Sbírána od května do srpna.

Cassida vibex Linnaeus, 1767. (E, s.i. = 0-0-0-3-1-0-2-0-2-1-0 = 9, A/F = „D“/16)
5848: D17, 5849: C22, C24 (PH lgt.), D22 (PH lgt.), 5949: A4 (KR lgt.), A20, B3, B9, B23, C17, D20, 5950: A20, 6048: B8 (KR lgt.), B13-18 (PH lgt.), 6049: A15, B20

Oligofág na různých druzích čeledi Asteraceae. V CHKO je tento druh sbírán od května do října, nejčastěji na vlhkých loukách a lučních ladech.

Cassida viridis Linnaeus, 1758. (T, s.i. = 0-0-0-2-1-2-2-0-2-1-0 = 10, A/F = „S“/39)
5848: D13, D17, D18, 5849: C1, C7, C18 (+KR lgt.), C23, C24 (KR lgt.), D21, D22, 5949: A15, A17 (KR lgt.), A20 (+KR lgt.), A25, B2, B12, B23, C4, C11, D1, D15, 5950: A6, A19, C7, C17, C22, 6047: B5, 6048: A22, B6, B13, B18, B19, B20, C10, 6049: B4, B5, B20, 6050: C1, ??? (Nižbor, PŠ lgt.)

V České republice žije hojně na Lamiaceae, zvláště na různých druzích rodů *Mentha* a *Lycopus*; v CHKO jsem pozoroval žít imag také na listech *Stachys sylvatica*. Na Křivoklátsku od dubna do října na vlhkých a mokřích stanovištích – v rákosinách stojatých vod i přeplavovaných říčních břehů, na ně navazujících vysokobylinných nitrofilních společenstvech, mokřích loukách a olšinách.

Cassida vittata Villers, 1789. (E, s.i. = 0-0-0-3-1-0-1-0-2-1-0 = 8, A/F = „D“/7)
5849: C24 (KR lgt.), D22, 5850: A20, 5949: A4 (+KR lgt.), C11 (lit.: Strejček 1984), B10 (VS lgt., coll. JJ), ??? (Běleč, VS lgt.)

Žije na Chenopodiaceae, na *Urtica dioica* a údajně (Borowiec 1999) též na Caryophyllaceae. V CHKO Křivoklátsko zejména na mezofilních trávnících, ale byla nalezena také na lokalitě stepního charakteru. K. Rébl pozoroval v Lánské oboře konglobaci cca dvaceti (pravděpodobně čerstvě vylíhlých) jedinců na spodní straně vyřezaných kmínků borovic (5849: C24, 24.VIII.2000). V. Skoupý sbíral u Lhoty zazimované exempláře.

Hypocassida subferruginea (Schrank, 1776). (E, s.i. = 0-0-1-3-2-0-4-0-2-0-0 = 12, A/F = „J“/4)

5949: A23 (KR lgt., OV det., pers. comm.), B17 (Zbečno – Klíčava, 30.VII.1995: 1 ex., PH lgt., OV det.), 6048: B8-13 (Skryje env., 19.V.1996: 1 ex., PH lgt. et det.), 6049: D5 (PP Trubínský vrch, 2.IX.2001: 0/1)

V České republice žije místy hojně na výsušných trávnících, ve středních Čechách se však vyskytuje řídko. V území CHKO zatím jen ojedinělé nálezy. Monofág na *Convolvulus arvensis*, v PP Trubínský vrch jsem tento druh našel mezi kořeny *Artemisia campestris* ve společenstvu sv. Festucion valesiaca.

DISKUSE A SHRNUÍ

Značná geomorfologická pestrost a poměrně malé antropogenní narušení krajiny, v níž se dosud nalézají četné enklávy přirozených a polopřirozených biotopů, jsou hlavními důvody vysoké druhové diverzity sledovaného území. Za deset let systematické inventarizace jsem na území Křivoklátska zaznamenal celkem 266 taxonů čeledi Chrysomelidae s. lat., což odpovídá zhruba 64 procentům druhů, které se prokazatelně vyskytují na území Čech (Strejček 1993b). Z toho nálezy dvou druhů – *Psylliodes brisouti* a *Longitarsus niger* – představují potvrzení výskytu v Čechách. Prvně jmenovaný druh je dobře dokladován z Moravy (Čížek & Fornůšek 2000), pro Čechy byl dosud udáván bez přesnější lokalizace (Gruev & Döberl 1997). Také *Longitarsus niger* je udáván z konkrétní lokality na Moravě (Vondřejc 1992), zatímco z Čech, podobně jako předešlý druh, bez přesné lokalizace (Fleischer 1927-1930,

Gruev & Döberl 1997). Naproti tomu z druhů uváděných z území Křivoklátska před rokem 1960 nebyly nově potvrzeny *Oulema rufocyanea*, *Chrysolina fuliginosa molluginis*, *Chrysolina didymata* a *Galeruca melanocephala*.

Z nalezených taxonů lze na základě součtu položek sosioekologického indexu považovat za kriticky ohrožený druh dřepčíka *Psylliodes brisouti*. Vzhledem k naprosté izolovanosti lokalit výskytu druhu *Longitarsus niger* lze také tento taxon považovat na území České republiky za kriticky ohrožený. Dvacet osm druhů náleží do kategorie potenciálně ohrožených – jejich existenci na území naší republiky ohrožuje více nepříznivých faktorů. Padesát druhů zasluhuje pozornost – přestože nejsou přímo ohrožené, jde o druhy zranitelné, a to zejména z důvodu ústupu jejich biotopů v důsledku antropogenních vlivů.

Nejvyšší druhová diverzita byla na Křivoklátsku zjištěna na heterogenních stanovištích ovlivňovaných říčním a vrcholovým fenoménem a na přírodně zachovalých lokalitách v dosahu oblastí souvislých lesních celků s různorodou věkovou strukturou. Je to především Národní přírodní rezervace Týřov a širší okolí říčky Klíčavy v Lánské oboře. Oblasti obhospodařovaných lesních porostů plošinných částí Křivoklátska mají naproti tomu faunu dosti uniformní, postrádající větší počet reliktních prvků. Vzácnější taxony se vyskytují ještě v cenných porostech mokřých luk a lučních lad, ale výhradně na stanovištích, která v minulosti neprodělala přeměnu na polní kultury. Pozoruhodné je lokální rozšíření některých taxonů žijících na Křivoklátsku (*Longitarsus niger*, *L. foudrasi*, *Cryptocephalus pygmaeus*, *Chrysolina aurichalcea bohémica*, *Psylliodes brisouti*). Tyto „stepní“ druhy neobsazují na Křivoklátsku biotopy se stejnými rostlinnými společenstvy a zdánlivě shodnými ekologickými faktory, a to často ani v nejbližším sousedství místa výskytu.

Porovnáme-li složení fauny mandelínek Křivoklátska se sousedním Českým krasem (Strejček 1974) a s faunou Velké Prahy (Strejček 2000), tedy s oblastmi na postglaciální migrační trase, na které leží i Křivoklátsko, projevuje se v posledně jmenované oblasti nápadně menší zastoupení termofilních druhů a větší podíl druhů mezofilních a podhorských. To odpovídá skutečnosti, že je Křivoklátsko součástí mezofytika a většina jeho druhů představuje typickou ukázkou střeoevropské mezofilní fauny arboreální.

Z termofilních druhů chybí ve sledovaném území, na rozdíl od pražského okolí a sousedního Českého krasu, zejména druhy, které mají zřejmou vazbu na vápnitě geologické podloží (např. *Cryptocephalus primarius* Harold, 1872). Nebyly zde dále zjištěny některé druhy vázané na *Stachys recta* (*Longitarsus nanus* (Foudras, 1860), *L. celticus* Leonardi, 1975, *L. minusculus* (Foudras, 1860)) a na *Veronica teucrium* (*Longitarsus medvedevi* Shapiro, 1956), ačkoli se tyto rostliny vyskytují na xerofytních lokalitách v údolí Berounky.

Významnější teplomilné prvky se v CHKO uplatňují především v nejvýchodnějším cípu oblasti, jehož část (diabasové pahorky u Hudlic a Trubína) floristicky patří k okresu Český kras (Hejný & Slavík 1988, Skalický & Skalická 1975). Jsou to např. *Aphthona herbigrada*, *Longitarsus longipennis*, *L. helvolus*, *L. foudrasi* či *Dibolia schillingii*. Zdá se, že nepřítomnost některých z těchto druhů uvnitř území fytogeografického okresu Křivoklátsko vymezuje Křivoklátský bioregion na východě vůči Karlštejnskému bioregionu (= Českému krasu) na fytogeografické hranici také zoogeograficky.

Z termofilních prvků křivoklátské zvěřeny, kam náleží druhy teplejších rozvolněných lesů a druhy ryze „stepní“ (tj. obývající otevřená teplomilná travobylinná společenstva), mají větší zastoupení termofilní prvky zvěřeny lesní a lesostepní. Na nejteplejších lokalitách v kaňonu Berounky, na okrajích teplomilných doubrav a v „parkových lesích“ Lánské obory se vzácně

vyskytují například *Cryptocephalus octomaculatus*, *C. imperialis*, *C. nitidulus*, *C. schaefferi*, *Lachnaia sexpunctata* nebo *Chrysolina aurichalcea bohémica*.

Bohaté zastoupení má na Křivoklátsku skupina heliofilních druhů, které byly v přirozených podmínkách klimaxového lesa spjaty s disturbovanými stanovišti, na nichž se vyvíjela časně sukcesní lesní stadia. Mám na mysli ty druhy, které jsou vázány na náletové dřeviny – břízu, jívu a osiku. Patří sem především řada druhů rodu *Cryptocephalus* (např. *C. marginatus*, *C. parvulus*, *C. signatifrons*, *C. saliceti*, atd.), jejichž životním nárokům dnes dobře vyhovují i antropogenně ovlivněná, dobře osluněná stanoviště mírně ruderalizovaných lesních okrajů a pasek se společenstvy sv. Sambuco-Salicion (as. Salicetum capreae) a mnohdy i podobné cenózy, vzniklé na stanovištích vytvořených zcela uměle (viz Doležal 1993).

Otázkou zůstává jedinečný výskyt „stepních“ druhů v jinak lesnatém území Lánské obory. Na strmých, jižně exponovaných svazích v povodí říčky Klíčavy a v okolí stejnojmenné přehradní nádrže, kde aktuální vegetaci tvoří na několika druhotně odlesněných stanovištích náhradní přirozená xerofilní travobylinná společenstva silikátových půd (sv. Koelerio-Phleion phleoides – J. Kolbek, pers. comm.) a semitermofilní lesní lemy, se vyskytují druhy xerofilních travobylinných porostů, z nichž některé jinde na území Křivoklátska nenalzáme – *Cryptocephalus pygmaeus*, *C. vittula*, *Longitarsus niger*, *L. cerinthes*. Spolu s nimi jsou zde zastoupeny další „stepní“ mandelinky jako *Psylliodes brisouti*, *Chrysolina cerealis*, *Ch. analis*, *Cryptocephalus vittatus*, ale i pozoruhodní „stepní“ fytofágové jiných čeledí: *Phrissotrichium rugicolle* (Germar, 1817) (Curculionidae, 5949: B2, Lánská obora – Vlčina, 3.VIII.1998: 1 ex., 27.X.1998: 2 ex., 23.V.1999: 13 ex., JJ lgt. et det., K. Schön revid., coll. JJ, P. Čížek, K. Schön, potvrzení pro území Čech), *Rhynchaenus smreczynskii* Dieckmann, 1958 (Curculionidae, 5949: A4, Lánská obora – údolí Klíčavy, 26.VI.1998: 1 ex., 12.VIII.1998: 1 ex., 30.VI.1999: 1 ex., 11.VII.1999: 2 ex., JJ lgt et det., coll. JJ, KR) či *Aphanisticus pusillus* (Olivier, 1790) (Buprestidae, 5949: A4, Lánská obora – údolí Klíčavy, 2.V.1999, PH lgt. et coll., 18.V.1999: 1 ex., 23.V.1999: 1 ex., JJ lgt. et coll., S. Bílý det.). Dřepčík *Longitarsus niger* zde má jedinou známou českou lokalitu výskytu. Byl pozorován výhradně na *Plantago lanceolata*, a to včetně žíru imag na listech. Hostitelská rostlina je identická s živnou rostlinou blízké příbuzného druhu *Longitarsus melanocephalus*. Ten ovšem žije na Křivoklátsku většinou ve vlhčích polohách, kdežto *L. niger* výhradně na lokalitě xerothermního charakteru. Tvrzení o vazbě *L. niger* na *Echium vulgare*, často zmiňované v literatuře (např. Kippenberg & Döberl 1994, Warchałowski 1995), je mylné.

Autochtonní výskyt některých z výše jmenovaných taxonů na xerothermních stanovištích Lánské obory je ovšem podle názoru J. Strejčka (pers. comm.) problematický. Území má sice vlivem zvláštního režimu obhospodařování i v tak zachovalé krajině, jakou je Křivoklátsko, nesporný refugiální charakter, nicméně zavlečení některých druhů s kořenovými baly stromů nelze podle jeho mínění zcela vyloučit. Takové zavlečení může s nejvyšší mírou pravděpodobnosti dokumentovat prosperující populace karpatského nosatce *Donus oxalidis* (Herbst, 1795), kterého sbírám pravidelně a velmi četně v údolí říčky Klíčavy (např.: 5849: C24, Lány – Myší díra, 3.VI.1995, JJ lgt. et coll., OV det., nový druh pro Čechy). Jeho autochtonní výskyt je tu údajně (J. Strejček a S. Benedikt, pers. comm.) zcela vyloučen. Naproti tomu Ložek (1975), který konstatuje podobně výraznou koncentraci výskytu řady druhů měkkýšů pouze v určitých částech Křivoklátska, hodnotí tuto skutečnost v souvislosti s druhy z povodí Klíčavy jako důsledek složitého vývoje území v poledové době a domnívá se, že ostrůvkovitost

výskytu „vzhledem k stavu území nemůže být výsledkem lidského zásahu, nýbrž určité podnebné extrémnosti, vedoucí k uplatnění i menších výkyvů teploty a zejména vlhkosti“.

Skutečnost, že xerothermní porosty Křivoklátska nejsou dnes (s výjimkou zazvěřených Lánské obory) tak jako v minulosti spásány, může být další příčinou, proč se výjimečná „stepní“ fauna dochovala na Křivoklátsku pouze v Lánské oboře, kdežto jinde v oblasti vymizela. Tomu by mohl nasvědčovat zcela ojedinělý nález dřepčíka *Psylliodes brisouti* na dnes již narušených xerothermních trávnících u Krakovce, kde zřejmě dříve žila početnější populace, zatímco v Lánské oboře existuje dosud populace poměrně životaschopná.

Protipólem xerothermní zvířeny Křivoklátska je fauna chladnomilná, jejíž těžiště výskytu se nachází v oreofytiku. Z čeledi Chrysomelidae se v inverzních roklích, hluboko zaříznutých úzkých potůčkových nivách, při úpatí severních svahů kaňonu Berounky a v mrazových kotlinách vzácně vyskytují *Chrysolina hemisphaerica rufocuprea*, *Ch. umbratilis*, *Gonioctena intermedia*, *Timarcha metallica*, *Apteropoda globosa*, *Mniophila muscorum* a poněkud hojněji také *Neocrepidodera femorata*, jejichž výskyt tu lze hodnotit jako reliktní (rozšíření posledně jmenovaného druhu v nižších polohách považuje za reliktní např. Warchałowski (1998)). Snad lze k této skupině zařadit také *Galeruca laticollis*, která je nalézána na Křivoklátsku na vysokobylinných lučních ladech sv. Calthion v chladných přípotočkových nivách a prameništích polohách. Na rozdíl od nedalekých Brd, které svojí flórou a faunou náleží již do oreofytika, chybí však na Křivoklátsku některé z typických horských prvků, jakými jsou mandelinky rodu *Oreina* Chevrolat, 1837.

Vzácnými elementy jinak typické mezofilní fauny lesních a lesostepních oblastí jsou na Křivoklátsku dva dřepčíci z rodu *Phyllotreta* Chevrolat, 1937 – *P. christinae*, poprvé jako nový druh pro Českou republiku hlášena Strejčkem (1984) právě z Křivoklátska a *P. austriaca*, v Čechách uváděná dosud pouze z Malého Blaníku (Strejček 1993a). Obě bionomicky málo známé mandelinky, které mají v rámci evropského areálu diskontinuální rozšíření, bývají zpravidla považovány za monofágní (např. Warchałowski 1995). *Phyllotreta christinae* má žít výhradně na *Cardamine impatiens*, *P. austriaca* pak na *Sisymbrium strictissimum*. Prvně jmenovanou jsem však ve sledované oblasti našel smykem přípotočkových porostů s dominancí *Cardamine amara* a jeden exemplář v této formaci pozoroval přímo na zmíněné rostlině. Nelze proto vyloučit oligofágní vazbu tohoto dřepčíka i na jiné druhy rodu *Cardamine*, jak ostatně uvádí také Koch (1992).

Phyllotreta austriaca byla v CHKO nejprve opakovaně sbírána smykem podrostu suťového lesa (sv. Tilio-Acerion) v jeho časně jarním aspektu. Zevrubnou prohlídkou v této části roku nebyly nalezeny na lokalitě jiné rostliny čeledi Brassicaceae, než *Dentaria enneaphyllos* a *Alliaria petiolata*, čímž vznikly první pochyby o výhradní vazbě zmíněného dřepčíka na *Sisymbrium strictissimum*. Později byla *Phyllotreta austriaca* ve větším počtu opakovaně nalezena ve fragmentárním porostu stínomilného společenstva *Aegopodion podagrariae* na *Hesperis matronalis*, kde byly pozorovány také četné požerky na listech.

Z typické fauny listnatého lesa je na Křivoklátsku velmi rozšířen dřepčík *Hermaeophaga mercurialis*. V České republice žije monofágně na *Mercurialis perennis*, mimo naše území je nalézán také na *Mercurialis ovata*. Dosud nikdy nebyl tento druh objeven na ruderním druhu rodu *Mercurialis*, na *M. annua*. První nález na zmíněné rostlině, i když zcela ojedinělý, jsem učinil v intravilánu obce Nižbor, kde jsem zjistil jednu samici na ruderním stanovišti, spolu s nedávno pro republiku nově hlášeným (viz Špryňar & Ernest 2001) nosatčikem

Kalcapion semivittatum (Gyllenhal, 1833). Vzhledem k tomu, že nalezená samice byla imaturní, musela se vylíhnout v porostu zmíněné rostliny a lze vyloučit náhodný nálet z okolních lesů.

Ochrana většiny vzácných a reliktních taxonů je na území CHKO Křivoklátsko zajištěna ve stávajících chráněných územích. Výjimku představuje zmíněná fauna „stepní“, ustupující v Čechách obecně v důsledku změn obhospodařování xerothermních travobylinných porostů. Omezením kosení a zejména ukončením pastvy dochází v sekundárních travních porostech ke změnám mikroklimatu, k invazi konkurenčně silných trav, hromadění humusu a změnám teplotní a vlhkostní bilance, která nesvědčí vývojovým stádiím „stepní“ zvířeny. Na Křivoklátsku jsou příkladem dříve spásané a dnes zanedbané přirozené a polopřirozené náhradní travní porosty (např. u Hýskova, Žebráku, Krakovce a jinde). O ohrožení „stepní“ fauny Křivoklátska svědčí také rychlá sukcesní proměna některých lokalit, chráněných právě pro svůj stepní charakter (přírodní památka Stará Ves u Hudlic) a vymizení dvou dříve z Křivoklátska uváděných (Bechyně 1949) „stepních“ druhů mandelínek, totiž *Chrysolina fuliginosa molluginis* a *Galeruca melanocephala*, když pomineme třetí, ale pro území velice nepravděpodobný druh *Chrysolina didymata*.

Potenciálně ohrožená je dnes také lokalita s jedinou známou českou populací dřepčíka *Longitarsus niger* a velmi vzácného *Psylliodes brisouti*. Před vlivy sukcese je sice jejich biotop – náhradní xerothermní travobylinné společenstvo v Lánské oboře – chráněn intenzivním spásáním zvěří, nicméně hrozí stálé nebezpečí destrukce lokality výsadbou dřevin, tak jak se již s částí této lokality stalo zhruba před dvaceti lety, kdy zde byla vysazena *Pinus sylvestris*. Podobné potenciální nebezpečí, které by bylo třeba ošetřit zákonnou ochranou, hrozí také stepní a lemové vegetaci nad východním ramenem Klíčavské přehradní nádrže, kde rovněž žijí zajímavé druhy „stepní“ zvířeny (*Cryptocephalus pygmaeus*, *Chrysolina analis*).

Jiné ohrožení představuje pro nejcennější stepní lokality Křivoklátska na Týřovické skále a Velké Pleši, kde žije např. vzácná *Chrysolina aurichalcea bohemica*, stádo introdukovaných muflonů (*Ovis musimon*). Již po několik let je zde pozorován velice nebezpečný trend rozrušování pionýrských a xerothermních travobylinných společenstev a šíření druhů nitrofilní a segetální vegetace. To vše v důsledku sešlapu, rozhrabávání, spásání a přísunu nitrátů z trusu muflonů. Pozitivní vliv pastvy, konstatovaný v případě náhradních xerothermních trávníků v Lánské oboře, je zde zcela vyloučen, protože nelesní společenstva na Týřovické skále a Velké Pleši mají charakter primární vegetace, udržované před vlivy sukcese jinak, totiž specifickými podmínkami zdejšího mezoklimatu.

PODEĀKOVÁNÍ. Děkuji především pracovníkům Správy CHKO Křivoklátsko Ing. P. Štěpánkovi a RNDr. P. Hůlovi, kteří mi umožnili provádět entomologický průzkum na území CHKO, zejména ve zvláště chráněných územích. Děkuji také odboru ochrany přírody Ministerstva životního prostředí České republiky za udělení výjimky ke vstupu a sběru imág a vývojových stádií řádu Coleoptera na území národních přírodních rezervací Křivoklátska a pracovníkům Lesní správy Lány Ing. A. Krieglerovi a Ing. P. Ziegrosserovi za povolení ke vstupu a entomologickým aktivitám v prostorách Lánské obory. V neposlední řadě děkuji všem, kteří poskytli pro tuto práci údaje o vlastních nálezech, D. S. Boukalovi za revizi anglického textu a J. Vitnerovi za kritické pročitání rukopisu.

LITERATURA

BECHYNĚ J. 1944: Cassididae a Hispidae v Čechách a na Moravě. (Bohemiae et Moraviae Cassidarum et Hispidarum conspectus). *Entomologické Příručky Entomologických Listů v Brně*, 9: 74-86 (in Czech, Latin summary).

- BECHYNĚ J. 1948: Contribution à la connaissance du genre *Timarcha* Latr. 12: études phylogénétiques et zoogéographiques (Col. Phytophaga, Chrysomelidae). *Sborník Národního Musea v Praze*, 4B (2) (Zoologia 1): 1-62.
- BECHYNĚ J. 1949: Notulae ad cognitionem generis *Chrysolina* Motsch. IV. (Čtvrtý příspěvek k poznání rodu *Chrysolina* Motsch). *Entomologické Listy*, 12: 48-55 (in Latin, Czech summary).
- BERTI N. 1989: Contribution à la Faune de France. L'identité d' *Oulema* (O.) *melanopus* (L.). *Bulletin de la Société Entomologique de France*, 94: 47-57.
- BEZDĚK J. 2003: New and interesting records of leaf beetles (Coleoptera: Chrysomelidae) from Bohemia, Moravia and Slovakia, II. *Klapalekiana*, 39: 205-210.
- BIENKOWSKI A. O. 2001: A study on the genus *Chrysolina* Motschulsky, 1860, with a checklist of all the described subgenera, species, subspecies, and synonyms (Coleoptera: Chrysomelidae: Chrysolinae). *Genus*, 12: 105-235.
- BOROWIEC L. 1982: *Gonioctena intermedia* (Helliessen, 1911) (Col., Chrysomelidae) nowy gatunek chrząszcza dla fauny Polski. (*Gonioctena intermedia* (Helliessen, 1911) (Col., Chrysomelidae) a new species for the fauna of Poland). *Przegląd Zoologiczny*, 26: 409-411 (in Polish, English abstr.).
- BOROWIEC L. 1999: *A world catalogue of the Cassidinae (Coleoptera: Chrysomelidae)*. Biologica Silesiae, Wrocław, 476 pp.
- CULEK M. (ed.) 1996: *Biogeografické členění České republiky*. Enigma, Praha, 347 pp (in Czech).
- ČÍŽEK P. & FORNŮSEK R. 2000: Příspěvek k poznání dřepčků (Coleoptera: Chrysomelidae: Alticinae) Čech, Moravy, Slovenska a Maďarska I. (Beitrag zur Kenntnis der Flohkäfer (Coleoptera: Chrysomelidae: Alticinae) von Böhmen, Mähren, der Slowakei und Ungarn I). *Klapalekiana*, 36: 29-32 (in Czech, German summary, English abstr.).
- ČÍŽEK P., HEJKAL J. & STANOVSKÝ J. 1995: Příspěvek k poznání brouků čeledi Chrysomelidae (Coleoptera) Čech, Moravy a Slovenska. (Contribution to the knowledge of the family Chrysomelidae (Coleoptera) from Bohemia, Moravia and Slovakia). *Klapalekiana*, 31: 1-10 (in Czech, English abstr.).
- DOGUET S. 1994: *Coléoptères Chrysomelidae. Vol. 2, Alticinae. Faune de France 80*. Féd. Franc. Soc. Sci. Natur., Paris, 694 pp.
- DOLEŽAL Z. 1993: Mandelinky rodu *Cryptocephalus* v západních Čechách. *Živa*, 4: 169-170 (in Czech).
- FLEISCHER A. 1927-1930: *Přehled brouků fauny Československé republiky*. Moravské zemské museum, Brno, 485 pp (in Czech).
- FRANC V. 1992: Myrmecophilous beetles of Slovakia with special reference to their endangerment and perspectives for protection. *Acta Universitatis Carolinae, Biologica*, 36: 299-324.
- GRUEV B. A. 1992: *Geographical distribution of the leaf beetle subfamilies Lamprosomatinae, Eumolpinae, Chrysolinae, Alticinae, Hispinae and Cassidinae (Coleoptera: Chrysomelidae) on the Balkan peninsula*. Plovdiv University Press, Plovdiv, 510 pp.
- GRUEV B. & DÖBERL M. 1997: General Distribution of the Flea Beetles in the Palaearctic Subregion (Coleoptera, Chrysomelidae: Alticinae). *Scopolia*, 37: 1-496.
- GRUEV B. & TOMOV V. 1986: *Fauna na Blgarija 16 – Coleoptera, Chrysomelidae – II. Chrysolinae, Galerucinae, Alticinae, Hispinae, Cassidinae*. Izdatelstvo na Blgarskata akademija na naukite, Sofija, 388 pp (in Bulgarian).
- HEJNÝ S. & SLAVÍK B. (eds.) 1988: *Květena České socialistické republiky – I*. Academia, Praha, 557 pp (in Czech, English summary).
- KIPPENBERG H. & DÖBERL M. 1994: Chrysomelidae, pp. 17-142. In: LOHSE G. A. & LUCHT W. H. (ed.): *Die Käfer Mitteleuropas. Suppl. 3*. Goecke & Evers Verlag, Krefeld, 403 pp.
- KOCH K. 1992: *Die Käfer Mitteleuropas. Ökologie 3*. Goecke & Evers Verlag, Krefeld, 389 pp.
- KOLBEK J. (ed.) 1997: *Potential natural vegetation of the Biosphere Reserve Křivoklátsko. Potenciální přirozená vegetace biosférické rezervace Křivoklátsko*. Academia, Praha, 234 pp (in English and Czech).
- KOLBEK J. (ed.) 1999: *Vegetace Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko. 1. Vývoj krajiny a vegetace, vodní, pobřežní a luční společenstva. (Vegetation of the Protected Landscape Area and Biosphere Reserve Křivoklátsko. 1. Development of the Landscape and Vegetation, Aquatic, River Bank and Meadow Communities)*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Botanický ústav AV ČR, Praha, 232 pp (in Czech, English abstr.).
- KOLBEK J. (ed.) 2001: *Vegetace Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko. 2. Společenstva skal, strání, sutí, primitivních půd, vřesovišť, termofilních lemů a synantropní vegetace. (Vegetation of the Protected Landscape Area and Biosphere Reserve Křivoklátsko. 2. Plant Communities of the Rocks, Scree, Primitive Soils, Heathlands, Thermophilous Margins and Ruderal Sites)*. Academia, Praha, 356 pp (in Czech, English abstr.).

- KOLBEK J., MLADÝ F. & PETŘÍČEK V. (eds.) 1999: *Květena Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko. 1. Mapy rozšíření cévnatých rostlin. (Flora des Landschaftsschutzgebietes und Biosphären-Reservates Křivoklátsko. 1. Verbreitungskarten von Gefäßpflanzen)*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Botanický ústav AV ČR, Praha, 300 pp (in Czech, German abstr.).
- KOLBEK J. & MORAVEC J. (eds.) 1995: *Mapa potenciální přirozené vegetace biosférické rezervace Křivoklátsko. Map of potential natural Vegetation of the Biosphere Reserve Křivoklátsko*. Botanický ústav AV ČR a MŽP, Průhonice, 14 maps (in Czech and English).
- KOLEŠKA Z. 1975: Příspěvek k historii entomologického průzkumu Křivoklátska. (Beitrag zur Historie der entomologischen Aufklärung der Umgebung von Křivoklát). *Bohemia Centralis*, 4: 96-103 (in Czech, German abstr.).
- KRÁL D. & JANUŠ J. 2003: Faunistic records from the Czech Republic – 159. Coleoptera: Scarabaeidae. *Klapalekiana*, 39: 52.
- KRÁL J. 1947: Příspěvek k poznání dřepčků fauny Československa 3. Ad Halticidarum faunae Čechoslovakiae cognitionem additamentum III. *Časopis Československé Společnosti Entomologické*, 44: 21-26 (in Czech and Latin).
- KRÁL J. 1954: Příspěvek k poznání dřepčků zvířeny Československa (6). (Beitrag zur Kenntnis der Halticiden der Tschechoslowakei (Col., Chrysomeloidea)). *Acta Societatis Entomologicae Čechosloveniae*, 51 : 177-180 (in Czech, Russian and German abstr.).
- KRÁL J. 1967: Tři druhy rodu *Cryptocephalus* Geoffroy nové pro Československo (Col. Phyt. Chrys.). (Drei Arten der Gattung *Cryptocephalus* Geoffroy, neu für die Tschechoslowakei (Col. Phyt. Chrys.)). *Zprávy Československé Společnosti Entomologické při ČSAV*, 3: 23-26 (in Czech, German abstr.).
- LOŽEK V. 1975: Přehled měkkýšů Křivoklátska. (Übersicht der Weichtiere des Křivoklát – Gebietes). *Bohemia Centralis*, 4: 104-131 (in Czech, German abstr.).
- MAŠEK J. (ed.) 1997: *Geologická a přírodovědná mapa Chráněné krajinné oblasti a biosférická rezervace Křivoklátsko. Geological and Nature Conservation Map of the Protected Landscape Area and Biosphere Reserve Křivoklátsko*. Český geologický ústav ve spolupráci s MŽP ČR a Správou CHKO Křivoklátsko, Praha, 1 map (in Czech and English).
- MOHR K. H. 1966: Chrysomelidae, pp. 95-280. In: Freude H., Harde W. H. & Lohse G.A. (eds.). *Die Käfer Mitteleuropas. Bd. IX.*, Goecke & Evers Verlag, Krefeld, 299 pp.
- MOHR K. H. 1981: Revision der paläarktischen Arten der Gattung *Dibolia* Latreille, 1829 (Coleoptera, Chrysomelidae, Halticinae). *Polskie Pismo Entomologiczne*, 51: 393-469.
- MORAVEC J. (ed.) 1995: *Roslinná společenstva České republiky a jejich ohrožení. Severočeskou Přírodou (Suppl.)*. 2. vydání. (Red list of plant communities of the Czech republic and their endangerment). Institute of Botany, Academy of Sciences, Litoměřice, 206 pp (in Czech, English abstr.).
- PRUNER L. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. (List of settlements in the Czech Republic with associated map field codes for faunistic grid mapping system). *Klapalekiana*, 32 (Suppl.): 1-115 (in Czech, English abstr.).
- PULPÁN J. 1968: Stanovení areálů a subareálů Československa vzhledem k faunistice brouků čeledi Carabidae (Coleoptera). (Bestimmung der Areale und Subareale der Tschechoslowakei am Grunde der Faunistik der Carabiden (Coleoptera)). *Acta Musei Reginaehradecensis. Ser. A.: Scientiae Naturales*, 9: 95-146 (in Czech, German abstr.).
- REJZEK M. & RÉBL K. 1999: Cerambycidae of Křivoklátsko Biosphere Reserve (Central Bohemia) (Insecta: Coleoptera). *Mitteilungen des Internationalen Entomologischen Vereins e. V. Frankfurt a. M.*, Suppl. 6: 1-70.
- ROUBAL J. 1941: *Katalog Coleopter (brouků) Slovenska a východních Karpat na základě bionomickém a zoogeografickém a spolu systematickým doplněk Ganglbauerových „Die Käfer von Mitteleuropa“ a Reitterovy „Fauna germanica“*. Díl III. Slovanský ústav v nakladatelství Orbis, Praha, 363 pp (in Czech).
- RYDLO J. 1992: Vodní makrofyta rybníků a tůní na Křivoklátsku. (Water Macrophytes of Ponds and Oxbows in the Křivoklátsko Biosphere Reserve). *Muzeum a Současnost, Ser. Natur.*, 6 : 109-178 (in Czech, English abstr.).
- SKALICKÝ V. & SKALICKÁ A. 1975: Příspěvek ke květeně diabasů na východním okraji Křivoklátska. (Ein Beitrag zur Flora der Diabase des Křivoklát – Gebietes). *Bohemia Centralis*, 4: 132-140 (in Czech, German abstr.).
- STREJČEK J. 1974: K problematice hmyzí zvířeny chráněné oblasti Český kras. (Zur Problematik der Insektenfauna im geschützten Landschaftsgebiet Böhmischer Karst). *Bohemia Centralis*, 3: 152-162 (in Czech, German abstr.).
- STREJČEK J. 1976a: Příspěvek k poznání brouků z čeledi Chrysomelidae, Bruchidae, Anthribidae a Curculionidae v chráněném území „Baba“ u Křivoklátska. (Beitrag zur Kenntnis der Käfer der Familien Chrysomelidae, Bruchidae, Anthribidae und Curculionidae in den Naturschutzgebiet „Baba“ bei Křivoklát). *Bohemia Centralis*, 5: 119-135 (in Czech, German abstr.).

- STREJČEK J. 1976b: Příspěvek k poznání fauny brouků čeledí Chrysomelidae a Bruchidae v Československu. (Beitrag zur Kenntnis der Käferfauna der Familien Chrysomelidae und Bruchidae in der Tschechoslowakei). *Zprávy Československé Společnosti Entomologické při ČSAV*, 12: 59-67 (in Czech, German abstr.).
- STREJČEK J. 1984: Výsledky dílčího entomologického průzkumu připravovaného chráněného území Nezabudické skály v Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko. (Ergebnisse einer entomologischen Teilforschung des beabsichtigten Schutzgebietes Nezabudické skály im Landschaftsschutzgebiet Křivoklátsko). *Bohemia Centralis*, 13: 261-270 (in Czech, German abstr.).
- STREJČEK J. 1993a: Faunistic records from the Czech Republic – 9. Coleoptera: Chrysomelidae. *Klapalekiana*, 29: 169-171.
- STREJČEK J. 1993b: Chrysomelidae, pp. 123-132. In: JELÍNEK J. (ed.): Check-list of Czechoslovak Insects IV (Coleoptera). Seznam československých brouků. *Folia Heyrovskyana*, Suppl. 1: 3-172 (in English and Czech).
- STREJČEK J. 2000: *Katalog brouků (Coleoptera) Prahy (Catalogue of beetles (Coleoptera) from Prague). 1 – Chrysomelidae (s. lato), Bruchidae, Urodontidae*. Praha, 100 pp (in Czech, German and English summaries).
- ŠMAHA J. 1982: Některé výsledky průzkumu entomofauny biocenóz v okolí Křivoklátska. (Einige Ergebnisse von der Erforschung der Entomofauna der Biozenosen in der Umgebung von Křivoklát). *Bohemia Centralis*, 11: 135-153 (In Czech, German abstr.).
- ŠPRYŇAR P. & ERNEST L. 2001: Faunistic records from the Czech Republic – 131. Coleoptera: Curculionidae. *Klapalekiana*, 37: 125-127.
- VONDŘEJC J. 1992: Kvalitativně kvantitativní vztahy dřepčků (Coleoptera, Alticidae) na vybraných loukách severní Moravy. *Acta Facultatis Rerum Naturalium Universitatis Ostraviensis, Ser. E*, 22: 65-80 (in Czech).
- WARCHAŁOWSKI A. 1978: *Klucze do oznaczania owadów Polski. Cz. XIX. Chrząszcze – Coleoptera. Zesz. 94c. Stonkowate – Chrysomelidae. Podrodziny: Halticinae, Hispinae i Cassidinae*. PWN, Warszawa, Wrocław, 157 pp (in Polish).
- WARCHAŁOWSKI A. 1991: *Fauna Polski. Tom 13. Chrysomelidae – Stonkowate (Insecta: Coleoptera). Cz. II. (Podrodziny: Clythrinae i Cryptocephalinae)*. PWN, Warszawa, 347 pp (in Polish).
- WARCHAŁOWSKI A. 1995: *Fauna Polski. Tom 1. Chrysomelidae – Stonkowate (Insecta: Coleoptera). Cz. V. (Podrodzina: Halticinae: rodzaje Phyllotreta, Aphthona i Longitarsus)*. MiZ PAN, Warszawa, 360 pp (in Polish).
- WARCHAŁOWSKI A. 1998: *Fauna Polski. Tom 20. Chrysomelidae – Stonkowate (Insecta: Coleoptera). Cz. VI. (Podrodzina Halticinae: rodzaje Hermaeophaga – Dibolia)*. Polskie towarzystwo entomologiczne, Warszawa, 292 pp (in Polish).
- WARCHAŁOWSKI A. 2003: *Chrysomelidae. The leaf-beetles of Europe and the Mediterranean area*. Natura optima dux Foundation, Warszawa, 600 pp.
- ZELENÝ J. 1972: Návrh členění Československa pro faunistický výzkum. (Entwurf einer Gliederung der Tschechoslowakei für Zwecke der faunistischen Forschung). *Zprávy Československé Společnosti Entomologické při ČSAV*, 8: 3-16 (in Czech, German abstr.).
- ZÚBER M. 2001: Mandelinky (Coleoptera, Chrysomelidae s. l.) Pouzdřanské stepi. (Leaf-beetles (Coleoptera, Chrysomelidae s. l.) of Pouzdřany steppe). *Sborník Přírodovědného Klubu v Uherském Hradišti*, 6: 200-205 (in Czech, English abstr.).

SUMMARY

The Protected Landscape Area and Biosphere Reserve of Křivoklátsko (PLA) is a well-preserved region in the western part of central Bohemia, covering an area of 630 km². The main axis of the region is formed by the deep valley of the Berounka River. The territory is situated about 50 km west of Prague and is approximately delimited by the following towns and villages: Rakovník, Lašovice, Šípy, Zvíkovec, Zbiroh, Zdice, Malé Kyšice, Bratronice, and Lány (for geographical coordinates see Fig. 1). Most of the area is covered by natural or semi-natural oak-hornbeam and beech forests as well as scree woods, thermophilous oak forests and alder woods. The territory shows high geomorphological diversity with numerous natural vegetation types, including grass-herb communities in natural non-wooded sites and in habitats deforested by man. Large diversity and a strong share of relict elements are observed also in animal communities.

Since 1993 I have conducted a long-term research of phytophagous beetles, mainly from the family Chrysomelidae sensu lato. This work summarizes the findings. The resulting list of 266 taxa was complemented by data from other collectors (indicated by their abbreviated names followed by „lgt.“) and a few literature data (indicated as “lit.”). Complete list of all collected material is deposited at the PLA headquarters in Zbečno.

All localities were mapped according to the international faunistic net map system. The squares of this system are further sub-divided into basic mapping units of about 1 km² in size (see Fig. 1).

This work presents a list of all basic mapping units in which the corresponding taxa were found. Additional collecting circumstances are mentioned only for selected species. Number of discovered individuals (if mentioned) follows the collecting date as males / females, e.g.: 29.IX.2002: 0/1.

Abbreviations “**E**”, “**T**” and “**R**” in the brackets behind the name of each taxon have the following meaning: E = expansive species, R = species with a very narrow biotope range or a relict species in the Czech Republic, and T = species intermediate between E and R. The “**s.i.**” index is evaluated as a sum of several subindices and is subsequently used to determine the conservation status of every species in the Czech Republic. The subindices are as follows:

1. Distribution in Europe: widely distributed in a larger part of Europe = 0; distribution insular or strip-like = 3; endemic species = 5.
2. Populations in the Czech Republic: within the distribution range = 0; at a border of the range = 2; outside the main range = 4.
3. Occurrence in the Czech Republic: widespread species, found in most of the territory = 0; occurring in more parts of the Czech Republic = 1; occurring only in some regions = 3; occurs only in a few isolated places = 5.
4. Abundance in the Czech Republic: very frequent species = 0; frequent species = 2; infrequent species = 3; rare species = 5.
5. Past trend during at least one decade: abundance (frequency) increasing = 0; abundance more or less stable = 1; retreating species or trend not known = 2; clearly retreating species = 4; rapidly disappearing species, which has already become extinct in some areas = 6.
6. Biotope range: euryoecious or expansive species = 0; „intermediate“ species able to colonize secondary biotopes = 2; „intermediate“ species living mainly in well-preserved biotopes or insufficiently known species = 3; species occurring in a narrow range of biotopes = 4; specialized species occurring in a very narrow range of biotopes = 6.
7. Food specialization: polyphagous species = 0; widely oligophagous species living on a whole family of plants = 1; narrowly oligophagous species (1-3 genera of plants) = 2; monophagous species = 4.
8. Ecology of food source (host plants): widespread species not endangered by human activities = 0; species with narrow ecological amplitude occurring only in some areas = 2; endangered species = 4.
9. Vagility of the species: high ability to spread to new biotopes = 0; average = 2; limited = 3; very low = 4.
10. Trend of anthropogenic impact on the biotopes inhabited by the species (Moravec & al. 1995): improving = 0; more or less stable = 1; retreating biotopes = 3; fast-retreating biotopes = 4; destroyed biotopes and those exposed to fast destruction process (e.g. saline habitats) = 6.
11. Protection: common species, protected species and species occurring in currently protected areas = 0; stenoecious, unprotected species with lower frequency of occurrence or low abundance whose occurrence is not centred in currently protected territories = 1.

I consider taxa with a sum of individual subindices equal to 15 – 20 as vulnerable („**Vu**“), between 21 and 30 as endangered („**En**“), and exceeding 30 as critically endangered („**Cr**“).

Relative abundance (“**A**”) of a given species is expressed by a relative number of specimens I know from the territory: „**J**“ = singly (1-9 specimens), „**D**“ = tens (10-99 specimens) and „**S**“ = hundreds (100 and more). Relative frequency („**F**“) is expressed by the number of basic mapping units in which the taxon has been found in the Křivoklát region so far.

Ecosystems or habitat types in which the taxon occurs in the Křivoklát region are summarized in a short paragraph following the basic information. International classification of phytocenological syntaxa is mostly used (Moravec et al. 1995).

A total of 266 taxa of the family Chrysomelidae sensu lato has been found in the PLA. It represents about 64 % of the species recorded from the Czech Republic (Strejček 1993b).

Species without corresponding reliable voucher specimens and species only recorded by pre-1960 papers are not included into these numbers, and their names are in brackets.

Most of the recorded species are characteristic mesophilous elements of the Central European broadleaf forest area. On the other hand, thermophilous and partly montane species also create an important part of the fauna of the Křivoklát region.

The most important records in the studied area are *Longitarsus niger* and *Psylliodes brisouti*, in both cases confirming their occurrence in Bohemia. Other rare species include e.g. *Oulema erichsonii*, *Cryptocephalus distinguendus*, *C. exiguus*, *C. frontalis*, *C. imperialis*, *C. nitidulus*, *C. octomaculatus*, *C. punctiger*, *C. pygmaeus*, *C. querceti*, *C. signatifrons*, *C. vittula*, *Chrysolina aurichalcea bohemica*, *Ch. hemisphaerica rufocuprea*, *Ch. umbratilis*, *Gonioctena intermedia*, *Timarcha metallica*, *Altica palustris*, *Apteropeda globosa*, *Argopus ahrensii*, *Chaetocnema aerosa*, *Dibolia cynoglossi*, *Longitarsus cerinthes*, *L. longiseta*, *Phyllotreta austriaca*, and *Ph. christinae*.

From the bionomical point of view, it is remarkable that *Phyllotreta austriaca* is not monophagous on *Sisymbrium strictissimum*, as it was repeatedly found also on *Hesperis matronalis*. Another flea beetle, *Hermaeophaga mercurialis* living usually on *Mercurialis perennis*, was found for the first time also in a ruderal community of *Mercurialis annua* in the village of Nižbor. Finally, *Plantago lanceolata* was proved to be a host plant of *Longitarsus niger* in the PLA.

The protection of leaf beetles in the PLA is secured by a number of protected areas but, as in other places in the Czech Republic, the most prominent species of the local „steppe“ fauna are retreating due to long-term changes in farming practices affecting thermophilous grass communities. This work warns of some negative trends of this process.

FAUNISTIC RECORDS FROM THE CZECH REPUBLIC – 175

Lepidoptera: Sesiidae

Chamaesphecia hungarica (Tomala, 1901). Bohemia centr., Sadská, Nature Park Kersko (5855), wet meadow at forest edge, 15.vi.2002, 7 ♂♂, 18.vi.2002, 8 ♂♂, 22.iv.2003, 3 ♂♂, 3 ♀♀ ex larva, reared from roots and basal parts of old stems of *Euphorbia lucida* (Waldst. et Kit.), V. Štolc leg., det. et coll.; 15.iii.2003, 7 ♂♂, 4 ♀♀ ex larva, P. Krejčík leg., det. et coll.; 15.iii.2003, 8 ♂♂, 10 ♀♀ ex larva, T. Dobrovský leg., det. et coll. Known from southern Slovakia, eastern Austria, Hungary, northern Serbia, eastern Romania, eastern Poland (Laštůvka & Laštůvka 2001) and Slovenia (Predovnik 2002); from the Czech Republic known only from southern Moravia, in the Catalogue of the Bohemian Lepidoptera (Novák et al. 1997) not recorded from Bohemia. New species for Bohemia, and the westernmost records in Europe.

LAŠTŮVKA Z. & LAŠTŮVKA A. 2001: *The Sesiidae of Europe*. Apollo Books, Stenstrup, 245 pp. – NOVÁK I., LIŠKA J., ELSNER G., JAROŠ J., PETRŮ M., SKYVA J., SPITZER J., ŠPATENKA K., VÁVRA J. & WEIDENHOFFER Z. 1997: Katalog motýlů (Lepidoptera) Čech. Katalog der Falter (Lepidoptera) Böhmens. Catalogue of the Bohemian Lepidoptera. *Klapalekiana*, 33 (Suppl.): 1-159 (in Czech and German, English introduction). – PREDOVNIK Ž. 2002: Nove najdbe steklokrilcev (Lepidoptera: Sesiidae) v Sloveniji. (New records of clearwing moths (Lepidoptera: Sesiidae) in Slovenia). *Acta Entomologica Slovenica*, 10: 161-170 (in Slovenian, English abstr.).

Vladimír ŠTOLC, V Prokopě 1566, CZ-250 88 Čelákovice, Czech Republic

**Několik zajímavějších nálezů střevlíkovitých brouků (Coleoptera: Carabidae)
z území České republiky – 3. část**

**Several interesting records of ground beetles (Coleoptera: Carabidae)
from the Czech Republic – part 3**

Jaroslav KALÁB

Jinačovice 119, CZ-664 34 Kuřim

Faunistics, Coleoptera, Carabidae, Czech Republic, Moravia

Abstract. Faunistic records of 69 less common or rare species of the family Carabidae from the Czech Republic (Moravia) are given.

ÚVOD

Práce volně navazuje na předchozí dva příspěvky (Kaláb 2000, 2002) a uvádí přehled nálezů 69 méně hojných až vzácných nebo jen lokálně hojnějších druhů střevlíkovitých brouků z území České republiky (z Moravy) z roku 2003.

MATERIÁL A METODIKA

U jednotlivých druhů jsou záznamy o nálezech řazeny podle stoupajících čísel mapových čtverců. Každý záznam obsahuje tyto údaje: obec (město) ke které je nález vztažen (nejedná se o katastr!) a vzdálenost místa nálezů od této obce případně přesný název naleziště, číslo mapového čtverce (viz Pruner & Míka 1996) a nadmořskou výšku. Následuje datum nálezů, počet kusů a poznámky o charakteru biotopu. Faunistické a bionomické poznámky u jednotlivých druhů se vztahují k situaci na území ČR.

Systematické řazení taxonů a nomenklatura jsou podle Hůrky (1996). Jména nominotypických ssp. jsou vzhledem k mnoha změnám (viz Löbl & Smetana 2003) u všech taxonů vypuštěna.

Pokud není uvedeno jinak, všechny uvedené druhy sbíral (případně pozoroval) autor zprávy. Materiál determinovali: PB - Petr Bulirsch (Praha), neuvedeno - autor zprávy.

Samci *Trechus obtusus* Erichson, 1837, *Bembidion subcostatum javurkovae* Fassati, 1944, *Pterostichus rhaeticus* Heer, 1837, *Badister collaris* Motschulsky, 1844, *B. dilatatus* Chaudoir, 1837, *B. peltatus* (Panzer, 1797) a *Microlestes fissuralis* (Reitter, 1900) byli determinováni podle vypreparovaných genitálií, samice *Pterostichus rhaeticus* Heer, 1837 podle sklerotizované části 8. ventritu (vše viz Hůrka 1996). U těchto druhů jsou proto u jednotlivých nálezů uvedeny vedle celkových počtů zjištěných jedinců i počty samců a samic.

Dokladový materiál je uložen ve sbírce autora. Pokud byli někteří jedinci pouze pozorováni, je to vždy uvedeno.

V práci jsou používány následující zkratky: PP - přírodní památka; PR - přírodní rezervace; Z, J, ... - západně, jižně, ... od

PŘEHLED DRUHŮ

Leistus terminatus (Hellwig in Panzer, 1793). Moravia: Benešov - 1,5 km S (6466), 660 m, 17.VI.2003 - 1 ex., podmáčená louka; Benešov - 2 km VSV, PR Pavlovské mokřady (6466), 650 m,

17.VI.2003 - 6 ex. (z toho 5 ex. pozorováno), podmáčená louka/olšina, rašeliniště; Černovice - 250 m SV, PR Ploník (6564), 640 m, 5.VI.2003 - 1 ex. (pozorován), břeh lesního rybníka, rašeliniště; Šumice - 1,7 km JV, PR Šumický rybník (= Šumický horní rybník, 7064), 190 m, 5.VIII.2003 - 11 ex. (z toho 10 ex. pozorováno), nezastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Milotický rybník, 7068), 190 m, 16.VII.2003 - 1 ex. (pozorován), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Lechovice - 750 m SV, PR Lechovický močál (v návrhu, 7163), 200 m, 14.VIII.2003 - 11 ex. (z toho 9 ex. pozorováno), částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 1 ex. (pozorován), nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu. Lokální druh vlhkých biotopů na kyselých půdách.

Calosoma auropunctatum (Herbst, 1784). Moravia: Hnanice - 1,5 km SSZ, břehy řeky Dyje (7161), 240 m, 2.IX.2003 - 1 krovka, částečně zastíněný, šterkopísčité až písčité břeh řeky, místy s porosty nižší vegetace.

V ČR velmi vzácný druh, na polích a stepích nížin.

Blethisa multipunctata (Linnaeus, 1758). Moravia: Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 25.VI.2003 - 12 ex. (z toho 6 ex. pozorováno), 9.VII.2003 - 14 ex. (pozorováno), 17.VII.2003 - 6 ex. (pozorováno), 6.VIII.2003 - 2 ex. (pozorovány), nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.-31.VII.2003 - 6 ex. (z toho 1 ex. pozorován a 2 ex. immaturní), z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu.

Vzácný druh, od nížin do hor u vod na velmi vlhkých, vegetací hojně zarostlých místech.

Elaphrus uliginosus Fabricius, 1792. Moravia: Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 25.VI.2003 - 4 ex., 9.VII.2003 - 7 ex., 17.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu.

Vzácnější vlhkomilný druh, od nížin do hor na rostlinami hojně zarostlých, podmáčených biotopech.

Dyschirius chalceus Erichson, 1837. Moravia: Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 25.VI.2003 - 9 ex. (1 ex. - PB), 1.VII.2003 - 22 ex., 6.VIII.2003 - 2 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu.

Velmi vzácný halobiont vázaný na slaniska v nížinách, z území ČR je známo jen několik málo recentních lokalit.

Dyschirius chalybeus gibbifrons Apfelbeck, 1899. Moravia: Miroslav - 2,5 km VJV, PP Miroslavský rybník (v návrhu, 7063), 210 m, 12.VIII.2003 - 4 ex., z větší části nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 1 ex., hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Dubňany - 1,5 km SSZ, SV břeh Jarohněvického rybníka (7068), 170 m, 13.VIII.2003 - 4 ex., nezastíněné a nezarostlé, jílovitohlinité břehy/dno vyschlé části rybníka; Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Milotický rybník, 7068), 190 m, 16.VII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 9.VII.2003 - 2 ex. (1 ex. - PB), 17.VII.2003 - 1 ex., 6.VIII.2003 - 12 ex. (z toho 1 ex. immaturní), nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km

Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.-31.VII.2003 - 1 ex., z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 2 ex., 5.VII.2003 - 3 ex., 10.VII.2003 - 4 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Vzácný druh mokřadů a slanisek, v ČR pouze v nížinách jižní Moravy.

Dyschirius politus (Dejean, 1825). Moravia: Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 25.VI.2003 - 9 ex. (1 ex. - PB), 1.VII.2003 - 7 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu.

Na území ČR celkem vzácný druh, břehy vod a slaniska nížin a pahorkatin.

Dyschirius rufipes (Dejean, 1825). Moravia: Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 24.IV.2003 - 1 ex. (PB), vápencový lom.

Vzácný druh; suchá, nezastíněná stanoviště nížin a pahorkatin, v ČR pouze na Moravě.

Perileptus areolatus (Creutzer, 1799). Moravia: Nosislav - 200 m SZ, PP Nosislavská zátočina, levý břeh řeky Svratky (6965), 180 m, 19.VIII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, nezarostlý, štěrkopísčité břeh řeky; Hnanice - 1,5 km SSZ, břehy řeky Dyje (7161), 240 m, 2.IX.2003 - 21 ex., částečně zastíněný, nezarostlý nebo jen řídce porostlý, štěrkopísčité břeh řeky; Krhovice - 150 m J, PR Meandry Dyje (v návrhu, 7163), břehy řeky Dyje, 190 m, 26.VIII.2003 - 22 ex., částečně zastíněný, jen řídce porostlý, štěrkopísčité břeh řeky.

Vzácnější a lokální druh, od nížin do podhůří na přirozených březích tekoucích vod.

Trechus obtusus Erichson, 1837. Moravia: Hnanice - 1,5 km SSZ, břehy řeky Dyje (7161), 240 m, 2.IX.2003 - 2 ex. (1 ♂, 1 ♀), 5.IX.2003 - 17 ex. (5 ♂♂, 12 ♀♀), částečně zastíněný, štěrkopísčité až písčité břeh řeky, místy s porosty nižší vegetace.

V Čechách dosti široce rozšířený vlhkomilný druh, z Moravy dosud publikovány pouze dvě lokality (Moravec & Scholz 1992, Veselý et al. 2002).

Lasiotrechus discus (Fabricius, 1792). Moravia: Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 17.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu.

Vzácnější, skrytě žijící vlhkomilný druh, od nížin do podhůří.

Elaphropus diabrachys Kolenati, 1845. Moravia: Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 28.V.2003 - 7 ex., 18.VI.2003 - 3 ex., vápencový lom; Brno-Slatina - J okolí, vrch Švédské valy (6866), 250 m, 20.VI.2003 - 1 ex. (immaturní), umělý vrch (stará navážka slévárenských písků), osluněná vrcholová plošina s ruderalní vegetací; Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 4.VI.2003 - 3 ex., 6.VI.2003 - 6 ex., 13.VI.2003 - 1 ex., 20.VI.2003 - 1 ex. (immaturní), písčivna; Nosislav - 200 m SZ, PP Nosislavská zátočina, levý břeh řeky Svratky (6965), 180 m, 19.VIII.2003 - 3 ex., částečně zastíněný, písčité až štěrkopísčité břeh řeky, na písčité části s porosty nižší vegetace; Vranovice - 250 m JV (7065), 170 m, 30.IV.2003 - 2 ex., suchý, osluněný okraj cesty; Hnanice - 1,5 km SSZ, břehy řeky Dyje (7161), 240 m, 2.IX.2003 - 24 ex. (z toho 6 ex. immaturních), částečně zastíněný, nezarostlý nebo jen řídce porostlý, štěrkopísčité břeh řeky; Krhovice - 150 m J, PR Meandry Dyje (v návrhu, břehy řeky Dyje, 7163), 190 m, 26.VIII.2003 - 3 ex., částečně zastíněný, štěrkopísčité až písčité břeh řeky.

Nehojný expanzivní druh.

Elaphropus parvulus (Dejean, 1831). Moravia: Hnanice - 1,5 km SSZ, břehy řeky Dyje (7161), 240 m, 2.IX.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, nezarostlý nebo jen řídkce porostlý, šterkopísčítý břeh řeky.

Nehojný druh písčítých půd, často v lomech, pískovnách atd.

Asaphidion pallipes (Duftschmid, 1812). Moravia: Únanov - 1,5 km JJZ (7162), 310 m, 20.-21.VIII.2003 - 49 ex., opuštěný kaolínový lom, sušší až polovlhká, osluněná až částečně zastíněná místa.

Vzácnější druh, na vlhčích, spíše nezastíněných hlinitopísčítých biotopech.

Bembidion laticolle (Duftschmid, 1812). Moravia: Únanov - 1,5 km JJZ (7162), 310 m, 20.-21.VIII.2003 - 76 ex. (z toho 2 ex. immaturní), opuštěný kaolínový lom, výhradně polovlhká, osluněná, nezarostlá až řídkce porostlá místa, patrně pozůstatky vyschlých tůněk a kaluží.

Velmi vzácný a lokální vlhkomilný druh, v ČR pouze na Moravě, na zachovalých březích vod v nížinách.

Bembidion pygmaeum (Fabricius, 1792). Moravia: Únanov - 1,5 km JJZ (7162), 310 m, 20.-21.VIII.2003 - 139 ex., opuštěný kaolínový lom, sušší až polovlhká, osluněná až částečně zastíněná místa.

Vzácný druh, polovlhká nezastíněná stanoviště nížin až podhůří.

Bembidion doris (Panzer, 1797). Moravia: Huštěnovice - 1 km V (6870), 180 m, 29.VII.2003 - 23 ex., fragment lužního lesa, zastíněný, hlinitopísčítý až písčítý, jen velmi řídkce porostlý břeh rybníka, místy s nánosy napadaného listí; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 1 ex., hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Milotický rybník, 7068), 190 m, 16.VII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčítý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 23.VII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčítý břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 1 ex., 10.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný, písčítý až hlinitopísčítý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Na Moravě vzácnější vlhkomilný druh, na mokřadech nížin až podhůří.

Bembidion fumigatum (Duftschmid, 1812). Moravia: Miroslav - 2,5 km VJV, PP Miroslavský rybník (v návrhu, 7063), 210 m, 12.VIII.2003 - 1 ex., z větší části nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Oleksovice - 2 km SV, vodní nádrž Oleksovice - S břeh (7063), 205 m, 27.VIII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Suchohrdly u Miroslavi - 1,7 km V, PP Suchohrdelský rybník (v návrhu, 7064), 200 m, 12.VIII.2003 - 45 ex. (z toho 2 ex. immaturní), nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Šumice - 1,7 km JV, PR Šumický rybník (= Šumický horní rybník, 7064), 190 m, 5.VIII.2003 - 10 ex., nezastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 37 ex. (z toho 1 ex. immaturní), hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Milotický rybník, 7068), 190 m, 16.VII.2003 - 1 ex., 25.IX.2003 - 3 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčítý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 23.VII.2003 - 5 ex., 28.VIII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčítý břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Lechovice - 750 m SV, PR Lechovický močál (v návrhu, 7163), 200 m, 14.VIII.2003 - 10 ex., částečně zastíněný,

písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 9.VII.2003 - 3 ex., 17.VII.2003 - 22 ex. (z toho 5 ex. immaturních), 6.VIII.2003 - 20 ex. (z toho 1 ex. immaturní), nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.-31.VII.2003 - 135 ex. (z toho 20 ex. immaturních), z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu; Úvaly - 750 m SV, břehy/dno Úvalského rybníka (7266), 200 m, 24.VII.2003 - 15 ex., částečně zastíněné, písčitohlinité až jílovité břehy/dno vyschlého rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 3 ex., 5.VII.2003 - 3 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Vzácnější halofilní druh, mokřady a slaniska nížin a pahorkatin.

Bembidion neresheimeri J. Müller, 1930. Moravia: Šumice - 1,7 km JV, PR Šumický rybník (= Šumický horní rybník, 7064), 190 m, 5.VIII.2003 - 2 ex. (z toho 1 ex. immaturní), nezastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 21 ex. (z toho 3 ex. immaturní), hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Milotický rybník, 7068), 190 m, 16.VII.2003 - 7 ex. (z toho 1 ex. immaturní), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Lechovice - 750 m SV, PR Lechovický močál (v návrhu, 7163), 200 m, 14.VIII.2003 - 8 ex. (z toho 2 ex. immaturní), částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.VII.2003 - 2 ex., z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 3 ex., 5.VII.2003 - 9 ex., 10.VII.2003 - 10 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Vzácný a lokální halofilní druh, přirozené mokřady a slaniska nížin.

Bembidion milleri kultí Fassati, 1942. Moravia: Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 24.IV.2003 - 3 ex., 18.VI.2003 - 22 ex. (z toho 15 ex. immaturních), vápencový lom, vlhčí místa poblíž periodické tůně; Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 20.VI.2003 - 1 ex. (immaturní), 24.VI.2003 - 1 ex, pískovna, suché, osluněné plochy s ruderalní vegetací.

Celkem vzácný druh vázaný na volné jílovité půdy, nalézáný především v cihelnách a lomech.

Bembidion stephensi Crotch, 1869. Moravia: Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 24.IV.2003 - 1 ex., vápencový lom, vlhčí místa poblíž periodické tůně.

Na Moravě vzácný, v Čechách poněkud hojnější druh, nejčastěji na vlhkých jílových půdách.

Bembidion subcostatum javurkovae Fassati, 1944. Moravia: Nosislav - 200 m SZ, PP Nosislavská zátočina, levý břeh řeky Svatky (6965), 180 m, 19.VIII.2003 - 4 ex. (2 ♂♂, 2 ♀♀), částečně zastíněný, písčité až štěrkopísčité břeh řeky, na písčité části s porosty nižší vegetace. Vzácný a lokální druh vázaný na zachovalé, hlinité až hlinitopísčité břehy vod, od nížin do podhůří, v ČR pouze na jižní Moravě.

Poecilus sericeus Fischer von Waldheim, 1823. Moravia: Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 4.VI.2003 - 1 ex., 6.VI.2003 - 1 ex. (pozorován), 20.VI.2003 - 2 ex. (pozorovány), pískovna,

suché, osluněné plochy s ruderalní vegetací; Brno-Slatina - J okolí, vrch Švédské valy (6866), 250 m, 30.V.2003 - 5 ex. (z toho 3 ex. pozorovány), 20.VI.2003 - 7 ex. (pozorováno), umělý vrch (stará navážka slévárenských písků), osluněná vrcholová plošina s ruderalní vegetací; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 1 ex., hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu. Vzácný a lokální stepní druh. Atypický a zřejmě zcela náhodný je uvedený nález druhu v rákosině na břehu Troskotovického dolního rybníka, je zde možné uvažovat o vlivu abnormálně teplého a suchého počasí v létě roku 2003.

Pterostichus longicollis (Duftschmid, 1812). Moravia: Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 4.VI.2003 - 4 ex., 6.VI.2003 - 2 ex., 10.VI.2003 - 3 ex., 20.VI.2003 - 1 ex., 24.VI.2003 - 1 ex., písčivá, suché, osluněné plochy s ruderalní vegetací (8 ex.), osluněný, řídkou vegetací porostlý břeh tůně (3 ex.).

Pouze lokálně hojný druh nezastíněných biotopů.

Pterostichus cursor (Dejean, 1828). Moravia: Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 23.VII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 9.VII.2003 - 2 ex., 17.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Úvaly - 750 m SV, břehy/dno Úvalského rybníka (7266), 200 m, 24.VII.2003 - 3 ex., částečně zastíněné, písčitohlinité až jílovité břehy/dno vyschlého rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Vzácný a lokální halofilní druh, zachovalé mokřady a slaniska nížin, v ČR pouze na jihu Moravy.

Pterostichus gracilis (Dejean, 1828). Moravia: Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 17.VII.2003 - 2 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 10.VII.2003 - 2 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Vzácnější a lokální druh zachovalých mokřadů nížin a pahorkatin.

Pterostichus rhaeticus Heer, 1837. Moravia: Benešov - 2 km VSV, PR Pavlovské mokřady (6466), 650 m, 17.VI.2003 - 2 ex. (1 ♂, 1 ♀), podmáčená louka/olšina, rašeliniště; Buková - 500 m S, PP Rašeliniště v Klozovci (6466), 650 m, 3.IX.2003 - 6 ex. (3 ♂♂, 3 ♀♀, z toho 1 ♂, 2 ♀♀ immaturní), částečně zastíněný mokřad, rašeliniště; Černovice - 250 m SV, PR Ploník (6564), 640 m, 5.VI.2003 - 4 ex. (4 ♂♂), břeh lesního rybníka, rašeliniště.

Lokální druh rašelinišť a mokřadů na kyselých půdách, především v pahorkatinách a horách.

Pterostichus elongatus (Duftschmid, 1812). Moravia: Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Milotický rybník, 7068), 190 m, 25.IX.2003 - 2 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 6.VIII.2003 - 1 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu.

Velmi vzácný a lokální vlhkomilný druh, v ČR pouze na jihu Moravy, zachovalé mokřady a slaniska nížin.

Molops elatus (Fabricius, 1801). Moravia: Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 28.V.2003 - 1 ex., vápencový lom.

Vzácnější druh, v lesích i na otevřených biotopech.

Platyderus rufus (Duftschmid, 1812). Moravia: Rozdrojovice - 1 km JV (6765), 350 m, 26.IV.2003 - 2 ex., suché travnaté meze; Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 4.VI.2003 - 1 ex., 20.VI.2003 - 1 ex., 24.VI.2003 - 1 ex., písčivá, suché, osluněné plochy s ruderalní vegetací.

V ČR celkem vzácný druh preferující spíše sušší biotopy, na stepích i v sušších lesích.

Dolichus halensis (Schaller, 1783). Moravia: Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 10.VI.2003 - 1 ex. (pozorován), 20.VI.2003 - 23 ex. (pozorováno), 24.VI.2003 - 11 ex. (pozorováno), písčivá, suchá, osluněná plocha s ruderalní vegetací; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 17.VII.2003 - 1 ex. (pozorován), nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu.

Pouze lokálně hojný druh polí a mezi nížin a pahorkatin.

Platynus krynickii (Sperk, 1835). Moravia: Ivaň - 2,5 km VJV, staré říční rameno na levém břehu Svratky (7065), 170 m, 2.IV.2003 - 1 ex., břeh říčního ramene, lužní les.

Vzácný a lokální druh zachovalých močálů, v ČR jen na Moravě v nížinách.

Agonum lugens (Duftschmid, 1812). Moravia: Oleksovice - 2 km SV, vodní nádrž Oleksovice - S břeh (7063), 205 m, 27.VIII.2003 - 5 ex. (z toho 1 ex. imaturní), částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Suchohrdly u Miroslavi - 1,7 km V, PP Suchohrdelský rybník (v návrhu, 7064), 200 m, 12.VIII.2003 - 1 ex., nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 7 ex. (z toho 3 ex. imaturní), hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Milotický rybník, 7068), 190 m, 16.VII.2003 - 1 ex., 25.IX.2003 - 1 ex. (imaturní), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 23.VII.2003 - 4 ex., 28.VIII.2003 - 5 ex. (z toho 2 ex. imaturní), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Lechovice - 750 m SV, PR Lechovický močál (v návrhu, 7163), 200 m, 14.VIII.2003 - 2 ex., částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 9.VII.2003 - 15 ex. (z toho 1 ex. imaturní), nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.VII.2003 - 7 ex. (z toho 4 ex. imaturní), z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu; Úvaly - 750 m SV, břehy/dno Úvalského rybníka (7266), 200 m, 24.VII.2003 - 2 ex., částečně zastíněné, písčitohlinité až jílovité břehy/dno vyschlého rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 3 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

V Čechách velmi vzácný, na Moravě místy hojnější druh, v nížinách na zachovalých vlhkých biotopech.

Agonum viridicupreum (Goeze, 1777). Moravia: Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 1.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu.

Vzácný vlhkomilný druh, na mokřadech nížin až podhůří.

Europhilus gracilis (Sturm, 1824). Moravia: Benešov - 2 km VSV, PR Pavlovské mokřady (6466), 650 m, 17.VI.2003 - 7 ex., podmáčená louka/olšina, rašeliniště; Černovice - 250 m SV, PR Ploník (6564), 640 m, 5.VI.2003 - 13 ex., břeh lesního rybníka, rašeliniště.

Na Moravě vzácný a lokální, v Čechách místy poněkud hojnější druh močálů na kyselých půdách a rašeliništích.

Amara sabulosa (Audinet-Serville, 1821). Moravia: Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 28.V.2003 - 1 ex. (imaturní), vápencový lom; Brno-

Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 4.VI.2003 - 24 ex. (z toho 6 ex. immaturních), 13.VI.2003 - 2 ex., písčovitá, suché, osluněné plochy s ruderalní vegetací.

Vzácnější druh nezastíněných suchých biotopů.

Amara equestris (Duftschmid, 1812). Moravia: Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 28.V.2003 - 1 ex., vápencový lom; Pouzdřany - 1,2 km VSV (7065), 230 m, 21.V.2003 - 1 ex., rozhraní pole/step.

Vzácnější druh nezastíněných suchých biotopů.

Amara convexiuscula (Marsham, 1802). Moravia: Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 10.VI.2003 - 2 ex., 20.VI.2003 - 4 ex., písčovitá, suché, osluněné plochy s ruderalní vegetací; Brno-Slatina - J okraj (6866), 240 m, 30.V.2003 - 4 ex., okraj města, osluněná travnatá plocha/ /ruderal; Brno-Slatina - J okolí, vrch Švédské valy (6866), 250 m, 30.V.2003 - 7 ex. (z toho 1 ex. immaturní), umělý vrch (stará navážka slévarenských písků), osluněná vrcholová plošina s ruderalní vegetací.

Dříve vzácnější druh, který se v posledních desetiletích šíří na druhotných stanovištích (ruderaly, výsypky, ...), od nížin do pahorkatin.

Amara gebleri Dejean, 1831. Moravia: Hnanice - 1,5 km SSZ, břehy řeky Dyje (7161), 240 m, 5.IX.2003 - 4 ex., částečně zastíněný, štěrkopísčité až písčité břeh řeky, místy s porosty nižší vegetace.

Vzácnější druh, zejména na vlhkých biotopech v okolí toků, od nížin do hor.

Panagaeus cruxmajor (Linnaeus, 1758). Moravia: Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (7068), 190 m, 16.VII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Spíše jednotlivě se vyskytující druh vlhkých biotopů nížin a pahorkatin.

Callistus lunatus (Fabricius, 1775). Moravia: Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 20.VI.2003 - 1 ex., písčovitá, suché, osluněné plochy s ruderalní vegetací; Ivaň - 2,5 km VJV, cesta podél hráze kolem řeky Svratky - levý břeh (7065), 170 m, 3.IV.2003 - 1 ex., částečně osluněný okraj cesty.

Dost vzácný druh nezastíněných suchých biotopů.

Chlaenius spoliatus (Rossi, 1790). Moravia: Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 24.IV.2003 - 1 ex., vápencový lom, vlhká místa poblíž periodické tůně; Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 6.VI.2003 - 1 ex., 13.VI.2003 - 5 ex. (pozorováno), písčovitá, osluněná, řídkou vegetací porostlý břeh tůně; Dubňany - 1,5 km SSZ, SV břeh Jarohněvického rybníka (7068), 170 m, 13.VIII.2003 - 1 ex., nezastíněné a nezarostlé, jílovitohlinité břehy/dno vyschlé části rybníka; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 9.VII.2003 - 3 ex. (z toho 2 ex. pozorovány), nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu.

V ČR celkem vzácný, pouze místy na jižní Moravě poněkud hojnější vlhkomilný druh.

Chlaenius tristis (Schaller, 1783). Moravia: Huštěnovice - 1 km V (6870), 180 m, 29.VII.2003 - 4 ex. (z toho 3 ex. pozorovány), fragment lužního lesa, zastíněný, hlinitopísčité až písčité, jen velmi řídké porostlý břeh rybníka, místy s nánosy napadaného listí; Suchohrdly u Miroslavi - 1,7 km V, PP Suchohrdelský rybník (v návrhu, 7064), 200 m, 12.VIII.2003 - 5 ex. (z toho 4 ex. pozorovány), nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Šumice - 1,7 km JV, PR Šumický rybník (= Šumický horní rybník, 7064), 190 m, 5.VIII.2003 - 1 ex., nezastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 6 ex. (pozorováno), hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu;

Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Mílotický rybník, 7068), 190 m, 16.VII.2003 - 3 ex. (z toho 2 ex. pozorovány), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 23.VII.2003 - 16 ex. (z toho 14 ex. pozorováno), 28.VIII.2003 - 8 ex. (pozorováno), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 25.VI.2003 - 13 ex. (z toho 11 ex. pozorováno), 9.VII.2003 - 19 ex. (pozorováno), 17.VII.2003 - 12 ex. (pozorováno), 6.VIII.2003 - 6 ex. (pozorováno), nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.-31.VII.2003 - 5 ex. (z toho 4 ex. pozorovány), z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu; Úvaly - 750 m SV, břehy/dno Úvalského rybníka (7266), 200 m, 24.VII.2003 - 7 ex. (z toho 6 ex. pozorováno), částečně zastíněné, písčitohlinité až jílovité břehy/dno vyschlého rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Celkem jednotlivě a dosti lokálně se vyskytující druh zachovalejších mokřadů nížin až podhůří.

Oodes gracilis A. Villa et G. B. Villa, 1833. Moravia: Miroslav - 2,5 km VJV, PP Miroslavský rybník (v návrhu, 7063), 210 m, 12.VIII.2003 - 2 ex. (z toho 1 ex. immaturní), z větší části nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Oleksovice - 2 km SV, vodní nádrž Oleksovice - S břeh (7063), 205 m, 27.VIII.2003 - 5 ex. (z toho 1 ex. immaturní), částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Suchohrdly u Miroslavi - 1,7 km V, PP Suchohrdelský rybník (v návrhu, 7064), 200 m, 12.VIII.2003 - 11 ex. (z toho 2 ex. immaturní), nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Šumice - 1,7 km JV, PR Šumický rybník (= Šumický horní rybník, 7064), 190 m, 5.VIII.2003 - 8 ex. (z toho 2 ex. immaturní), nezastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 27 ex. (z toho 2 ex. immaturní), hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Mílotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Mílotický rybník, 7068), 190 m, 25.IX.2003 - 2 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 28.VIII.2003 - 5 ex. (z toho 1 ex. immaturní), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Vracov - Z okraj obce, Z břeh rybníka Rašelina (7069), 195 m, 28.VIII.2003 - 6 ex. (z toho 1 ex. immaturní), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, místy s porosty rákosu; Lechovice - 750 m SV, PR Lechovický močál (v návrhu, 7163), 200 m, 14.VIII.2003 - 9 ex., částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 6.VIII.2003 - 28 ex. (z toho 1 ex. immaturní), nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.-31.VII.2003 - 6 ex. (z toho 3 ex. immaturní), z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu.

Vzácný a lokální hygrophilní druh, přirozené mokřady a slaniska nížin.

Licinus cassideus (Fabricius, 1792). Moravia: Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 24.IV.2003 - 1 ex., 18.VI.2003 - 2 ex. (z toho 1 ex. immaturní - pozorován), vápencový lom.

Vzácný a lokální stepní druh, v nížinách na vápnatých a sprašových půdách.

Licinus depressus (Paykull, 1790). Moravia: Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 18.VI.2003 - 2 ex. (z toho 1 ex. immaturní - pozorován), vápencový lom; Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 13.VI.2003 - 1 ex., 20.VI.2003 - 5 ex. (z toho 1 ex. immaturní a 3 ex. pozorovány), 24.VI.2003 - 4 ex. (z toho 3 ex. pozorovány), pískovna, suché, osluněné plochy s ruderální vegetací; Oleksovice - 100 m JZ, PP Oleksovické vřesoviště (7163), 250 m, 27.VIII.2003 - 1 ex., opuštěná pískovna, suchá, osluněná plošina s porosty vřesu, pod trsem vřesu.

Celkem vzácný, spíše jednotlivě se vyskytující druh, zejména na suchých, nezastíněných biotopech.

Badister unipustulatus Bonelli, 1813. Moravia: Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 2 ex. (z toho 1 ex. immaturní), hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 23.VII.2003 - 5 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 9.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.VII.2003 - 3 ex., z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu; Úvaly - 750 m SV, břehy/dno Úvalského rybníka (7266), 200 m, 24.VII.2003 - 3 ex., částečně zastíněné, písčitohlinité až jílovité břehy/dno vyschlého rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 3 ex., 5.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Vzácnější druh zachovalejších nížinných mokřadů.

Badister collaris Motschulsky, 1844. Moravia: Huštěnovice - 1 km V (6870), 180 m, 29.VII.2003 - 5 ex. (2 ♂♂, 3 ♀♀), fragment lužního lesa, zastíněný, hlinitopísčité až písčité, jen velmi řídké porostlý břeh rybníka, místy s nánosy napadaného listí; Miroslav - 2,5 km VJV, PP Miroslavský rybník (v návrhu, 7063), 210 m, 12.VIII.2003 - 4 ex. (2 ♂♂, 2 ♀♀), z větší části nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Oleksovice - 2 km SV, vodní nádrž Oleksovice - S břeh (7063), 205 m, 27.VIII.2003 - 2 ex. (1 ♂, 1 ♀), částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Suchohrdly u Miroslavi - 1,7 km V, PP Suchohrdelský rybník (v návrhu, 7064), 200 m, 12.VIII.2003 - 6 ex. (3 ♂♂, 3 ♀♀, z toho 1 ex. immaturní), nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Šumice - 1,7 km JV, PR Šumický rybník (= Šumický horní rybník, 7064), 190 m, 5.VIII.2003 - 1 ex. (1 ♀), nezastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 8 ex. (1 ♂, 7 ♀♀), hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Milotický rybník, 7068), 190 m, 16.VII.2003 - 44 ex. (22 ♂♂, 22 ♀♀), 25.IX.2003 - 1 ex. (1 ♀), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 23.VII.2003 - 49 ex. (23 ♂♂, 26 ♀♀, z toho 8 ex. immaturních), 28.VIII.2003 - 43 ex. (19 ♂♂, 24 ♀♀, z toho 7 ex. immaturních), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Vracov - Z okraj obce, Z břeh rybníka Rašelina (7069), 195 m, 28.VIII.2003 - 1 ex. (1 ♂), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, místy s porosty rákosu; Lechovice - 750 m SV, PR Lechovický močál (v návrhu, 7163), 200 m, 14.VIII.2003 - 10 ex. (3 ♂♂, 7 ♀♀), částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Rakvice -

1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 25.VI.2003 - 4 ex. (3 ♂♂, 1 ♀), 1.VII.2003 - 2 ex. (1 ♂, 1 ♀), 9.VII.2003 - 7 ex. (2 ♂♂, 5 ♀♀), 17.VII.2003 - 13 ex. (10 ♂♂, 3 ♀♀), 6.VIII.2003 - 3 ex. (1 ♂, 2 ♀♀), nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.-31.VII.2003 - 61 ex. (26 ♂♂, 35 ♀♀, z toho 23 ex. imaturních), z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu; Úvaly - 750 m SV, břehy/dno Úvalského rybníka (7266), 200 m, 24.VII.2003 - 4 ex. (4 ♀♀), částečně zastíněné, písčitohlinité až jílovité břehy/dno vyschlého rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 5.VII.2003 - 1 ex. (1 ♂), 10.VII.2003 - 2 ex. (2 ♂♂), nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Pouze lokálně hojnější vlhkomilný druh, na zachovalejších mokřadech nížin.

Badister dilatatus Chaudoir, 1837. Moravia: Miroslav - 2,5 km VJV, PP Miroslavský rybník (v návrhu, 7063), 210 m, 12.VIII.2003 - 1 ex. (1 ♂), z větší části nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Suchohrdly u Miroslavi - 1,7 km V, PP Suchohrdelský rybník (v návrhu, 7064), 200 m, 12.VIII.2003 - 21 ex. (11 ♂♂, 9 ♀♀, z toho 2 ex. imaturní), nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Šumice - 1,7 km JV, PR Šumický rybník (= Šumický horní rybník, 7064), 190 m, 5.VIII.2003 - 15 ex. (8 ♂♂, 7 ♀♀, z toho 2 ex. imaturní), nezastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 26 ex. (10 ♂♂, 16 ♀♀), hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Milotický rybník, 7068), 190 m, 16.VII.2003 - 3 ex. (1 ♂, 2 ♀♀), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 23.VII.2003 - 12 ex. (5 ♂♂, 7 ♀♀), 28.VIII.2003 - 1 ex. (1 ♂), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Lechovice - 750 m SV, PR Lechovický močál (v návrhu, 7163), 200 m, 14.VIII.2003 - 1 ex. (1 ♀), částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 25.VI.2003 - 3 ex. (3 ♀♀), 9.VII.2003 - 6 ex. (6 ♂♂), 17.VII.2003 - 6 ex. (2 ♂♂, 4 ♀♀), nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.-31.VII.2003 - 6 ex. (3 ♂♂, 3 ♀♀), z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu; Úvaly - 750 m SV, břehy/dno Úvalského rybníka (7266), 200 m, 24.VII.2003 - 1 ex. (1 ♀), částečně zastíněné, písčitohlinité až jílovité břehy/dno vyschlého rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 2 ex. (2 ♂♂), 5.VII.2003 - 2 ex. (1 ♂, 1 ♀), 10.VII.2003 - 2 ex. (2 ♂♂), nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Pouze lokálně hojnější vlhkomilný druh, na zachovalejších mokřadech nížin a pahorkatin.

Badister peltatus (Panzer, 1797). Moravia: Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 3 ex. (2 ♂♂, 1 ♀), 5.VII.2003 - 3 ex. (3 ♀♀), nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Vzácný vlhkomilný druh, na zachovalejších mokřadech nížin.

Trichocellus placidus (Gyllenhal, 1827). Moravia: Benešov - 2 km VSV, PR Pavlovské mokřady (6466), 650 m, 17.VI.2003 - 2 ex., podmáčená louka/olšina, rašeliniště; Šumice - 1,7 km JV, PR Šumický rybník (= Šumický horní rybník, 7064), 190 m, 5.VIII.2003 - 1 ex., nezastíněný,

písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Dosti rozšířený, i když spíše jednotlivě se vyskytující vlhkomilný druh.

Acupalpus brunripes (Sturm, 1825). Moravia: Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 2 ex., nezastíněné, jen řídké porostlé, polovlhké písčité místo mezi polem a rákosinou na břehu rybníka.

Vzácný a lokální druh, od nížin do pahorkatin na nezastíněných březích vod, často na písčitém podkladu.

Acupalpus exiguus Dejean, 1829. Moravia: Miroslav - 2,5 km VJV, PP Miroslavský rybník (v návrhu, 7063), 210 m, 12.VIII.2003 - 1 ex., z větší části nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 10.VII.2003 - 2 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Ne příliš hojný vlhkomilný druh, zachovalejší mokřady nížin a pahorkatin.

Acupalpus luteatus (Duftschmid, 1812). Moravia: Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 23.VII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 9.VII.2003 - 2 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Úvaly - 750 m SV, břehy/dno Úvalského rybníka (7266), 200 m, 24.VII.2003 - 2 ex., částečně zastíněné, písčitohlinité až jílovité břehy/dno vyschlého rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Vzácnější vlhkomilný druh, mokřady a slaniska nížin.

Acupalpus maculatus (Schaum, 1860). Moravia: Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Milotický rybník, 7068), 190 m, 16.VII.2003 - 5 ex. (z toho 1 ex. imaturní), částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 23.VII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 25.VI.2003 - 15 ex., 1.VII.2003 - 3 ex., 9.VII.2003 - 5 ex., 17.VII.2003 - 3 ex., 6.VIII.2003 - 2 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.-31.VII.2003 - 3 ex., z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu; Úvaly - 750 m SV, břehy/dno Úvalského rybníka (7266), 200 m, 24.VII.2003 - 4 ex., částečně zastíněné, písčitohlinité až jílovité břehy/dno vyschlého rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 15 ex., 5.VII.2003 - 33 ex., 10.VII.2003 - 2 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Vzácný vlhkomilný druh, mokřady a slaniska nížin, v ČR zejména na jižní Moravě.

Anthracus consputus (Duftschmid, 1812). Moravia: Huštěnovice - 1 km V (6870), 180 m, 29.VII.2003 - 1 ex., fragment lužního lesa, zastíněný, hlinitopísčité až písčité, jen velmi řídké porostlé břeh rybníka, místy s nánosy napadaného listí; Suchohrdly u Miroslavi - 1,7 km V, PP Suchohrdelský rybník (v návrhu, 7064), 200 m, 12.VIII.2003 - 2 ex. (z toho 1 ex. imaturní), nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Šumice - 1,7 km JV, PR Šumický rybník (= Šumický horní rybník, 7064), 190 m, 5.VIII.2003 - 1 ex. (imaturní),

nezastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Dubňany - 1,5 km SSZ, SV břeh Jarohněvického rybníka (7068), 170 m, 13.VIII.2003 - 6 ex. (z toho 3 ex. imaturní), nezastíněné a nezarostlé, jílovitohlinité břehy/dno vyschlé části rybníka; Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Milotický rybník, 7068), 190 m, 16.VII.2003 - 8 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 23.VII.2003 - 4 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Lechovice - 750 m SV, PR Lechovický močál (v návrhu, 7163), 200 m, 14.VIII.2003 - 9 ex. (z toho 3 ex. imaturní), částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 25.VI.2003 - 4 ex., 1.VII.2003 - 1 ex., 9.VII.2003 - 9 ex., 17.VII.2003 - 12 ex. (z toho 6 ex. imaturních), 6.VIII.2003 - 10 ex. (z toho 1 ex. imaturní), nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.VII.2003 - 3 ex. (z toho 1 ex. imaturní), z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu; Úvaly - 750 m SV, břehy/dno Úvalského rybníka (7266), 200 m, 24.VII.2003 - 1 ex., částečně zastíněné, písčitohlinité až jílovité břehy/dno vyschlého rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 3 ex. (z toho 1 ex. imaturní), 5.VII.2003 - 1 ex., 10.VII.2003 - 4 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Pouze lokálně hojnější vlhkomilný druh, na mokřadech nížin a pahorkatin.

Ophonus diffinis (Dejean, 1829). Moravia: Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 13.VI.2003 - 1 ex., 20.VI.2003 - 1 ex. (imaturní), 24.VI.2003 - 1 ex. (imaturní), písčivá, suchá, osluněná plocha s ruderalní vegetací; Úvaly - 750 m SV, břehy/dno Úvalského rybníka (7266), 200 m, 24.VII.2003 - 2 ex., částečně zastíněné, písčitohlinité až jílovité břehy/dno vyschlého rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Vzácný druh, na nezastíněných, spíše suchých a teplých stanovištích nížin.

Cryptophonus tenebrosus centralis (Schaubeger, 1929). Moravia: Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 24.IV.2003 - 1 ex., vápencový lom; Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 10.VI.2003 - 1 ex. (imaturní), 13.VI.2003 - 1 ex. (imaturní), 20.VI.2003 - 4 ex. (z toho 3 ex. imaturní), písčivá, suchá, osluněná plocha s ruderalní vegetací. Vzácný a lokální druh xerothermních lokalit.

Harpalus hospes Sturm, 1818. Moravia: Pouzdřany - 1 km S (7065), 230 m, 21.V.2003 - 1 ex., terasy, vinice, zbytky stepních stráží.

V ČR pouze na jižní Moravě, vzácně a lokálně na nezastíněných, suchých stanovištích nížin.

Harpalus signaticornis (Duftschmid, 1812). Moravia: Rozdrojovice - 1 km JV (6765), 350 m, 26.IV.2003 - 12 ex., suché travnaté meze.

Vzácnější druh nezastíněných, spíše sušších biotopů nížin a pahorkatin.

Harpalus caspius roubali Schaubeger, 1928. Moravia: Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 24.IV.2003 - 3 ex., 28.V.2003 - 5 ex., 18.VI.2003 - 7 ex., vápencový lom.

Nehojný druh xerothermních biotopů nížin až podhůří.

Demetrias atricapillus (Linnaeus, 1758). Moravia: Mikulovice - 0,5 km VJV, PP Mikulovické jezero (7062), 350 m, 20.VIII.2003 - 3 ex. (pozorovány), nezastíněný, písčitohlinitý břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Suchohrdly u Miroslavi - 1,7 km V, PP Suchohrdelský rybník (v návrhu, 7064), 200 m, 12.VIII.2003 - 2 ex., nezastíněný, hlinitý až písčitohlinitý břeh

rybníka, na větší části s porosty rákosu; Šumice - 1,7 km JV, PR Šumický rybník (= Šumický horní rybník, 7064), 190 m, 5.VIII.2003 - 5 ex., nezastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 2 ex., hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Milotice - 1 km SV, PR Písečný rybník (= Milotický rybník, 7068), 190 m, 16.VII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Oleksovice - 2 km SV, vodní nádrž Oleksovice - S břeh (7063), 205 m, 27.VIII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Oleksovice - 2,5 km SV, PR Oleksovická mokřina (7063), 205 m, 27.VIII.2003 - 1 ex. (pozorován), částečně zastíněný mokřad, místy s porosty rákosu; Hnanice - 1,5 km SSZ, břehy řeky Dyje (7161), 240 m, 5.IX.2003 - 2 ex. (z toho 1 ex. pozorován), částečně zastíněný, šterkopísčité až písčité břeh řeky, místy s porosty nižší vegetace; Lechovice - 750 m SV, PR Lechovický močál (v návrhu, 7163), 200 m, 14.VIII.2003 - 27 ex. (z toho 14 ex. pozorováno), částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Úvaly - 750 m SV, břehy Úvalského rybníka (7266), 200 m, 24.VII.2003 - 1 ex., částečně zastíněné, písčitohlinité až jílovité břehy/dno vyschlého rybníka, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 10.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

V Čechách vzácný, na Moravě místy hojnější druh. Vedle výskytu na vlhkých biotopech se v ČR šíří druhotně i na nezastíněná suchá stanoviště - stepi, suché meze a úhory.

Demetrias monostigma Samouelle, 1819. Moravia: Benešov - 2 km VSV, PR Pavlovské mokřady (6466), 650 m, 17.VI.2003 - 2 ex. (pozorovány), podmáčená louka/olšina, rašeliniště; Buková - 500 m S, PP Rašeliniště v Klovovci (6466), 650 m, 3.IX.2003 - 2 ex. (z toho 1 ex. pozorován), částečně zastíněný mokřad, rašeliniště; Černovice - 250 m SV, PR Ploník (6564), 640 m, 5.VI.2003 - 1 ex. (pozorován), břeh lesního rybníka, rašeliniště; Rozdrojovice - 1 km JV (6765), 350 m, 26.IV.2003 - 1 ex. (pozorován), suché travnaté meze; Brno-Maloměřice - SV okraj, vrch Hády - JZ svah, Růženin lom (6766), 350-400 m, 28.V.2003 - 2 ex. (pozorovány), vápencový lom, břeh tůně, rákosina/porosty travin; Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 6.VI.2003 - 1 ex. (pozorován), pískovna, osluněný, řídkou vegetací porostlý břeh tůně; Mikulovice - 0,5 km VJV, PP Mikulovické jezero (7062), 350 m, 20.VIII.2003 - 1 ex., nezastíněný, písčitohlinitý břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Hnanice - 1,5 km SSZ, břehy řeky Dyje (7161), 240 m, 2.IX.2003 - 1 ex., 5.IX.2003 - 1 ex. (pozorován), částečně zastíněný, šterkopísčité až písčité břeh řeky, místy s porosty nižší vegetace; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 25.VI.2003 - 3 ex., 9.VII.2003 - 2 ex., 17.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 3 ex., 5.VII.2003 - 2 ex. (pozorovány), nezastíněný, písčité až hlinitopísčité břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Pouze lokálně hojnější druh vlhkých biotopů, který se podobně jako *D. atricapillus* může druhotně vyskytovat i na suchých nezastíněných stanovištích (stepi, suché meze, úhory).

Demetrias imperialis (Germar, 1824). Moravia: Oleksovice - 2 km SV, vodní nádrž Oleksovice - S břeh (7063), 205 m, 27.VIII.2003 - 2 ex., částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Šumice - 1,7 km JV, PR Šumický rybník (= Šumický horní rybník, 7064), 190 m, 5.VIII.2003 - 4 ex., nezastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003

- 1 ex., hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Vlkoš - 1,3 km JJV (7069), 195 m, 23.VII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, hlinitopísčítý břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 25.VI.2003 - 3 ex., 17.VII.2003 - 3 ex., 6.VIII.2003 - 1 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 31.VII.2003 - 1 ex., z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 5.VII.2003 - 2 ex., 10.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný, písčítý až hlinitopísčítý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Jen lokálně dosti hojně u vod v rákosinách, od nížin do pahorkatin.

Paradromius longiceps (Dejean, 1826). Moravia: Oleksovice - 2 km SV, vodní nádrž Oleksovice - S břeh (7063), 205 m, 27.VIII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh vodní nádrže, na větší části s porosty rákosu; Šumice - 1,7 km JV, PR Šumický rybník (= Šumický horní rybník, 7064), 190 m, 5.VIII.2003 - 8 ex. (z toho 1 ex. immaturní), nezastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Troskotovice - 1,5 km V až VSV, PP Troskotovický dolní rybník (7064), 190 m, 7.VIII.2003 - 3 ex., hlinitý až písčitohlinitý, z větší části nezastíněný břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Lechovice - 750 m SV, PR Lechovický močál (v návrhu, 7163), 200 m, 14.VIII.2003 - 1 ex., částečně zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu; Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 17.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu; Sedlec - 1,5 km Z až ZSZ, břehy Nového rybníka a přilehlý mokřad mezi JZ břehem rybníka a státní hranicí (7265-66), 185 m, 30.VII.2003 - 1 ex., z větší části zastíněný, písčitohlinitý břeh rybníka, nezastíněný mokřad, obojí na větší části s porosty rákosu; Poštorná - 2 km J, PR Františkův rybník (7267), 160 m, 3.VII.2003 - 1 ex., 10.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný, písčítý až hlinitopísčítý břeh rybníka, na větší části s porosty rákosu.

Vzácnější, skrytě žijící druh, v nížinách u vod v rákosinách.

Philorhizus sigma (Rossi, 1790). Moravia: Rakvice - 1,5 km VSV, Trkmanský Dvůr (= Trkmanice) - JZ až J okolí (7167), 165 m, 25.VI.2003 - 2 ex., 9.VII.2003 - 1 ex., nezastíněný mokřad, slanisko, na větší části s porosty rákosu.

Na území ČR spíše vzácný druh, v nížinách až podhůří na vlhkých biotopech v okolí vod.

Lionychus quadrillum (Duftschmid, 1812). Moravia: Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 4.VI.2003 - 3 ex., 6.VI.2003 - 1 ex., pískovna, suché, osluněné plochy s ruderní vegetací.

Pouze lokálně hojný druh písčítých biotopů v nížinách až podhůří; často v lomech, pískovných apod.

Syntomus pallipes Dejean, 1825. Moravia: Brno-Slatina - 1,5 km JZ (6865), 240 m, 13.VI.2003 - 1 ex., pískovna, suché, osluněné plochy s ruderní vegetací; Vranovice - 250 m JV (7065), 170 m, 30.IV.2003 - 1 ex., suchý, osluněný okraj cesty; Únanov - 1,5 km JJZ (7162), 310 m, 20.-21.VIII.2003 - 4 ex., opuštěný kaolínový lom, sušší, osluněná až částečně zastíněná místa.

Vzácnější druh, zejména na otevřených suchých biotopech nížin a pahorkatin.

Microlestes fissuralis (Reitter, 1901). Moravia: Únanov - 1,5 km JJZ (7162), 310 m, 20.-21.VIII.2003 - 3 ex. (2 ♂♂, 1 ♀, všechny ex. immaturní), opuštěný kaolínový lom, sušší, osluněná až částečně zastíněná místa.

Vzácný druh, sušší biotopy nížin a pahorkatin.

LITERATURA

- HŮRKA K. 1996: *Carabidae of the Czech and Slovak Republics. (Carabidae České a Slovenské republiky)*. Kabourek, Zlín, 565 pp (in English and Czech).
- KALÁB J. 2000: Několik zajímavějších nálezů střevlíkovitých brouků (Coleoptera: Carabidae) z území České republiky. (Several interesting records of ground beetles (Coleoptera: Carabidae) from the Czech Republic). *Klapalekiana*, 36: 261-274 (in Czech, English summary).
- KALÁB J. 2002: Několik zajímavějších nálezů střevlíkovitých brouků (Coleoptera: Carabidae) z území České republiky – 2. část. (Several interesting records of ground beetles (Coleoptera: Carabidae) from the Czech Republic – part 2). *Klapalekiana*, 38: 173-184 (in Czech, English summary).
- LÖBL I. & SMETANA A. (eds.) 2003: *Catalogue of Palaearctic Coleoptera, Vol. 1: Archostemata – Myxophaga – Adephaga*. Apollo Books, Stenstrup, 819 pp.
- MORAVEC P. & SCHOLZ T. 1992: Faunistic records from Czechoslovakia. Coleoptera: Carabidae. *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 89: 387-391.
- PRUNER L. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. (List of settlements in the Czech Republic with associated map field codes for faunistic grid mapping system). *Klapalekiana*, 32 (Suppl.): 1-115 (in Czech, English abstr.).
- VESELÝ P., RESL K. & TĚŽÁL I. 2002: Zajímavé nálezy střevlíkovitých brouků (Coleoptera: Carabidae) z České republiky v letech 1997-2001 a doplněk údajů o sběrech z předcházejícího období. (Interesting findings of ground beetles (Coleoptera: Carabidae) from the Czech Republic in the years 1997-2001 with supplementary pre-1997 data). *Klapalekiana*, 38: 85-109 (in Czech, English summary).

SUMMARY

The paper presents results of my faunistic research carried out in Moravia in 2003. It gives data on the occurrence of 69 rare or less common, or only locally common species.

The records are listed by ascending values of grid mapping square codes used for faunistic research in the Czech Republic (e.g. 7069, see Pruner & Míka 1996). Each record includes the name of a nearby village (city) including the distance, grid mapping square code and altitude above sea level, followed by collection date, number of specimens and remarks on the biotope.

The following abbreviations are used in the text: PP - Natural Monument, PR - Natural Reserve, Z - west of, V - east of, S - north of, J - south of. I have identified all specimens except those indicated by: PB that were identified by Petr Bulirsch (Praha).

The following records are particularly interesting:

1. Record of *Trechus obtusus* in the environs of Hnanice. In Moravia, this species has been published from only two localities so far (Moravec & Scholz 1992, Veselý et al. 2002).
2. Record of *Dyschirius chalceus* in the environs of Trkmanský Dvůr. Only a few recent localities of this very rare halobiont species are known from the Czech Republic.
3. Records of *Dyschirius chalybeus gibbifrons*, *Bembidion laticolle* and *Pterostichus elongatus*. In the Czech Republic, these very rare and locally distributed hygrophilous species are known only from a few localities in the southern lowland parts of Moravia.

***Chelidura farkaci* sp. n. (Dermaptera: Forficulidae) from China**

***Chelidura farkaci* sp. n. (Dermaptera: Forficulidae) z Číny**

Petr KOČÁREK

Department of Biology and Ecology, University of Ostrava, Chittussiho 10,
CZ-710 00 Ostrava, Czech Republic; e-mail: petr.kocarek@osu.cz

Taxonomy, new species, Dermaptera, Forficulidae, Anechurinae, *Chelidura*, China, Palaearctic region

Abstract. *Chelidura farkaci* sp. n. from West Sichuan, China is described and the diagnostic morphological characters are illustrated. Key to the males of *Chelidura* occurring in China is provided.

The genus *Chelidura* Latreille, 1825 (sensu Steinmann 1993) includes 24 species (Steinmann 1993, Sakai & Liu 1995, Galvagni 1997) and is distributed throughout Europe and Palaearctic Asia (Steinmann 1989). Species of *Chelidura* are characterised by the generally large and broad body, rudimentary tegmina with a short, medially overlapping section and lack of wings. Abdomen is strongly dilated from base to apex and male forceps are stout, remote at base and arcuate. The distribution of most species is restricted to high mountains (Steinmann 1993). So far, five species have been known from China (Sakai & Liu 1995).

***Chelidura farkaci* sp. n.**

(Figs 1-5)

Type material. Holotype (male), labelled: “China, W Sichuan, Pass Zheduo Shankou, W Kangding, W slope, 29°58'N 101°47'E, 4000 m [a.s.l.], 17.-18.vii.1998, J. Farkač”; Paratypes: 3 males, 1 female: the same data as holotype.

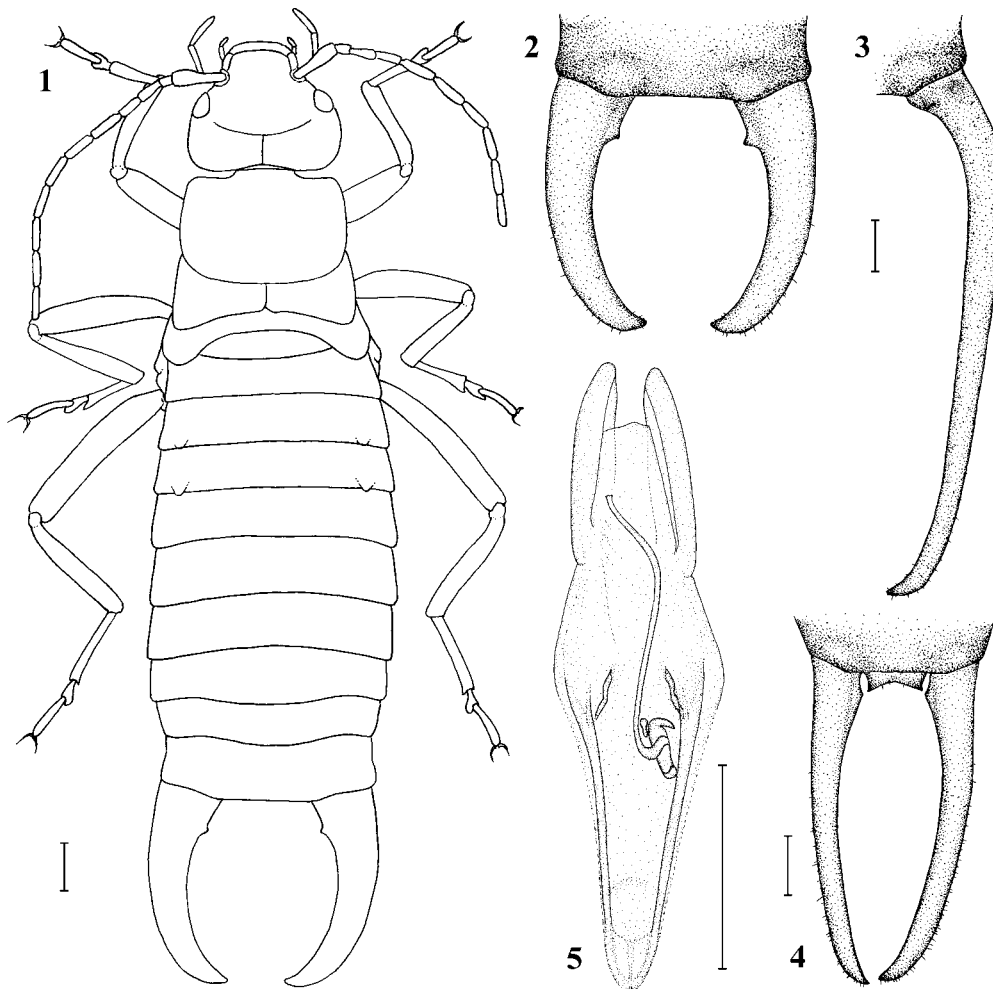
The holotype is deposited in the collection of the Naturhistorisches Museum Basel, two paratypes in the author's collection, and two paratypes in collection of J. Farkač (Prague).

Description of holotype. Body black; tegmina reddish-brown; distal half of each abdominal tergite, forceps and tarsomeres dark reddish-brown to black; other parts of legs and antennae black. Length without forceps 15.2 mm, length of forceps 4.0 mm (brachylabic male).

Head wider than long, frons gibbose, postfrontal and coronal sutures distinct, posterior margin concave in middle. Eyes very small, less than 0.5 times as long as length of head behind eyes. Antennae with 12 antennomeres; antennomere 1 short, narrowed basally, widened terminally, shorter than distance between antennal bases; antennomere 2 transverse, only little longer than wide; antennomere 3 little longer than antennomere 4, both subconical; antennomeres 5-12 cylindrical.

Pronotum transverse, subequal in width to head, with nearly parallel lateral margins and broadly rounded posterior margin. Disc of pronotum flat, median longitudinal furrow indistinct. Tegmina of *Chelidura* type, rugose, rudimentary, with a short, medially overlapping section.

Abdomen somewhat widened posteriorly, lateral glandular folds present on tergites 3 and 4. Ultimate tergite strongly transverse, more than three times as wide as long, median part somewhat depressed near posterior margin, disc with a pair of rounded tubercles near the forceps bases. Pygidium very broad and flat, strongly transverse, simple, covered by ultimate tergite in dorsal view. Forceps (Fig. 2) arcuate, branches cylindrical, inner margin with a tooth in basal quarter, as long as ultimate tergite wide.

Figs 1-5. *Chelidura farkaci* sp. n. 1 – habitus of male, dorsal view; 2 – forceps of brachylabic male, dorsal view; 3 – right cercus of macrolabic male, dorsal view; 4 – forceps of female, dorsal view; 5 – male genitalia, dorsal view. Scale = 1.00 mm.

Obr. 1-5. *Chelidura farkaci* sp. n. 1 – habitus samce, dorsální pohled; 2 – štěty brachylabického samce; 3 – pravý štět makrolabického samce, dorsální pohled; 4 – štěty samice, dorsální pohled; 5 – samčí genitálie, dorsální pohled. Měřítko = 1,00 mm.

Genitalia (Fig. 5) with a typical, basally narrowed, central parameral plate with truncate anterior margin; external parameres fully developed, with tips obtuse; virga within genital lobe comparatively long with specific basal vesicle.

Variability in males. Body length without forceps 14.8-16.2 mm. The holotype and one paratype are brachylabic, two paratypes are macrolabic. The forceps of macrolabic males (Fig. 3) are

longer (9.0-10.9 mm) but narrower, rounded basally and apically, with median part almost straight in dorsal view and slightly undulating in lateral view; inner margins without teeth. Coloration of body varying from black with reddish- brown marks to fully black specimens (one paratype).

Female. Body length without forceps 15.6 mm, length of forceps 5.2 mm. Body shape and coloration similar to holotype male. Pygidium prominent, with pointed lateral angles and concave middle part. Forceps straight, simple, tapering, inner margin with small tooth near base (Fig. 4).

Name derivation. The species is dedicated to the collector of the type series, J. Farkač (Prague).

Differential diagnosis. *Chelidura farkaci* sp. n. is the largest species of the genus, with the length of body with forceps attaining 19-27 mm. Brachylabic males of this species can be distinguished from other Chinese species by the robust, non-undulating forceps, armed with tooth on each inner margin; the forceps of macrolabic males are unarmed, slightly undulating in lateral view, and the pygidium is broad and flat. The males can be determined by following key; females cannot be reliably identified due to the insufficient or missing descriptions and close similarity of many other *Chelidura* species.

Distribution. China, Sichuan.

KEY TO MALES OF CHINESE SPECIES OF *CHELIDURA*

1. Ultimate tergite with a pair of large and prominent spines laterally; forceps strongly undulating in both dorsal and lateral views. *C. semenovi* (Bey-Bienko, 1934)
- Ultimate tergite without spines laterally; forceps straight or slightly undulating. 2
2. Forceps armed with tooth on inner margins, without undulation. 3
- Forceps simple, slightly undulating. 5
3. Larger species, length of body with forceps 19-27 mm; legs and antennae black; pygidium broad and flat, covered by ultimate tergite in dorsal view.
..... *C. farkaci* sp. n. (brachylabic specimens)
- Smaller species, length of body with forceps < 16 mm; legs and antennae pale yellow or reddish; pygidium distinctly projecting posteriorly. 4
4. Forceps evenly rounded along entire length, denticulated between inner tooth and base of forceps. *C. potanini* (Bey-Bienko, 1934)
- Forceps more or less straight basally and medially, somewhat curved apically; without denticulation between inner tooth and base of forceps. *C. redux* (Semenov, 1908)
5. Pygidium with rounded median projection posteriorly; forceps somewhat undulating in dorsal and lateral views. 6
- Pygidium broad and flat, hidden under ultimate tergite in dorsal view; forceps slightly undulating in lateral view. *C. farkaci* sp. n. (macrolabic specimens)
6. External parameres of male genitalia long and narrow, twice as long as maximal width of apical part of penis; branches of male forceps narrow, cylindrical in cross-section.
..... *C. przewalskii* (Semenov, 1908)
- External parameres of male genitalia wide, as long as maximal width of apical part of penis; branches of male forceps wide, more or less oval in cross-section.
..... *C. tibetana* (Semenov et Bey-Bienko, 1935)

ACKNOWLEDGEMENTS. I am obliged to Jan Farkač (Praha) for providing me with the type specimens of the new species.

REFERENCES

SAKAI S. & LIU X. W. 1995: Review on the Chinese Forficulidae, Dermaptera. *Special Bull. Daito Bunka Univ.*, 52: 9264-9283.

- GALVAGNI A. 1997: Contributo alla conoscenza del genere *Chelidurella* Verhoeff, 1902, in Italia e territori limitrofi (Insecta Dermaptera). [Contribution to the knowledge of the genus *Chelidurella* Verhoeff, 1902, in Italy and nearby territories (Insecta Dermaptera)]. *Atti della Accademia Roveretana degli Agiati, Serie 7B, Classe di Scienze Matematiche Fisiche e Naturali*, 1997 (7B): 5-61 (in Italian, English abstr.).
- STEINMANN H. 1989: World catalogue of Dermaptera. *Series Entomologica* (Dordrecht), 43: 1-934.
- STEINMANN H. 1993: *Dermaptera Eudermaptera 2. Tierreich 108*. Walter de Gruyter, Berlin – New York, 714 pp.

SOUHRN

V článku je popsán nový druh škvora *Chelidura farkaci* sp. n. z čeledi Forficulidae, jehož typová série byla sbírána v Západním Sečuánu (Čína) v nadmořské výšce 4000 m. Z Číny je spolu s tímto druhem v současné době znám výskyt 6 druhů rodu *Chelidura*. *Chelidura farkaci* sp. n. je s délkou těla včetně štětů 19-27 mm největším druhem tohoto rodu. Brachylabické samce lze od ostatních druhů odlišit podle nezvlněných štětů s jedním zoubkem na vnitřní straně; makrolabické samce lze odlišit hladkými štěty bez zubů, které jsou při bočním pohledu slabě zvlněné, pygidium je široké a ploché. Samice jsou vzhledem k chybějícím nebo nedostatečným popisům u ostatních druhů a vzájemné tvarové podobnosti neurčitelné.

Klíč čínských druhů rodu *Chelidura* (pouze samci)

1. Poslední tergít po stranách s párem velkých vystupujících trnů; štěty v dorsálním i laterálním pohledu silně zvlněné. *Ch. semenovi* (Bey-Bienko, 1934)
 - Poslední tergít po stranách bez trnů; štěty rovné nebo slabě zvlněné. 2
2. Štěty s trnem na vnitřní straně, nezvlněné. 3
 - Štěty bez trnů, slabě zvlněné. 5
3. Větší druh, délka těla včetně štětů 19-27 mm; tykadla a nohy černé; pygidium široké a ploché, při dorsálním pohledu skryté pod posledním tergitem. *Ch. farkaci* sp. n. (brachylabičtí jedinci)
 - Menší druh, délka těla včetně štětů < 16 mm; tykadla a nohy bledě žluté nebo načervenalé; pygidium při dorsálním pohledu zřetelně vystupující. 4
4. Štěty po celé délce prohnuté, mezi vnitřním zubem aází zoubkované.
 - *Ch. potanini* (Bey-Bienko, 1934)
 - Štěty při ází a uprostřed víceméně rovné, v apikální ásti slabě prohnuté, bez zoubkování mezi vnitřním zubem aází. *Ch. redux* (Semenov, 1908)
5. Pygidium se zaobleným výstupkem uprostřed; štěty slabě horizontálně i vertikálně zvlněné. 6
 - Pygidium široké a ploché, při dorsálním pohledu skryté pod posledním tergitem; štěty při laterálním pohledu slabě zvlněné. *Ch. farkaci* sp. n. (makrolabičtí jedinci)
6. Vnější paramery samčích genitálií rovné a dlouhé, dvakrát delší než maximální šířka apikální ásti penisu; štěty štíhlé, v průřezu cylindrické. *Ch. przewalskii* (Semenov, 1908)
 - Vnější paramery samčích genitálií široké, tak dlouhé jako maximální šířka apikální ásti penisu; štěty robustní, v průřezu víceméně oválné. *Ch. tibetana* (Semenov et Bey-Bienko, 1935)

**New important faunistic records of Hymenoptera (Chrysidoidea, Apoidea, Vespoidea)
from the Czech Republic**

**Nové významné nálezy blanokřídlých (Hymenoptera: Chrysidoidea, Apoidea, Vespoidea)
z České republiky**

Jakub STRAKA¹⁾, Petr BOGUSCH²⁾, Pavel TYRNER³⁾ & Dušan VEPŘEK⁴⁾

¹⁾ Department of Zoology, Charles University, Viničná 7, CZ-128 44 Praha 2, Czech Republic;
e-mail: straka-jakub@mbox.vol.cz

²⁾ Department of Philosophy and History of Science, Charles University, Viničná 7,
CZ-128 44 Praha 2, Czech Republic; e-mail: boguschak@seznam.cz

³⁾ Gymnázium T. G. Masaryka, Studentská 640, CZ-436 01, Litvínov, Czech Republic;
e-mail: tyrner@gtgm.cz

⁴⁾ Nábřeží Dr. E. Beneše 2, CZ-750 00 Přerov, Czech Republic

**Faunistics, Hymenoptera, Chrysididae, Andrenidae, Megachilidae, Sphecidae, Crabronidae, Pompilidae,
Vespidae, Central Europe, Czech Republic, Bohemia, Moravia, Slovakia, Bulgaria, Croatia, Turkey**

Abstract. Thirteen species of aculeate Hymenoptera are recorded as new for the Czech Republic, one species as new for Moravia, and four species as new for Bohemia. Occurrence of two additional species in Bohemia is confirmed. The species are as follows: *Cleptes splendens* (Fabricius, 1804), *Chrysis gribodoi spilota* Linsenmaier, 1959, *Andrena bucephala* Stephens, 1846, *Nomada moeschleri* Alfken, 1913, *Lithurgus chrysurus* Fonscolombe, 1834, *Megachile pilicrus* Morawitz, 1878, *Prionix kirbii* Vander Linden, 1827, *Sceliphron curvatum* (Smith, 1870), *Passaloecus pictus* Ribaut, 1952, *Spilomena enslini* Blüthgen, 1953, *Anoplius alpinobalticus* Wolf, 1965, *Anoplius caviventris* Aurivillius, 1907, and *Dipogon austriacus* Wolf, 1964 are new for the Czech Republic; the bee species *Andrena synadelpha* Perkins, 1914 is new for Moravia; *Chrysis splendidula* Rossi, 1790, *Dryudella pinguis* (Dahlbom, 1832), *Ferreola diffinis* (Lepeletier, 1845) and *Polistes bischoffi* Weyrauch, 1937, are new for Bohemia, and *Chrysis indica* Schrank, 1804 and *Dryudella pinguis* (Dahlbom, 1832), are recently confirmed from Bohemia. *Sphex funerarius* Gussakovskij, 1943 is regarded as a re-expanding species and its occurrence in Bohemia is confirmed after 40 years. Nest parasite and behaviour of *Sceliphron curvatum* in Praha are mentioned. *Passaloecus pictus* is also recorded from Bulgaria. *Anoplius alpinobalticus* is recorded as a new species for Turkey (Asian part).

INTRODUCTION

The very first faunistic data on aculeate Hymenoptera (Chrysidoidea, Vespoidea, Apoidea) except the family Formicidae from the Czech Republic come from the 19th century and from the beginning of the 20th century. Nearly all those publications treated bees (Apiformes), mainly bumble-bees (genus *Bombus* Latreille, 1802 sensu Schwarz et al. (1996)), for example Seidl (1837), Slaviček (1895, 1901), Zavadil (1898), Kubes (1904, 1905a, 1908), Sekera (1904) and Klapálek (1902, 1906). Subsequently, Kubes (1905b, 1907) and Šustera (1907, 1909) complemented these early papers and provided the foundations for the faunistic research of all groups of aculeate Hymenoptera in the Czech Republic. Their publications are still valuable considering that they appeared nearly a century ago.

Since then, several comprehensive treatments of the Czech and Slovak Hymenoptera appeared, such as the Prodomus (Zavadil et al. 1937, Bařa et al. 1938, Balthasar 1946, Kocourek 1966, Wolf 1971), the Check-list (Kocourek 1989, Pádr 1989a-d, Strejček 1989, Šedivý 1989), and identification keys to all aculeata groups (Balthasar 1954, 1972, Bouček et al. 1957, Zavadil & Šnoflák 1948).

Recently, the knowledge of the Hymenoptera of the Czech Republic has been improved by studies of J. Batelka, P. Bogusch, Z. Bouček, J. Farkač, J. Halada, M. Halada, J. Holuša, A. Přidal, M. Srba, J. Straka, B. Tkalců, and P. Tyrner; last but not least, D. Vepřek published the first appendix to the “Check-list of Czech Hymenoptera – part Sphecoidea” (Vepřek 2000).

In the present study, we extend the list of aculeate Hymenoptera known from the Czech Republic and provide additional faunistic records and observations on a number of species.

LIST OF SPECIES

Chrysoidea:

Chrysididae

Cleptes splendens (Fabricius, 1804). Bohemia centr.: Praha – Malá Strana, Petřín hill (5952), ca 300 m a.s.l., 6.vi.1990, 1 ♀, sweeping, P. Špryňar lgt. et coll., J. Straka det.; Jenštejn (5853), 230 m a.s.l., 15.vi.2001, 1 ♂, yellow pan trap, Josef Straka lgt., J. Straka det. et coll.; Praha – Čakovice, Miškovice, (5853), ca 240 m a.s.l., 9.vi.2002, 1 ♂, forest clearing, yellow pan trap, J. Straka lgt., det. et coll.; Praha – Sedlec, Podbabské skály Nature Reserve (5852), ca 230 m a.s.l., 9.vi.2002, 1 ♂, steppe, yellow pan trap, J. Straka lgt., det. et coll.; Bohemia bor. occ., Sedlec (5548), 220 m a.s.l., 1 ♀, swept on a steppe, P. Tyrner lgt., det. et coll.; Bohemia bor., Verneřice env. (5351), 530 m a.s.l., 6.-14.vi.2002, 1 ♀, pitfall trap, P. Moravec lgt., P. Tyrner det. et coll.; Moravia mer.: Čejč (7069), 1 ♂, M. Kocourek lgt., P. Tyrner det. et coll.; Lednice (7266), 16.vi.1984, 1 ♂, swept at a fish-pond, P. Tyrner lgt., det. et coll.; Moravia centr.: Náměšť na Hané (6368), 27.v.1943, 2 ♂♂, J. Palásek lgt., P. Tyrner det. et coll.; Grygov (6469), 9.v.1951, 2 ♀♀, J. Palásek lgt., P. Tyrner det. et coll.

This species has not been distinguished from the similar *Cleptes semiauratus* (Linnaeus, 1761) in the Czech Republic so far.

Distribution: Warmer parts of central and southern Europe, North Africa and the Near East (Linsenmaier 1997). New species for the Czech Republic.

Chrysis gribodoi spilota Linsenmaier, 1959. Bohemia bor. occ., Žatecká tabule plateau, Stroupeč (5646), 250 m a.s.l., 13.vi.1981, 1 ♀, 16.vii.1982, 2 ♀♀, 17.vii.1986, 1 ♂, on a sandy slope sparsely covered by *Artemisia pontica* in the Ohře river valley, P. Tyrner lgt., det. et coll.

Distribution: Till now known only from Switzerland (Wallis) and northern Italy (Linsenmaier 1997). New species for the Czech Republic.

Chrysis indica Schrank, 1804 (= *C. indigotea* Dufour et Perris, 1840). Bohemia bor. occ., Žatecká tabule plateau, Stroupeč (5646), 217 m a.s.l., 8.vi.1996, 1 ♀, P. Tyrner lgt., det. et coll.; Moravia mer., Lednice env. (7266), 173 m a.s.l., 28.v.1986, 1 spec., D. Vepřek lgt. et coll., P. Tyrner det.

The first records from the Czech Republic came from Chořovice near Chlumec nad Cidlinou (5857) and Čelákovice (5847) (Balthasar 1952, 1954). A few additional specimens were collected

by M. Kocourek in Hodonín (7168) in June 1954 (Balthasar 1958), and by A. Hozák in Vysoká nad Labem (5860): 13.vi.1969, 1 ♀, 17.vi.1969, 2 ♀♀, 3.vii.1969, 2 ♀♀, A. Hozák lgt., det. et coll. (unpublished data; A. Hozák, pers. comm.). The species seems to live in floodplain and lowland forests.

Distribution: Warmer parts of central Europe, southern and eastern Europe up to southern Russia; Morocco (Linsenmaier 1997). Our data confirmed the occurrence of this rare species in the Czech Republic after almost 30 years.

Chrysis splendidula Rossi, 1790. Bohemia bor. occ., Žatecká tabule plateau, Stroupeč (5646), 14.viii.2000, 1 ♀, on an old barn wall, P. Tyrner lgt., det. et coll.

Distribution: Warmer parts of central Europe, southern and eastern Europe to southern Russia; Morocco (Linsenmaier 1997). This species is known from Slovakia; in the Czech Republic only from Moravia (Balthasar 1954). New species for Bohemia.

Apoidea:

Andrenidae

Andrena bucephala Stephens, 1846. Bohemia bor., České středohoří Protected Landscape Area, Deblík hill (5450), 9.v.2000, 1 ♀, rocky steppe with *Quercus pubescens* and *Geranium sanguineum*, P. Bogusch lgt. et coll., D. Všianský det., J. Straka revid.

Distribution: Austria, England, the Netherlands, Belgium, France, Germany, Switzerland, Slovakia, the Ukraine, Romania, Bulgaria, Hungary, former Yugoslavia and Italy (Dylewska 1987). According to the Check-list of the Czechoslovak insects (Kocourek 1989), this species is known only from Slovakia. New species for the Czech Republic.

Andrena synadelpha Perkins, 1914. Moravia mer., Bílé Karpaty Protected Landscape Area, Žerotín Nature Reserve (7169), 320 m a.s.l., 24.v.1998, 1 ♀, steppe, J. Strejček lgt., J. Straka det. et coll.

Distribution: Great Britain, the Netherlands, Germany, Austria and Poland (Kocourek 1966). In the Czech Republic known only from Bohemia (Kocourek 1966, 1989; Pádr & Tyrner 1990). New species for Moravia.

Apidae

Nomada moeschleri Alfken, 1913. Moravia mer., Podyjí National Park, Šobes Nature Reserve (7261), 300 m a.s.l., 2.v.2003, 1 ♀, forest margin, J. Straka lgt., det. et coll.

Distribution: From the Alps up to northern Europe but usually at lower altitudes (Scheuchl 2000). New species for the Czech Republic.

Megachilidae

Lithurgus chrysurus Fonscolombe, 1834. Moravia mer.: Pouzdřany (7065), 2.vii.1937, 2 ♂♂, rocky steppe, A. Hoffer lgt., J. Macek det., P. Bogusch revid., coll. National Museum (Praha); Brumovice (7067), 30.vii.1939, 1 ♂, 2.viii.1940, 1 ♂, sandy locality, O. Šustera lgt. and det., P. Bogusch revid., coll. National Museum (Praha); Lednice (7266), 20.viii.2001, 1 ♂, shore of the Prostřední rybník pond, on flowers of *Cichorium intibus*, P. Bogusch lgt., det. et coll.

Warncke (1986) and Kocourek (1989) recorded this species only from Slovakia and the related *L. cornutus* (Fabricius, 1787) from Moravia and Slovakia. However, the collection of the National Museum (Praha) contains specimens of *L. chrysurus* from Moravia and Slovakia and *L. cornutus* is available only from Slovak localities. We suggest that the above cited authors may have interchanged these data.

Distribution: Southern, eastern and central Europe (Banaszak & Romasenko 1998). New species for the Czech Republic.

Megachile pilicrus Morawitz, 1878. Moravia mer., Bzenec, Váté písky Nature Reserve (7069), ca 180 m a.s.l., 10.-12.vii.2002, 1 ♂, 2 ♀♀, sandy habitats along the railway track, all specimens caught on flowers of *Centaurea stoebe*, P. Bogusch lgt., det. et coll.

Distribution: Southern Europe, the Ukraine, Hungary, Germany (Banaszak et Romasenko 1998), Austria (Ebmer 1997). From Slovakia recorded by Kocourek (1989). New species for the Czech Republic.

Sphecidae

Prionyx kirbii (Vander Linden, 1827) (= *Sphex albisectus* Lepeletier et Serville, 1825). Moravia mer., Bzenec, Vojenské cvičiště Nature Reserve (7069), 183 m a.s.l., 11.vi.2002 1 ♀, sandy habitat, yellow pan trap, D. Vepřek lgt., det. et coll.

Distribution: Southern Europe, Africa, western and central Asia (Dolffuss 1991). Pagliano (1990) recorded *P. kirbii* from Italy, Switzerland, Spain, France and Greece. Gusenleitner (1996a) published the first record from Austria. Detailed records from Hungary and Slovakia were given in the Prodrum (Zavadil et al. 1937). D. Vepřek recently collected this species in Slovakia (Slovakia mer., Chotín (8175), 22.viii.1988, 1 ♂, 1 ♀; Slovakia centr., Gemerský Jablonec (7885), 4.vii.1994, 1 ♂, 1 ♀; all D. Vepřek lgt., det. et coll.). New species for the Czech Republic and a confirmed occurrence in Slovakia.

Sceliphron curvatum (Smith, 1870). Bohemia centr.: Praha – Nové Město, Charles University Botanical Garden (5952), 19.vii.2001, 2 ♂♂, 1 ♀, all on a wooden banister, J. Straka lgt., det. and coll.; 12.vi.2003, 3 ♀♀, collecting clay along an artificial stream, P. Bogusch and M. Srba lgt., P. Bogusch det. et coll.; Praha – Motol, Klamovka (5952), 9.vi.2003, 1 ♀, with nests behind a picture on the wall in a living-room, collector unknown, J. Straka det. et coll.; Moravia centr.: Přerov (6570), 212 m a.s.l., 19.viii.2002, 1 ♀, at a window, D. Vepřek lgt., det. et coll.; Brno – Bystrc (6765), 8.viii.2003, 1 ♀, housing estate, in a fourth-floor flat, at a window, P. Kment leg., J. Straka det. et coll.; Moravia mer. occ., Moravský Krumlov (6963), ca 350 m a.s.l., vii.2003, 1 ♀, at a window, P. Janšta leg. et coll., J. Straka det.

The first unverifiable information on the occurrence of “*Sceliphron*” in the Charles University Botanical Garden in Praha appeared in early 1990s (P. Špryňar, pers. comm.). In June 2000, D. Král found one dead specimen of a rare chrysid wasp *Stilbum cyanurum* (Förster, 1771) near the Botanical Garden (Batelka 2001). That chrysid wasp is a nest parasite of several *Sceliphron* Klug, 1801 species. As the occurrence of any other *Sceliphron* species in Bohemia is unknown, the chrysid wasp may have been a nest parasite of the population of *Sceliphron curvatum* in the Botanical Garden. From the end of May to the end of June 2002 and in 2003, we observed several specimens collecting humid soil for their nests along the artificial stream in the Botanical Garden. In general, the nests are situated high on buildings and occasionally

in flats. Arboreal spiders from the families Araneidae and Philodromidae (M. Řezáč det.) were found in the nests collected in Praha – Motol.

Distribution: This species occurs in mountainous regions south and west of the Himalayas in Kazakhstan, Tadjikistan, Pakistan, India and Nepal, and probably also in Afghanistan (Hensen 1987). It may have been imported to central Europe and recently it occurs also in Austria – first record in 1979 (van der Vecht 1984), Slovenia (Gogala 1995), Croatia (Gusenleitner 1996b), Switzerland (Schmid-Egger 2001), and Germany (Ohl 2003). D. Vepřek collected this species also in Croatia (Croatia mer. occ., Krk Isl., Klimno, vii.1996, 3 ♀♀, D. Vepřek lgt., det. et coll.). New species for the Czech Republic.

Sphex funerarius Gussakovskij, 1943 (= *S. maxillosus* Fabricius, 1793; = *S. rufocinctus* Brullé, 1832). Bohemia bor. occ., Most (5447), 270 m a.s.l., sandy part of a waste dump, established in a lignite mine, 24.vi.2003, 1 ♀, P. Tyrner lgt., det. et coll.

Balthasar (1972) regarded this species as “locally not rare” in Bohemia but according to information available to us (J. Halada, M. Halada, M. Srba, B. Tkalců, pers. comm.) it has not been collected in Bohemia or Moravia for about 40 years. Krejčíček’s collection (acquired during 1970s, housed in Museum of southeastern Moravia in Zlín) and Hubáček’s collection (collected in the Moravian area from Uherské Hradiště to Moravský Písek, Moravia) did not contain any specimens (Hubáček 1977). Hubáček’s collection was unfortunately destroyed during the floods in 1997. D. Vepřek caught first Moravian specimen in 1996 (D. Vepřek, unpubl. data). Several recent localities are currently known with not too small populations in the area from Moravský Písek south to the border with Austria and the species extends its distribution northwards. Similar trends is observed in Austria (H. Zettel, pers. comm.). In the former Eastern Germany, the species became extinct and was not found since 1972 (Jacobs & Oehlke 1990).

Distribution: Southern and central Europe, North Africa, western and central Asia (Dollfuss 1991). The species has never been collected in northwestern Bohemia so far. Confirmed occurrence in Bohemia after 40 years.

Crabronidae

Dryudella pinguis (Dahlbom, 1832). Bohemia centr., Jenštejn (5853), 230 m a.s.l., 25.v.2001, 1 ♀, sandy locality, yellow pan trap, Josef Straka lgt., J. Straka det. et coll.

Distribution: Holarctic species – northern and central Europe (also in France), northern Asia and North America (Alaska, Colorado) (Bitsch et al. 2001); in the Czech Republic known only from Moravia. Vepřek (1998) published older records and a new find of this species (Vepřek 2001a) from Moravia. New species for Bohemia.

Passaloecus pictus Ribaut, 1952. Bohemia centr., Praha – Horní Počernice, Chvalské skály (5853), 260 m a.s.l., 15.vi.2002, 1 ♀, 8.vi.2003, 2 ♀♀, loess wall, J. Straka lgt., det. et coll.; additional specimens observed at nesting places in a loess wall at this locality in 2003.

Distribution: Southern and central Europe (Spain, Portugal, Italy, former Yugoslavia, Greece, southern Germany), and Turkey (Bitsch et al. 2001). We collected this species also in Bulgaria (Bulgaria mer. occ., Sandanski env., 29.vi.2000, 2 ♀♀, J. Straka lgt., det. et coll.). New species for the Czech Republic.

Spilomena enslini Blüthgen, 1953. Bohemia bor., Děčínský Sněžník mt. (5250), 650 m a.s.l., 13.vii.2001, 1 ♂, yellow pan trap, E. Kula lgt., J. Straka det., coll. P. Tyrner.

Distribution: Finland, Sweden, England, the Netherlands, Belgium, Germany, Switzerland and Poland (Bitsch et al. 2001). Halada (1992) recorded this species from Slovakia. New species for the Czech Republic.

Vespoidea:

Pompilidae

Anoplius alpinobalticus Wolf, 1965. Moravia mer., Bzenec (7069), ca 180 m a.s.l., 12.viii.1931, 1 ♂, V. Zavadil lgt., J. Straka det., coll. National Museum (Praha).

Zavadil (1932) reported a male specimen of "*Psammochares (Anoplius) piliventris* F. Mor." collected in "Bzenec-Mor. Písek" on 12.viii.1932 and described its third cubital cell of mesothoracic wing as petiolate, which is an important character of *Anoplius alpinobalticus*. It might be the same specimen listed above although the locality data differs a little. *A. alpinobalticus* occurs in wet habitats and nests in reed stalks (Schmid-Egger & Wolf 1992). Balthasar (1941) only repeated the record of "*Psammochares piliventris*" of Zavadil (1932).

Distribution: From Central Europe to central Asia (Schmid-Egger & Wolf 1992). J. Straka collected this species also in Turkey (Turcia mer., Karaömerli env., Seyhan Baraji, Adana prov., 21.vi.2001, 2 ♂♂, M. Fikáček, J. Hájek & J. Straka lgt., J. Straka det. et coll.). *A. alpinobalticus* was never recorded from Turkey (Özbek et al. 2000). According to Wolf (1971) and Šedivý (1989) this species was recorded from Slovakia but not from the Czech Republic. New species for the Czech Republic and Turkey.

Anoplius caviventris Aurivillius, 1907. Bohemia mer., Zliv (6952), ca 400 m a.s.l., 7.viii.1982, 1 ♂, Z. Karas lgt. et coll., J. Straka det.; Bohemia centr.: Radonice (5853), ca 260 m a.s.l., 22.vi.2000, 1 ♀, yellow pan trap, sandy locality near a reed growth, J. Straka lgt., det. et coll.; Praha – Klánovice, Prameniště za tratí (5953), ca 260 m a.s.l., 10.vii.2001, 2 ♂♂, 11.viii.2001, 3 ♂♂, 4 ♀♀, yellow pan trap, wet meadow, all J. Straka lgt., det. et coll.

A. caviventris nests in reed stalks (Julliard 1945) and lives mainly in wet habitats. As wetlands have been neglected by hymenopterists, this species has been considered very rare.

Distribution: Central Sweden, southern Finland, southern England, the Netherlands, France, former Yugoslavia, Romania, southwest Russia and Uzbekistan (Wolf 1971). Wolf (1971) and Šedivý (1989) recorded it only from Slovakia. New species for the Czech Republic.

Dipogon austriacus Wolf, 1964. Bohemia bor., Bukovec env., Pustý zámek castle, Kokořínsko Protected Landscape Area (5452), ca 300 m a.s.l., 15.vii.2002, 1 ♀, D. Vepřek lgt. et coll., J. Straka det.

Distribution: So far known from Switzerland, Austria, southern Tirol, France and Germany (Schmid-Egger & Wolf 1992). New species for the Czech Republic.

Ferreola diffinis (Lepeletier, 1845). Bohemia mer., Volary env. (7049), ca 760 m a.s.l., vii.1994, 1 ♂, J. Halada lgt., J. Straka det. et coll.

Distribution: From central and southern Europe to central Asia, in northern Europe in Finland and Sweden (Schmid-Egger & Wolf 1992). Wolf (1971) and Šedivý (1989) recorded it only from Slovakia on the basis of a single specimen (Wolf 1971). Vepřek (2001b) recently collected this species in southern Moravia. New species for Bohemia, and confirmed occurrence in the Czech Republic.

Vespidae

Polistes bischoffi Weyrauch, 1937. Bohemia mer.: Majdalena (7055), ca 440 m a.s.l., ix.1983, 2 ♂♂, K. Deneš lgt.; Prachatice (6949-50), ca 560 m a.s.l., 24.viii.1999, 1 ♀, M. Snížek lgt.; Chlum u Třeboně (7055), ca 500 m a.s.l., ix.1999, 1 ♂, J. Halada lgt.; all J. Gusenleitner det., coll. Oberösterreichisches Landesmuseum in Linz (Austria); Buzice (6549), ca 450 m a.s.l., 2.ix.1999, 1 ♀, P. Bogusch lgt., J. Straka det. et coll.

Distribution: Southern Germany, Austria, Switzerland, Spain, France, Greece, Yugoslavia and the former USSR (Schmid-Egger 1989). Straka (2000) published this species from the Czech Republic (southern Moravia, Bílé Karpaty Protected Landscape Area). New species for Bohemia.

REFERENCES

- BALTHASAR V. 1941: Hymenopterologický obraz Bzenecka. (Opuscula hymenopterologica I.). *Příroda*, 34: 33-35, 49-54 (in Czech, Latin title).
- BALTHASAR V. 1946: Prodrum Chrysididarum Rei publicae Českoslovakiae. *Acta Entomol. Mus. Nat. Pragae*, 24: 223-260 (in Czech, Latin title).
- BALTHASAR V. 1952: Další příspěvek k poznání blanokřídlého hmyzu ČSR (Aculeata). (Une nouvelle contribution à la connaissance des Hyménoptères Aculéates de ČSR (Aculeata)). *Čas. Čs. Společ. Entomol.*, 49: 52-69 (in Czech, Russian and French summaries).
- BALTHASAR V. 1954: *Zlatěnky – Chryridoidea. Fauna ČSR. Sv. 3.* ČSAV, Praha, 271 pp (in Czech, Russian and German summaries).
- BALTHASAR V. 1958: Další příspěvek k poznání blanokřídlých Československa (Hym. Aculeata). (Ein weiterer Beitrag zur Kenntnis der Hymenopteren der Tschechoslowakei). *Čas. Čs. Společ. Entomol.*, 55: 335-349 (in Czech, German summary).
- BALTHASAR V. 1972: *Grabwespen – Sphecoidea. Fauna ČSR. Bd. 20.* ČSAV, Praha, 471 pp.
- BANASZAK J. & ROMASENKO L. 1998: *Megachilid Bees of Europe (Hymenoptera, Apoidea, Megachilidae)*. Pedagogical University of Bydgoszcz, Bydgoszcz, 239 pp.
- BAŤA L., HOFFER A. & ŠUSTERA O. 1938: Prodrum blanokřídlého hmyzu Republiky Česko-Slovenské. Pars II. *Sborn. Entomol. Odd. Nár. Musea v Praze*, 16: 166-223 (in Czech).
- BATELKA J. 2001: Faunistic records from the Czech Republic – 124. Hymenoptera: Chrysididae. *Klapalekiana*, 37: 40.
- BITSCH J., DOLLFUSS H., BOUČEK Z., SCHMIDT K., SCHMID-EGGER C., GAYUBO S. F., ANTROPOV A. V. & BARBIER Y. 2001: *Faune de France. France et régions limitrophes. 86. Hyménoptères Sphecidae d'Europe occidentale. Vol. 3.* Fédération Française des Sociétés de Sciences Naturelles, Paris, 459 pp.
- BOUČEK Z., HOFFER A., MASNER L., OBRTTEL R., PÁDR Z., SAMŠIŇÁK K., STARÝ P., ŠEDIVÝ J., ŠNOFLÁK J. & ŠUSTERA O. 1957: Řád blanokřídlí – Hymenoptera, pp. 35-406. In: KRATOCHVÍL J. (ed.): *Klíč zvířeny ČSR. Díl II.* ČSAV, Praha, 748 pp (in Czech).
- DOLLFUSS H. 1991: Bestimmungsschlüssel der Grabwespen Nord- und Zentraleuropas (Hymenoptera, Sphecidae) mit speziellen Angaben zur Grabwespenfauna Österreichs. *Stapfia*, 24: 1-247.
- DYLEWSKA M. 1987: Die Gattung *Andrena* Fabricius (Andrenidae, Apoidea) in Nord- und Mitteleuropa. *Acta Zool. Cracov.*, 30: 359-708.
- EBMER A. W. 1997: Hymenopterologische Notizen aus Österreich. *Linzer Biol. Beitr.*, 29: 45-62.
- GOGALA A. 1995: Two non-european species of digger wasps recorded also in Slovenia (Hymenoptera: Sphecidae). *Acta Entomol. Slovenica*, 3: 73-75.
- GUSENLEITNER J. 1996a: Hymenopterologische Notizen aus Österreich – 4 (Insecta: Hymenoptera aculeata). *Linzer Biol. Beitr.*, 28: 5-13.
- GUSENLEITNER J. 1996b: Short report on Sphecinae in Istria (Croatia) (Hymenoptera, Sphecidae). *Linzer Biol. Beitr.*, 28: 817-819.
- HENSEN R. V. 1987: Revision of the subgenus *Prosceliphron* van der Vecht (Hymenoptera, Sphecidae). *Tijdschr. Entomol.*, 129: 217-261.

- HUBÁČEK J. 1977: Příspěvek k faunistickému výzkumu Uherskohradištska. I. část. *Zprávy Vlastivědného Ústavu v Olomouci*, 185: 16-23 (in Czech).
- JACOBS H. J. & OEHLKE J. 1990: Beiträge zur Insecten fauna der DDR: Hymenoptera: Sphecidae. 1. Nachtrag. *Beitr. Entomol.*, 40: 121- 229.
- JULLIARD Ch. 1945: Les nids de l'Anoplius caviventris Auriv. (Hym. Pompilidae). *Mitt. Schweiz. Entomol. Ges.*, 19: 149-158.
- KLAPÁLEK F. 1902: Čmeláci země české. *Archiv pro Přírodověd. Proskoumání Čech*, 12: 1-49 (in Czech).
- KLAPÁLEK F. 1906: Drvodělka (*Xylocopa violacea*) v jižních Čechách. *Vesmír*, 21: 94 (in Czech).
- KOCOUREK M. 1966: Prodromus der Hymenopteren der Tschechoslowakei. Pars 9 – Apoidea – Andrena. *Acta Faun. Entomol. Mus. Nat. Pragae*, 12 (Suppl. 2): 1-122.
- KOCOUREK M. 1989: Apoidea, pp. 173-194. In: ŠEDIVÝ J. (ed.): Enumeratio insectorum Bohemoslovakiae. Check-list of Czechoslovak insects III (Hymenoptera). *Acta Faun. Entomol. Mus. Nat. Pragae*, 19: 1-194.
- KUBES A. 1904: Fauna Bohemica. Conspectus Apidarum, quas in Bohemia collegi. *Čas. Čes. Společ. Entomol.*, 1: 26-31 (in Latin).
- KUBES A. 1905a: Andrena F. *Čas. Čes. Společ. Entomol.*, 2: 14-23 (in Czech).
- KUBES A. 1905b: Fauna Bohemica. Seznam českého hmyzu blanokřídlého. *Čas. Čes. Společ. Entomol.*, 2: 81-86 (in Czech).
- KUBES A. 1907: Nové české Hymenoptery. *Čas. Čes. Společ. Entomol.*, 4: 95-96 (in Czech).
- KUBES A. 1908: Fauna Bohemica. Nové včely. *Čas. Čes. Společ. Entomol.*, 5: 34 (in Czech).
- LINSENMAIER W. 1997: Die Goldwespen der Schweiz. *Veröff. Natur-Museum Luzern*, 9: 1-139.
- OHL M.. 2003: *Kommentierter Katalog der Grabwespen Deutschlands (Hymenoptera: Sphecidae)*. Internet pages: (<http://amor.rz.hu-berlin.de/~h0662dgt/akteg.html>).
- ÖZBEK H., YILDIRIM E., WOLF H. & WAHIS R. 2000: The Pompilidae (Hymenoptera: Aculeata) fauna of Turkey: Part II. Pompilinae. *Zoology in the Middle East*, 21: 109-128.
- PÁDR Z. 1989a: Chrysididae, pp. 147-149. In: ŠEDIVÝ J. (ed.): Enumeratio insectorum Bohemoslovakiae. Check-list of Czechoslovak insects III (Hymenoptera). *Acta Faun. Entomol. Mus. Nat. Pragae*, 19: 1-194.
- PÁDR Z. 1989b: Scolioidea, pp. 149-151. In: ŠEDIVÝ J. (ed.): Enumeratio insectorum Bohemoslovakiae. Check-list of Czechoslovak insects III (Hymenoptera). *Acta Faun. Entomol. Mus. Nat. Pragae*, 19: 1-194.
- PÁDR Z. 1989c: Vespoidea, pp. 157-160. In: ŠEDIVÝ J. (ed.): Enumeratio insectorum Bohemoslovakiae. Check-list of Czechoslovak insects III (Hymenoptera). *Acta Faun. Entomol. Mus. Nat. Pragae*, 19: 1-194.
- PÁDR Z. 1989d: Sphecoidea, pp. 165-171. In: ŠEDIVÝ J. (ed.): Enumeratio insectorum Bohemoslovakiae. Check-list of Czechoslovak insects III (Hymenoptera). *Acta Faun. Entomol. Mus. Nat. Pragae*, 19: 1-194.
- PÁDR Z. & TYRNER P. 1990: Hymenoptera Aculeata a Symphyta na Písečném vrchu v Českém středohoří. (Hymenoptera Aculeata und Symphyta am Hügel Písečný vrch in Böhmischen Mittelgebirge.). *Sborn. Okres. Muz. v Mostě, Ř. Přírodověd.*, 11-12: 19-48 (in Czech, German summary).
- PAGLIANO G. 1990: Catalogo degli Imenotteri italiani II. Sphecidae. *Boll. Mus. Region. Sci. Natur. Torino*, 8: 53-141 (in Italian).
- SCHMID-EGGER Ch. 2001: *Die orientalische Mauerwespe Sceliphron curvatum (Smith, 1870) auch in der Schweiz (Hymenoptera: Sphecidae)*. Bembix internet pages: (http://www.bembix-newsletter.de/Original_contributions/Sceliphron.htm).
- SCHMID-EGGER Ch. & WOLF H. 1992: Die Wegwespen Baden-Württembergs (Hymenoptera, Pompilidae). *Veröff. Naturschutz Landschaftspflege Baden-Württemberg*, 67: 267-370.
- SCHEUCHL E. 1995: *Illustrierte Bestimmungstabellen der Wildbienen Deutschlands und Österreichs. Band I: Anthophoridae. 2. erweiterte Auflage*. Preisinger KG, Landshut, xxxi + 158 pp.
- SCHWARZ M., GUSENLEITNER F., WESTRICH P. & DATHE H. H. 1996: Katalog der Bienen Österreichs, Deutschlands und der Schweiz (Hymenoptera, Apidae). *Entomofauna*, Suppl. 8: 1-398.
- SEIDL W. B. 1837: Die in Böhmen vorkommenden Hummelarten- Weitenwebers. *Beitr. Ges. Natur- und Heilwissenschaft*, 2: 65-73.
- SEKERA J. 1904: Příspěvek k fauně českých včel. *Čas. Čes. Společ. Entomol.*, 1: 84 (in Czech).
- SLAVÍČEK J. 1895: Beitrag zur Fauna v. Mähren. Die Bienen der Umgebung von Mikulov. *Verh. Naturforsch. Ver. Brünn*, 33: 98-104.
- SLAVÍČEK J. 1901: Rozbor čmeláků a pačmeláků českomoravských. *Věstník Klubu Přírodověd. v Prostějově*, 4: 1-26 (in Czech).
- STRAKA J. 2000: Faunistic records from the Czech Republic – 109. Hymenoptera: Aculeata. *Klapalekiana*, 36: 181-183.

- STREJČEK J. 1989: Bethyloidea, pp. 143-146. In: ŠEDIVÝ J. (ed.): Enumeratio insectorum Bohemoslovakiae. Check-list of Czechoslovak insects III (Hymenoptera). *Acta Faun. Entomol. Mus. Nat. Pragae*, 19: 1-194.
- ŠEDIVÝ J. 1989: Pompiloidea, pp. 161-164. In: ŠEDIVÝ J. (ed.): Enumeratio insectorum Bohemoslovakiae. Check-list of Czechoslovak insects III (Hymenoptera). *Acta Faun. Entomol. Mus. Nat. Pragae*, 19: 1-194.
- ŠUSTERA O. 1907: Nové české Hymenoptery. *Čas. Čes. Společ. Entomol.*, 4: 20, 96-97, 137-139 (in Czech).
- ŠUSTERA O. 1909: Nové české Hymenoptery. II. *Čas. Čes. Společ. Entomol.*, 6: 20, 31-37 (in Czech).
- VECHT J. van der 1984: Die orientalische Mauerwespe *Sceliphron curvatum* (Smith, 1870) in der Steiermark, Österreich (Hymenoptera, Sphecidae). *Entomofauna*, 5: 213-219.
- VEPŘEK D. 1998: Faunistické zprávy z Moravy – 9. Hymenoptera: Sphecidae. (Faunistic records from Moravia). *Sborn. Přírodověd. Klubu v Uher. Hradišti*, 3: 118 (in Czech, English title).
- VEPŘEK D. 2000: První doplněk Check list of Czechoslovak Insects III. (Hymenoptera: Sphecoidea). (The first appendix of the Check list of Czechoslovak Insects III (Hymenoptera: Sphecoidea)). *Sborn. Přírodověd. Klubu v Uher. Hradišti*, 5: 233-239 (in Czech, English summary).
- VEPŘEK D. 2001a: Faunistické zprávy z Moravy – 13. Hymenoptera: Sphecidae. (Faunistic records from Moravia). *Sborn. Přírodověd. Klubu v Uher. Hradišti*, 6: 171 (in Czech, English title).
- VEPŘEK D. 2001b: *Ferreola diffinis* (Lepeletier, 1845) v Bílých Karpatech – nový druh pro Českou republiku (Hymenoptera, Pompilidae). (*Ferreola diffinis* (Lepeletier, 1845) in White Carpatian Mts. a new species of spider wasp for the territory of the Czech Republic). *Sborn. Přírodověd. Klubu v Uher. Hradišti*, 6: 172-173 (in Czech, English summary).
- WARNCKE K. 1986: Die Wildbienen Mitteleuropas ihre gültigen Namen und ihre Verbreitung (Insecta: Hymenoptera). *Entomofauna*, Suppl. 3: 1-128.
- WOLF H. 1971: *Prodromus insectorum Bohemoslovakiae. Hymenoptera, Pars 10 – Pompiloidea. Acta Faun. Entomol. Mus. Nat. Pragae*, 14: 3-76 (in German, Latin title).
- ZAVADIL V. 1898: Klíč k určování rodů českých včel. *Vesmír*, 13: 7-8 (in Czech).
- ZAVADIL V. 1932: Příspěvek k rozšíření Hymenoptera aculeata v republice československé. *Sborn. Přírodověd. Společ. v Moravské Ostravě*, 7: 91-100 (in Czech).
- ZAVADIL V. & ŠNOFLÁK J. 1948: *Kutilky (Sphecidae) Československé republiky. Entomologické příručky Entomologických listů 13. Entomologické listy, Vyškov*, 179 pp (in Czech).
- ZAVADIL V., ŠUSTERA O. & BAŤA L. 1937: *Prodromus blanokřídlého hmyzu Republiky Československé. Pars I. Sborn. Entomol. Odd. Nár. Mus. v Praze*, 15: 27-106 (in Czech).

SOUHRN

Článek přináší údaje o dvaceti druzích blanokřídlých z nadčeledí zlatěnkovitých, včelovitých a vosovitých (Hymenoptera: Chrysidoidea, Apoidea, Vespoidea). Třináct druhů je nových pro Českou republiku, jeden druh nový pro Moravu, čtyři nové druhy pro oblast Čech. U dvou zajímavých druhů je potvrzený výskyt na území Čech.

Chrysidoidea: Chrysididae (zlatěnkovití):

Zlatuška *Cleptes splendens* dosud nebyla v České republice odlišována od podobného druhu *C. semiauratus*. V ČR je však široce rozšířená až hojná. Nový druh pro Českou republiku.

Zlatěnka *Chrysis gribodoi spilota* byla nalezena v osmdesátých letech 20. století na Žatecku. Tento druh byl dosud znám pouze ze Švýcarska a severní Itálie. Nový druh pro Českou republiku.

Druh *Chrysis indica* byl z České republiky hlášen poprvé od Choťovic u Chlumce nad Cidlinou, od Čelákovic a také od Hodonína (Balthasar 1952, 1954, 1958). Několik kusů bylo sbíráno u Vysoké nad Labem v létě roku 1969 A. Hozákem. Zdá se, že se jedná o druh nížinných lesů a aluvií. Tato zlatěnka byla nyní nově nalezena na Žatecku. Potvrzení výskytu v Čechách po více než třiceti letech.

Druh *Chrysis splendidula* je poprvé hlášen z Čech. Byl nalezen na Žatecku. Dosud byl v ČR znám pouze z Moravy.

Apoidea: Andrenidae (pískorypkovití):

Druh *Andrena bucephala* byl nalezen v CHKO České středohoří. Je to druh široce rozšířený v jižní části střední Evropy a v jižní Evropě. Dosud byl zaznamenán nejbliže v Rakousku a na Slovensku. Nový druh pro Českou republiku.

Pískorypka *Andrena synadelpha* byla v ČR dosud zjištěna jen v Čechách. Nález z CHKO Bílé Karpaty je první pro území Moravy.

Apoidea: Apidae (včelovití):

Nomada moeschleri je parazitická včela, jejíž hostitel není dosud znám. V NP Podyjí byl nalezen jeden kus. Nový druh pro Českou republiku.

Apoidea: Megachilidae (čalounicovití):

Druh *Lithurgus chrysurus* byl zaznamenán z jižní Moravy ve více exemplářích ve starším materiálu sbírek Národního muzea v Praze a v jednom recentním exempláři. Kocourek (1989) a Warncke (1986) uvádějí tento druh v rámci bývalého Československa jen ze Slovenska a příbuzný a mnohem vzácnější druh *L. cornutus* ze Slovenska i Moravy. Opačná situace je ve sbírkách Národního muzea v Praze, kde jsou deponováni jedinci *L. chrysurus* sbíraní na Moravě a na Slovensku a jedinci druhu *L. cornutus* jen ze Slovenska. Je možné, že Warncke (1986) a Kocourek (1989) jen zaměnili správná data. Nový druh pro Českou republiku.

Čalounice *Megachile pilicrus* byla zjištěna na vátých píscích u Bzence. Jedná se o nový druh pro Českou republiku.

Apoidea: Sphecidae (kutilkovití):

Druh *Prionyx kirbii* byl zjištěn na vátých píscích u Bzence. Nový druh pro Českou republiku.

Druh *Sceliphron curvatum* byl v ČR zjištěn již na několika místech v Praze a také na několika místech na Moravě. První nedoložená zmínka o druhu rodu „*Sceliphron*“ z Botanické zahrady Univerzity Karlovy v Praze – Novém Městě se objevila v devadesátých letech (P. Špryňar, osobní sdělení). V červnu roku 2000 blízko botanické zahrady našel D. Král jeden mrtvý exemplář vzácné zlatěnky *Stilbum cyanurum* (viz Batelka 2001), který je znám jako hnízdní parazit různých druhů rodu *Sceliphron*. Na území Čech se nevyskytuje žádný jiný druh rodu *Sceliphron*; je tedy pravděpodobné, že tato zlatěnka parazituje na populaci druhu *S. curvatum* v botanické zahradě. Podél umělého potoka v botanické zahradě pozorovali P. Bogusch, M. Srba a J. Straka od května do konce července 2002 a v roce 2003 několik jedinců tohoto druhu při sběru mokré zeminy na stavbu hnízd. Hnízda jsou obvykle umístěna na vysokých budovách a mohou být i v obytných prostorech. V jednom případě (Praha – Motol) byla nalezena hnízda v bytě za obrazem. V těchto hnízdech z Motola byly nalezeny stromové druhy pavouků z čeledi křížákovitých (Araneidae) a listovníkovitých (Philodromidae) (M. Řezáč det.). Nový druh pro Českou republiku.

Druh *Sphex funerarius* byl sbírán na výsypce na Mostecku v severních Čechách. Balthasar (1972) považoval tento druh v Čechách za místy hojný. Podle našich terénních zkušeností a studia muzejního materiálu však tento druh nebyl v posledních čtyřiceti letech v Čechách vůbec sbírán. Existuje také časová mezera ve výskytu na jižní Moravě. V Krejčířkově sbírce vytvořené v sedmdesátých letech 20. stol. a také v Hubáčkově sbírce ze sedmdesátých let není ani jediný exemplář tohoto druhu (Hubáček 1977). D. Vepřek jej sbíral na jižní Moravě poprvé v roce 1996 a v současné době je druh znám z několika lokalit mezi Moravským Pískem a hranicí s Rakouskem, kde se vyskytuje místy hojně. V současné době *S. funerarius* opět rozšiřuje svůj areál k severu, což potvrzují i rakouští kolegové (H. Zettel, osobní sdělení). Potvrzení výskytu tohoto druhu v Čechách po čtyřiceti letech.

Apoidea: Crabronidae (šíronožkovití):

Druh *Dryudella pinguis* byl nalezen poblíž Prahy. Vepřek (1998) publikoval starý nález a později také recentní nález (Vepřek 2001a) tohoto druhu z Moravy. Nový druh pro území Čech.

Druh *Passaloecus pictus* byl opakovaně zaznamenán v Horních Počernicích na území Prahy. V roce 2003 zde J. Straka pozoroval několik jedinců na hnízdních plochách ve sprašové stěně. Druh byl dosud zjištěn nejbližší na území jižního Německa a není znám ze Slovenska, Maďarska, Rakouska ani Polska. Nový druh pro Českou republiku.

Druh *Spilomena enslini* byl zaznamenán v severních Čechách u Děčína. Žije v severní Evropě a v chladnějších polohách střední Evropy. Nedávno byl zjištěn na Slovensku v Tatrách (Halada 1992). Nový druh pro Českou republiku.

Vespoidea: Pompilidae (hrabalkovití):

Hrabalka *Anoplius alpinobalticus* byla zjištěna ve sbírkách Národního muzea v Praze z jižní Moravy. Zavadil (1932) píše o svém nálezu hrabalky „*Psammochares (Anoplius) piliventris* F. Mor.“ z lokality „Bzenec-Mor. Písek“ a dne 12. VIII. 1932 (1 ♂). Autor popisuje u svého exempláře třetí kubitální pole na předním křídle jako stopkaté, což je významný diagnostický znak druhu *A. alpinobalticus*. Podle všeho se jedná o tentýž exemplář, který byl nyní (viz faunistický záznam v anglické části této práce) nalezen ve sbírkách Národního muzea v Praze, i přesto, že se údaje na lokálním štítku trochu odlišují od záznamu publikovaného Zavadilem (1932). *A. alpinobalticus* se vyskytuje na vlhkých lokalitách a staví si hnízda ve stéblech rákosu (Schmid-Egger & Wolf 1992). Druh se vyskytuje od střední Evropy po Střední Asii. J. Straka sbíral tento druh v Turecku. Nový druh pro Českou republiku a Turecko.

Druh *Anoplius caviventris* byl zjištěn na více mokřadních lokalitách na území Čech. *A. caviventris* hnízdí ve stéblech rákosu a vyskytuje se především na vlhkých lokalitách. Na takových lokalitách byl blanokřídlý hmyz málo sbírán, a proto se zdálo, že je tento druh velmi vzácný. S současné době je tento druh považován za široce rozšířený v celé Evropě (Schmid-Egger & Wolf 1992). Nový druh pro Českou republiku.

Velmi vzácná hrabalka *Dipogon austriacus* byla zjištěna v CHKO Kokořínsko. Jedná se o velmi sporadicky nalézáný druh v celém areálu rozšíření. Nový druh pro Českou republiku.

Druh *Ferreola diffinis* byl zjištěn v jižních Čechách u Volar. Vepřek (2001b) zaznamenal také recentní výskyt na Moravě. Dosud byl z bývalého Československa znám jen jeden velmi starý nález ze Slovenska od Košic (Wolf 1971). Nový druh pro území Čech.

Vespoidea: Vespidae (vosovití):

Vosík *Polistes bischoffi* byl nalezen na několika lokalitách v jižních Čechách. Straka (2000) uvedl poprvé tento druh z Moravy z CHKO Bílé Karpaty, kde je relativně hojný. Nový druh pro území Čech.

Společnost ARSENAL nabízí

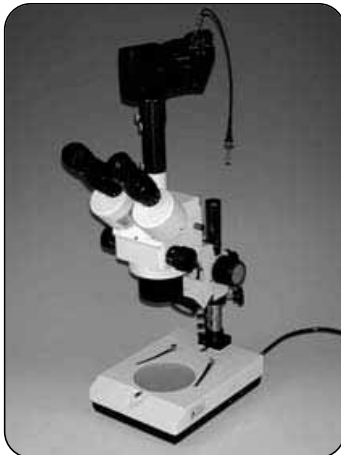
- nejširší sortiment v ČR
- servis výměnným způsobem
- promptní dodávky
- kvalitní přístroje za rozumné ceny

Labo Comfort 1513

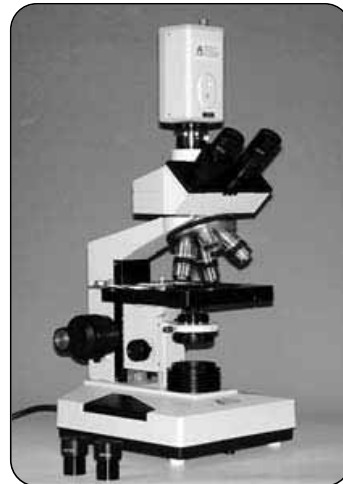
U řady LC 1500 byl zvláštní důraz kladen na ergonomii a pohodlí při dlouhodobé práci (zvětšení 40 – 1600x).

SZP 1102-T-D

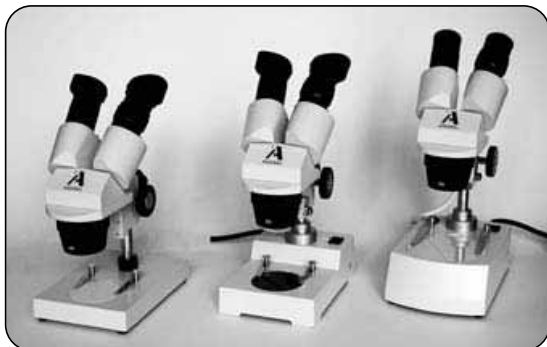
Profesionální stereomikroskop se zoomem nejvyšší kvality pro komfortní práci v sestavě s digitálním fotoaparátem (zvětšení až 2,1 – 225x).

Labo Standard 600-T-V

Kvalita bez kompromisů to je model LS 600-T-V v sestavě jako videomikroskop (zvětšení 40 – 1000x).

STM 701, 706, 707

Modely určené k pozorování při zvětšení 20x a 40x, lišící se především způsobem osvětlení.

MBS 10

MBS 10 je model s nejvýhodnějším poměrem cena/výkon (zvětšení až 4,8 – 200x).

Dále dodáváme:

- Inverzní biologické mikroskopy
- Fluorescenční mikroskopy
- Polarizační mikroskopy
- Osvětlovače z optických vláken
- Videomikroskopy
- Software pro zpracování obrazu
- CCD kamery, monitory
- Fotomikroskopy a digitální fotomikroskopy

ARSENAL spol. s r. o., Žateckých 12, 140 00 Praha 4
Tel.: 602 336 948, 261 222 561, fax: 261 222 561,
E-mail: mikroskopy@arsenal.cz; www.arsenal.cz

FAUNISTIC RECORDS FROM THE CZECH REPUBLIC – 176

Coleoptera: Malachiidae

Clanoptilus strangulatus (Abeille de Perrin, 1885). Bohemia bor., Vlčí Hora (5052), 26.v.1997, 1 ♂, A. Hamet (Hradec Králové) lgt. et coll., V. Švihla det.; Bohemia centr., Těptín (6153), vi.1998, 1 ♂, P. Číla (Praha) lgt. et coll., V. Švihla det. Distribution: England, Netherlands, France, Italy, Switzerland, Austria, Germany, Poland, Slovakia, Romania, Bosnia and Hercegovina, Macedonia, Greece, Turkey, Armenia, Iran, Russia (Evers 1966); Czech Republic: Moravia (Švihla 1993). New species for Bohemia.

EVERS A. M. J. 1966: Einige Bemerkungen über Malachiidae aus dem Museum zu Budapest. *Entomol. Blätter*, 62: 78-81. – ŠVIHLA V. 1993: Malachiidae, pp. 92-93. In: JELÍNEK J. (ed.): Check-list of Czechoslovak Insects IV (Coleoptera). Seznam československých brouků. *Fol. Heyrovskyana*, Suppl. 1: 3-172 (in English and Czech).

Vladimír ŠVIHLA, Department of Entomology, National Museum,
Golčova 1, CZ-148 00 Praha 4 – Kunratice, Czech Republic

NOVÉ KNIHY

HARTMANN M. & BAUMBACH H. (eds.) 2003: *Biodiversität und Naturausstattung im Himalaya – Biodiversity and Natural Heritage in the Himalaya*. Verein der Freunde und Förderer des Naturkundemuseum Erfurt e.V., Erfurt, 389 pp., 16 barevných příloh. Cena: 128 €. ISBN 3-00-011451-3.

Úsilí specialistů z Naturkundemuseum v Erfurtu a jejich spolupracovníků zahájené první expedicí do Nepálu v roce 1992, která až do roku 2001 byla následována řadou dalších, přineslo bohaté poznatky o fauně a flóře Himálají. Výsledky expedic byly průběžně zpracovávány a také publikovány. V současné době publikovaná kniha, věnovaná biodiverzitě a přírodnímu dědictví Himálají, je nesporně jedním z vrcholů práce zaměřené na poznání této části Asie; za další je pak možné považovat tématické sympozium připravované na rok 2005.

Kniha obsahuje 30 prací 33 autorů, z toho tři českých entomologů. Dvě práce jsou věnovány botanickým aspektům přírody Himálají, dvě se zabývají ptáky, jedna měkkýši a zbývající mají entomologické zaměření. Většina z nich jsou články koleopterologické, kniha obsahuje také po jednom lepidopterologickém a jednom dipterologickém příspěvku. Nejvíce prací se zabývá čeledí Carabidae (celkem 5), Nosodendridae (2) a Coccinelidae (2), po jednom příspěvku jsou v knize prezentovány poznatky o čeledích Epimetopidae, Leiodidae, Silphidae, Lucanidae, Scarabaeidae, Byrrhidae, Heteroceridae, Dermestidae, Thanerocleridae a Cleridae, Tenebrionidae, Trictenotomidae a Anthicidae, Cerambycidae, Chrysomelidae a Curculionidae.

Obsahem a zaměřením jsou entomologické práce různorodé – od faunistických článků (např. Silphidae), přes příspěvky obsahující popisy taxonů a eventuálně i přehledy či klíče některých rodů vyskytujících se v oblasti (např. z čeledí Lucanidae, Tenebrionidae, Scarabaeidae, Nosodendridae), až k pracím typu revizí (např. podrod *Bradytulus* rodu *Amara*, Coleoptera: Carabidae). Faunistické i taxonomické práce jsou v některých případech doprovázeny celkovými přehledy taxonů vyskytujících se v oblasti a v některých případech (např. Cleridae, Tenebrionidae) dokumentovány i barevnými tabulemi. Další práce obsahují černobílé fotografie nebo pérovky. Pro ilustraci – článek o nových druzích tesaříkovitých z Himálají je doprovázen barevnými fotografiemi 24 holotypů. Fotografie v publikaci snesou, až na zanedbatelné výjimky, nejpřísnější kritiku, míněno z hlediska jejich dokumentačního účelu. Lokality či krásu krajiny ukazují desítky barevných fotografií, na dalších jsou dokumentovány rostliny atd. Technické provedení knihy je vysoce profesionální, jak je u publikací muzea v Erfurtu standardem. Poněkud nepraktický větší formát knihy byl nepochybně vynucen značným rozsahem publikovaných prací.

Knihu lze objednat na adrese: Verein der Freunde und Förderer des Naturkundemuseums Erfurt e.V., Grosse Arche 14, D-99084 Erfurt, nebo Matthias.Hartmann@erfurt.de.

SUMMARY

The new book on the “Biodiversity and Natural Heritage in the Himalaya” edited by M. Hartmann and H. Baumbach brings together 30 papers written by 33 authors. The articles deal with both botany and zoology, but most of them are focused on entomology and mainly on coleopterology (26 and 23, respectively). Papers on some groups involve only faunistic information (e.g. Silphidae), while others are aimed at their taxonomy including revisions (e.g. the subgenus *Bradytulus* of the genus *Amara*, Coleoptera: Carabidae). Many black-white and colour photographs as well as ink drawings of high quality provide excellent illustrations for the valuable content of the book.

Zdeněk Švec

INFORMACE

Doplňující materiály k dokumentaci aktivity České společnosti entomologické v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušební polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá (střední Čechy, Česká republika)“

Dne 16.2.2004 zaslal Dr. Jaroslav Boháč výboru ČSE stížnost na způsob, jakým Dr. Jan Vítner a Dr. Jan Farkač v článku, publikovaném v předchozím ročníku tohoto časopisu (*Klapalekiana*, 39: 139-187, 2003) kritizovali jeho nepublikovaný materiál, který je součástí spisu (uloženého na Krajském úřadu Středočeského kraje) ve věci žádosti o výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů v rámci výše zmíněné kauzy (*Ibid.*: 160-165). Zároveň požadoval s odvoláním na Zák. č. 46/2000 Sb. (tiskový zákon), § 10, aby v nejbližším čísle časopisu *Klapalekiana* bylo zveřejněno jeho stanovisko k uvedenému článku J. Vítnera a J. Farkače. V tomto stanovisku kromě argumentace k jednotlivým věcným bodům zpochybnil mandát J. Vítnera a J. Farkače k zastupování ČSE v předmětné kauze: podle jeho názoru nebyla jejich stanoviska v průběhu kauzy stanovisky ČSE, ale pouze osobními stanovisky obou jmenovaných.

Výbor ČSE o stížnosti a požadavku J. Boháče jednal na dvou schůzích, konaných 22.3.2004 a 26.4.2004 (zápisy ze schůzí výboru budou v dohledné době přístupné na připravovaných webových stránkách ČSE). Zúčastnění (J. Boháč na straně jedné a J. Vítner a J. Farkač na straně druhé) setrvali při těchto jednáních na svých stanoviscích. J. Vítner a J. Farkač navrhli, aby v čas. *Klapalekiana* byly kromě stanoviska J. Boháče zveřejněny také text J. Boháče (součást spisu na KÚ Středočeského kraje, viz výše) a zpráva Pavla Moravce a Ing. Pavla Voničky o průzkumu střevlíkovitých brouků v bývalém VVP Mladá, aby čtenáři mohli porovnat všechny základní prameny a utvořit si vlastní úsudek. J. Boháč nesvolil uveřejnit svůj text, zatímco P. Moravec a P. Vonička ke zveřejnění své zprávy dali souhlas s tou podmínkou, že bude publikována v původním znění (neupraveném podle ediční konvence časopisu), protože má v těchto souvislostech povahu dokumentu. Výbor proto rozhodl, že zveřejněno bude stanovisko J. Boháče a zpráva P. Moravce a P. Voničky. Dále bylo na jednání výboru konstatováno, že J. Vítner a J. Farkač byli výborem ČSE pověřeni zastupováním ČSE v uvedené kauze v souladu s § 17, odst. 3 Stanov ČSE, tudíž byli oprávněni jménem ČSE samostatně jednat a zaujímat stanoviska.

Zveřejněním stanoviska J. Boháče a originálního znění zprávy P. Moravce a P. Voničky (viz dále) považuje výbor ČSE celou záležitost za uzavřenou.

Svatopluk Bílý

INFORMACE

Výbor České entomologické společnosti, Viničná 7, 128 00 Praha 2
Redakce časopisu Klapalekiana, Viničná 7, 128 00 Praha 2
Občanské sdružení Mladá, Lipník 25, 294 43 Čachovice
Společnost pro ochranu motýlů, Mgr. Vladimír Vrabec, Na Magistrále 768, 280 02 Kolín II
Arnika – Centrum pro podporu občanů, Chlumova 17, 130 00 Praha 3
Ministerstvo životního prostředí ČR, Odbor ochrany přírody, Mgr. Radko Samek, Vršovická 65, 100 01 Praha 10
Krajský úřad Středočeského kraje, k rukám Ing. J. Štuklové, odbor životního prostředí, Zborovská 11, 150 21 Praha 5

Věc: Stanovisko k článku pod názvem „Stanovisko České společnosti entomologické k materiálu Boháč J.: Vyjádření k entomologickému průzkumu a posouzení rizik ohrožení fauny bezobratlých bývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda auto a.s.“ podepsaný J. Vitnerem a J. Farkačem (Klapalekiana, 2003, 1-3, p. 160-165)

Jan Vitner a Jan Farkač se pokusili zpracovat podrobnou analýzu mého vyjádření k entomologickému průzkumu v lokalitě bývalého VVP Milovice-Mladá v souvislosti s tehdy předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu. Celkový závěr tohoto jejich elaborátu je konstatování, že můj text je zavádějící a bezobsažný a že bylo dokonce záměrně manipulováno s daty. S tímto jejich závěrem zásadně nesouhlasím a na svoji obranu uvádím následující fakta:

1/ Bohužel musím konstatovat, že celý text J. Vitnera a J. Farkače obsahuje řadu nepravdivých a zkreslených informací či argumentů a spekulací, které záměrně zkreslují moje vyjádření. **Některé části mého textu jsou dokonce zcela opomíjeny** s poukazem na jejich tak zvanou bezobsažnost. **Čtenář však nemá možnost se s ním seznámit**, protože text publikován nebyl a nemůže tedy určit, zda je bezobsažný či nikoliv a jak je významný z hlediska posuzované problematiky. Je tak záměrně uváděn v omyl. **Zcela opomíjeny jsou zejména tyto části mého textu:** Fragmentace biotopů, Úhyn bezobratlých živočichů na silnicích, Pozitivní vliv pásů zeleně kolem komunikací na bezobratlé živočichy, Komunikace a jejich okolí jako migrační cesty pro bezobratlé a Zvýšení bezpečnosti a průchodnosti silnic pro organismy. Domnívám se, že právě tyto záměrně J. Vitnerem a J. Farkačem vynechané kapitoly mohly významným způsobem přispět k hodnocení rizik daného záměru pro bezobratlé a k navržení opatření, jak případným negativním vlivům předcházet.

2/ Jako na **nepravdivé a zkreslující musím poukázat na následující argumenty J. Vitnera a J. Farkače:**

- Nepravdivé je pochybování o tom, že Doplněk dokumentace EIA byl zpracován standardním způsobem (body 1 a 2, str. 161). Musím trvat na tom, že z hlediska bezobratlých byl **Doplněk zpracován nadstandardním způsobem** (viz rozsáhlý elaborát

- V. Vrabce a kol. (2002), který J. Vitner a J. Farkač dobře znají). Tento průzkum byl finančně podpořen společností Auto Škoda a.s. (J. Vitner a J. Farkač uvádějí v bodě 5 na str. 161, že to není pravda a zároveň uvádějí, že jsem o tomto záměrně mylně informoval). Nepravdivost informací J. Vitnera a J. Farkače mohu dokázat průkazným materiálem (Smlouva o dílo).
- V žádném případě netvrdím, že dané území VVP Milovice nebylo důkladně prozkoumáno z hlediska mikrolepidopter (J. Vitner, J. Farkač, bod 5, str. 161). V textu výslovně uvádím to, že celé území Čech je u těchto skupin málo prozkoumáno (záměrné zkreslení mého textu J. Vitnerem a J. Farkačem).
 - Mylné je tvrzení J. Vitnera a J. Farkače o nepravdivosti mého konstatování o podrobnosti průzkumů v daném území (bod 3). Autoři sami udávají, že entomologicky lépe prozkoumáno než VVP Milovice je v ČR jen území Hl. města Prahy a biosférické rezervace Pálava. **To samo o sobě potvrzuje mé tvrzení, že VVP Milovice patří k nejlépe entomologicky prozkoumaným územím v ČR.**
 - Nepravdivé je tvrzení J. Vitnera a J. Farkače o tom, že je chybný můj výčet rukopisů a publikací poukazující na podrobnost průzkumů bezobratlých v Doplňku hodnocení vlivů na životní prostředí (bod 4 na str. 161). Autoři sami udávají dostatek argumentů o důkladnosti entomologického průzkumu v daném území (i inventarizační průzkumy jsou průzkumy). **Pro účely EIA byl entomologický výzkum proveden nadstandardně.** Jistě nebyl proveden průzkum dalších skupin, např. průzkum chvostoskoků, hlístic, pancířníků atd. Z hlediska posuzování vlivů na životní prostředí je však v Evropě standardně používán systém bioindikátorů (Ben ten Brink & Brian Groombridge, 2000), protože žádná instituce u nás není schopná provést naprosto úplný inventarizační průzkum biodiverzity na tak velkém území jako je studovaný bývalý VVP. Výzkum ostatních skupin však jistě může pokračovat další roky zejména s ohledem na změny biotopů, ke kterým bude během sukcese na plochách bývalého VVP docházet.
 - Průzkum v rámci ČR málo známých skupin hmyzu není mnou dehonestován (Vitner, Farkač, bod 6), ale je prostě konstatováno, že celé území ČR je u těchto skupin málo prozkoumáno.
 - Není pravda, že se některé chráněné druhy podle zákona nevyskytují v blízkém okolí VVP Milovice. V loňském roce byl prokázán např. výskyt střevlíka *Calosoma inquisitor* a motýlů *Apatura iris* a *A. ilia* v lokalitách přímo sousedících se zájmovým územím (Luštěnice).
 - U hodnocení antropogenního ovlivnění společenstev čeledi Carabidae a Staphylinidae nejde v žádném případě o účelovou manipulaci, srovnávání nesrovnatelných souborů a zamlčování faktů. U Carabidae jsou řádně uvedeny literární odkazy, které jsou citovány v literatuře a jsou dobře přístupné veřejnosti. Podobně je tomu u drabčíkovitých kromě manuskriptu o společenstvu VVP. Seznam drabčíků VVP je zpracován a nebyl předán J. Vitnerovi a J. Farkačovi, protože celý záměr výstavby polygonu byl stažen z programu a tudíž ukončen.
 - Srovnání společenstev střevlíků biotopů skalních stepí s biotopy VVP Mladá není nereseriovní jak uvádí J. Vitner a J. Farkač (p. 162, doporučují srovnání s nížinnými lučními nebo stepními biotopy srovnatelného typu). Podle publikace Farkač, Hůrka (2003) zabývající se hodnocením biotopů na základě zjištění prezentace indikačně významných

druhů střevlíkovitých jsou v **přehledu uvedeny v jedné skupině střevlíkovití suchých trávníků, stepí, skalních stepí (!!), úhorů a pastvin**. J. Vitner a J. Farkač tedy záměrně zkreslují mnou dobře volené srovnání.

- Je pravda, že u drabčíkovitých nebylo dosud publikováno rozdělení druhů do skupin podle jejich citlivosti k antropogenním vlivům. V současnosti je však mnou zpracováno a připravováno pro metodiku AOPK (Praha), kde je také uloženo.
- Hlavní chybou dříve předkládaných elaborátů J. Vitnera J. Farkače u střevlíkovitých byla absence jakékoli analýzy společenstev z hlediska jejich antropogenního ovlivnění a srovnání těchto výsledků s jinými pracemi. Nechci spekulovat, že tak bylo učiněno záměrně. Srovnání výsledků struktury společenstev střevlíků VVP Milovice na základě materiálů Moravce a Voničky (2000) se společenstvy analyzovanými Hůrkou et al. (1996) je podle mého názoru možné (je pravda, že při kratším výzkumu může být chyba určení stupně antropogenního ovlivnění větší) a je pořád lepší než žádné. Je pravda, že jsem nesehnal práci J. Rejska, která byla publikována v málo dostupném lokálním časopise Vlastivědný Zpravodaj Polabí. Je pravda, že byla chybně spočítána procenta u vyčíslení jednotlivých ekologických skupin střevlíků z dat Moravce a Voničky. V žádném případě to však nebylo provedeno záměrně jak spekulují J. Vitner a J. Farkač. J. Vitner a J. Farkač dopočítali a dodělali to, co bylo započato mnou a došli zahrnutím dalších výzkumů střevlíků k příznivějšímu podílu zastoupení zejména nejcitlivější skupiny R (R = 4.1%, A = 58% a E = 38%). I tento poměr však podle mého názoru nesvědčí o vysokém stupni zachovalosti a nízkém stupni antropogenního ovlivnění. Podíl nejcitlivějších druhů zůstává nadále velmi nízký (4.1 %). Spočítání stupně antropogenního ovlivnění pomocí indexu komunity střevlíkovitých (Nenadál, 1998) na základě údajů uvedených J. Vitnerem a J. Farkačem, který zahrnuje všechny ekologické skupiny střevlíků (R = 4.1%, A = 57.9% a E = 38%) dojdeme k číslu 33, což odpovídá podle S. Nenadála (1998), který provedl analýzu 212 habitatů a celkového počtu 164 992 exemplářů, silně ovlivněným biotopům (maloplošné pozemky orných půd s ekotonovým zázemím liniových formací agrárních teras, mezi a lesních okrajů, kulturní louky, pastviny, zahrady a sady). **V žádném případě nelze mluvit o vysokém stupni zachovalosti a nízkém stupni antropogenního ovlivnění společenstev střevlíků** (J. Vitner, J. Farkač, p. 163). **Moje tvrzení o silném antropogenním ovlivnění společenstev střevlíků VVP je tedy správné. Účelové zkreslení celé metody bioindikačního hodnocení střevlíkovitých J. Vitnerem a J. Farkačem je zcela zřejmé.**
- V žádném případě není pravda, že plánovaná stavba měla zničit biotopy *Amphimallon ruficorne* a *Ochodaeus chrysomeloides* (tyto lokality měly být podle původních plánů zachovány).

Shrnutí:

Celková analýza mého textu provedená J. Vitnerem a J. Farkačem je naprosto jasně tendenční (zamlčování faktů a jejich překrucování, spekulace) s cílem zpochybnit mé vyjádření. Hlavní závěry, které se snažili J. Vitner a J. Farkač zpochybnit (důkladnost entomologického průzkumu a silné antropogenní ovlivnění společenstev epigeických brouků, zvláště střevlíků), jsou v plné míře prokazatelné. Velmi příznačný je způsob obou autorů nereagovat na celé rozsáhlé pasáže

mého vyjádření a snaha, aby můj názor nebyl brán v úvahu. Je zřejmé, že cílem J. Vitnera a J. Farkače nebylo objektivní posouzení mých odborných závěrů.

Za svévolný považuji postup autorů článku, kteří jej označují za „Stanovisko České společnosti entomologické“. Pokud by článek byl stanoviskem ČSE, musel by být přijat příslušným orgánem ČSE (valnou hromadou).

V Č. Budějovicích 16.2.2004

RNDr. Jaroslav Boháč, DrSc.
Bezdrevská 15
370 11 České Budějovice

INFORMACE

Průzkum střevlíkovitých brouků (Coleoptera, Carabidae) na lokalitě Pozorovatelná v bývalém VVP Mladá

Pavel Moravec & Pavel Vonička

1. Úvod

V souvislosti s plánovanou výstavbou zkušebního polygonu a.s. Škoda Mladá Boleslav byl roce 2000 proveden v zájmovém území průzkum střevlíkovitých brouků (Coleoptera: Carabidae), který byl zaměřen na zjištění druhového spektra přítomných základních typů biotopů.

Území VVP Milovice-Mladá, kde se nachází lokalita navržená k výstavbě zkušebního polygonu, je po stránce zoologické resp. carabidologické vzhledem k intenzivním průzkumům v 90-tých letech dosti dobře známé. Střevlíkovité celého VVP Mladá včetně historických údajů zpracoval Rejsek (2000). Vonička (1996) sestavil na základě vlastních sběrů a údajů z 90-tých let, poskytnutých místními sběrateli, inventarizační seznam brouků navrhované přírodní památky Travniny. Údaje získané z dostupné literatury však většinou není možné ve vztahu k navrhované stavbě přesně lokalizovat, a tak bylo opětovně přistoupeno k průzkumu střevlíkovitých, s cílem prozkoumat alespoň některé z přítomných základních typů biotopů.

Střevlíkovití jsou systematicky dobře prozkoumanou skupinou, u mnohých druhů jsou na dostatečné úrovni známy jejich ekologické nároky, způsob života a geografické rozšíření, mnohé z těchto druhů se vyznačují těsnou vazbou na určitý typ prostředí a citlivostí k jeho změnám. Proto jsou střevlíci vhodnou modelovou skupinou pro bioindikaci a biomonitoring prostředí, ke sledování ekologických a cenologických změn a k indikaci hodnoty nebo stupně původnosti ekosystémů. Zoologické průzkumy na základě využití střevlíkovitých mají vysokou vypovídací hodnotu a jejich výsledky se dají vztáhnout také na jiné skupiny terestrických bezobratlých, čímž se zvyšuje objektivita těchto průzkumů. Zvolená skupina se jeví vzhledem k pozdnímu zadání a časovému omezení průzkumu jako nejvhodnější také proto, že mnoho druhů se vyskytuje ve stadiu imaga po většinu vegetační sezóny.

Cílem tohoto průzkumu je posouzení hodnoty lokality na základě zjištěného druhového spektra střevlíkovitých, případně návrh opatření vedoucích k eliminaci negativních vlivů stavby nejen na střevlíkovité, ale i na faunu bezobratlých jako celku. Výsledky průzkumu by měly být jedním z podkladů pro formulování předpokládaných dopadů na přírodní prostředí v důsledku výstavby zkušebního polygonu a navazujících staveb, což by v praxi mohlo představovat úplnou likvidaci jedinečných biotopů s unikátní faunou bezobratlých.

2. Charakteristika zájmového území a biotopů

Plocha určená k výstavbě zkušebního polygonu se nachází v k.ú. Lipník, Milovice a Kbel u Mladé na rozhraní okresů Mladá Boleslav a Nymburk. Z hlediska zoogeografického spadá území do areálu Polabská nížina. Lokalita leží ve faunistickém mapovém čtverci 5755.

Polygon je situován především do lesních porostů, avšak spodním okrajem zasahuje také do otevřeného terénu. Průzkum proběhl na následujících základních typech biotopů (údaje seřazeny v sekvenci – číslo biotopu, stručná charakteristika a lokalizace biotopu, rozsah a metoda výzkumu):

- 1 – hlinitopísčité step a ruderaly kolem příjezdové silnice mezi Benáteckým vrchem (251,4 m) a Travinami, individuální sběry pod předměty a vegetací, noční lov na světlo.
- 2 – písčité step v okolí Pozorovatelny (246,7 m), individuální sběry, zemní pasti.
- 3 – písčivá u křižovatky v Mladé, individuální sběry vyšlapáváním břehů a litorální vegetace, zemní pasti.
- 4 – bor s přimíšenou břízou a dubem severně od biotopu č. 2, individuální sběry pod listím a mechem, zemní pasti.
- 5 – průsek v borovém lese s příměsí dubu a břízy u silnice na Lipník, jen zemní pasti.

3. Materiál a metodika

Za účelem získání podkladů pro tuto zprávu bylo provedeno 5 terénních exkurzí, a to v první fázi průzkumu tři exkurze v časovém rozmezí pouhého jednoho měsíce (13.5., 26.5., 14.6.2000) a v druhé fázi dvě exkurze (17.-18.8. a 10.9.2000). Snahou autorů bylo zachytit co nejširší druhové spektrum střevlíkovitých jako podklad k vyhodnocení kvality zájmového území. Vzhledem k rozsahu zkoumané lokality a značnému časovému omezení nemůže být předkládán seznam druhů vyčerpávající. V území je pravděpodobný výskyt dalších druhů, které by byly zjištěny podrobným průzkumem v dalších letech, zahrnujícím všechny roční období. Pro účely zhodnocení území je ovšem zjištěné druhové spektrum dostačující.

Individuální sběry pod ležícími předměty a vegetací, vyhrabávání a vyšlapávání na vlhkých místech byly prováděny na biotopech č.1-4. Aby bylo získáno co nejširší druhové spektrum, byl také na biotopech č. 2, 3, 4 a 5 proveden kvantitativní výzkum metodou zemních pastí, umístěných v linii po 3 pastech o objemu 0,5 l s konzervační tekutinou etylenglykol (Fridex) a zakrytých stříškou. Odchyt do zemních pastí negativně ovlivnilo minimum srážek v období od poloviny dubna do poloviny června.

Dokladové exempláře střevlíků vypreparované na sucho jsou uloženy ve sbírkách Pavla Moravce (Litoměřice), Pavla Voničky (Liberec) a Radka Berana (Liberec).

U každého druhu střevlíků je uvedeno zařazení druhu do bioindikační skupiny podle práce Hůrka, Veselý & Farkač (1996):

R – reliktní: druhy s nejužší ekologickou valencí, mající v současnosti namnoze charakter reliktní. Jedná se většinou o vzácné a ohrožené druhy přirozených, nepříliš poškozených ekosystémů.

A – adaptabilní: druhy osídlující více nebo méně přirozené nebo přirozenému stavu blízké habitaty. Vyskytují se i na druhotných, dobře regenerovaných biotopech, zvláště v blízkosti původních ploch.

E – eurytopní: druhy, které nemají často žádné zvláštní nároky na charakter a kvalitu prostředí, druhy nestabilních, měnících se biotopů, stejně jako druhy, obývající silně antropogenně ovlivněnou a poškozenou krajinu.

U druhů všeobecně vzácných či z hlediska faunistického nebo bionomického významných jsou v odstavci „Významné druhy“ použity tyto zkratky: **PM** – P. Moravec lgt. et coll., **PV** – P. Vonička lgt. et coll., **RB** – Radek Beran lgt. et coll., **ZP** – zemní pasti.

Nomenklatura střevlíkovitých, doplněná o nejnovější publikované změny, řazení druhů a ekologická charakteristika významných druhů je podle Hůrky (1996).

Na závěr jsou připojena čísla biotopů, na kterých byl příslušný druh zjištěn.

Pro veškerý materiál platí lgt. et coll. P. Moravec, P. Vonička, R. Beran, det. P. Moravec, P. Vonička.

4. Přehled zjištěných druhů

<i>Leistus ferrugineus</i> (L.)	E	1,2,4	<i>Trechus quadristriatus</i> (Schr.)	E	1,2,3,4,5
<i>Notiophilus aquaticus</i> (L.)	A	3	<i>Paratachys bistriatus</i> (Duft.)	A	3
<i>Notiophilus palustris</i> (Duft.)	E	3,4	<i>Elaphropus diabrachys</i> Kol.	A	1
<i>Notiophilus pusillus</i> G. R. Waterh.	E	1	<i>Bembidion lampros</i> (Hbst.)	E	1
<i>Loricera pilicornis</i> (F.)	E	4	<i>Bembidion properans</i> (Steph.)	E	1
<i>Cychrus caraboides</i> (L.)	A	1,3	<i>Bembidion varium</i> (Oliv.)	E	1
<i>Cicindela hybrida</i> L.	A	3	<i>Bembidion assimile</i> Gyll.	A	3
<i>Dyschirius angustatus</i> (Ahr.)	R	3	<i>Bembidion quadrimaculatum</i> (L.)	E	1,2
<i>Trechus obtusus</i> Erich.	E	2,3	<i>Bembidion femoratum</i> Sturm	E	1

<i>Poecilus cupreus</i> (L.)	E	4	<i>Amara aulica</i> (Panz.)	E	1,2
<i>Poecilus versicolor</i> (Sturm)	E	4,5	<i>Panagaeus bipustulatus</i> (F.)	A	4
<i>Poecilus virens</i> (O. F. Müll.)	A	3	<i>Oodes helopioides</i> (F.)	A	3
<i>Pterostichus vernalis</i> (Panz.)	A	1,3	<i>Badister lacertosus</i> Sturm	A	4
<i>Pterostichus diligens</i> (Sturm)	A	3	<i>Stenolophus mixtus</i> (Hbst.)	A	3
<i>Pterostichus anthracinus</i> (Illig.)	A	3	<i>Stenolophus teutonius</i> (Schr.)	E	3
<i>Pterostichus minor</i> (Gyll.)	A	3	<i>Bradycellus caucasicus</i> (Chaud.)	A	4
<i>Pterostichus oblongopunctatus</i> (F.)	A	4	<i>Bradycellus csikii</i> Laczó	E	1
<i>Pterostichus niger</i> (Schall.)	A	2,4	<i>Acupalpus flavicollis</i> (Sturm)	A	3
<i>Abax parallelepipedus</i> (Pill. et Mitt.)	A	1,4,5	<i>Anthracus consputus</i> (Duft.)	A	3
<i>Calathus fuscipes</i> (Goeze)	E	1,3,4	<i>Ophonus azureus</i> (F.)	E	1
<i>Calathus ambiguus</i> (Payk.)	A	3	<i>Ophonus puncticeps</i> Steph.	E	1,2
<i>Calathus erratus</i> (C. R. Sahlb.)	A	2,3,4	<i>Ophonus rupicola</i> (Sturm)	E	1
<i>Calathus melanocephalus</i> (L.)	E	2,3	<i>Ophonus tenebrosus centralis</i> (Schaub.)	R	1
<i>Calathus micropterus</i> (Duft.)	A	4	<i>Harpalus affinis</i> (Schr.)	E	1,2,3
<i>Symuchus vivalis</i> (Illig.)	E	1,3	<i>Harpalus anxius</i> (Duft.)	A	2
<i>Olisthopus rotundatus</i> (Payk.)	A	1,2	<i>Harpalus autumnalis</i> (Duft.)	A	2,3
<i>Oxypselaphus obscurus</i> (Hbst.)	A	3	<i>Harpalus distinguendus</i> (Duft.)	E	1
<i>Europhilus fuliginosus</i> (Panz.)	A	3	<i>Harpalus latus</i> (L.)	A	4
<i>Amara plebeja</i> Gyll.	E	3	<i>Harpalus luteicornis</i> (Duft.)	A	1
<i>Amara aenea</i> (Deg.)	E	1,3	<i>Harpalus picipennis</i> (Duft.)	R	3
<i>Amara convexior</i> Steph.	E	2	<i>Harpalus pumilus</i> (Sturm)	A	2
<i>Amara lunicollis</i> Schdt.	A	5	<i>Harpalus rubripes</i> (Duft.)	E	1,2,3,4
<i>Amara makolskii</i> Roub.	A	4	<i>Harpalus smaragdinus</i> (Duft.)	A	2
<i>Amara similata</i> (Gyll.)	E	4	<i>Harpalus subcylindricus</i> Dej.	A	2
<i>Amara bifrons</i> (Gyll.)	E	1,2	<i>Demetrias monostigma</i> Sam.	A	3
<i>Amara brunnea</i> (Gyll.)	A	4	<i>Paradromius linearis</i> (Oliv.)	E	1
<i>Amara equestris</i> (Duft.)	A	1,2	<i>Syntomus truncatellus</i> (L.)	E	2
<i>Amara apricaria</i> (Payk.)	E	1	<i>Microlestes mimutulus</i> (Goeze)	E	1
<i>Amara fulva</i> (O. F. Müll.)	A	1,3	<i>Cymindis angularis</i> Gyll.	A	2

5. Diskuse

Ke zkoumanému území se částečně nebo alespoň okrajově vztahují dvě práce, zabývající se čeledí Carabidae. Je to především vyčerpávající soupis Rejska (2000), shrnující výsledky výzkumu střevlíkovitých na území VVP Milovice-Mladá a na přilehlých lokalitách z období po 2. světové válce. Autor uvádí přímo z území VVP celkem 205 druhů, z nichž přinejmenším 10 reliktních druhů (*Bembidion pygmaeum*, *Amara pulpani*, *Bradycellus ruficollis*, *Ophonus diffinis*, *Ophonus stictus*, *Ophonus cordatus*, *Harpalus modestus*, *Harpalus picipennis*, *Licinus cassideus* a *Masoreus wetterhallii*; kromě *Harpalus albanicus*, kde se pravděpodobně jedná o záměnu lokality, determinační omyl je vyloučen – J. Stanovský pers. comm.) je možné označit za významné nálezy. Za v Čechách vzácné až velmi vzácné je možné považovat např. druhy *Cicindela germanica* (ohrožený druh), *Calosoma auropunctatum* (silně ohrožený druh), *Amara chaudierei incognita*, *Amara tricuspadata*, *Amara sabulosa*, *Harpalus signaticornis*, *Olisthopus rotundatus*, *Harpalus xanthopus winkleri* a *Lebia cruxminor*. Druhá práce Voničky (1996) se zabývá faunou střevlíkovitých na lokalitě zvané „Traviny“, jenž se nachází severně od zkoumaného území. Autor uvádí celkem 95 druhů, z nichž přinejmenším 3 reliktní druhy (*Dyschirius angustatus*, *Harpalus picipennis* a *Ophonus stictus*) je možné označit za významné

nálezy. Jako vzácné až velmi vzácné druhy jsou uvedeny např. *Cicindela germanica*, *Harpalus quadripunctatus*, *Harpalus solitarius* a *Lebia cruxminor*.

Během současného průzkumu bylo na lokalitě zjištěno 78 druhů, z nichž 3 (3,8 %) náleží k reliktním, 41 (52,6 %) k adaptabilním a 34 (43,6 %) k eurytopním druhům. Přítomnost tří reliktních druhů (*Dyschirius angustatus*, *Ophonus tenebrosus centralis* a *Harpalus picipennis*) a převaha druhů adaptabilních svědčí o velké zachovalosti území. Celkový počet druhů zjištěných v hranicích VVP je 215 (z toho 12 reliktů, z nichž několik však nebylo za posledních padesát let potvrzeno), což je téměř polovina ze všech druhů v Čechách žijících. Většina ze zbývajících 137 při orientačním průzkumu nezjištěných druhů se může na území plánované stavby potenciálně vyskytovat, o čemž svědčí přítomnost většiny základních typů biotopů/habitatů: voda, les, step, vřes, písek aj. Vzhledem k abnormálnímu nedostatku srážek v jarním období nebyly např. vůbec zachyceni velcí střevlíci rodu *Carabus*, kteří zde s jistotou zvláště na lesních biotopech žijí.

6. Pozoruhodné druhy

***Dyschirius angustatus* (Ahr.)**

biotop 3: 26.5., 1 ex. (PV), 1 ex. (PM)

V Čechách velmi vzácný a lokální druh, dosud zaznamenáno jen několik recentních nálezů, soustředěných převážně do západního Polabí. Primární výskyt na písčítých až jílovitých březích řek a stojatých vod, sekundárně také ve vlhkém písku v pískovnách. Druh ohrožený likvidací původních břehů – vzduť hladiny vodními díly, regulace. Potvrzení stálého výskytu na lokalitě (cf. Vonička 1996).

***Trechus obtusus* Erich.**

biotop 2: 10.9., 1 ex. (PM)

biotop 3: 14.6., 1 ex. (PM); 10.9., 1 ex. (PM)

V Čechách vzácný až ojedinělý, lokálně hojný. Více méně indiferentní k vlhkosti a zastínění: lesy, louky, rostlinami porostlé břehy vod.

***Elaphropus diabrachys* Kolenati**

biotop 1: 26.5., 4 ex. (RB), 1 ex. (PV)

V Čechách vzácný až velmi vzácný druh na šterkopískových březích vod, hlinišťích a v pískovnách bez zastínění, v nížinách až podhůří.

***Olisthopus rotundatus* (Payk.)**

biotop 1: 10.9., 1 ex. pozorován (PM)

biotop 2: 18.8., 1 ex. (PV); 18.8.-10.9., 1 ex. (ZP)

***Amara makolskii* Roub.**

biotop 4: 14.6., 4 ex. (PV), 6 ex. (PM); 13.5.-14.6., 1 ex. (ZP); 10.9., 4 ex. (PM), 1 ex. (PV)

V Čechách hojný, ale lokální druh, vázaný na zachovalejší lesy s břízou (potravní závislost na semenech břízy). Potvrzení stálého výskytu na lokalitě (cf. Rejsek, 2000).

***Amara brunnea* (Gyll.)**

biotop 4: 14.6., 14 ex. (PV), 32 ex., z toho 7 ex. imaturních (PM); 13.5.-14.6., 3 ex. (ZP); 10.9., 2 ex. (PV)

V Čechách vzácný, jen lokálně hojnější druh, který dává přednost borovým písčítým lesům. Často se vyskytuje s předešlým. Potvrzení stálého výskytu na lokalitě (cf. Vonička 1996; Rejsek 2000).

***Ophonus tenebrosus centralis* (Schaub.)**

biotop 1: 26.5., 1 ex. (PM)

V Čechách vzácný, jen lokálně hojnější druh, potravně vázaný s největší pravděpodobností na mrkvovité (*Daucaceae*). Z lokality je uváděn poprvé.

***Harpalus picipennis* (Duft.)**

biotop 3: 18.8., 1 ex. (PM)

V ČR lokálně hojný druh na velmi suchých až suchých stanovištích bez zastínění: stepi, pole, téměř výlučně na písčítých půdách v nížinách. Reliktní druh písčítých stepních biotopů.

***Cymindis angularis* Gyll.**

biotop 2: 10.9., 1 ex. (PV)

V Čechách ojedinělý na suchých stanovištích bez zastínění: stepi, pole, lesní otevřené plochy v nížinách až pahorkatinách.

7. Vyhodnocení a závěr

Sledované území je z části druhotným stepním biotopem s výskytem převážně xerothermní fauny střevlíkovitých. Vlivem dlouhodobé absence zemědělského využívání těchto ploch včetně chemizace se zde vytvořila charakteristická travinná společenstva, v nichž přežily druhy, které z jiných území vlivem intenzivního hospodaření vymizely. Přírozená sukcese dřevin byla výrazně omezována využíváním lokality pro vojenské účely. Některé druhy z jiných skupin hmyzu se dokonce vyskytují v rámci Čech pouze zde, např. *Amphimallon ruficorne* z čeledi vrubounovitých (Scarabaeidae), jehož populace přežívá na polostepních mikrobiotopech v těsném sousedství prostoru vymezeném pro stavbu polygonu. Ve sledovaném území byl také potvrzen výskyt dalších zvláště chráněných druhů brouků z čeledi vrubounovitých, např. chrobáka *Odonteus armiger* (kategorie ohrožených druhů) nebo zlatohlávka *Tropinota hirta* (kategorie druhů silně ohrožených).

Plánovaná stavba v tomto prostoru by byla vážným ohrožením stávajících poměrů tohoto, ač nepůvodního, přesto unikátního území.

Na základě výsledků nejen tohoto průzkumu, ale řady údajů od jiných autorů z celé oblasti „Travin“ se lokalizace tohoto záměru jeví jako velmi komplikovaná a nešťastná i vzhledem k tomu, že v blízkém okolí se nacházejí rozsáhlé polní monokultury, které jsou po přírodní stránce bezcenné.

8. Citovaná literatura

HŮRKA K. 1996: *Carabidae České a Slovenské republiky*. Zlín: Kabourek, 565 pp.

HŮRKA K., VESELÝ P. & FARKAČ J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. *Klapalekiana* 32: 15-26.

REJSEK J. 2000: Střevlíkovití (Coleoptera, Carabidae) bývalého vojenského výcvikového prostoru Milovice – Mladá. *Vlastivědný zpravodaj Polabí, Poděbrady*, 33 (1999), v tisku.

VONIČKA P. 1996: Přírodní památka Tráviny – návrh. Inventarizační průzkum brouků (Coleoptera). 10 pp., ne-publikovaný rukopis.

Litoměřice, Liberec, září 2000.

In memoriam Jindřich Franz (*14.X.1935 – †1.XI.2003)

Předčasně a nečekaně ve věku 68 let zemřel dne 1. listopadu 2003 v karlovarské nemocnici pan Jindřich Franz, dlouholetý člen České společnosti entomologické, lepidopterolog, zabývající se po řadu let faunistikou motýlů západočeského regionu, zejména Tepelské vrchoviny a Karlovarska. I když není vžitou tradicí zveřejňovat na stránkách tohoto časopisu biografie regionálních entomologů, přesto v tomto případě, s pocitem určité vnitřní potřeby, chceme připomenout zaníceného a vytrvalého sběratele, nezatíženého komerčními zájmy, naopak ochotného spolupracovat a nezištně poskytovat vlastní hodnotné údaje příslušným specialistům nebo organizátorům různých celostátních mapovacích akcí našich motýlů. Touto činností jeho působnost podstatně přesahuje lokální charakter, navíc jeho pravidelná a aktivní účast na spolkovém životě z něho učinila člověka známého širokému okruhu členů naší Společnosti.

Jindřich Franz se narodil 14. října 1935 v Rybničné u Karlových Varů ve smíšené česko-německé rodině, která byla po 2. světové válce rozdělena, a zatímco starší bratr René odchází s otcem do Německa, mladší Jindřich zůstává s matkou natrvalo v Čechách. Po ukončení základní školy v rodné obci a lesnického učiliště v Přísečnici v Krušných horách pracuje na Lesním závodě ve Žluticích, zpočátku jako praktikant, od r. 1960 jako hajný. Při zaměstnání na přelomu 60. a 70. let dálkově studuje Střední lesnickou technickou školu v Písku, kterou úspěšně ukončuje maturitou. Představy o pokračování ve studiu na vysoké škole však už zůstávají nenaplněny. Na Lesním závodě Žlutice působí až do konce 80. let, kdy ze zdravotních důvodů odchází do předčasného invalidního důchodu. Se svou rodinou žije po celý život v rodném domku v Rybničné.

V mladším věku se ve volném čase s nadšením věnuje myslivosti, po chronickém plicním onemocnění koncem 60. let soustřeďuje svůj zájem na entomologii a snad ovlivněn svými předky zaměřuje se na intenzivní studium motýlů. Plicní onemocnění však postupně stále více a více omezuje jeho fyzické možnosti.

Je obtížné najít odpovídající slova, jimiž by bylo možné stručně postihnout celou šíři zájmů tohoto lepidopterologa, který pilně, soustavně a s neobyčejnou pečlivostí a nadšením po desetiletí shromažďoval data a vlastním pozorováním a sběrem v terénu získával hodnotné poznatky nejen o výskytu druhů v širokém okolí svého působiště, ale i o jejich fenologii a u některých druhů studoval poprvé jejich bionomii (např. *Coleophora pratella*). Neomezoval se jen na poznatky o současné fauně motýlů Karlovarska, odkud je z druhé poloviny 20. století jen málo údajů, ale excerpoval i staré literární prameny od konce 19. století, kdy v okolí Bochova působil především G. Wagner, v okolí Karlových Varů E. L. Frosch, A. Hüttner

a O. Popp, v Krušných horách G. C. Laube a další. Takové zaměření a dobrá místopisná znalost umožnily porovnání historických údajů se současným stavem motýlí fauny i cílevědomé pátrání po druzích, již dříve v oblasti zjištěných.

Kromě tradiční orientace na skupinu tzv. makrolepidopter rozšiřuje J. Franz postupně svůj zájem i na čeledi drobných motýlů, jako jsou zavíječovití a obalečovití (Pyralidae, Tortricidae), ale také na velmi specializované čeledi pouzdrovníčkovitých (Coleophoridae), trávničkovitých (Elachistidae) a mnohé další. Smysl pro přesnost ho přivádí ke studiu mikroskopických znaků a určování druhů podle kopulačních orgánů. Přirozeným předpokladem je kromě moderní determinační literatury i zvládnutí poměrně náročné techniky mikroskopické preparace, která pro většinu starších sběratelů zůstává nedostupná. A tam, kde vlastní možnosti už nestačí, u druhů těžko rozlišitelných, se ve snaze zajistit spolehlivé výsledky, které by bylo možné prezentovat v literatuře, obrací o pomoc s determinací na příslušné specialisty. Cílem práce se tak stávají cenné a ověřitelné faunistické údaje doložené sbírkovým materiálem a nikoliv „pouhá“ sbírka motýlů.

Během své sběratelské činnosti nachází v uvedené oblasti i některé druhy nové pro faunu Čech (obaleče *Aethes dilucidana*) nebo celé České republiky (smutníčka *Scythris flavilaterella* a makadlovka *Filatima incomptella*). Nejvýznamnější výsledky faunistického výzkumu zveřejnil v příspěvcích o fauně denních motýlů, hřbetozubců a můr v regionálních časopisech, zejména v časopisu ochránců přírody *Arnika – Zpravodaji CHKO Slavkovský les*, vycházejícím v Mariánských Lázních, a ve *Zprávách muzeí Západočeského kraje*, vydávaných Západočeským muzeem v Plzni. Prvonoálezy některých druhů publikoval ve spolupráci s dalšími kolegy v *Klapalekianě* a další zajímavosti ze života motýlů také v *Entomologische Zeitschrift*, Frankfurt a. M.; celkem uveřejnil 12 lepidopterologických článků.

Potřeba přesné identifikace lokalit ve starší, převážně německy psané faunistické literatuře ho v průběhu let přivedla k nesnadné, ale velice potřebné práci na seznamu historických lokalit na území Čech a jejich aktuálních jménech. Tato práce se stala základem pro vytvoření rozšířeného celorepublikového seznamu, který může doplnit existující známé soupisy (Novák 1989, Pruner & Míka 1996) a o jehož vydání se nyní uvažuje.

Od poloviny 90. let minulého století se podííl ve spolupráci s entomologickým oddělením Národního muzea a pod patronací fy ENKI o.p.s. na faunistickém inventarizačním průzkumu lepidopter v oblasti hnědouhelných lomů blízkého Sokolovska, a to jak v poměrně zachovalém a přírodě blízkém prostředí Lomnického lesa (tzv. pinkoviště, vzniklé po hlubinné těžbě na konci 19. století), tak na rozsáhlých a zčásti již zrekultivovaných výsypkách současných velkolomů, zvláště na Velké podkrušnohorské výsypce. Tyto práce ještě pokračují a výsledky jsou využívány pro usměrnění rekultivací a vytváření přijatelného charakteru silně narušené krajiny, s větší přírodní diverzitou než bývá při podobných projektech obvyklé.

A tak i přes životní nesnáze – poválečné rozdělení původní rodiny, nemožnost dalšího studia a nakonec vážné a omezující onemocnění – zůstal pan Franz trvalým optimistou a každý, kdo se s ním osobně setkal, si jistě pamatuje jeho klidnou a usměvavou tvář. Hluboký vztah k přírodě, činorodá povaha a dobré zázemí vlastní rodiny vytvořily pro něho nezbytný základ, na nějž bylo možné se v životě spolehnout. Příznačné je, že ještě při posledním telefonickém rozhovoru před odchodem do nemocnice jsme si zcela samozřejmě domluvili na konec listopadu pracovní schůzku v Praze – místo ní jsme se sešli v chladném a deštivém dopoledni už 7. listopadu v obřadní síni v Karlových Varech, abychom se nečekaně a beze slov naposledy

rozloučili. Početná účast přátel, spolupracovníků i kolegů z řad entomologické a zvláště lesnické veřejnosti však potvrdila, že tento dobrý člověk zůstane v naší paměti nadále a výsledky jeho práce budou ještě dlouho využívány dalšími generacemi. Čest jeho památce!

František Krampl, Jan Liška

BIBLIOGRAFIE – BIBLIOGRAPHY

1. FRANZ J. 1982: Beitrag zur artfremden Freilandpaarung. *Entomologische Zeitschrift* (Frankfurt am Main), 92(4): 47.
2. FRANZ J. 1982: Zur Flüssigkeitsaufnahme bei Peribatodes secundaria Esper (Lep.: Geometridae). *Entomologische Zeitschrift* (Frankfurt am Main), 92(4): 48.
3. FRANZ J. 1983: Zum Verhalten des Dickkopffalters Ochloides venatus (Lep.: Hesperidae). *Entomologische Zeitschrift* (Frankfurt am Main), 93(6): 79-80.
4. FRANZ J. 1983: Příspěvek k motýlí fauně Tepelské plošiny: můrovití. *Arnika, Zpravodaj CHKO Slavkovský Les* (Mariánské Lázně), 24(4): 153-155 (in Czech).
5. FRANZ J. 1985: Příspěvek k motýlí fauně Tepelské vrchoviny (denní motýli). *Arnika, Zpravodaj CHKO Slavkovský Les* (Mariánské Lázně), 31(11): 24-26 (in Czech).
6. FRANZ J. 1986: Příspěvek k motýlí fauně Tepelské vrchoviny: Hřbetozubci (Lepidoptera, Notodontidae). *Arnika, Zpravodaj CHKO Slavkovský Les* (Mariánské Lázně), 34(14): 133-135 (in Czech).
7. FRANZ J. 1987: Příspěvek k fauně můrovitých z širšího okolí Karlových Varů (Lepidoptera, Noctuidae). (Beitrag zur Noctuidenfauna der weiteren Umgebung von Karlovy Vary (Lepidoptera, Noctuidae)). *Zprávy Muzeí Západočeského Kraje – Příroda* (Plzeň), 34-35: 55-56 (in Czech, German abstr.).
8. FRANZ J. 1994: Entomologův den ve Slavkovském lese. *Arnika, Zpravodaj CHKO Slavkovský Les* (Mariánské Lázně), 36: 3-5 (in Czech).
9. FRANZ J. 1994: Lišaj lipový (*Dilina tiliae* L.) (K barevné fotografii na obálce Arniky). *Arnika, Zpravodaj CHKO Slavkovský Les* (Mariánské Lázně), 36: 5 (in Czech).
10. FRANZ J. 1999: Ein Beitrag zur Kenntnis der Lebensweise der Raupensackmotte *Coleophora pratella* (Lepidoptera: Coleophoridae). *Klapalekiana*, 35: 1-3.
11. LIŠKA J., LAŠTŮVKA Z., JAROŠ J., MAREK J., NĚMÝ J., PETRŮ M., ELSNER G., SKYVA J. & FRANZ J. 2001: Faunistic records from the Czech Republic – 142. Lepidoptera: Tineidae, Psychidae, Yponomeutidae, Depressariidae, Oecophoridae, Elachistidae, Agonoxenidae, Scythrididae, Coleophoridae, Amphispbatidae, Gelechiidae, Tortricidae, Pterophoridae, Pyralidae. *Klapalekiana*, 37: 275-278.
12. LIŠKA J., FRANZ J., LAŠTŮVKA A., LAŠTŮVKA Z., MAREK J., NĚMÝ J. & VÁVRA J. 2002: Faunistic records from the Czech Republic – 153. Lepidoptera: Micropterigidae, Nepticulidae, Tineidae, Coleophoridae, Gelechiidae, Tortricidae, Pyralidae. *Klapalekiana*, 38: 257-258.

Jindřich Franz (born on October 14, 1935 in the village of Rybničná, Czechoslovakia) died on November 1, 2003 in Karlovy Vary, Czech Republic. As a worker in forestry, he first spent his free time in game management and later, when a chronic respiratory illness strongly limited his activities, he turned his interest to lepidopterology. He focused on the faunistics of the Lepidoptera of western Bohemia, especially large moths and, later on, also on various families of “microlepidoptera”. He further dealt with the bionomy and rearing of some case-borers (Coleophoridae, e.g. *Coleophora pratella*). His important results, including several records of new species for Bohemia and the Czech Republic (*Aethes dilucidana*, *Scythris flavilaterella* and *Filatima incomptella*), were summarized in 12 articles in Czech and German journals.

For more than the last ten years of his life, he had been participating in investigations organized by the Czech Entomological Society, such as mapping projects of Rhopalocera and some moths and, in collaboration with other specialists from the National Museum in Praha, a survey of insects in the coal mining area near Sokolov. He also initiated and prepared

a preliminary version of a list of historical, mostly German names of Bohemian localities occurring in the faunistic literature on Lepidoptera. Over the years, we highly appreciated his enthusiastic approach, optimistic character, and a friendly attitude. He will be also remembered for his readiness to collaborate with other colleagues, and the results of his investigations will be used for many years to come.

František Krampl, Jan Liška

80. narozeniny RNDr. Zdeňka Boučka, DrSc.

80th birthday of RNDr. Zdeněk Bouček, DrSc.

V tomto roce se dožívá jubilejních 80. narozenin významný hymenopterolog RNDr. Zdeněk Bouček, DrSc. Narodil se 8. ledna 1924 v Hradci Králové – Věkoších jako syn zemědělce. Vystudoval reálné gymnázium v Hradci Králové (maturoval v roce 1942) a do konce druhé světové války pracoval v zemědělství. V letech 1945-1949 studoval na přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity v Praze obor přírodopis – zeměpis. V roce 1949 obhájil disertační práci na téma „Revize evropských druhů čeledi Chalcididae“ a vysokoškolské studium ukončil doktorátem ze zoologie a botaniky (RNDr.). Po dvou rocích vojenské služby nastoupil v roce 1951 do entomologického oddělení odboru ochrany rostlin ve Výzkumném ústavu rostlinné výroby v Praze – Ruzyni. Pracoval na výzkumu škodlivých druhů blanokřídlých a na možnostech využití parazitoidů v ochraně proti kůrovcům a přástevníčku americkému. Od roku 1956 pracoval jako hymenopterolog v entomologickém oddělení Národního muzea v Praze. Po nástupu na toto pracoviště determinoval neurčený materiál blanokřídlého hmyzu v dílčích sbírkách deponitáře Národního muzea a uspořádal materiál v jednu centrální sbírku. V roce 1961 obhájil titul kandidáta věd (CSc.). Kandidátskou disertační práci měl založenou na svých publikacích o čeledích Eulophidae a Tetracampidae. Intenzivně dále pracoval na výzkumu fauny blanokřídlých a na přípravě revizí čeledí a rodů chalcidek. Díky jeho houževnaté výzkumné práci na systematice málo známých skupin se značně zlepšila a usnadnila determinace chalcidek žijících na území tehdejšího Československa. V roce 1967 předložil doktorskou disertační práci na téma „Systematika, rozšíření a ekologie parazitických blanokřídlých z čeledi Eulophidae v Československu“. Disertaci obhájil v březnu 1968 v Československé akademii věd v Praze a získal titul doktora věd (DrSc.). Koncem roku 1969 emigroval s rodinou do Anglie. Jedním z důvodů jeho odchodu do zahraničí byla minimální možnost získat povolení na zahraniční cesty s cílem studovat typy popsáných rodů a druhů chalcidek uložených ve sbírkách různých zahraničních muzeí. Od února 1970 pracoval jako stipendista v Hope Department of Entomology v Oxfordu. Ještě téhož roku v červnu se naplnilo jeho přání a v konkurzu získal místo hymenopterologa v Commonwealth Institute of Entomology v Britském přírodovědeckém muzeu v Londýně. V této organizaci měl za úkol determinovat a studovat faunu chalcidek prakticky všech světadílů. Kromě toho v mezinárodních kurzech pro zemědělsky specializované postuniverzitní studenty přednášel poznatky o řádu blanokřídlých z hledisek taxonomie a ekonomického významu této skupiny hmyzu. V roce 1988 byl penzionován, do poloviny roku 1989 na stejném pracovišti pracoval jako konzultant a pracuje dosud jako „scientific associate“.

Zabýval se entomologií od studentských let, členem České společnosti entomologické je od roku 1941. Nejprve sbíral a studoval brouky, hlavně z čeledi Staphylinidae, později se zabýval taxonomií blanokřídlého hmyzu, jemuž postupně věnoval největší pozornost. Na podněty prof. J. Obenbergera a hymenopterologa O. Šustery se později věnoval málo známé, ale velice početné i hospodářsky významné nadčeledi chalcidek (Chalcidoidea). Rody a druhy této nadčeledi byly do této doby málo známé. Díky entomologickému výzkumu Dr. Boučka je v současné době z území Česka a Slovenska známo více než 1 700 druhů chalcidek, z nichž velkou část sbíral a určil poprvé. V roce 1952 uveřejnil první velkou práci, která byla věnována revizi evropských druhů čeledi Chalcididae. Tato publikace ho učinila ve světě známou autoritou v tomto oboru. V té době byl pověřen zpracováním determinačních klíčů rodů řádu blanokřídlých do 2. dílu Klíče zvířeny ČSR, který redigoval prof. J. Kratochvíl a který byl uveřejněn v Nakladatelství ČSAV v roce 1957. Tento determinační klíč zůstává dodnes základním českým podkladem pro začínající zájemce o blanokřídlý hmyz. Částečně přepracovaná kapitola tohoto klíče o chalcidkách byla v roce 1964 uveřejněna v Kanadě jako „Keys to the Chalcidoidea of Czechoslovakia“ a stala se na více než 30 let jedinou klíčovou publikací, která se používala k determinaci rodů chalcidek na celém světě.

V roce 1954 byla Dr. Z. Boučkovi umožněna první zahraniční cesta do Maďarska. V Budapešti pracoval s determinovaným materiálem chalcidek ve sbírkách maďarských entomologů, zvláště J. Erdöse. Později na pozvání muzejních pracovišť studoval chalcidky v Německu, bývalém SSSR (zvláště v Moldávii a Ázerbajdžánu), dále v Paříži, Vídni aj. V roce 1961 studoval typový materiál chalcidek ve Švédsku, Francii a Německu. V roce 1966 obdržel několikaměsíční Humboldtovo stipendium do Mnichova, kde pracoval v Zoologische Staatssammlung. V období, kdy byl zaměstnán v Londýně, sbíral a studoval chalcidky více než rok v Austrálii a několik měsíců také v Indii, Číně, několikrát také v Kanadě a USA. Navrhl týmovou práci na „Klíči rodů nadčeledi Chalcidoidea Severní Ameriky“ a pracoval na něm jako stipendista půl roku v Kanadě a v USA. Jeho pobyt podporovalo zvláště kanadské ministerstvo lesnictví, částečně také univerzita A & M v College Station v Texasu a Smithsonian Institution ve Washingtonu. Po odchodu do penze jej francouzské ministerstvo zemědělství najalo na zpracování ilustrovaného klíče rodů čeledi Pteromalidae, který byl uveřejněn ve spoluautorství s J. Y. Rasplusem v roce 1991. Od té doby pokračuje Z. Bouček ve výzkumu blanokřídlého hmyzu jako vědecký spolupracovník (scientific associate) Britského přírodovědného muzea v Londýně a občas také entomologického oddělení Národního muzea v Praze.

Ve světě je Dr. Z. Bouček známý zvláště svými publikacemi. V kategorii revizí jsou nejdůležitější práce o evropských rodech a druzích čeledi Chalcididae (1952), o českých druzích čeledi Perilampidae (1956), o evropských druzích podčeledi Cleonyminae a čeledi Tetracampidae (1958) a Eulophidae (1959, 1963, 1965), o parazitoidech synantropních much rodu *Spalangia* (1963); o evropských druzích rodů *Eusandalum* (1967), *Megastigmus* (1970), *Cleonymus*, *Eunotus* a *Spaniopus* (1972); dále světová revize čeledi Leucospidae (1971), revize části afrických taxonů čeledi Torymidae (1978), tropických druhů rodu *Monacon* (Perilampidae) (1980), stehnatka rodu *Epitranus* (1982) a mongolských zástupců čeledi Perilampidae (1983). Zpracoval také velkou monografii rodů 14 čeledí nadčeledi Chalcidoidea Australasie (1988) a ilustrovaný klíč západopalearktických rodů čeledi Pteromalidae (1991). Následně publikoval klíč rodů čeledi Chalcididae Severní a Jižní Ameriky, klíče rodů čeledí Agaonidae, Chalcididae, Leucospidae, Pteromalidae a Tetracampidae Severní Ameriky (1996), část revize světových Torymidae tribu Palachiini (1998) aj. V letech 2001-2002 uveřejnil

také několik prací o druzích rodu *Ammoplanus* z čeledi Sphecidae. Publikoval rovněž biosystematický index palearktických zástupců čeledí Eulophidae a Tetracampidae (1968). Z větších faunistických prací jsou nejvýznamnější publikace o chalcidkách Moldávie (1961-1966), Itálie (1971), Jugoslávie (1977, téměř 1 000 druhů) a účast na národních seznamech blanokřídlých Velké Británie (1978), Nigérie (1980), Československa (1989) a Irska (2000). Celkem uveřejnil 168 vědeckých publikací na téměř 4 000 stranách s více než 4 200 vlastními kresbami. V těchto publikacích je popsáno pro vědu nových: 1 čeleď, 237 rodů a podrodů a 695 druhů.

Dr. Z. Bouček byl a stále je vyhledávaným odborníkem a poradcem mladých odborníků zabývajících se studiem chalcidek. V letech pobytu v Praze to byli zvláště mladí pracovníci z Itálie, Holandska, Polska a bývalé Jugoslávie. Po přechodu do Londýna ho vyhledávalo mnoho kolegů či adeptů výzkumu parazitoidních blanokřídlých z celého světa, někteří opakovaně, často na více měsíců.

Zúčastnil se aktivně také jednání světových entomologických kongresů ve Vídni (1960), Moskvě (1968), Washingtonu (1976) a Florencii (1996). Jeho záslužnou a významnou práci na úseku taxonomie a faunistiky Chalcidoidei ocenily také entomologické společnosti v Česku, Chorvatsku, Itálii a Srbsku, které Dr. Z. Boučka jmenovaly čestným členem. V červenci 2004, jako druhý na světě, obdržel od International Society of Hymenopterologists medaili „Distinguished Research Medal“ za významný přínos ke studiu světových blanokřídlých.

Jménem všech přátel a známých přeji oslavenci pevné zdraví, osobní pohodu a hodně radosti z vykonané i další práce.

Josef Šedivý

BIOGRAFIE A BIBLIOGRAFIE DO ROKU 1994 BIOGRAPHY AND BIBLIOGRAPHY TO 1994

ŠEDIVÝ J. 1994: 70th birthday of Dr. Zdeněk Bouček, M.Sc., Dr.Sc. *Klapalekiana*, 30: 209-217.

DOPLNĚK BIBLIOGRAFIE – COMPLEMENT TO BIBLIOGRAPHY

BOUČEK Z. 1980: Chalcidoidea, pp. 458-469. In: MEDLER J. T. (ed.): Insects of Nigeria. Check list and Bibliography. *Mem. Amer. Entomol. Inst.*, 30: i-vii + 1-919.

AUSTIN A. D., BOLTON B., BOUČEK Z., FERGUSON M. D. M., FITTON M. G., GAULD I. D., HUDDLESTON T., NOYES J. S., QUINLAN J. & SUBBA RAO B. R. 1983: Comment on the proposed conservation of *Aphis mytilaspidis* Le Baron, 1870. *Z. N. (S.)* 2320. *Bull. Zool. Nomencl.*, 40: 70-71.

BOUČEK Z. 1994: Description of two new species of European *Torymus* (Hymenoptera: Torymidae). *Fol. Heyrovskyana*, 2: 69-87.

KULA E., BOUČEK Z., ČAPEK M., ŠEDIVÝ J. & VACA D. 1994: Komplex parazitoidů pouzdrovníčka *Coleophora serratella* L. při jeho lokálním přemnožení v severních Čechách. *Lesnictví-Forestry*, 40: 155-167 (in Czech, English abstr.).

BOUČEK Z. 1994: Synonymic and taxonomic notes on some European Eulophidae and Torymidae. *Ann. Naturhist. Mus. Wien.*, 96B: 115-120.

BOUČEK Z. 1995: Hymenoptera Chalcidoidea, pp. 273-298. In: ROZKOŠNÝ R. & VAŇHARA J. (eds.): Terrestrial Invertebrates of the Pálava Biosphere reserve of UNESCO 2. *Fol. Fac. Sci. Natur. Univ. Masarykianae Brunensis, Biol.*, 93: 209-408.

BOUČEK Z. 1996: Two new palaeartic species of *Torymus* (Hymenoptera, Torymidae) from Central Europe and Kirghizia. *Fol. Heyrovskyana*, 4: 43-48.

- BOUČEK Z. & BROUGH E. 1996: *Bruchophagus muli* Bouček & Brough, (Hymenoptera: Eurytomidae). *Plant Quarantine Leaflet*, 82: 1-3.
- BOUČEK Z. & LASALLE J. 1996: New subfamily placement for the genus *Awara* Bouček (Hymenoptera, Eulophidae: Tetrastichinae). *Orient. Insects*, 30: 167-169.
- BOUČEK Z. & NOYES J. S. 1997: Obituary. Marcus William Robert de Vere Graham (1915-1995). *Entomol. Month. Mag.*, 133: 83-93.
- BOUČEK Z., LASALLE J. & POLASZEK A. 1997: Comment on the proposed precedence of *Metaphycus* Mercet, 1917 over *Aenasioidea* Giraut, 1911 (Insecta: Hymenoptera). *Bull. Zool. Nomencl.*, 54: 105-106.
- BOUČEK Z. 1997: Chapters: 4, Agaonidae; 6, Leucospidae; 20, Tetracampidae; pp. 117-133, 496-498, 705-708. In: GIBSON G. A. P., HUBER J. T. & WOOLLEY J. B. (eds.): *Annotated keys to the genera of Nearctic Chalcidoidea (Hymenoptera)*. Nat. Res. Council. Canada, Ottawa, xi + 794 pp.
- BOUČEK Z. & HALSTEAD J. A. 1997: Chapter: 6, Chalcididae, pp. 151-164. In: GIBSON G. A. P., HUBER J. T. & WOOLLEY J. B. (eds.): *Annotated keys to the genera of Nearctic Chalcidoidea (Hymenoptera)*. Nat. Res. Council. Canada, Ottawa, xi + 794 pp.
- BOUČEK Z. & HEYDON S. L. 1997: Chapter: 17, Pteromalidae, pp. 541-692. In: GIBSON G. A. P., HUBER J. T. & WOOLLEY J. B. (eds.): *Annotated keys to the genera of Nearctic Chalcidoidea (Hymenoptera)*. Nat. Res. Council. Canada, Ottawa, xi + 794 pp.
- BOUČEK Z. 1998: A taxonomic revision of the species of *Palachiini* (Hymenoptera: Torymidae). *J. Natur. Hist.*, 32: 217-262.
- O'CONNOR J. P., NASH R. & BOUČEK Z. 1998: A catalogue of Irish Chalcidoidea (Hymenoptera). *Occas. Publ. Irish Biogeogr. Soc.* (Dublin), 6: 1-135.
- BAUR H. & BOUČEK Z. 1998: *Coelopisthia* Förster versus *Kranophorus* Graham (Hymenoptera: Pteromalidae). *Entomologist's Gaz.*, 51: 69-72.
- BOUČEK Z. 2001: Palaearctic species of *Ammoplanus* (Hymenoptera: Sphecidae). *J. Natur. Hist.*, 35: 849-929.
- BOUČEK Z. 2001: *Ammoplanus*, pp. 124-151. In: BITSCH J., DOLLFUSS, H., BOUČEK Z., SCHMID T. K., SCHMID-EGGER Ch., GAYUBO S. F., ANTROPOV A. V. & BARBIER Y.: *Hyménoptères Sphecidae d'Europe occidentale. Volume 3. Faune de France, France et régions limitrophes*, 86. Fédération Française des Sociétés de Sciences Naturelles, Paris, 459 pp.
- BOUČEK Z. & GAYUBO S. F. 2001: The genus *Ammoplanus* Giraud in the Iberian Peninsula (Hymenoptera, Sphecidae). *Entomologist's Gaz.*, 52: 55-66.
- HUBER J.T. & BOUČEK Z. 2001: *Polynema* Haliday, 1833 (Insecta, Hymenoptera). Designation of *Polynema flavipes* Walker, 1846, as the type species. *J. Hym. Research*, 10: 280-291.
- BOUČEK Z. 2002: *Elachertus anthophilae*, a new species from Great Britain (Hymenoptera: Eulophidae). *Entomologist's Gaz.*, 53: 131-133.
- BOUČEK Z. & NOYES J. S. 2004: Two new species of Chalcidoidea (Hymenoptera: Pteromalidae, Encyrtidae) associated with *Iceria pattersoni* Newstead (Hemiptera: Margarodidae) a pest of coffee in Kenya. *Perspectives on Biosystematics and Biodiversity, T. C. N. Com. Vol.*, 2004: 137-145.

Zdeněk Bouček, a well-known hymenopterologist, celebrated his eightieth birthday in January 2004. His lifelong scientific career centered on the study of the parasitoids of the superfamily Chalcidoidea. They were the basic subjects of his thesis, as he focused especially on the families of Chalcididae, Eulophidae and Tetracampidae. He continued to study these parasitoids in the Research Institute of Crop Protection in Prague-Ruzyně, in the Department of Entomology of the National Museum in Prague, and in the Commonwealth Institute at the British Museum of Natural History in London. The work in the latter institution enabled him to study and describe taxa from all continents.

Most of his scientific output deals with the taxonomy of hymenopteran insects of the superfamily Chalcidoidea. Many of his revisions became the field's classic, e.g. the papers on Czechoslovak Perilampidae (1956), European genera of Cleonymidae and Tetracampidae (1958), European Eulophidae (1959, 1963, 1965), parasitoids of synantropic flies (genus *Spalangia*), European species of the genera *Eusandalum* (1967), *Megastigmus* (1970),

Cleonymus, *Eunotus*, and *Spaniopus* (1972), the world's Leucospidae (1974), some groups of African Torymidae (1978), tropical Perilampidae of the genus *Monacon* (1980), Chalcididae of the genus *Epitranus* (1982), and Mongolian Perilampidae (1983). He further published a monumental monograph of all genera of 14 Australasian families of the Chalcidoidea (1988), illustrated keys to the West Palaearctic Pteromalidae (with J. Y. Rasplus, 1991) and American genera of Chalcididae (1992), keys to the genera of Agaonidae, Chalcididae, Leucospidae, Pteromalidae and Tetracampidae of North America (with co-authors, 1996), and a revision of the world's Torymidae of the tribe Palachiini (1998). He also co-authored the Biosystematic Index of Palaearctic Eulophidae and Tetracampidae (Bouček & Askew 1968). Last but not least, he is an author or co-author of many regional check-lists, e.g. the chalcids of Moldavia (1961, 1965, 1966), Italy (1971) and Yugoslavia (1977), as well as several national checklist of Great Britain (1978), Czechoslovakia (1989), and Ireland (2000).

As a leading specialist, Zdeněk Bouček has also been mentoring a number of young people and novices in the study of hymenopteran insects from various countries.

The Entomological Societies of Czech Republic, Italy, Croatia, and Serbia acknowledged his lifetime achievements and significant contributions to the taxonomy and faunistics of the Chalcidoidea by Honorary Memberships. In July 2004 he became only the second scientist to receive the Distinguished Research Medal by the International Society of Hymenopterists; the first medal went to Prof. C. D. Michener in 2002.

I wish Zdeněk Bouček a sound health, peace of mind and a lot of pleasure from his past and future success in entomology.

Josef Šedivý

Spolkové zprávy

Počet členů a jeho změny

V období od 19.12.2003 do 29.9.2004 bylo přijato 10 nových členů, 8 členů z ČSE vystoupilo a 3 členové zemřeli. ČSE má nyní 837 členů.

Hospodářská zpráva ČSE za rok 2003

Příjmy:

Členské příspěvky	307 700,00
Dotace ze státního rozpočtu ČR	175 000,00
Výměnné dny	58 150,00
Prodej časopisů	6 366,90
Úrok běžného účtu ČSE	1 106,06
Sponzorské dary	11 000,00
Sponzorské dary na vydání překladu ICZN	5 000,00
Xerokopie	595,00
Prodej ICZN	25 360,00
Entomologický ústav – údaje pro projekt Fauna Europaea	25 000,00
Nabídkový list – fa. Arsenal	5 000,00

Příjmy celkem 620 331,96

Výdaje:

Materiálové náklady:

Tisk časopisu Klapalekiana	122 208,50
Členská pošta a agenda – poštovné	13 458,60
Mezinárodní výměna časopisů – poštovné	29 000,00
Kancelářské potřeby	7 696,90
Výroba Zpravodaje ČSE	3 370,50
Výroba pozvánek na výměnné dny	1 544,50
Poplatky Čes. spořitelně za vedení účtu ČSE	6 449,40
Poplatky za telefon	14 654,00
Tisk ICZN	70 980,30
Příslušenství PC	668,00

Materiálové náklady celkem 270 030,70

Služby:

Vedení účetnictví	46 800,00
Nájemné za knihovnu	13 192,50

Nájemné za depozitář	5 868,00
Výměnné dny – nájem sálu	48 530,00
Ostatní služby (oprava PC, stěhování depozitáře).....	9 694,00
Služby celkem	124 084,70
Mzdové náklady:	
Hrubá mzda adm. tajemníka	155 520,00
Dohody o provedení práce – sazba časopisu Klapalekiana	8 000,00
Sociální a zdravotní pojištění	55 174,00
Mzdové náklady celkem	218 694,00
Sponzorský dar ZOO Praha	2 000,00
Drobné výdaje výboru ČSE	706,50
Náklady celkem	615 515,90

Hospodářská situace Společnosti

ČSE obdržela na rok 2004 dotaci ze státního rozpočtu ČR ve výši 175 000,-Kč. Výměnné dny v roce 2004 neskončily ziskem jako v minulých letech. Tento nepříznivý výsledek byl ovlivněn zvýšením ceny pronájmu sálu a nově vzniklou nutností (na základě vyhlášky Magistrátu hl. m. Prahy) odvádět Městské části Praha 5 poplatky ze vstupného.

Členské příspěvky za rok 2004 dosud zaplatilo cca 500 členů, což je oproti loňskému roku znatelné zhoršení. Výbor proto žádá všechny členy, kteří tak dosud neučinili, aby co nejdříve uhradili členský příspěvek, popř. dlužné částky za příspěvky z let předchozích.

Na rok 2005 žádala ČSE o státní dotaci ve výši 223 150,-Kč. Informace o výsledku, jakož i hospodářská zpráva ČSE za rok 2004, budou otištěny v příštích Spolkových zprávách.

Výměnné dny

se konaly 7. února a 18. září 2004 v Národním kulturním domě v Praze 5 – Smíchově. Zúčastnilo se jich celkem cca 600 platících návštěvníků.

Valné shromáždění ČSE a složení nového výboru a revizní komise

Valné shromáždění (dále VS) se konalo 5.3.2004 v Praze za přítomnosti 61 členů. Za uplynulé funkční období podali jménem odstupujícího výboru D. Král zprávu jednatelskou, J. Rolčík zprávu hospodářskou a O. Hovorka zprávu knihovní. M. Knížek přednesl zprávu revizní komise. J. Vítner podal ediční zprávu a stručnou zprávu o aktivitě ČSE v kauze VVP Mladá. Po diskusi v plénu pak na návrh S. Bílého VS schválilo zprávy odstupujícího výboru a odstupující revizní komise.

VS zvolilo na návrh J. Strejčka čestnými členy ČSE Ing. Jana Fremutha, doc. Dr. Ivana Hrdého a Rudolfa Rouse.

S. Bílý navrhl počet volených členů výboru (11) a revizní komise (3); VS návrh schválilo. VS jmenovalo volební komisi ve složení: I. Hrdý, M. Sláma, R. Borovec; komise si zvolila I. Hrdého za předsedu.

Za řízení volební komise byla provedena volba výboru a revizní komise s následujícím výsledkem. Do výboru zvoleni: Jan Růžička (45 hlasů), Josef Jelínek (44, za místopředsedu), David Král (44), Svatopluk Bílý (42, za předsedu), Oldřich Hovorka (42, za knihovníka), Vladimír Novák (39, kandidoval na hospodáře, zvolen do této funkce; nově zvolení členové výboru se dohodli, že o obsazení funkcí, na něž byli dva kandidáti, rozhoduje počet získaných hlasů), Jan Farkač (37, kandidoval na vědeckého tajemníka, zvolen do této funkce), Vladimír Vrabec (33, kandidoval na vědeckého tajemníka, zvolen za člena výboru), Jakub Rolčík (32, kandidoval na hospodáře, zvolen za člena výboru), Jiří Hájek a Jan Schneider (po 29). Náhradníci výboru: Pavel Moravec (28), Aleš Bezděk, Tomáš Soldán, Martin Škorpík a Petr Zahradník (po 27), Vítězslav Kubáň (25), Petr Kabátek (17), Jan Bezděk (14), František Šťáhlavský (12), Jiří Kolibáč (6). Hlasy kandidátům do revizní komise: Pavel Chvojka (49), Petr Kment (43), Miloš Trýzna (41) (zvoleni), Svatopluk Pokorný (30).

Na schůzi nově zvoleného výboru a revizní komise si revizní komise zvolila za předsedu P. Kmenta a výbor koptoval za členy výboru A. Bezděka, P. Moravce, T. Soldána, M. Škorpíka a P. Zahradníka.

Zvýšení členských příspěvků

Výbor ČSE na schůzi dne 29. září 2004 schválil návrh hospodáře Společnosti zvýšit členský příspěvek od roku 2005 včetně na 450,-Kč ročně. Na základě analýzy hospodaření Společnosti za poslední tři roky se tento krok jeví jako nezbytný pro další působení ČSE. Hlavní zdroje příjmů ČSE tvoří dotace ze státního rozpočtu (pro rok 2005 žádáme navýšení o 48 150,-Kč) a příjmy z členských příspěvků. Bohužel počet platících členů neustále klesá. V roce 2003 zaplatilo členský příspěvek přes 700 členů do konce září letošního roku zaplatilo členský příspěvek za rok 2004 zatím pouze cca 500 členů (– cca 80 000,-Kč). Hlavní výdaje Společnosti tvoří tisk časopisu *Klapalekiana*, platby za služby a mzdy. V roce 2004 bylo zvýšeno DPH z 5% na 19%, lze očekávat výrazné promítnutí tohoto navýšení ve výdajích za tisk a služby. Valné shromáždění ČSE 22. listopadu 1997 stanovilo členský příspěvek ve výši 350,-Kč ročně plus možné zohlednění roční míry inflace (*Klapalekiana* 34(1998), 1-2: Spolkové zprávy). Výbor ČSE tuto možnost dosud nevyužíval: do roku 2004 se výše členského příspěvku neměnila. Zohlednění meziroční míry inflace v období mezi lety 1997-2004 umožňuje výboru ČSE stanovit nově členský příspěvek na 450,-Kč ročně.

Vladimír Novák

Stěhování knihovny ČSE

Na jaře r. 2004 rozhodlo vedení přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, že v místnosti č. 109 v 1. patře budovy PŘF UK ve Viničné ul. čp. 7 v Praze 2, kde sídlily knihovny České společnosti entomologické a České zoologické společnosti, vybuduje učebnu. ČSE a ČZS

dostaly z této místnosti výpověď a byly nuceny své knihovny přestěhovat do náhradní místnosti v suterénu téže budovy. Nastala kritická situace, v jaké se knihovna ČSE neocitla už více než půl století. Stěhování proběhlo od konce června do začátku srpna 2004. Knihovna se nyní nachází v 1. suterénu v místnosti č. S 35.

Protože náhradní suterénní místnost je podstatně menší než místnost původní, bylo do ní možno přestěhovat jen cca 40% knihovního fondu ČSE umístěného doposud ve Viničné 7. Větší část knihovního fondu, zásoby publikací vydaných ČSE a archiválie bylo nutno přemístit do depozitářů. Tato část knihovního fondu a původní kovové regály byly přestěhovány do depozitáře knihovny entomologického oddělení Národního muzea v Praze 9 – Horních Počernicích, zásoby publikací a archiválie do depozitáře Oblastního muzea Praha-východ v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi. PřF UK uhradila výdaje na stěhování včetně autodopravy, takže ze stěhování nevyšly ČSE finanční výlohy. Majetek ČSE se tedy podařilo zachránit beze ztrát, knihovní depozitum však bohužel zatím nebylo možno uspořádat tak, aby mohlo být využíváno čtenáři.

K postupu prací: Bylo třeba vybrat, které tituly časopisů zůstanou v budově PřF UK ve Viničné 7. Při výběru jsem se řídil kritériem, že v knihovně musí zůstat tituly, které jsou čtenáři nejvíce žádány a nejsou dostupné v jiné knihovně v budově popř. v dalších odborných knihovnách v centru Prahy nebo v knihovně entomol. odd. NM. Časopisy byly z regálů ukládány do banánových krabic, které byly popisovány signaturami uložených titulů a ve dvou skupinách (Viničná 7/depozitář) přenášeny a přechodně ukládány do dočasných meziskladů v 1. patře budovy. Poté, když byla náhradní místnost upravena a vybavena novými regály (byly pořízeny nákladem PřF UK a jsou jejím majetkem), byly krabice s časopisy určenými pro knihovnu v budově přemístěny do suterénu a časopisy hned v následujících dnech uloženy na regály, aby bylo s co nejmenší prodlevou zajištěno poskytování výpůjčních služeb. Při ukládání časopisů bylo na regálech ponecháno volné místo pro přírůstky těchto titulů na příštích cca 20 let. Poté byly krabice určené do depozitářů přemístěny k východu z budovy, odvezeny a nově uloženy.

Problémem bylo obstarání dostatečného počtu krabic, aby byla zajištěna kontinuita výše uvedených prací, a dále zajištění nepřetržitého intenzivního provádění těchto prací, aby se podařilo dodržet stanovený termín přestěhování knihovny. S tím souvisela i nutnost ještě před stěhováním zaevidovat nahromaděné přírůstky časopisů (od doby, kdy ukončil svou činnost p. Jiří Vávra st. – srovn. Spolkové zprávy z předchozích let – nikdo soustavně evidenci časopisů neprováděl). Tyto problémy se podařilo včas vyřešit díky obětavé pomoci několika členů i nečlenů ČSE:

Pro získání dostatečného počtu krabic byla rozhodující aktivita pp. Jana SCHNEIDERA a Ing. Bořivoje ZBUZKA. Další krabice obstarali a pro stěhování věnovali pí. Zora BRODSKÁ, sl. Klára HOFFMANNOVÁ, pp. Mgr. Petr BAŇAŘ, Dr. Svatopluk BÍLÝ, Dr. Oldřich HOVORKA, Dr. Vladimír NOVÁK, Jindřich VEICHER a Mgr. Vladimír VRABEC. Krabice na své náklady přivezli pp. Jan BATELKA, Dr. Svatopluk BÍLÝ, Jiří BRODSKÝ, Dr. Vladimír NOVÁK, Mgr. Vladimír VRABEC a Ing. Bořivoj ZBUZEK.

V téměř celém průběhu přípravy stěhování i při stěhování samém velmi účinně pomáhal p. Mgr. Jan MOUREK. Mnoho svého volného času věnovali této pomoci také pp. Mgr. Petr BAŇAŘ, Jan BATELKA a Dr. Oldřich HOVORKA (dva posledně jmenovaní mají též podstatný podíl na uložení časopisů na nové regály). Při přípravě stěhování pomohli dále pp. Mgr. Jan BENEŠ a Mgr. Jiří SKUHROVEC, při stěhování p. Dr. Vladimír VOHRALÍK.

Několik stovek svazků časopisů a knih zaevidoval p. Mgr. Petr KMENT.

Možnost přestěhovat časopisy, zásoby publikací ČSE a archiválie do depozitářů zajistili pp. Mgr. Jiří HÁJEK a Dr. Vladimír NOVÁK.

Děkuji všem, kteří mi při stěhování knihovny Společnosti pomohli.

Jan Vitner

Činnost knihovny

Knihovna nadále pravidelně (pondělí: 11-14 hod., úterý: 13-19 hod.) poskytuje výpůjční služby. Knihovní fond doplňovaný formou výměny publikací nyní obsahuje 22 132 svazků.

Peněžní dary členů

Je zde na místě vyjádřit vděčnost těm členům a příznivcům ČSE,, kteří podpořili Společnost v její nelehké hospodářské situaci a věnovali jí tyto částky:

pp. Karel ADAMÍK, Frýdek-Místek	50,-
Ing. Jan LIŠKA, Praha	100,-
Ing. František MUŠKA, Brno	50,-
Ing. Robert PAUL, Praha	150,-
Viktor ROUBAL, Blaustein	500,-
Ing. Milan ROZSÍVAL, Rokytnice v Orlických horách	150,-
Václav ŠILHA, Nové Strašecí	150,-

Dále děkujeme za uhrazení členského příspěvku nebo jeho části členům, pro něž je tato platba dobrovolná (překročení věkové hranice 75 let při nepřetržitém trvání členství po dobu nejméně 25 let, čestné členství):

pp. Jan ČURDA, České Velenice
Josef KABRHEL, Dolní Újezd
Viktor ROUBAL, Blaustein

Dr. Jaroslav L. STEHLÍK, Brno
prof. Vladimír ŠTĚRBA, Brno
Vojtěch VOMOČIL, Dolní Újezd

Dary knihovně

Společnost s díky kvituje publikace a separáty, které do knihovny darovali: Oblastní muzeum Praha-východ v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi, pp. Jan BATELKA, Dr. Zdeněk BOUČEK, Dr. Jan FARKAČ, Dr. Oldřich A. FISCHER, Jiří HÁVA, Ing. Miloš HRDLIČKA, Vladimír KALÍK, doc. Dr. Josef ŠEDIVÝ, Dr. Jiří VÁVRA a Václav VYSOKÝ.

Pomoc členů

Jsme zavázáni těm, kteří nezištně pomohli Společnosti skutkem:
Při stěhování knihovny ČSE a s ním souvisejících akcích pomohlo několik členů i nečlenů ČSE; podrobná zpráva je uvedena výše.
Při přípravě členské pošty k rozeslání a při její dopravě na poštu pomáhali pp. Mgr. Jan BENEŠ, Petr JANŠTA, Mgr. Petr KMENT, Petr ŠÍPEK a Mgr. František ŠTÁHLAVSKÝ.
Zásilky pak na své náklady dopravil na poštu p. Dr. Vladimír NOVÁK.

Recenze rukopisů prováděli (kromě členů redakční rady): pp. Ing. Dr. Jan BEZDĚK, Ing. Josef JAROŠ, Ing. Jaroslav MAREK, Dr. Pierre MOULET, Dr. Jan RŮŽIČKA a Mgr. Jaroslav ŠŤASTNÝ.

Jazykovou revizi angličtiny v pracích zadaných do časopisu *Klapalekiana* provedl p. Ing. Dr. David BOUKAL, revizi němčiny provedla pí. Mgr. Martina JANOUŠKOVÁ.

Vystoupivší členové

8 členů z ČSE vystoupilo:

doc. Ing. Miroslav ČAPEK, Brno
Otakar LUŽA, Ždánice
Josef NOVOTNÝ, Sulec
Radim ŠIGUT, Paskov

Dr. Zdeněk ŠVANĚK, Praha
Ing. Martin TĚHNÍK, Praha
Zdeněk VANĚČEK, Vysoký Chlumec
Dr. Radko VANĚK, Rychnov nad Kněžnou

Zemřelí členové

3 členové zemřeli:

Emil ČOCHNER, Praha
prof. Dr. Karel HŮRKA, Praha

Ing. Bedřich KUNOVSKÝ, Kelč

Čest jejich památce !

Noví členové

10 nových členů bylo do Společnosti přijato:

řádný:

Jan KLEČKA, N. Frýda 19, 370 05 České Budějovice – Col.;

mimořádní:

Pavel BURGERT, Jindřišská 2040, 530 02 Pardubice – Col.: Buprestidae, Ptinidae, Eur. centr.;

Tomáš NOVOTNÝ, Michelská 27/8, 145 00 Praha 5 – Michle – Lep., Boh. Mor.;

Pavel POKLUDA, Horní Újezd 133, 570 01 Litomyšl – Col., pal.; Cerambycidae, Carabidae, Elateridae, Buprestidae, Cetoniidae det.;

Lukáš ROUDNÝ, Moravská 454, 503 46 Třebechovice pod Orebem – Lep.: Sphingidae, Bombycoidea, Eur. centr., faun., det.;

Zdeněk SVOBODA, Hrádecká 233, 763 21 Slavičín – Col., Lep., Eur. centr.;

Ing. Karel SÝKORA, Červenohrádecká 126, 312 00 Plzeň – Col.: Carabidae, Eur. centr.;

Libor ŠORM, Žilina 183, 273 01 Kamenné Žehrovice – Het., Col., Boh. Mor., lesnická entomologie;

doc. Ing. Antonín ZEMAN, DrSc., Vítězná 1569, 274 01 Kladno – Col.: Buprestidae, Cerambycidae, pal.;

Ing. Luboš ŽIŽŇAVSKÝ, Devonská 1, 152 00 Praha 5 – Col.: Lucanidae, Dynastidae, Cetoniidae, Lep.: Saturniidae, Papilionidae, faun., chov.

POKYNY PRO AUTORY

1. Časopis České společnosti entomologické Klapalekiana uveřejňuje příspěvky přinášející původní výsledky především faunistického, taxonomického, ekologického a etologického výzkumu vzdušnicovců, zejména z oblasti střední Evropy, dále metodické stati, recenze a personálie. Do tisku se přijímají pouze práce dosud neuveřejněné či takové, které nebyly zadány do tisku jinde. V pracích je nutno respektovat aktuální vydání Mezinárodních pravidel zoologické nomenklatury.

Časopis *Klapalekiana* je excerpován v *Entomology Abstracts* a *Zoological Record*.

Rukopisy prací zasílejte na adresu: Česká společnost entomologická, redakce časopisu *Klapalekiana*, Viničná 7, 128 00 Praha 2, Česká republika.

2. Rukopisy se přijímají v češtině, slovenštině, angličtině nebo němčině. Klíčová slova a abstrakt pouze v angličtině. U delších prací psaných česky či slovensky je nutný **obsažný souhrn** v angličtině nebo němčině, u prací psaných anglicky nebo německy je analogicky vyžadován obsažnější souhrn v češtině či slovenštině. U krátkých článků (1-2 strany) stačí pouze abstrakt. Název práce a popisky k přílohám je třeba dodat v obou jazycích. Překlad si autor pořizuje sám, redakce zprostředkovává pouze jazykovou revizi menšího rozsahu.

3. Práce mají mít toto základní uspořádání (v uvedeném pořadí): stručný a výstižný název v hlavním jazyce a v jazyce souhrnu (v angličtině u kratších česky psaných prací bez souhrnu), jméno a příjmení autora(ů) (příjmení velkými písmeny, mezi předposledním a posledním autorem znak "&"), adresa autora(ů) včetně PSČ, klíčová slova, abstrakt, vlastní text práce, poděkování, literatura, souhrn v druhém jazyce, texty k přílohám, přílohy (obrázky, grafy, tabulky, fotografie).

Klíčová slova (vždy v angličtině) - několik (3-10) slov vystihujících obsah článku a sloužících k zařazení článku do referativních časopisů. Např.: Faunistics, bionomy, Coleoptera, Curculionidae, *Cionus*, Hungary, Palaearctic region.

Abstrakt (vždy v angličtině) - stručný obsah článku o maximálním rozsahu 30 řádků rukopisu. Taxony skupiny rodu a druhu se v abstraktu uvádějí nezkráceně, včetně autora a roku popisu.

Vlastní text práce se dále obvykle dělí na úvod, materiál a metodiku, výsledky a diskusi, popř. shrnutí či závěr. Jednotlivé části mohou být podle potřeby spojeny (např. výsledky s diskusí). V odůvodněných případech je možno členění zjednodušit (např. u jednoduchých faunistických prací bez diskuse), u krátkých sdělení nemusí být text práce členěn vůbec.

4. Práce (včetně příloh) se přijímají ve dvou exemplářích (originál + 1 kopie), jednostranně psané či tištěné na **průběžně číslované listy** formátu A4, text s **řádkováním 2**. Nadpisy jednotlivých částí práce se píší samostatně na zvláštní řádek, s výjimkou abstraktu a poděkování.

Černobílé grafické přílohy (pérovky, grafy, mapky aj.) musí být kontrastní, na kvalitním bílém papíře, **smontované do tabulí** a průběžně **očíslované**; nejvýše dvojnásobně zvětšené oproti výslednému rozměru v tisku (velikost sazebního obrazce stránky [= zrcadla] je 12,6 x 18,7 cm) a nejméně tak veliké jako výsledný rozměr. S ohledem na předpokládané zmenšení volte přiměřenou sílu čáry a hrubost tečkování. Kvalitní **černobílé fotografie** se přijímají pouze po dohodě s redakcí. **Tabulky** (číslované) je třeba dodat na zvláštním listu v co nejjednodušší grafické úpravě (viz též bod 7).

Texty k tabulkám a obrázkům musí být srozumitelné a dostatečně popisné i bez odvolávání se na text práce. Označení tabulek: Tabulka/Table/Tabelle 1, 2. Označení obrázků: Obr. (v češtině a slovenštině), Fig./Figs (v angličtině), Abb. (v němčině). Autor může označit po straně textu, kam přibližně se mají jednotlivé přílohy zařadit.

5. Jména taxonů skupiny rodu a druhu uvádějte při první zmínce v práci celá (také v abstraktu), včetně nezkráceného jména autora popisu, roku a případných závorek. V dalším textu při opakování je možno rodová jména zkracovat nebo autora a rok popisu neuvádět, pokud nemůže dojít k záměně a nejasnostem.

Datum pište bez mezer, měsíce římskými číslicemi (I.VI.1994). V anglickém textu pište římské číslice malými písmeny (1.vi.1994) a používejte též desetinnou tečku místo čárky (4.7 mm).

Kódy lokalit pro síťové mapování pište až za název lokality do kulaté závorky, např. Slaný (5750). Názvy lokalit vypisujte celé, např. Lysá nad Labem (nikoliv Lysá n. L.).

U faunistických údajů je třeba uvádět: zemi (s případnou bližší specifikací), lokalitu a její kód (nebo jiné bližší určení), datum nálezu, počet exemplářů (případně samců a samic), jméno autora nálezu, determinátora, autora revize determinace, majitele sbírky, apod. Viz též bod 9.

Latinské zkratky: Jednotlivé údaje je možno vyjádřit standardními zkratkami: centr. = centralis - střední; sept. = septentrionalis nebo bor. = borealis - severní; mer. = meridionalis - jižní; or. = orientalis - východní; occ. = occidentalis - západní; lgt. nebo leg. = legit - sbíral; det. = determinavit - určil; rev. = revidit - revidoval; observ. = observavit - pozoroval; coll. = collectio - sbírka. Zkratky se píší za jméno (s výjimkou prostého označení sbírky) a spojují se spojkou "et" = a - např.: "A. Zajíc lgt., det. et coll.", "A. Zajíc lgt. et det., coll. B. Zajíc".

6. Příprava rukopisu pro tisk se urychlí, dodá-li autor **konečnou verzi rukopisu** (po úpravách provedených na základě oponentského posudku, jazykové revize a pokynů redakce) také **na disketě**, kompatibilní s PC IBM (nejlépe v textovém editoru T 602 či Word for Windows) **spolu s jedním výtiskem**.

7. Několik pokynů k počítačovému zpracování: text **zarovnávejte** pouze **vlevo**, **nedělte slova** na konci řádku. Klávesou "Enter" ukončujte pouze **odstavec**, nikoliv každou řádku. Neupravujte text do více sloupců. Kapitoly zvýrazněte mezerou jednoho řádku. Číslice 1 a 0 nelze nahrazovat písmeny l a o. Pro **samce** používejte znak § (paragraf), pro **samici** znak * (hvězdička), v množném čísle zdvojeně a s mezerou mezi číslem a znakem, např. 1 §, 1 *, 3 §§, 5 **. Nepoužívejte tedy písmeno "o" s ručně doplněnými symboly jednotlivých pohlaví. **Tabulky** můžete dodávat jako **samostatné textové soubory**, sloupce oddělte pouze tabulátory, řádky klávesou "Enter".

Pište vše normálním písmem. Pouze pro jména *rodů, podrodů, druhů a poddruhů* (ne však vyšších taxonomických jednotek) používejte *kurzívu (italics)*, ne však pro autory taxonů, roky a zkratky ssp., sp., spp. a další (např.: "Aporia crataegi (Linnaeus, 1758). Housenky na Prunus spp."). Dále pište v kapitole Literatura *kurzívou názvy časopisů a knih (včetně jazykových ekvivalentů v závorce)*. **NÁZVY KAPITOL (MATERIÁL A METODIKA, VÝSLEDKY, LITERATURA apod.) a AUTORY citací** v seznamu literatury (viz bod 8) pište velkými písmeny.

8. Citace literatury:

a) **Citace v textu** podle následujících vzorů: Novák (1970), (Novák 1970), Neumann & Starý (1970), (Neumann & Starý 1970), Smith et al. (1972) (při více než dvou autorech). Všechny práce citované v textu musí být uvedeny v seznamu literatury.

b) **V soupisu bibliografických záznamů na konci článku** uvádějte **pouze** práce citované v textu. **AUTORY** pište v tomto seznamu velkými písmeny a uvádějte v abecedním pořadí, práce od jednoho autora v chronologickém sledu, při více pracích téhož autora z jednoho roku označené a,b,c ... za rokem bez mezery.

U časopisů uvádějte pouze ročník (číslo do závorky za ročník jen v tom případě, je-li každé číslo stránkováno samostatně), za dvojtečkou a mezerou následují stránky (od-do) (např.: 17: 75-124).

Ke zkracování slov v názvech časopisů se používají standardní mezinárodní zkratky, v nichž se píší jednotlivá slova (kromě předložek, spojek a členů) s velkým počátečním písmenem (*Sborn. Severočes. Muz. - Přír. Vědy*) (viz bod 11). Nemáte-li k dispozici zkratku, vypište slovo celé.

U citace knihy se vyžaduje: autor, rok vydání, název, nakladatelství, místo vydání a počet stran (pp.).

U publikace, která je psána v češtině, slovenštině, maďarštině či jiných méně frekventovaných jazycích a má cizojazyčný souhrn v některém z latinkou psaných kongresových jazyků (angličtině, němčině, francouzštině, španělštině) nebo v latině, uvádějte název práce (knihy) též ve druhém jazyce, uzavřete do kulatých závorek a na konci připojte do závorky poznámku, např.: (in Czech, German abstr.). Jazykové vybavení není nutno uvádět u prací psaných v kongresových jazycích a latině.

U publikace, která je psána pouze v češtině nebo jiném méně frekventovaném jazyce **a název práce i souhrn v některém kongresovém jazyce či v latině chybí**, může autor uvést pro informaci vlastní překlad názvu do angličtiny. Takový překlad je však třeba uzavřít do hranatých závorek a na konci uvést v závorce, např.: (in Czech), ve všech pracích v článku jednotně.

U publikace, která není psána latinkou (azbuka, arabské písmo, čínské a japonské znakové písmo aj.), provádějte buď transkripci do latinky (azbuka), a/nebo název uvádějte v příslušném typu závorky rovnou v angličtině nebo některém jiném kongresovém jazyce, pokud byl v názvu nebo souhrnu použit, vždy však v celém seznamu literatury jednotně.

Příklady citací:

ZELENÝ J. 1972: Návrh členění Československa pro faunistický výzkum. (Entwurf einer Gliederung der Tschechoslowakei für Zwecke der faunistischen Forschung). *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 8: 3-16 (in Czech, German abstr.).

- MOCSÁRY S. 1877: Adatok Zemplén-és Ung megyék faunájához. [Contributions to the Fauna of the Zemplén and Ung regions]. *Mathem. Természettud. Közlem.* (Budapest), 13: 131-185 (in Hungarian).
- MILLET M. C. & LEARNER M. A. 1998: Plecoptera and Ephemeroptera species assemblages in the Usk river system, Wales. *Arch. Hydrobiol.*, 143: 307-334.
- ROUBAL J. 1936a: Bemerkungen über einige Coleopteren, nebst Beschreibung einer neuen subspecies. *Wien. Entomol. Ztg.*, 52: 214-218.
- ROUBAL J. 1936b: *Katalog Coleopter (brouků) Slovenska a Podkarpatské Rusi. Díl II.* [A catalogue of Coleoptera (beetles) of Slovakia and Russia subcarpathica. Part II.]. Uč. Společ. Šafaříkova, Bratislava, 434 pp (in Czech).
- DERZHAVETS Yu. A. 1993: (Phylogenetic interrelations of the Sphinx moths of the genus Hyles Hbn. (Lepidoptera, Sphingidae)). *Entomol. Obozr.*, 72: 648-663 (in Russian, English summary).
- LAFER G. Sh. 1989: Silphidae, pp. 329-344. In: LER P. A. (ed.): *Opredelitel' nasekomykh Dal'nego Vostoka SSSR v šesti tomach. Tom 3. Zhestkokrylye ili zhuki. Čast' 1.* [A key to the insects of Far Eastern USSR in six volumes. Vol. 3. Coleoptera or beetles. Part 1.]. Nauka, Leningrad, 572 pp (in Russian).
- DU Y. & CHOU I. 1998: (Taxonomic study of the genus Agnetina Klapalek (Plecoptera: Perlidae: Perlinae) from China). *Entomotaxonomia*, 20: 100-110 (in Chinese, English abstr.).

9. Faunistic Records from the Czech Republic

V této rubrice lze uveřejňovat **nejstručnější standardní formou** zprávy o nálezech druhů v České republice nebo v Čechách či na Moravě, a to: (1) o nálezech druhů dosud z území ČR (z Čech, Moravy) neuváděných, (2) o nálezech potvrzujících výskyt druhů uváděných dosud bez dokladů nebo neověřených a nespolehlivých, (3) o nálezech druhů nepozorovaných po dlouhou dobu (např. naposledy v první polovině minulého století).

Zprávy o nálezech nových druhů pro Slovensko a jiná území, případně faunistické zprávy jiného charakteru jsou uveřejňovány mimo tuto rubriku.

V rubrice Faunistic Records vyžadujeme **maximální obsahovou stručnost**. Text má být psán anglicky nebo německy a může být připojen stručný český souhrn (bez opakování výčtu faunistických údajů). Literaturu citujte jen tu nejdůležitější a vztahující se přímo k uváděnému druhu. Údaje o každém druhu začínají jako nový odstavec. Při výčtu dat je možno použít některých vžitých latinských zkratk (viz bod 5). Uvádějte úplné faunistické údaje (viz příklad), a popř., jsou-li k dispozici, též údaje o živné rostlině, metodě a okolnostech sběru či chovu a krátký text s případným odkazem na literaturu a území, pro které je druh nový (Bohemia, Moravia, Czech Republic). V soupisu bibliografických záznamů na konci práce se jednotlivé záznamy píší bez nadpisu průběžně za sebou, oddělují se pomlčkou (viz příklad, bližší o citacích viz bod 8).

Příklad (hypotetického) faunistického záznamu:

Heteroptera: Pentatomidae

Picromerus albipes (Weise, 1970). Moravia mer., Brno – Žabovřesky (6765), 15.vi.1996, 1 §, 2 **, in light trap, V. Rambousek lgt. et coll., A. Novák det. The species occurs in southern Europe (Starý 1965), in Central Europe known only from Hungary and Slovakia (Novák 1970). New species for the Czech Republic.

NOVÁK A. 1970: K rozšíření ploštic (Heteroptera) střední Evropy. (On the distribution of true bugs (Heteroptera) of the central Europe). *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 14: 125-127 (in Czech, English abstr.). – STARÝ M. 1965: *Review of the Palaearctic Pentatomidae (Heteroptera)*. Academia, Praha, 358 pp.

10. Práce schvaluje k přijetí do časopisu redakční rada na základě oponentských posudků. Rukopisy neupravené podle těchto pokynů může redakce vrátit autorovi bez projednání redakční radou.

Za **věcný obsah** příspěvku odpovídá autor. Redakční rada si vyhrazuje právo ke stylistickým, pravopisným a formálním (nikoliv obsahovým) zásahům do textu prací. Jako vodítko pro uspořádání a úpravu rukopisu je možno použít články v nejnovějších číslech časopisu *Klapalekiana*.

Autoři dostanou své práce ke **korektuře**. Příspěvky se nehonorují. Autoři obdrží zdarma **50 separátů** každé původní práce.

INSTRUCTIONS TO AUTHORS

1. Journal of the Czech Entomological Society *Klapalekiana* publishes original contributions focused on faunistics, taxonomy, ecology and etology of Tracheata, with emphasis on Central Europe. Full papers as well as short notes, reviews and relevant personalia can be accepted. Papers submitted must not have been published or submitted for publication elsewhere.

The journal *Klapalekiana* is covered by *Entomology Abstracts* and *Zoological Record*.

Correspondence should be addressed to the Czech Entomological Society, *Klapalekiana* editorial board, Viničná 7, CZ-128 00 Praha 2, Czech Republic.

2. Papers in clear and concise English, German, Czech or Slovak, complying with the latest edition of the International Code of Zoological Nomenclature will be accepted. Manuscripts (including illustrations) must be submitted in two copies, double-spaced throughout, printed on one side with margins of at least 3 cm, and consecutively numbered. Key words (3 – 10) and abstract (not exceeding 30 lines of the manuscript) must be in English. A summary in Czech or Slovak [English or German] is needed for contributions written in English or German [Czech or Slovak] and exceeding 1-2 printed pages. Czech or Slovak summary can be prepared by the editors on request.

Manuscripts should be organised as follows: informative and concise title, author(s) name(s), full postal address, key words, abstract, *introduction, material and methods, results, discussion, conclusions, acknowledgements*, references, Czech or Slovak summary, *figure legends, figures, tables* (italicised sections may be omitted or merged together if necessary; consult recent issues for shorter contributions).

Original **figures** in black ink on white board can be accepted only if consecutively numbered and arranged into tables one to two times the final printed size (printing area measures 126 x 187 mm). Computer-generated figures must be of good resolution. Subject to editor's approval, good quality glossy **black and white prints** may be used. **Tables** should be numbered separately and submitted on separate sheets or as separate files prepared in plain text format, using tabulator to separate columns and paragraph („enter,“) to separate lines. Avoid elaborate formatting.

Figure and table captions, submitted on separate sheet(s), should be self-explanatory, without references to the text or other illustrations. Figures and tables should be referred to as Fig./Figs/Abb. and Table/Tabelle, respectively. The approximate position may be indicated in the text.

Do not format the **text**: use single-column typesetting with unjustified right margin. *Italicise* only the names of the genus and species rank and, in the references, the book and journal titles including their translations. CAPITALISE only the chapter titles in the text and the authors names in the references. Use „§“ sex symbol for males and „*“ symbol for females (e.g., 1 §, 5 **). **Names of the genus and species rank** should be given unabbreviated on the first appearance (in abstract separately), including the author's name, year and, if appropriate, parentheses. Use consistently abbreviated form on subsequent appearances except for ambiguous cases. **Faunistic data** should be given in the following order: country (further specified if appropriate), precise locality including a grid mapping code and/or coordinates if available, date, number of specimens (sexes), collecting data if appropriate, collector's name, determination data etc. (see example below).

3. Examples of bibliography citation in the text: Novák (1970a), (Novák 1970b), Neumann & Starý (1970), (Neumann & Starý 1970), Smith et al. (1972) (three or more authors). **References** matching the text citations should be arranged first in alphabetical order under author(s) name(s) and then chronologically if several papers of the same author are cited. Use a,b,c etc. after the year to distinguish papers published by the same author(s) in the same year. Abbreviation of journal names should follow standard rules; use only volume numbers (do not add the issue number in parentheses) if the volume is numbered consecutively.

Examples of references:

(journal articles)

DU Y. & CHOU I. 1998: (Taxonomic study of the genus *Agnetina* Klapalek (Plecoptera: Perlidae: Perlinae) from China). *Entomotaxonomia*, 20: 100-110 (in Chinese, English abstr.).

MOCSÁRY S. 1877: Adatok Zemplén-és Ung megyék faunájához. [Contributions to the Fauna of the Zemplén and Ung regions]. *Mathem. Természettud. Közlem.* (Budapest), 13: 131-185 (in Hungarian).

MILLET M. C. & LEARNER M. A. 1998: Plecoptera and Ephemeroptera species assemblages in the Usk river system, Wales. *Arch. Hydrobiol.*, 143: 307-334.

ZELENÝ J. 1972: Návrh členění Československa pro faunistický výzkum. (Entwurf einer Gliederung der Tschechoslowakei für Zwecke der faunistischen Forschung). *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 8: 3-16 (in Czech, German abstr.).

DERZHAVETS Yu. A. 1993: (Phylogenetic interrelations of the Sphinx moths of the genus Hyles Hbn. (Lepidoptera, Sphingidae)). *Entomol. Obozr.*, 72: 648-663 (in Russian, English summary).

(books)

ROUBAL J. 1936b: *Katalog Coleopter (brouků) Slovenska a Podkarpatské Rusi. Díl II.* [A catalogue of Coleoptera (beetles) of Slovakia and Russia subcarpathica. Part II.]. Uč. Společ. Šafaříkova, Bratislava, 434 pp (in Czech).

(book chapters)

LAFER G. Sh. 1989: Silphidae, pp. 329-344. In: LER P. A. (ed.): *Opređelitel' nasekomykh Dal'nego Vostoka SSSR v šesti tomach. Tom 3. Zhestkokrylye ili zhuki. Čast' 1.* [A key to the insects of Far Eastern USSR in six volumes. Vol. 3. Coleoptera or beetles. Part 1.]. Nauka, Leningrad, 572 pp (in Russian).

4. Faunistic Records from the Czech Republic

The section „Faunistic records from the Czech Republic„ publishes only (1) records of species new to the Czech Republic (Bohemia, Moravia) or (2) records confirming the occurrence of a given species in the territory (i.e., if previous records are very old, doubtful or not verified). Consult recent issues of the journal and the following hypothetical example for the standardised style of the contributions.

Heteroptera: Pentatomidae

Picromerus albipes (Weise, 1970). Moravia mer., Brno – Žabovřesky (6765), 15.vi.1996, 1 §, 2 **, in light trap, V. Rambousek lgt. et coll., A. Novák det. The species occurs in southern Europe (Starý 1965), in Central Europe known only from Hungary and Slovakia (Novák 1970). New species for the Czech Republic.

NOVÁK A. 1970: K rozšíření ploštic (Heteroptera) střední Evropy. (On the distribution of true bugs (Heteroptera) of the central Europe). *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 14: 125-127 (in Czech, English abstr.). – STARÝ M. 1965: *Review of the Palaearctic Pentatomidae (Heteroptera)*. Academia, Praha, 358 pp.

5. Preferably, **the final revised version of accepted papers** should be submitted on an IBM PC diskette (3.5 in) in a Word for Windows compatible format, along with one printed copy. Please indicate clearly the file format.

6. All papers are reviewed by the editorial board and one or two referees. **Manuscripts not conforming to the present instructions will be returned to the authors before consideration.** The editors reserve the right to make minor textual corrections that do not alter the original meaning.

Authors will receive one set of first proof. Fifty reprints of each paper are supplied free of charge.